

BEGROTING 2021

*“Samen meer bereiken
Met elkaar, voor elkaar”*

Gemeente Gemert-Bakel

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
§1.1 Aanbieding	4
§1.2 Financiële begroting op hoofdlijnen	5
§1.3 Leeswijzer	12
2. Beleidsbegroting	15
§2.1 Programma Algemene Zaken	18
§2.2 Programma Sociaal Domein	24
§2.3 Programma Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer	33
§2.4 Programma Economie & Sport	42
§2.5 Programma Financiën & Woningbouw	53
§2.6 Beleidsindicatoren	60
3. Paragrafen	63
§3.1 Lokale heffingen	64
§3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	66
§3.3 Onderhoud kapitaalgoederen	68
§3.4 Financiering	69
§3.5 Bedrijfsvoering	71
§3.6 Verbonden partijen	74
§3.7 Grondbeleid	76
§3.8 Investerings	79
§3.9 Corona	81
§3.10 Financiële maatregelen	82
§3.11 Subsidies	85
§3.12 Duurzaamheid	86
§3.13 Plannen in ontwikkeling	88
4. Financieel overzicht	89
§4.1 Begrotingsuitgangspunten	89
§4.2 Financieel overzicht 2020	94
§4.3 Reserves & voorzieningen	96
§4.4 Prognosebalans gemeente Gemeert-Bakel	97
Bijlagen	98
Bijlage 1: Specificatie lokale heffingen	99
Bijlage 2: Specificatie risico's	100
Bijlage 3: Specificatie onderhoud kapitaalgoederen	119
Bijlage 4: Specificatie bedrijfsvoering	125
Bijlage 5: Specificatie verbonden partijen	130
Bijlage 6: Specificatie grondbeleid	141
Bijlage 7: Incidentele baten en lasten	142

Bijlage 8: Specificatie EMU-saldo	148
Bijlage 9: Specificatie verschillen	149
Bijlage 10: Specificatie Sociaal Domein	182
Bijlage 11: Specificatie leges	184
Bijlage 12: Kerngegevens	185
Bijlage 13: Specificatie algemene uitkering	187
Bijlage 14: Specificatie subsidies	190
Bijlage 15: Specificatie kengetallen	194

1. Inleiding

§1.1 Aanbieding

De Begroting 2021

Wij bieden uw gemeenteraad hierbij de Begroting 2021 aan. Dit is de derde begroting die dit college aan uw gemeenteraad voorlegt. De begroting beschrijft wat uw gemeenteraad wil bereiken en wat daarvan de kosten zijn. De begroting is een kaderstellend document voor het college.

Kadernota 2021

De kadernota is de basis voor het opstellen van de begroting. Vanwege corona was het karakter van de kadernota dit keer anders en was het meer een stand-van-zaken-nota. De Kadernota 2021 is in de raadsvergadering van 9 juli 2020 behandeld. In een RIN over de meicirculaire 2020 is het saldo van de Kadernota 2021 geactualiseerd en deze gaf het volgende beeld te zien:

Begrotingsjaar (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Kadernota 2021	1.221N	992N	1.003N	1.455N

Aanpassingen na Kadernota 2021

Na aanbidding van de Kadernota 2021 zijn er verschillende mutaties in de begroting doorgevoerd:

- 3^e financiële rapportage 2020;
- Aanpassingen diverse budgetten op basis van autonome ontwikkelingen;
- Aanpassing raming drie decentralisaties op basis van recente prognose GR Peelgemeenten (Q2 2020) inclusief een risico-opslag;
- Actualisatie gesloten financieringen afval, riool en bouwgrondexploitatie;
- Financiële maatregelen voor het sluitend maken van de begroting;
- Incidentele storting in 2021 in de risicoreserve Corona;
- Uitkomsten septembercirculaire 2020;
- Aantal aanvullende wensen voor nieuw beleid.

Begroting 2021

Het college kan een structureel sluitende begroting aanbieden met daarin de volgende saldi:

Begrotingsjaar (x €1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo Begroting 2021	231V	114V	20V	198V

Voor het begrotingsjaar 2021 voldoet de gemeente aan de drie criteria om onder het gebruikelijke repressieve toezicht van de provincie te vallen:

- Er is een positieve algemene reserve en;
- De Begroting 2021 is structureel sluitend voor zowel de eerste jaarschijf 2021 als de laatste jaarschijf 2024 en;
- De Begroting 2021 wordt tijdig (voor 15 november 2020) ingezonden naar de provincie.

Gemert-Bakel, 29 september 2020

§1.2 Financiële begroting op hoofdlijnen

In de Begroting 2021 geeft het college van B&W aan wat het voor de gemeente wil bereiken, wat daarvoor moet gebeuren en hoeveel dit gaat kosten.

De begroting bevat de voorstellen voor het beleid in 2021 die het college voorlegt aan de gemeenteraad. Ook geeft de begroting de financiële vertaling van het beleid voor de periode 2021 tot en met 2024; hoe is de financiële positie van de gemeente en op welke manier financiert de gemeente haar uitgaven. De omvang van de Begroting 2021 is afgerond € 76 miljoen. Een substantieel deel daarvan (50%) bedraagt het Sociaal Domein.

De belangrijkste financiële ontwikkelingen worden hieronder weergegeven.

Structureel sluitende begroting zonder ingrijpende maatregelen

Niet alleen gemeenten hebben het financieel zwaar, dit geldt ook voor burgers en ondernemers. Wij zijn daarom verheugd een structureel sluitende begroting te kunnen aanbieden zonder verhoging van de OZB.

De OZB wordt enkel verhoogd met een inflatie van 1,5%, op basis van de meest actuele raming van het Cpb. In de Kadernota 2021 was nog gerekend met 1,7% inflatie. Daarnaast is ook het voorzieningenniveau en beleid van de gemeente ongemoeid kunnen blijven. Er zijn geen besparingen daarvoor opgenomen in deze begroting.

Voordelen in de Begroting 2021 ten opzichte van Kadernota 2021

In hoofdzaak zijn er drie grotere voordelen in deze begroting ten opzichte van de kadernota die nu maken dat de begroting structureel sluitend is.

- De actuele prognose GR Peelgemeenten Q2 2020 geeft na aftrek van een risico-opslag van € 250.000 een structureel voordeel van € 519.000 ten opzichte van de beoogde bijraming in de kadernota van € 1.057.000;
- De Septembercirculaire 2020 geeft een structureel voordeel van afgerond € 400.000 en een incidenteel voordeel in 2021 van € 243.000 vanwege het tijdelijk deels schrappen van de opschalingskorting;
- Een aantal financiële maatregelen in de begroting zonder dat dit het beleid of voorzieningenniveau raakt levert structureel afgerond € 500.000 op.

De GR Peelgemeenten heeft in september 2020 een nieuw prognose afgegeven voor 2021. Dat geeft een structureel voordeel van € 769.000. Deze prognose volgen wij in de begroting. Daarbij is wel een risico-opslag van € 250.000 gehanteerd. Per saldo is de bijstelling van de budgetten 3d's daarom € 519.000 lager dan waar in de Kadernota 2021 rekening mee is gehouden.

Het structurele voordeel uit de septembercirculaire 2020 betreft geen extra geld vanuit het Rijk. Het voordeel komt door verschillen op maatstaven (zoals WOZ, medicijngebruik, huishoudens), wat dit keer gunstig uitpakt voor onze gemeente.

De financiële maatregelen in de begroting raken het beleid en de voorzieningen in de gemeente niet. In de paragraaf financieel maatregelen is een overzicht opgenomen van deze maatregelen. Denk bijvoorbeeld aan het met een stofkam door de begroting gaan op basis van de realisatie in de afgelopen jaren.

Begroting biedt ruimte voor extra investeringen en een inhaalslag op onderhoud

Ten opzichte van de Kadernota 2021 zijn er een aantal extra wensen opgenomen in deze begroting. Deels betreft dit een inhaalslag op onderhoud van vooral bomen en het onder controle krijgen van overlast veroorzaakt door de processierups. Verder is er bijvoorbeeld extra geld om, met alle partijen, het centrum van Gemert toekomstig bestendig te houden in deze economisch lastige tijden.

In de bijlage vindt u een totaaloverzicht van alle wensen. Daarbij zijn voor het inzicht ook de ambities opgenomen die het college graag had willen realiseren maar waar onvoldoende middelen voor aanwezig zijn.

De drie ambities uit de Begroting 2020 zijn ongewijzigd doorgezet in de Begroting 2021

In de Begroting 2020 was geld ter beschikking gesteld voor voorbereidingskredieten met betrekking tot scholen, Cultuurhuis en MFA Bakel. Daarnaast was de investering in MFA Bakel opgenomen in de begroting. Deze ambities zijn allen ongewijzigd doorgezet naar de nu voorliggende begroting.

Storting in risicoreserve Corona

In deze begroting is in jaarschijf 2021 een incidentele storting in de risico-reserve Corona met een bedrag van € 250.000 opgenomen. Omdat ook komend jaar als gevolg van corona op veel fronten een onzeker jaar lijkt te worden hebben we naast een fors bedrag in 2020 ook voor 2021 een bedrag gereserveerd om, mochten we het nodig vinden, noodmaatregelen te kunnen treffen binnen onze gemeente.

Mogelijke effecten herverdeling gemeentefonds niet opgenomen in saldi begroting

In de saldi van deze begroting is nog geen rekening gehouden met de mogelijke effecten van de voorgenomen herverdeling gemeentefonds per 2022. Deze effecten worden bekend in de decembercirculaire 2020. Dat zal vermoedelijke nieuwe uitdagingen geven.

Bij de herverdeling van het Gemeentefonds stelt het Rijk niet meer geld ter beschikking maar wordt het beschikbare geld herverdeeld onder de gemeenten. In de voorstellen die begin 2020 op tafel lagen gingen grofweg de plattelandsgemeenten er op achteruit en de steden er op vooruit. De resultaten waren dermate ingrijpend dat de minister een nieuw onderzoek is gestart waarvan de resultaten dus in december 2020 bekend worden. De herverdeling verloopt via twee percelen. Er is een voorgenomen herverdeling op het onderdeel 3d's binnen de algemene uitkering en een verdeling voor het klassieke deel van de algemene uitkering.

Op 2 juni 2020 heeft de minister een brief naar de Tweede Kamer gestuurd met daarin een indicatie van de herverdeelteffecten voor het deel 3d's. Gemeenten met de omvang van Gemeert-Bakel gaan er bij herverdeling van de 3d's op basis van de huidige rapporten met € 33 per inwoner op achteruit. Deze € 33 is een gemiddelde voor gemeenten van onze grootte en daarom niet meer dan een indicatie. Het kan voor Gemeert-Bakel nog lager of hoger uitvallen. Het rapport was overigens zonder kabinetsstandpunt naar de Tweede Kamer gestuurd.

In de saldi van de begroting is zoals al aangegeven geen rekening gehouden met een eventueel effect van de herverdeling. Wel is in het weerstandsvermogen van deze begroting een incidenteel bedrag van € 1.555.000 opgenomen voor de komende herverdeling.

De inkomsten uit het gemeentefonds bedragen € 47 miljoen voor Gemeert-Bakel en vormen daarmee veruit (70%) het grootste deel van de gemeentelijke inkomsten.

Aanwezig weerstandsvermogen

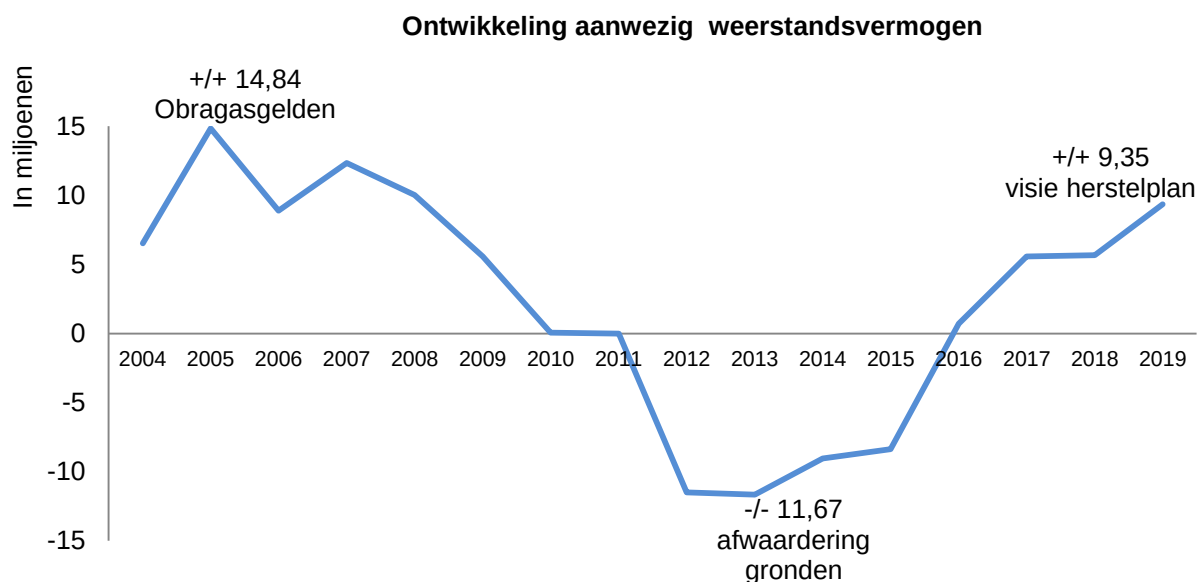
De gemeente wil voorkomen dat elke niet begrote, financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen. De risico's die de gemeente loopt die nog niet afgedekt zijn bijvoorbeeld via een voorziening staan genoemd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De belangrijkste risico's van de gemeente betreffen de bouwgrondexploitatie, de openeinde regelingen 3d's inclusief Senzer, de ontwikkeling van de algemene uitkering en de golfbaan. De gemeente heeft inmiddels afdoende weerstandscapaciteit om deze risico's op te vangen. De risicoreserve Corona wordt daarbij in deze begroting nog met € 250.000 extra aangevuld.

Benodigd weerstandsvermogen	€ 7.820.000
Aanwezig weerstandsvermogen	
Stand algemene reserve per 1-10-2020	€ 1.264.761
Algemene reserve bouwgrond per 1-10-2020	€ 7.353.374
Risicoreserve Corona per 1-10-2020 (exclusief 1 ^e en 2 ^e steunpakket Rijk)	€ 962.000
Totaal aanwezig weerstandsvermogen	€ 9.580.135

Actualisatie herstelplan eigen vermogen in 2021

In 2012 heeft de gemeenteraad de “Visie herstelplan eigen vermogen 2012-2025” vastgesteld. De afgelopen jaren is sterk gestuurd op het verbeteren van het weerstandsvermogen. Dit valt te herleiden uit de volgende grafiek:

Na vaststelling van de Jaarrekening 2019 heeft de gemeente weer afdoende weerstandsvermogen en is dat doel bereikt. Daarom zal het college van B&W in 2021 in gesprek gaan met de gemeenteraad om te komen tot een geactualiseerd herstelplan voor het verder verbeteren van de financiële positie van de gemeente.

Wendbaarheid en weerbaarheid van de gemeentelijke financiën spelen daarbij een belangrijke rol. Is de gemeente financieel wendbaar genoeg om in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en wensen en is de gemeente financieel weerbaar genoeg om tegen een stootje te kunnen.

In deze begroting zijn de diverse andere kengetallen opgenomen die iets zeggen over de financiële positie van de gemeente en zijn deze vergeleken met Nederland. Daar is uit af te lezen dat Gemert-Bakel de afgelopen jaren op financieel gebied grotendeels een meer gemiddelde gemeente is geworden maar dat inspanningen nodig blijven.

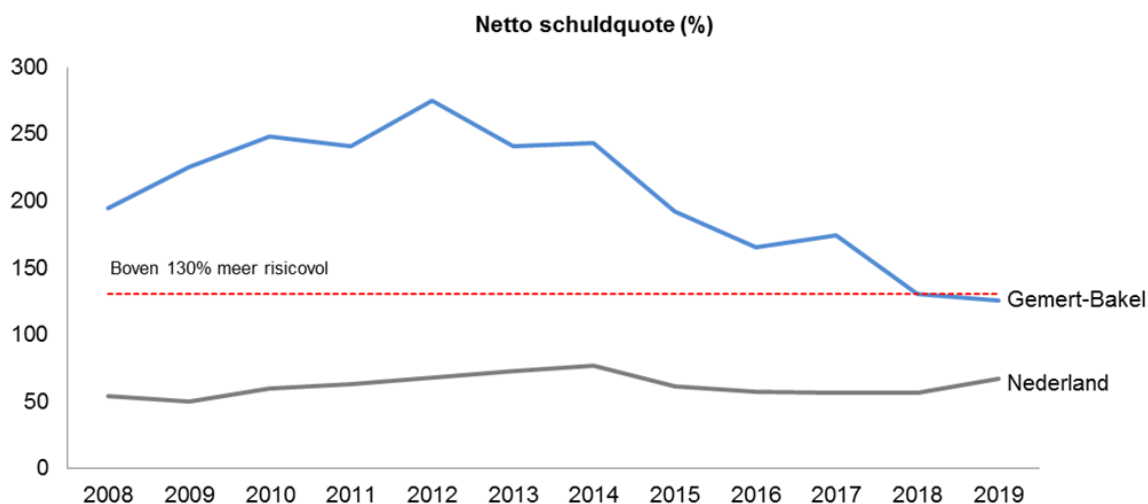
Hieronder wordt per kengetal de ontwikkelingen in beeld gebracht. Daarbij worden de kengetallen in samenhang toelicht en een doorkijk gegeven naar de toekomst.

Kengetallen financiële positie

De volgende zes kengetallen geven een indruk van de financiële positie van de gemeente door de jaren heen.

Netto schuldquote

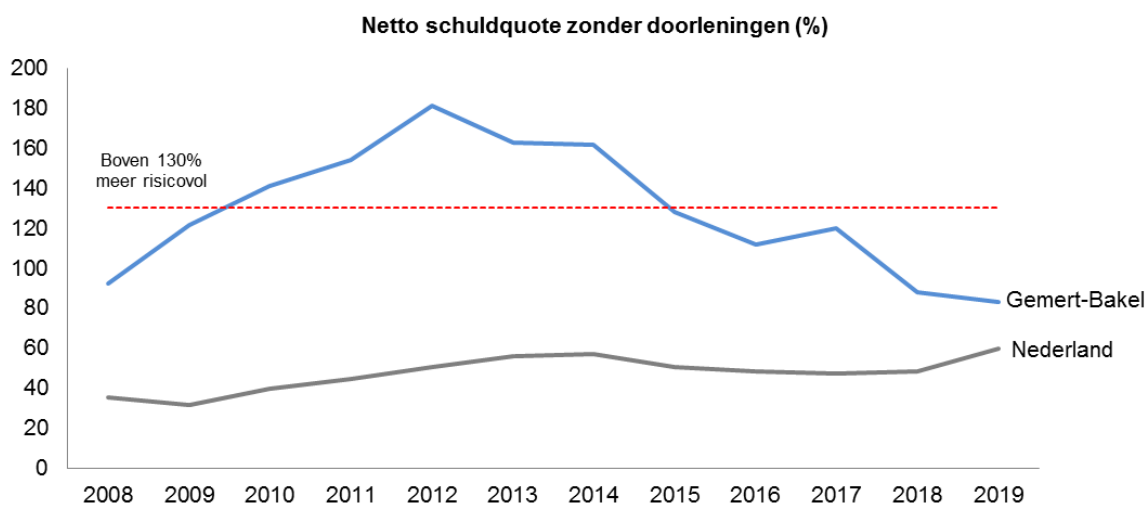
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente in relatie tot de inkomsten. Hoe hoger de schuldenlast, hoe hoger de netto schuldquote. Het geeft daarmee ook een indicatie in welke mate rentelasten op de exploitatie drukken.

Netto schuldquote zonder doorleningen

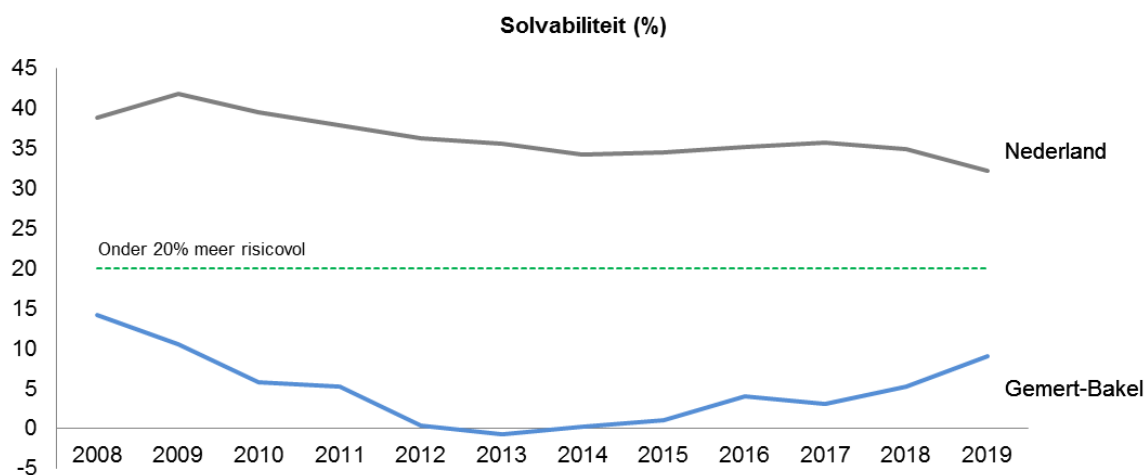
Een deel van onze leningen zijn aangetrokken enkel met het doel deze weer door te lenen. Denk aan leningen voor woningbouw. Bij de gecorrigeerde netto schuldquote worden deze leningen niet mee genomen in de berekening

In de 'netto schuldquote zonder doorleningen' wordt duidelijk welke leningen de gemeente gebruikt enkel voor eigen financiering en hoe zich dit verhoudt tot de inkomsten van de gemeente.

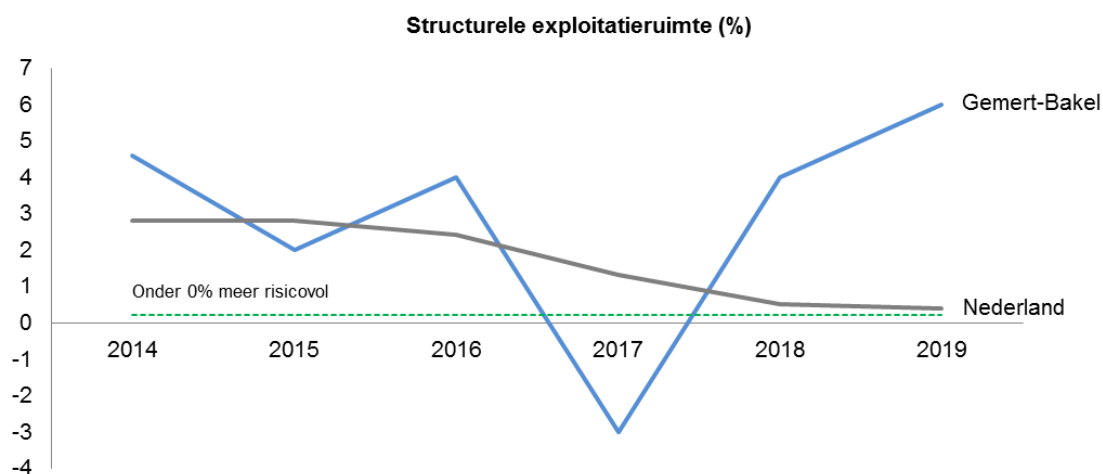
Solvabiliteit

Dit is het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van het totale vermogen. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en een eventueel begrotingsoverschot. Hoe hoger het solvabiliteitsratio, hoe financieel weerbaarder de gemeente.

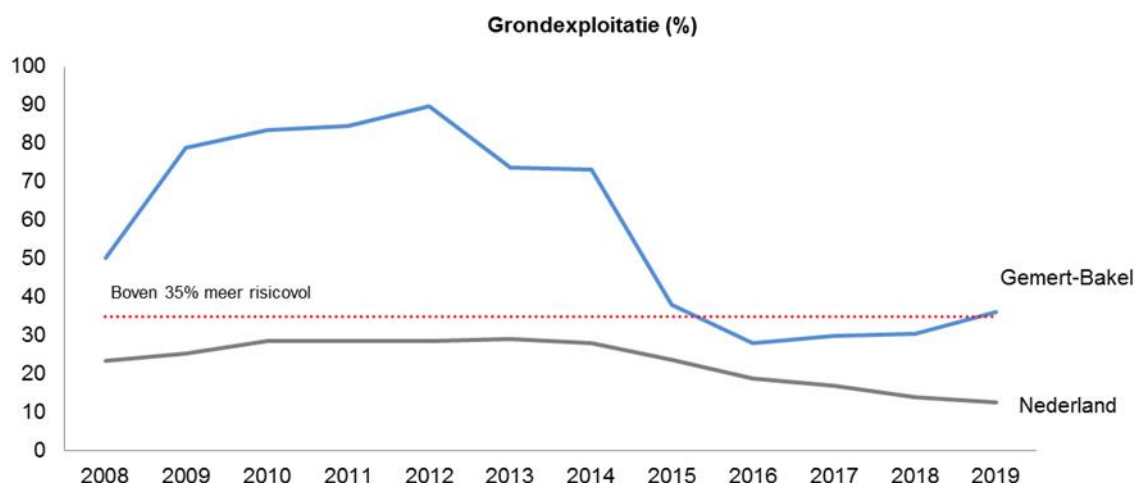
Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal drukt het structurele en reële evenwicht van de begroting en jaarrekening uit. Als de gemeente meer inkomsten dan uitgaven heeft in een bepaald jaar is het kengetal positief. Bij een hogere waarde van het kengetal is de begroting voor de toekomst wendbaarder.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grondexploitaties zich verhoudt tot de nog te realiseren verkopen. Met de toekomstige verkopen kunnen namelijk de aangegane schulden van de bouwgrondexploitatie worden afgelost. Hoe lager de ratio des te minder investeringen in grondexploitaties we hoeven terug te verdienen.

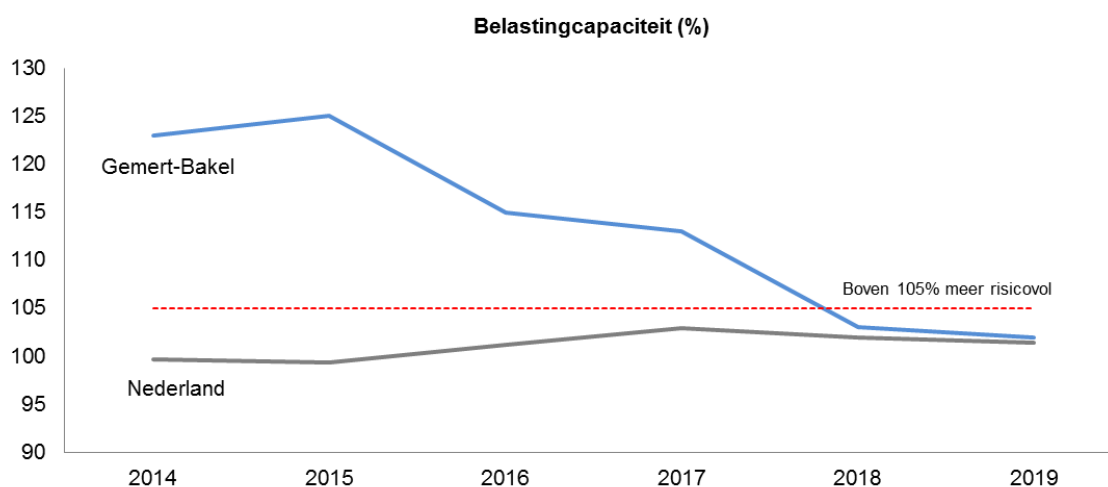

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft aan hoe de gemeentelijke belastingen (OZB, riool en afval) van de gemeente zich verhouden ten opzichte de rest van Nederland.

Daarmee wordt inzicht gegeven in welke mate een gemeente in een volgende begroting bijvoorbeeld een tegenvaller kan opvangen via belastingverhoging. Bij een lagere waarde van het kengetal is de begroting voor de toekomst wendbaarder.

De belastingcapaciteit is geen maximale norm vanuit het Rijk. De mate waarin gemeenten hun belastingen en heffingen verhogen blijft altijd een eigen afweging van de gemeente.

Kengetallen in samenhang en doorkijk

De gemeente Gemert-Bakel is bij alle kengetallen de afgelopen jaren meer naar het gemiddelde van Nederland gegaan. Deze trend komt tot stilstand is nu de verwachting.

Door de groei van het eigen vermogen en de verkopen in de bouwgrondexploitatie zijn zowel de solvabiliteit als de schuldenquotes verbeterd. Daarbij is de solvabiliteit nog wel ver onder de signaleringswaarde. De gemeente heeft vanaf de Jaarrekening 2019 in ieder geval weer afdoende weerstandsvermogen en kan tegenvallers in de jaarrekening ruimschoots opvangen. De gemeente is voldoende weerbaar.

De wendbaarheid van de begroting staat meer onder druk. De onzekerheden in de drie decentralisaties en de ontwikkelingen in het gemeentefonds (herverdeling, opschalingskorting, 3d's) zijn daar belangrijke oorzaken van.

De belastingdruk is meer dan gemiddeld. Er is daar geen inhaalslag te maken om zo de opbrengsten te vergroten zonder uit de pas te lopen met het gemiddelde. Verder gaat de leningenportefeuille weer groeien de komende jaren. In de begroting hanteren we daar gezien de huidige markt wel een conservatief rentepercentage van 2,5% voor. Hogere schulden maakt de gemeente kwetsbaarder op het moment rentes gaan stijgen in de toekomst.

Deze en mogelijk andere kengetallen worden betrokken bij de actualisatie van het herstelplan begin 2021.

§1.3 Leeswijzer

Deze leeswijzer geeft u inzicht in de opbouw van de Begroting 2021.

De begroting is zo ingericht dat u digitaal eenvoudig kunt schakelen tussen de begroting op hoofdlijnen en de verdiepende bijlage. Hieronder een uitleg van de daarvoor gebruikte symbolen.

Digitaal gebruik programmabegroting

Door hier op te klikken krijgt u meer informatie over het onderwerp

Hiermee keert u terug

Als u hierop klikt, wordt u doorverwezen naar een externe link
Bijvoorbeeld een raadsbesluit op de gemeentelijke website.
(internetverbinding vereist).

Hoofdstuk 2: Beleidsbegroting

Dit hoofdstuk is onderverdeeld in vijf programma's:

1. Algemene Zaken
2. Sociaal Domein
3. Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
4. Economie & Sport
5. Financiën & Woningbouw

Deze programma's zijn vastgesteld in het begin van deze collegeperiode. Na vertrek van Wethouder De Ruiter zijn de portefeuilles gewijzigd. In deze begroting heeft dat niet tot aanpassing van de programma's geleid. In deze leeswijzer is de actuele portefeuilleverdeling opgenomen.

Financieel overzicht per programma

Per programma wordt een overzicht gegeven van de baten en lasten. De jaarschijven staan voor:

2018-2019: Realisatie betreffende jaarrekening
2020: Begroting 2020 inclusief begrotingswijzigingen t/m 3^e financieel rapportage 2020
2021-2024: Begroting 2021

In de verschillenanalyse wordt een (op basis van het BBV verplichte) vergelijking gemaakt tussen begrotingsjaar 2020 en 2021.

Hoofdstuk 3: Paragrafen

Conform de verslaggevingsregels voor het opstellen van de begroting (⇒ BBV), is een zevental verplichte paragrafen opgenomen.

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

Dit is aangevuld met een aantal eigen paragrafen:

- Investerings;
- Corona;
- Duurzaamheid;
- Financiële maatregelen;
- Subsidies;
- Plannen in ontwikkeling.

Paragrafen zijn bedoeld als dwarsdoorsnede van de begroting en onder meer van belang voor beoordeling van de financiële positie van de gemeente.

Hoofdstuk 4: Financieel overzicht

Dit hoofdstuk is de financiële vertaling van de Begroting 2021. Daarin zijn opgenomen:

- De uitgangspunten voor de Begroting 2021;
- De verwachte uitgaven en inkomsten in 2021;
- Het verloop van de algemene reserve door de jaren heen;
- De verwachte balansontwikkeling.

Naast de programma's worden de posten algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting, post Onvoorzien en overhead worden (verplicht) apart gepresenteerd.

Bijlagen

Als slot zijn er bijlagen opgenomen. Deze bijlagen zijn een verdere specificatie van de begroting.. Door het klikken op en kunt u eenvoudig schakelen tussen begroting en bijlagen.

Begroting 2021, meerjarenraming 2022-2024 en detailbegroting

In de gemeentewet staat dat het college van B&W de gemeenteraad een begroting voorlegt en een meerjarenraming. Met de begroting autoriseert de gemeenteraad de uitgaven van 2021 op programmaniveau. Het college van B&W mag daarbij gedurende het jaar binnen programma's zelfstandig schuiven met middelen, behoudens grote beleidswijzigingen. Het schuiven van middelen van het ene naar het andere programma is enkel een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Het college mag niet zonder toestemming van de raad bedragen die in 2022 staan gepland al in 2021 uitgeven. Ieder jaar wordt een nieuwe begroting vastgesteld. Om deze redenen heeft de meerjarenraming in de praktijk meer het karakter van een doorkijk om inzicht te geven in de financiële positie van de gemeente dan autorisatie van budgetten.

De begroting voor het jaar 2021 en de meerjarenraming 2022-2024 worden in dit document uit eenvoud aangeduid als Begroting 2021.

Het is in Gemert-Bakel gebruikelijk dat de gemeenteraad als bijlage ook de detailbegroting ontvangt. Deze detailbegroting wordt niet vastgesteld door de gemeenteraad en is enkel bedoeld ter inzicht voor de gemeenteraad. De detailbegroting kan worden gezien als de werkbegroting van het college van B&W. De detailbegroting is slechts richtinggevend voor het college zelf en is daarbij niet in beton gegoten. Het college is namelijk gemachtigd te schuiven binnen een programma zolang het totaal van het programma maar niet overschreden wordt.

Portefeuilleverdeling

De programma's zijn vastgesteld in het begin van deze collegeperiode. Na vertrek van Wethouder De Ruiter zijn de portefeuilles gewijzigd. In deze begroting heeft dat niet tot aanpassing van de programma's geleid. Daarom wordt hier een overzicht gegeven van de actuele portefeuilleverdeling binnen het college van B&W.

Burgemeester dhr. M.S. Van Veen	Wethouder mevr. I. van Dijk
Algemene zaken Coördinatie van het beleid Algemene en bestuurlijke zaken Openbare orde Integraal veiligheidsbeleid Coördinatie van handhaving Personeel en organisatie Informatievoorziening Informatiebeveiliging en privacy Evenementen en horecabeleid Kermissen en markten Gemeentearchief Dienstverlening Sustainable Global Goals MRE en BIZOB Daarnaast heeft de burgemeester een aantal eigen bevoegdheden. Zo is hij onder meer verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid en is hij hoofd van de politie en brandweer.	Financiën & Economie Economische zaken Toerisme en recreatie Mobiliteit Dorpsraden Burgerparticipatie Speelgelegenheden Communicatie Afval Centrumontwikkeling Bakel Huisvesting arbeidsmigranten Financiën Bouwgrondexploitatie Grondzaken en –aankopen Vastgoed Kasteel
Wethouder mevr. A.A.H.C.M. van Extel -van Katwijk	Wethouder mevr. W.C.P. Steeghs
Ruimtelijke Ordening & Openbaar beheer Loco-burgemeester Ruimtelijke ordening Vitaal platteland Bouwen en milieu Monumenten Openbaar beheer (incl. verkeer en parkeren) Landschapsbeheer Duurzaamheid	Sociaal Domein & Volkshuisvesting Jeugdzorg WMO GR Peelgemeenten Participatiewet Schulddienstverlening Armoedebelid Inburgering Onderwijs Volksgezondheid Cultuur Sport (incl. sportaccommodaties) Gebouwenbeheer Volkshuisvesting (incl. woonwagenlocaties)

2. Beleidsbegroting

Aan de hand van het coalitieakkoord 2018-2022, beschrijft dit hoofdstuk van de begroting de belangrijkste ontwikkelingen voor 2021. Dit is de derde begroting waarin het coalitieprogramma "Samen meer bereiken. Met elkaar, voor elkaar." is verwerkt.

Inleiding coalitieakkoord 2018-2022

Alleen ga je sneller, maar met elkaar bereik je meer. Dát is het uitgangspunt van het coalitieakkoord voor deze raadsperiode. Met elkaar meer bereiken met de inwoners, de maatschappelijke organisaties en bedrijven in Gemeert-Bakel. De komende periode liggen er uitdagende maatschappelijke opgaven op ons bord. De veranderingen in hoe we omgaan met energie en klimaat, de invoering van de omgevingswet, de bereikbaarheid van ons gebied, het vitaal platteland en de doorontwikkeling van jeugdzorg, Wmo en Participatiewet. Deze opgaven vragen om samenwerking, lef en een antwoord op maat.

Samenwerking

Een toenemend aantal maatschappelijke opgaven (o.a. duurzaamheid, bereikbaarheid, vitaal platteland, tekorten jeugdzorg, etc.) is alleen op te lossen wanneer gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk als één overheid samenwerken richting partners. Wij willen dan ook sterk inzetten op die samenwerking, niet alleen lokaal in onze eigen gemeenteraad, maar ook samen met de gemeenten in De Peel en het MRE, de provincie, het waterschap en het Rijk. Een gezamenlijke, bestuurlijke aanpak die past bij de aanpak van maatschappelijke opgaven van deze tijd. Dit is wat inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven van hun contact met de overheid verwachten.

Lef

Wij staan voor een stabiel bestuur en vooruitgang met kansen voor iedereen. Een aantal zaken uit de vorige raadsperiode hebben we niet af kunnen werken. Wij pakken deze zaken nu constructief op. We maken keuzes en zijn ook duidelijk over deze keuzes. Dat geldt ook voor minder populaire besluiten, die we nog meer dan voorheen op basis van data en feiten nemen.

Antwoord op maat

We zijn weliswaar één gemeente, maar het onderscheid wordt gemaakt in onze dorpen. De maatschappelijke opgaven en nieuwe wetgeving zijn stuk voor stuk gericht op dorps-, wijk- en straatniveau. Een integrale aanpak tussen de diverse beleidsterreinen is gewenst. Daarom zeggen wij: algemeen beleid waar nodig en maatwerk waar het kan. Het dorps- en wijkgericht werken zetten we krachtadig voort en bouwen we verder uit met een verbindende rol voor de dorpsraden. Daarom ondersteunen en faciliteren wij ook de onderlinge contacten tussen de dorpsraden. Zo kunnen ze van elkaar leren en kunnen wij van hen leren. De afstand tussen "de politiek" en de burger willen wij verkleinen. Daarbij is samenwerking met de inwoners en de verenigingen in de kerkdorpen belangrijk.

Communicatie over wat er gebeurt in het gemeentehuis naar buiten toe en toegankelijkheid van de gemeente is hierin ook een belangrijk aandachtspunt. Omdat we sterk willen inzetten op die samenwerking op lokaal, regionaal, provinciaal en rijksniveau gaan de leden van het college van B&W meer nog dan voorheen ook buiten het gemeentehuis netwerken opbouwen en overleg voeren.

Ook pakken we een aantal strategische of grote projecten (centrumplan Bakel, centrumplan Gemeert,, vitaal platteland en energietransitie) op in de vorm van stuurgroepen, waarbij wethouder(s), enkele raadsleden of specialisten nauw betrokken worden bij de voorbereiding van de besluitvorming.

De vijf programma's in deze begroting zijn:

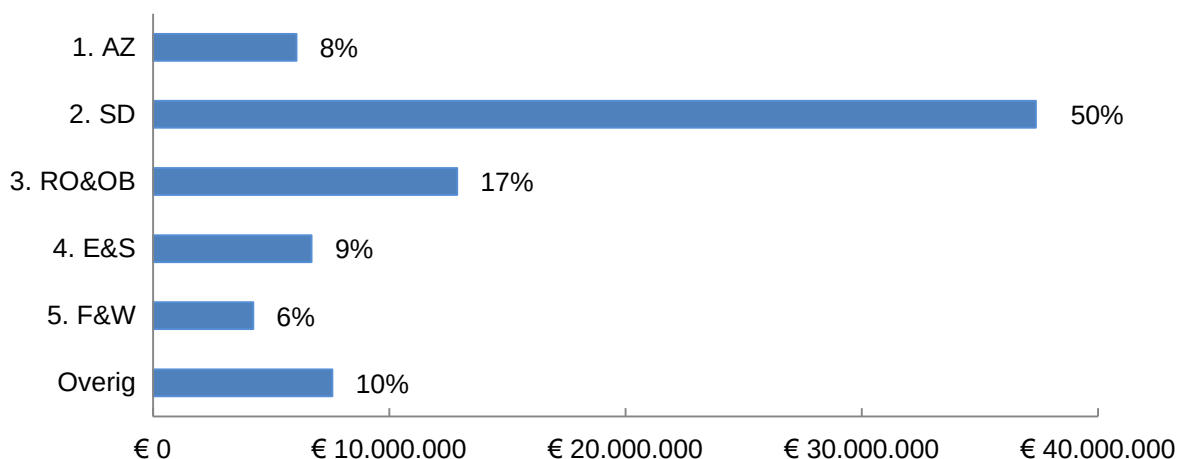
1. Algemene Zaken;
2. Sociaal Domein;
3. Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer;
4. Economie & Sport;
5. Financiën & Woningbouw.

De programma's worden opgedeeld in doelen, resultaten en beoogde effecten. Daarbij wordt aangegeven of in deze begroting extra middelen voor het doel en resultaat zijn toegekend ten opzichte van de vorige meerjarenbegroting.

Met ingang van 2017 is het verplicht om beleidsindicatoren in de begroting op te nemen. De bedoeling hiervan is dat er voor de gemeenteraad meer inzicht ontstaat in de resultaten van het beleid. Daarom is bij deze beleidsindicatoren ook een vergelijking gemaakt met het gemiddelde van Nederland, Brabant, Helmond en de vier peelmunicipaliteiten.

Lasten per programma's

De totale lasten van € 76 miljoen zijn als volgt verdeeld over de programma's.

Overig betreft de verplicht door de BBV voorgeschreven categorieën overhead, post Onvoorzien en algemene dekkingsmiddelen.

Algemene Zaken

§2.1 Programma Algemene Zaken

↑ Inleiding

De portefeuillehouder van dit programma is dhr. M.S. Van Veen. Het programma bevat de volgende taken:

- Coördinatie van het beleid
- Algemene en bestuurlijke zaken
- Openbare orde
- Integraal veiligheidsbeleid
- Coördinatie van handhaving
- Personeel en organisatie
- Informatievoorziening
- Evenementen en horecabeleid
- Kermissen en markten
- Gemeentearchief
- Dienstverlening

Verbonden partijen

- BIZOB
- Brabant Water NV
- Dimpact
- Gemeente Laarbeek
- VRBZO

Doelen programma Algemene zaken

Dit programma kent drie doelen. Voor ieder doel is benoemd wat de resultaten zijn voor 2021 en of in deze begroting extra middelen daarvoor zijn toegekend.

Algemene zaken	 1: Het inzicht in handhavingsinspanningen is in 2021 transparant en eenduidig
	 2: We hebben de belangrijkste veiligheidsthema's -voor de gemeente Gemeert-Bakel- in onze gemeentelijke organisatie geborgd en verankerd in de afspraken met externe partners, en we voeren hierover de regie
	 3: Eigentijdse en betrouwbare dienstverlening leveren die voldoet aan de servicenormen

Toelichting op de hiervoor beschreven doelen

Handhaving

Het inzicht in de handavingsinspanningen is in 2021 transparant en eenduidig.

Om vanuit één coördinatiepunt (regionaal) samen te werken op het gebied van handhaving en veiligheid (met als voorbeelden hennepplantages en verschijningsvormen van georganiseerde criminaliteit zoals witwassen) is het Peelland Interventie Team (PIT) opgericht. Binnen het PIT werken de zes gemeenten uit de Peelregio, vertegenwoordigers van de Politie Eenheid Oost-Brabant, de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, Senzer, etc. samen. De PIT-coördinator zorgt voor ondersteuning bij en borging van dit proces.

Veiligheid

Om een veilig woon- en leefklimaat voor onze burgers te borgen, sturen we actief op de belangrijkste veiligheidsthema's; criminaliteit (waaronder 'High Impact Crimes' en ondermijning), overlast (door zowel individuen als groepen), veiligheidsgevoel en fysieke veiligheidsrisico's (waaronder crisisbeheersing en rampenbestrijding). Hiervoor werken we nauw samen met diverse partners uit verschillende beleidsterreinen: politie, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, Omgevingsdienst Brabant-Zuidoost, Regionaal Informatie- en Expertisecentrum, Zorg- en Veiligheidshuis, etc.

Het thema 'Veiligheid' stopt niet bij de gemeentegrenzen. Om de zogenoemde integrale veiligheid te borgen hebben de zes gemeenten uit de Peelregio het Veiligheidsplan Peelland 2019-2022 vastgesteld. In dit plan staan voor de gemeente Gemert-Bakel tien prioriteiten beschreven (waaronder ondermijning, radicalisering en extremisme en cybercrime) waarvoor – op lokaal- en/of regionaal niveau – een plan van aanpak is / wordt opgesteld. De programmaleider Integrale Veiligheid Peelland zorgt voor ondersteuning bij en borging van dit proces. Inzake de prioriteit / het thema ondermijning zorgt de programmaleider Ondermijning voor ondersteuning bij en borging van het proces.

Dienstverlening

Onze dienstverlening is eigentijds, betrouwbaar en transparant. Voor alle dienstverleningskanalen hanteren we servicenormen. Het aantal digitale producten voor inwoners en bedrijven neemt toe en in gebruik genomen digitale producten verbeteren we. Er worden klanttevredenheidsonderzoeken gehouden om te leren hoe we de dienstverlening nog beter kunnen afstemmen op de wensen van onze inwoners. Online is er voor de inwoner inzicht in de status van zijn aanvraag of melding.

↑Doel 1	Het inzicht in de handhavingsinspanningen is in 2021 transparant en eenduidig
Resultaten 2021	• Het Handhavingsuitvoeringsprogramma 2021 is uitgevoerd; • Handhavingsprioriteiten voor 2021 zijn vóór 1 maart 2021 vastgesteld. Er is duidelijkheid in over wat we wel doen en wat we niet doen; • Alle thema's met prioriteiten 'zeer hoog' en 'hoog' uit de Integrale Handhavingsnota 2019-2022 zijn uitgevoerd; • Alle wettelijke verplichte taken uit de Integrale Handhavingsnota 2019-2022 zijn uitgevoerd; • Procedures zijn gevolgd conform de Landelijke Handhavingsstrategie; • Het beleidsplan 2019 – 2022 en het handhavingsuitvoeringsplan 2021 zijn geactualiseerd; • Het uitvoeringsprogramma 2021 en de evaluatie 2020 zijn gelijktijdig aangeboden. In oktober 2021 en mei 2022 is gerapporteerd over de voortgang; • Door het inzetten van eigen boa's zijn er meer resultaten behaald, zowel preventief als repressief.
Beoogde effecten	Een veilig en leefbaar Gemert-Bakel waarbij handhaving zijn plaats heeft gekregen. Regels in de openbare ruimte worden nageleefd. Preventief: • Zichtbaarheid boa's. De boa's zijn aanspreekbaar voor de burgers en ondernemers; • Door inzet van blauwe boa's (domein I) en groene boa's (domein II) wordt er krachtiger opgetreden tegen verontreinigen door particulieren en bedrijven; • Verbetering inzetbaarheid buiten reguliere werktijden. Er vindt inzet plaats in de avonduren en in de weekenden; • Door inzet van blauwe boa's (domein 1) wordt er gecontroleerd op het beleid 'Tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten'. Repressief: • Door meer capaciteit is een effectievere aanpak van overlastsituaties mogelijk (proces-verbalen); • Door meer capaciteit is een effectievere aanpak mogelijk van meldingen en kleine ergernissen in de openbare ruimte; • Door meer capaciteit is daarmee een effectievere aanpak mogelijk op het gebied van tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten • Door de aanwezigheid van eigen boa's kan er direct gereageerd worden en overgegaan worden tot handhaven.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Drie jaar lang € 85.000 voor verhogen boa-capaciteit, ten behoeve van uitvoering beleid 'Tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten'.

↑Doel 2	We hebben de belangrijkste veiligheidsthema's – voor de gemeente Gemeert-Bakel – in onze gemeentelijke organisatie geborgd én verankerd in de afspraken met externe partners, en we voeren hierover de regie
Resultaten 2021	• We hebben – zowel pro-actief als reactief – gestuurd op de belangrijkste veiligheidsthema's, zoals deze zijn vastgelegd in het Integraal Veiligheidsplan 2019-2022. We hebben gerapporteerd over de uitvoering en voortgang van het Integraal Veiligheidsplan; • We hebben het Lokaal Informatie Overleg (LIO) en BIBOB-beleid (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen) geborgd om beter integraal onderzoek te verrichten ten behoeve van de behandeling van ondermijningszaken; • We hebben alle van de politie ontvangen bestuurlijke rapportages inzake het Damoclesbeleid (art. 13b Opiumwet) uitgevoerd conform het vastgestelde beleid; • We hebben deelgenomen aan PIT-acties en de daaruit voortkomende acties uitgevoerd; • We hebben het 'incidentenoverleg' geborgd om de verbinding tussen zorg- en veiligheidspartners – zowel intern als extern – te leggen.
Beoogde effecten	• Minder criminaliteit; • Minder overlast (door criminele activiteiten); • Beter veiligheidsgevoel bij burgers; • Een acceptabel niveau houden van de fysieke veiligheidsrisico's zoals een goed functionerende brandweer.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	€ 12.315 Voor het bestendigen van de integrale samenwerking tussen gemeentelijke- en provinciale overheden in de geïntegreerde strijd tegen de georganiseerde criminaliteit door deelname aan het Convenant 'Bondgenootschap tegen ondermijning in Brabant & Zeeland'.

↑Doel 3	Eigentijdse en betrouwbare dienstverlening leveren die voldoet aan de servicenormen: Telefoon 95% beantwoorden binnen 20 seconden 80% bellen we terug binnen 1 dag Balie 90% helpen we binnen 5 minuten Schriftelijk 80% van de (digitale) aanvragen beantwoorden we binnen de servicenorm Klanttevredenheid Minimaal een 7
Resultaten 2021	• Maandelijks monitoring van de servicenormen; • Minimaal 5 klanttevredenheidsonderzoeken. Van klachten en tips leren en verbeteren; • Actualisatie van de toptaken op de website minimaal één keer per kwartaal; • Verbeteren/uitbreiden van de digitale dienstverlening voor burgers en bedrijven met minimaal 2 digitale diensten; • De inwoner heeft online inzicht in de status van zijn aanvraag/melding.
Beoogde effecten	De inwoners zijn tevreden over de dienstverlening.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing

Totaaloverzicht programma Algemene zaken

x (€1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	6.324	6.019	6.356	6.285	6.259	6.240	6.223
Baten	1.163	1.088	922	796	833	856	985
Saldo	-5.161	-4.931	-5.434	-5.489	-5.426	-5.384	-5.238

Toelichting belangrijkste verschillen in 2021 ten opzichte van 2020

Lasten			
<i>i</i> Beleid tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten	+	€ 85.000	Incidenteel
<i>i</i> Indexering bijdrage Veiligheidsregio VRBZO (kadernota)	+	€ 37.000	Structureel
<i>i</i> Verkiezingen	+	€ 33.000	Structureel
<i>i</i> Uitvoeringsbudget privacy & informatieveiligheid	+	€ 25.000	Beiden
<i>i</i> Convenant ondermijning RIEC (kadernota)	+	€ 12.000	Structureel
<i>i</i> Versterking omgevingsveiligheidsdiensten	+	€ 12.000	Structureel
<i>i</i> Indexatie raadsvergoedingen, contributies	+	€ 9.000	Structureel
<i>i</i> Indexatie detachering programmaleiders ondermijning en veiligheid	+	€ 9.000	Structureel
<i>i</i> Onderhoud mobiele brug naar vredesmonument	+	€ 7.000	Incidenteel
<i>i</i> Indexering bijdrage MRE (kadernota)	+	€ 6.000	Structureel
<i>i</i> Diverse kleine verschillen	+	€ 3.000	Structureel
<i>i</i> Handhaving budget Rooije Asch	-	€ 12.000	Incidenteel
<i>i</i> Lagere storting reserve automatisering	-	€ 16.000	Structureel
<i>i</i> Gemeentearchief onderhoud verschuiving van exploitatie naar voorziening	-	€ 26.000	Structureel
<i>i</i> Stofkam	-	€ 29.000	Structureel
<i>i</i> Salarislasten college van B&W	-	€ 32.000	Structureel
<i>i</i> Lagere doorbelasting van uren	-	€ 41.000	Beiden
<i>i</i> Storting voorzieningen wethouders	-	€ 153.000	Structureel
Totaal verschil lasten	-	€ 71.000	Beiden
Baten			
<i>i</i> Indexering huren en leges	+	€ 10.000	Structureel
<i>i</i> MRE teruggave	-	€ 20.000	Structureel
<i>i</i> Lagere doorbelasting van goederen en diensten	-	€ 41.000	Structureel
<i>i</i> Lagere onttrekking reserve automatisering	-	€ 75.000	Structureel
Totaal verschil baten	-	€ 126.000	Structureel

Sociaal Domein

§2.2 Programma Sociaal Domein

↑ Inleiding

De portefeuillehouder van dit programma is mevr. W.C.P. Steeghs en het programma bevat de volgende taken:

- Jeugdzorg
- Wmo
- Participatiewet
- Schulddienstverlening
- Armoedebeleid
- Inburgering
- Onderwijs
- Volksgezondheid
- Cultuur
- Volkshuisvesting

Verbonden partijen

- GGD
- GR Peelgemeenten
- Senzer

Doelen programma Sociaal Domein

Dit programma kent vier doelen. Voor ieder doel is benoemd wat de resultaten zijn voor 2021 en of in deze begroting extra middelen daarvoor zijn toegekend.

Sociaal Domein	 1: Per 1 januari 2021 continueren we de integrale uitvoering binnen het Sociaal Domein vanuit het Beleidskader 2019-2023
	 2: Per 1 januari 2021 continueren we de integrale uitvoering binnen het domein Jeugd
	 3: Per 1 januari 2021 voeren we het uitvoeringsprogramma overheidsparticipatie uit
	 4: Per 1 januari 2021 voeren we de woonvisie uit

Toelichting op de hiervoor beschreven doelen

De afgelopen jaren was het programma Sociaal Domein vooral gericht op de drie decentralisaties. Het gevolg is dat er een sterk concept staat voor de uitvoering, maar dat de onvrede groot is over de zorgkosten die op de gemeentelijke begroting drukken. We blijven in gesprek met onze netwerkpartners om de kwaliteit te verbeteren, onnodige schakels weg te halen en zoeken naar goedkopere alternatieven. Het is echter ook een constatering dat de gemeente Gemert-Bakel gewoon te weinig geld krijgt van het Rijk om alle kosten te dekken. De meerjarenraming is reëel met goed onderbouwde prognoses. Daarnaast wordt de regionale samenwerking aangepast om de inkoop te verbeteren.

Samenleving

Het programma Sociaal Domein en Volkshuisvesting kent ook een lokale component die sterk is gericht op de samenleving. Samen met de inwoners van de dorpen en de gebruikers van voorzieningen trekt de gemeente samen op om zaken mogelijk te maken. In de begroting is de Multifunctionele accommodatie (MFA) in Bakel opgenomen en ligt er een wens voor een Cultuurhuis in de omgeving of op het terrein van het kasteel. Eind 2020 is duidelijk in hoeverre de kerk in beeld is om te worden meegenomen in het onderzoek naar een Cultuurhuis in de omgeving of op het terrein van het Kasteel. Het voorbereidingskrediet is beschikbaar voor het vervolg. De vervolgoopdracht wordt voorgelegd aan de gemeenteraad voordat deze wordt uitgevoerd. De verwachting is dat dit in het eerste kwartaal zal zijn van 2021. Het college heeft niet bezuinigd op de subsidie aan vrijwilligersorganisaties en gemeenschapshuizen. Ook de culturele instellingen de Eendracht en Kunstlokaal verrijken nog steeds de samenleving, ondanks de financiële druk op de begroting. Het integraal huisvestingsplan toont aan dat onze scholen voldoen aan de verordening onderwijshuisvesting. Een nieuwbouw voor het KC Berglaren en het Commanderie College is een ambitie van het college van B&W.

Overheidsparticipatie

Vanuit overheidsparticipatie proberen we steeds meer samen te doen met de inwoners en het maatschappelijke middenveld. In het verleden zijn zo de MFA's in de kernen met de gebruikers samen gerealiseerd, hebben we in de dorpen goed functionerende werkgroepen zorg en kunnen we leunen op een sterke groep dorpsondersteuners die de informele netwerken versterken en hun schouders onder lokale opgaven zetten. We hebben een adviesgroep Sociaal Domein en een lokale cliëntenraad die ons scherp houden. In de kerngroep Sociaal Domein werken we ondermeer nauw samen met Goed Wonen Gemert, GGD, de Zorgboog, en Senzer zowel op bestuurlijk als op ambtelijk niveau. Ook met de onderwijspartners stemmen we goed af in de regiegroep onderwijs en het op overeenstemming gericht overleg (OOGO).

Kostenbeheersmaatregelen

Binnen het Sociaal Domein worden regelmatig sessies gehouden met de verschillende consultants en beleidsmedewerkers om te zoeken naar nieuwe innovaties en bezuinigingsmogelijkheden. Ook staan deze onderwerpen wekelijks op de agenda van verschillende interne overleggen. Bij dit agendapunt worden casussen besproken waar mogelijk alternatieve oplossingen voor kunnen worden ingezet in plaats van beschikkingen, worden beleidsontwikkelingen besproken, landelijke trends en ideeën gedeeld of nieuwe regionale ontwikkelingen besproken.

De verschillende ideeën die uit deze acties voortkomen worden daarna integraal opgepakt en uitgewerkt. Indien het idee mogelijk lijkt te zijn (juridisch én praktisch) wordt het (indien nodig) voorgelegd aan het college. Er wordt bekeken of het politiek wenselijk is om het door te voeren. Nadat door het college besloten is, kunnen de acties opgepakt worden.

Visie

Het programma Sociaal Domein omvat diverse onderwerpen. De volgende drie uitgangspunten worden gehanteerd bij de uitvoering van de nieuwe (en oude) taken van de gemeente Gemert-Bakel:

- Niemand valt tussen wal en schip;
- De uitvoering vindt plaats binnen de taakstellende budgetten;
- De dienstverlening aan de inwoners is vraaggericht.

In het Beleidskader Sociaal Domein 2019-2023 staat de visie van de gemeente geformuleerd. In het kort is de visie samen te vatten als:

- Dienstverlening staat voorop;
- We werken vraaggericht;
- We hebben een dorps- en wijkgerichte aanpak.

Nieuwe wetten

Er komen nieuwe wetten op ons af. De wijze waarop daar door de gemeente Gemert-Bakel invulling aan wordt gegeven, moet nog worden bepaald. Voor zover nu bekend moeten onderstaande onderwerpen worden opgepakt. De wijze waarop er invulling aan wordt gegeven, wordt toegevoegd aan het beleidskader Sociaal Domein:

- De decentralisatie Beschermd Wonen die per 1 januari 2021 gerealiseerd moet zijn;
- De nieuwe wet Inburgering.

Volkshuisvesting

We hebben in 2020 een woonvisie opgesteld. Na overleg met Stichting Huurdersbelang zijn prestatieafspraken met Goed Wonen Gemert vastgesteld. De prestatieafspraken bevatten de inzet van Goed Wonen Gemert om bij te dragen aan hetgeen de gemeente heeft vastgesteld in de woonvisie. Om de ontwikkelingen ten aanzien van wonen te kunnen volgen stellen we jaarlijks een woonmonitor op.

↑Doel 1	Per 1 januari 2021 continueren we de integrale uitvoering binnen het Sociaal Domein vanuit het Beleidskader 2019-2023
Resultaten 2021	- Per 1 januari 2021 vinden er jaarlijks minimaal 3 intervisie bijeenkomsten plaats in de wijkteams om de werkwijze continu te verbeteren; - Per 1 juli 2021 is in beeld wat de effecten van het Coronavirus zijn voor het Sociaal Domein; - Per 1 februari 2021 worden er alternatieve oplossingen ingezet voor casuïstiek betreffende autisme en GGZ-problematiek.
Beoogde effecten	- De dienstverlening in het Sociaal Domein is lokaal georganiseerd; - De zorg is sober en doelmatig; - De vragen van inwoners zijn zorgvuldig en goed opgepakt door het (in)formele netwerk binnen het Sociaal Domein. Dit wordt getoetst door een klanttevredenheidsonderzoek en in samenwerking met de adviesgroep Sociaal Domein; - Het gebiedsteam Sociaal Domein is versterkt door meer expertise toe te voegen; - We vervangen dure zorg door goedkopere lokale voorzieningen om te proberen binnen de budgetten te blijven; - Door samenwerking wordt genormaliseerd in plaats van geproblematiseerd; We werken samen als één systeem in plaats van losse eilanden om inwoners op een passende wijze te ondersteunen en financiële inzet te bundelen.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	De programmakosten 3d's zijn realistisch geraamd op basis van verbeterde prognoses en daarbij rekening houdend met ontwikkelingen zoals prijsstijgingen. De meest actuele prognoses zijn daarbij gevolgd. Deze zijn opgesteld door de GR Peelgemeenten in september 2020 en via de Q2 rapportage 2020 aan de gemeente aangeboden. Bovenop deze prognose is een risico-opslag van € 250.000 gehanteerd.

↑Doel 2	Per 1 januari 2021 continueren we de integrale uitvoering binnen het domein Jeugd
Resultaten 2021	- Per 1 januari 2021 worden de acties uit het actieplan Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en de acties uit het actieplan Lokaal Educatieve Agenda (LEA) uitgevoerd en gemonitord; - Per 1 januari 2021 zijn er afspraken gemaakt over de huisvesting JGZ 0-18 jaar; - Per 1 augustus 2021 zijn er nieuwe overeenkomsten leerlingenvervoer afgesloten n.a.v. een afgeronde aanbestedingsprocedure; - Per 1 januari 2021 werken we binnen het domein jeugd volgens samenwerkingsafspraken met huis- en jeugdartsen, scholen en kinderopvang.
Beoogde effecten	- Kinderen stromen door naar onderwijs binnen de gemeente Gemeert-Bakel; - Jongeren met sombere gedachten worden zo vroeg mogelijk gevonden om preventieve inzet te plegen en zwaardere jeugdzorg te voorkomen; - JGZ is toegankelijk en op een passende en financieel realistische locatie; - Leerlingenvervoer is geregeld conform de verordening leerlingenvervoer; - Onderwijshuisvesting is een faciliterende voorziening voor toekomstbestendig onderwijs.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	€ 10.000 budget voor huisvesting JGZ 0-18.

↑Doel 3	Per 1 januari 2021 voeren we het uitvoeringsprogramma overheidsparticipatie uit
Resultaten 2021	- Per 1 juli 2021 is het subsidiebeleid met de verenigingen besproken; - Per 1 juli 2021 ligt er een plan voor het harmoniseren van het beheer van de MFA's samen met de dorpen, verenigingen en het onderwijs; - Per 1 juli 2021 ligt er een plan om de overheidsparticipatie te verbreden naar meerdere beleidsterreinen.
Beoogde effecten	Gemeente en inwoners trekken samen op bij plannen.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing

↑Doel 4	Per 1 januari 2021 voeren we de woonvisie uit
Resultaten 2021	- De in 2020 vastgestelde woonvisie geeft sturing aan de doelgroepenverdeling; - Per plan worden afspraken gemaakt wat de meest wenselijke verdeling per doelgroep is afhankelijk van grootte en ligging van het plan; - Per 1 januari 2021 voeren we de prestatieafspraken met Goed Wonen Gemert en Stichting Huurdersbelang Gemert-Bakel uit.
Beoogde effecten	Er is meer sturing op de woningvoorraad per doelgroep en aantallen.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing

Totaaloverzicht programma Sociaal Domein

x (€1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	36.882	36.665	42.992	37.631	38.175	38.176	38.065
Baten*	7.758	6.262	12.195	6.267	6.283	6.388	6.310
Saldo	-29.124	-30.403	-30.797	-31.364	-31.892	-31.788	-31.755

* De integratie-uitkering Sociaal Domein maakt voortaan integraal onderdeel uit van de algemene uitkering en staan daarom gerubriceerd onder "algemene dekkingsmiddelen".

Toelichting belangrijkste verschillen in 2021 ten opzichte van 2020

Lasten			
i Programma- en uitvoeringskosten GR Peelgemeenten (kadernota)	+	€ 609.000	Structureel
i GGD inwonersbijdrage	+	€ 486.000	Structureel
i Leerlingenvervoer	+	€ 171.000	Structureel
i Buurtsportcoaches	+	€ 78.000	Structureel
i Groot onderhoud	+	€ 66.000	Structureel
i Aanpak armoede en schulden vroeg signalering en taalhuis	+	€ 58.000	Beiden
i Hoger rente en afschrijving	+	€ 39.000	Structureel
i GGD huur huisvestingskosten gezondheidszorg 0-18jr	+	€ 10.000	Structureel
i Bibliotheek	+	€ 10.000	Incidenteel
i Belastingen en rechten	+	€ 9.000	Structureel
i Inkoop informele zorg subsidies voor dagbesteding	+	€ 8.000	Structureel
i Hogere doorbelasting uren	+	€ 8.000	Structureel
i Alcoholpreventie	+	€ 7.000	Structureel
i Invoeren wet verplichte GGZ	+	€ 7.000	Structureel
i Lokale uitvoeringskosten jeugd website CJG	+	€ 6.000	Structureel
i Mantelzorg subsidie logeerhuis Plezant	-	€ 8.000	Structureel
i Bijdrage aan Senzer (kadernota)	-	€ 13.000	Structureel
i Commanderie college subsidie syntheseklas	-	€ 13.000	Structureel
i Diverse kleine verschillen lasten	-	€ 13.000	Structureel
i Uitvoeringskosten 21 voor de jeugd (Veldhoven)	-	€ 14.000	Structureel
i Jenaplanschool de Pandelaar	-	€ 14.000	Structureel
i Cultuureducatie met kwaliteit	-	€ 15.000	Structureel
i Peuterwerk	-	€ 17.000	Structureel
i Preventie en vroegsignalering	-	€ 22.000	Structureel
i Huisvesting algemeen advies en onderzoekskosten	-	€ 25.000	Structureel
i Stofkam	-	€ 34.000	Structureel
i Inburgering	-	€ 93.000	Structureel
i Besparing op Sociaal Domein	-	€ 106.000	Structureel
i De Zorgboog jeugdgezondheidszorg 0-4 jarige	-	€ 480.000	Structureel
i Tozo	-	€ 6.066.000	Structureel
Totaal verschil lasten	-	€ 5.361.000	Structureel

Baten			
 BUIG	+	€ 121.000	Structureel
 Bijdrage aan Senzer	+	€ 37.000	Structureel
 Buurtsportcoaches	+	€ 16.000	Structureel
 Diverse kleinere verschillen	+	€ 10.000	Structureel
 Cultuureducatie met kwaliteit	-	€ 15.000	Structureel
 Lagere doorbelasting goederen en diensten	-	€ 31.000	Structureel
 Tozo	-	€ 6.066.000	Structureel
Totaal verschil baten	-	€ 5.928.000	Structureel

Verdeling Sociaal Domein

Het Sociaal Domein beslaat in 2021 50% van het begrotingstotaal van de gemeente. De onderverdeling van dit programma wordt hier daarom nader toegelicht.

We onderscheiden drie deelgebieden binnen het Sociaal Domein. Het deelgebied Jeugd, Wmo en BMS en het deelgebied Participatiewet zijn in belangrijke mate open einde regelingen. Bij het deelgebied 'Sociaal Domein overig' speelt dit nauwelijks.

Jeugd, Wmo en BMS via GR Peelmunicipaliteiten

De decentralisaties Wmo en Jeugd zijn open einde regelingen. Ditzelfde geldt voor Bijzondere bijstand, Maatschappelijke participatie en Schuldhulpverlening (BMS). De GR Peelmunicipaliteiten verricht namens de gemeente de uitgave aan deze zorgkosten. Afgerond bedraagt dat € 12,9 miljoen per jaar, wat met 17% een omvangrijk deel van onze begroting beslaat.

Deze combinatie van open einde regelingen en de omvang van de uitgaven maakt dat deze uitgaven een groot financieel risico vormen voor de gemeentelijke begroting.

Reëel ramen decentralisaties Sociaal Domein

De decentralisaties binnen het Sociaal Domein worden vanaf 2015 uitgevoerd door de gemeenten. Tot en met de begroting 2018 van de gemeente Gemeert-Bakel waren de geraamde lasten voor de decentralisaties Sociaal Domein gelijk aan het budget dat we voor deze taken vanuit het Rijk hebben ontvangen. Met ingang van 2019 is dit uitgangspunt verlaten en worden de verwachte lasten geraamd los van de inkomsten die de gemeente daarvoor krijgt (realistisch ramen). Dat is ook zo in de Begroting 2021 toegepast.

In de bijlage specificatie Sociaal Domein is meer informatie te vinden over de uitgangspunten zoals gehanteerd bij deze raming. De lasten in 2021 en verder zijn geraamd op basis van de meest actuele prognose van de GR Peelmunicipaliteiten (Q2 2020) uit september 2020. Het college heeft daarboven op een structurele risico-toeslag van € 250.000 geplaatst.

De opbouw van de nieuwe raming inclusief een vergelijk met voorgaande jaren is opgenomen in de bijlage.

Stelpost Jeugd vanaf 2022

Bij de meicirculaire 2019 heeft het Rijk incidenteel extra middelen voor jeugdzorg ter beschikking gesteld tot en met 2021. Dat was nog niet structureel omdat het ministerie er nog niet van overtuigd was dat de tekorten bij gemeenten voor Jeugd structureel zouden zijn. Een onderzoek hiernaar wordt afgerond eind 2020. Het ministerie heeft in juli 2019 wel een begrotingsrichtlijn uitgevaardigd hoe gemeenten hun jeugdbudgetten mogen ramen vanaf 2022 en verdere jaren (⇒ publicatie ministerie).

De richtlijn geeft aan dat gemeenten een stelpost "Uitkomst onderzoek Jeugdzorg" mogen ramen voor 2022 en 2023. In de begrotingsbrief van de provincie is aangegeven dat dit in de Begroting 2021 ook doorgetrokken kan worden naar 2024.

Deze stelpost is maximaal gelijk aan de extra middelen die in 2020 en 2021 worden ontvangen voor Jeugd. In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk inmiddels ook de middelen voor 2022 toegekend. In deze begroting is gerekend met de maximale stelpost voor de jaren 2023 en 2024 van € 443.000 per jaar.

Participatiewet (via Senzer)

Senzer voert als werkbedrijf de Participatiewet uit voor de zeven gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel.

De gemeenten en daarmee Senzer hebben in 2019 te maken gehad met een forse terugloop van rijksmiddelen. Dat ging om een bedrag van € 7 miljoen. In hun Begroting 2020 heeft Senzer daarop besloten het volledige weerstandsvermogen in te zetten om de tekorten te dekken. Daarnaast is besloten de inwonersbijdragen van gemeenten te verhogen. In de Begroting 2021 zijn de inwonersbijdragen van Senzer enkel met inflatie verhoogd. De inwonersbijdrage voor 2021 is nog wel incidenteel verlaagd kunnen worden. Bij nader inzien bleek het weerstandsvermogen van Senzer drieënhalf miljoen euro hoger dan waar bij de Begroting 2020 door Senzer van was uitgegaan.

Omdat Senzer het volledig weerstandsvermogen heeft ingezet voor het verlagen van de inwonersbijdragen lopen de gemeenten nu een groter risico. Bij eventuele toekomstige negatieve jaarrekeningen dienen de gemeenten dat tekort bij Senzer aan te vullen.

Sociaal Domein overig

De overige € 11 miljoen aan uitgaven binnen het Sociaal Domein betreft MFA's, subsidies enzovoort. Deze activiteiten worden niet via een gemeenschappelijke regeling uitgevoerd en kennen nauwelijks open einden. De jaarlijkse afwijkingen zijn hierbij gering. De voorspelbaarheid van dit deel van het budget is veel groter gebleken de afgelopen jaren dan bij de drie decentralisaties.

Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer

§2.3 Programma Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer

↑ Inleiding

De portefeuillehouder van dit programma is mevr. A.A.H.C.M. van Extel -van Katwijk en het programma bevat de volgende taken:

- Ruimtelijke ordening
- Vitaal platteland
- Bouwen en milieu
- Monumenten
- Openbaar beheer
- Landschapsbeheer

Verbonden partijen

- ODZOB
- BLINK

Doelen programma Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer

Dit programma kent vijf doelen. Voor ieder doel is benoemd wat de resultaten zijn voor 2021 en of in deze begroting extra middelen daarvoor zijn toegekend.

Ruimtelijke ordening & Openbaar beheer	 1: Gezonde leefomgeving door aanpak zorgvuldige veehouderij
	 2: Wij hebben een pro-actieve aanpak van de (toekomstige) leegstand in het buitengebied van Gemert-Bakel
	 3: Wij faciliteren de transitie van het landelijk gebied met een agrarische bedrijfscontactfunctionaris en gemeentelijk ondersteuningsteam
	 4: Wij maken een gebiedsuitwerking per kern (inclusief buitengebied) op basis van het Koersdocument Gemert Bakel
	 5: Wij geven uitvoering aan het plan van aanpak voor de invoering van de Omgevingswet

Toelichting op de hiervoor beschreven doelen

De komende decennia komen enkele grote structurele transitieopgaven bij elkaar in het landelijk gebied. Dit vraagt om een integrale benadering, waarbij opgaven voor gezondheid, kwaliteit van de leefomgeving, economische ontwikkeling, landbouw, wonen, natuur, milieu en water nog meer hand in hand gaan en in samenhang met elkaar moeten worden opgepakt. Dat is een stevige opgave.

Vitaal platteland

Het buitengebied is en blijft van groot economisch belang waarbij agrarische ondernemers in staat zijn om zorgvuldig en maatschappelijk verantwoord te ondernemen, zonder dat dit gepaard gaat met een te grote overbelasting voor de omgeving. We volgen actief de ontwikkelingen rondom de gezondheidsonderzoeken en toetsen de nieuwe uitgangspunten bij de vergunningsaanvragen.

Nieuwe initiatieven moeten voldoen aan een zorgvuldige veehouderij. De gemeente heeft de kaders voor een zorgvuldige veehouderij vastgelegd in het bestemmingsplan "Gemert- Bakel Buitengebied 2017".

Transitie landelijk gebied

Er vinden de komende jaren grote veranderingen plaats in het buitengebied, omdat veel agrarische bedrijven hun intensieve veehouderijtak zullen beëindigen.

Naar aanleiding van de in 2017 aangescherpte beleidsregels van de provincie Noord-Brabant moeten de agrarische ondernemers keuzes maken of zij nog investeringen kunnen / willen doen voor modernisering van het bedrijf. De deadline is verschoven door het aantreden van een nieuw provinciaal bestuur. Door corona onder nertsen stopt de nertsenhouders op last van de minister voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) per 1-3-2021. Ook de rundveehouders komen voor belangrijke beslissingen te staan in het kader van fosfaatrechten en CO2 doelstellingen. Deze veranderingen hebben tot gevolg dat er veel agrarische bebouwing vrijkomt. Welke ontwikkelingsruimte de gemeente biedt, is beschreven in het VAB-beleid en het bestemmingsplan Gemert-Bakel Buitengebied 2017. Tevens loopt het project "Proeftuin Elsendorp" in 2021 door en gebruiken wij dit om nieuw beleid te formuleren. De Stikstofproblematiek maakt ook dat er nadrukkelijk naar de agrarische sector gekeken wordt om de stikstofdeken te verminderen ten gunste van bouw- en inframogelijkheden. Als gemeente Gemert-Bakel zullen wij deze ontwikkeling nauw volgen en met aandacht voor onze ondernemers toepassen.

Agrarisch bedrijfscontactfunctionaris / Ondersteuningsteam

In 2019 zijn we gestart met de komst van een agrarisch bedrijfscontact functionaris. Vele veehouderijen staan voor de keuze wat ze met hun bedrijf willen gaan doen. Samen met de ZLTO en de Rabobank bieden we ondernemers de mogelijkheid om hen te helpen in de transitie van hun bedrijf. Dit vraagt een goede ondersteuning vanuit de gemeente en de provincie. Ook de landelijke regeling "Sanering varkenshouderij" vraagt om een pro-actieve houding van gemeenten. Wij faciliteren deze transitie met een gemeentelijk ondersteuningsteam.

Omgevingsvisie

Wij zijn een omgevingsvisie aan het opstellen om te komen tot afgewogen keuzes voor ontwikkelingen voor onze gemeente. Hierbij zorgen wij voor een goede aansluiting op het Rijks- en provinciale beleid en stemmen dit af binnen het MRE en onze eigen regio De Peel. De hoofdkoers van onze gemeente ligt vast in het Koersdocument, samen met onze lokale partners zullen wij per kern (en het daarbij behorende buitengebied) een gebiedsuitwerking maken. De grote transitieopgaven waar we voor staan zullen voornamelijk een plaats krijgen in het buitengebied. De uitdaging voor ons als gemeente is om deze zorgvuldig met elkaar af te wegen en te zoeken naar wenselijke combinaties. De transitie laat zich vooral zien bij de Klimaatadaptatiedoelstellingen, de grootschalige energieopwekking (RES), de kringlooplandbouw en de reguliere vraag naar bedrijventerreinen en woningbouw. Enerzijds zien we een afname van agrarische bedrijven, anderzijds ontstaan er nieuwe verdienmodellen in het landelijk gebied. Het is aan de gemeente om deze ontwikkelingen in een goede balans te brengen.

Omgevingswet

De Omgevingswet vervangt het huidige systeem van omgevingsrecht. De wet treedt naar verwachting op 1 januari 2022 in werking. Kern van de stelselherziening vormt de integratie van alle sectorale wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Deze integratie van wetten moet leiden tot:

- minder regels en planvormen;
- meer samenhang in beleid en regels en betere besluitvorming;
- snellere procedures;
- meer afwegingsruimte voor de lagere overheden.

De Omgevingswet nodigt de gemeente uit om meer integraal te gaan werken en om ruimte te geven aan initiatieven uit de samenleving via uitnodigingsplanologie.

Een succesvolle implementatie van de inhoudelijke en organisatorische veranderingen die voortvloeien uit de Omgevingswet is een proces en kost tijd. Dit vereist een plan van aanpak. Het plan van aanpak is in 2016 vastgesteld. Dit plan is in 2020 geactualiseerd en in 2021 zullen de daaruit komende acties verder uitgevoerd worden.

↑Doel 1	Gezonde leefomgeving door aanpak zorgvuldige veehouderij
Resultaten 2021	- Eind 2021 rapporteren wij aan de gemeenteraad over de ontwikkeling in de situatie van belasting geur, ammoniak, fijnstof, klachten & meldingen, waardoor de Raad op de hoogte is van de kwaliteit van de leefomgeving in het buitengebied; - Nieuwe knelpunten rondom veehouderijen worden voorkomen, het totaal aantal knelpunten neemt af; - Ruimtelijke ontwikkelingen en omgevingsvergunningen zijn getoetst aan het beleid rondom volksgezondheid en veehouderij en worden gerapporteerd; - Behoud van een gezonde leefomgeving voor alle inwoners van Gemeert-Bakel door een zorgvuldige veehouderij, verminderen van stankoverlast en fijnstofconcentraties in 2021 (en verder).
Beoogde effecten	- De overlast rondom de knelpunten neemt af; - Wij wegen de effecten in het kader van volksgezondheid mee in de besluitvorming; - Betere leefomgeving voor onze inwoners.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing.

↑Doel 2	Wij hebben een pro-actieve aanpak van de (toekomstige) leegstand in het buitengebied van Gemeert-Bakel
Resultaten 2021	- Wij faciliteren de werkgroep inzake het project "Proeftuin Elsendorp", leerpunten uit dit proces worden opgenomen in de omgevingsvisie; - Wij houden contact met de ondernemers die zich hebben aangemeld bij de rijksregeling "Sanering varkenshouderij".; - Wij faciliteren de komende jaren stoppers bij de herontwikkeling van hun locatie.
Beoogde effecten	- Wij stimuleren de inwoners van Elsendorp om samen te werken aan nieuwe ontwikkelingen die ten goede komen aan de leefbaarheid van het dorp. - We voorkomen verrommeling en leegstand in het buitengebied.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing.

↑Doel 3	Wij faciliteren de transitie van het landelijk gebied met een agrarische bedrijfscontactfunctionaris en gemeentelijk ondersteuningsteam
Resultaten 2021	De ingekomen projecten zijn geïnitieerd en gecoördineerd, waaronder het begeleiden van agrarische bedrijven bij bedrijfsverplaatsingen en omschakelingen in het landelijk gebied.
Beoogde effecten	- De transitie van een bedrijf zal soepeler verlopen; - Ondernemers kunnen een beroep doen op ondersteuning bij de transitie van hun bedrijf; - De transitieopgaven worden gemonitord.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	In de begroting 2019 is voor de agrarische bedrijfscontactfunctionaris per jaar € 25.000 opgenomen voor 3 jaar (2019 t/m 2021).

↑Doel 4	Wij maken een gebiedsuitwerking per kern (inclusief buitengebied) op basis van het Koersdocument Gemeert Bakel.
Resultaten 2021	Per kern een integrale gebiedsuitwerking waarbij de balans en interactie gevonden wordt tussen kern en buitengebied als een gemeenschap.
Beoogde effecten	- De gewenste ruimtelijke ontwikkelingen zijn in kaart gebracht; - De grote transitieopgaven worden integraal afgewogen; - Het vormt de basis voor de beleidsuitgangspunten (Omgevingsplannen) bij het verder implementeren van de Omgevingswet.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing

↑Doel 5	Wij geven uitvoering aan het plan van aanpak voor de invoering van de Omgevingswet
Resultaten 2021	• Er zijn aanpassingen in het KCC doorgevoerd; • Publiekscampagnes hebben plaatsgevonden; • Werkprocessen zijn aangepast; • Producten- en dienstencatalogus zijn aangepast; • Voorbereidende werkzaamheden om aan te sluiten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet zijn uitgevoerd; • Aanpassingen in de informatiearchitectuur zijn doorgevoerd; • ICT-standaarden zijn gedefinieerd; • Informatie is gedigitaliseerd; • Aanpassingen op de website zijn doorgevoerd; • De in de organisatie gebruikte ICT-systemen worden voorbereid om ontsloten te kunnen worden op het DSO; • De gemeente is gereed om per 1-1-2022 omgevingsvergunningen conform de Omgevingswet in behandeling te nemen.
Beoogde effecten	• Organisatie en gemeenteraad weten welke ontwikkelingen en bijbehorende acties er op hen afkomen; • Het bestuur weet met welke ambitie zij de Omgevingswet willen implementeren; • Burgers zijn geïnformeerd over de Omgevingswet en de gevolgen voor hen.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing. In de begroting 2020 is voor de invoering van de Omgevingswet voor meerdere jaren budget beschikbaar gesteld.

Totaaloverzicht programma Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer

x (€1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	11.310	12.899	13.237	13.250	12.914	12.750	13.042
Baten*	4.994	5.395	4.928	4.576	4.465	4.593	4.720
Saldo	-6.316	-7.504	-8.309	-8.674	-8.449	-8.157	-8.322

Toelichting belangrijkste verschillen in 2021 ten opzichte van 2020

Lasten			
 Bomenonderhoud	+	€ 222.000	Structureel
 Hogere doorbelasting uren	+	€ 205.000	Structureel
 Omgevingsdienst ODZOB (kadernota)	+	€ 104.000	Structureel
 Invoering omgevingswet	+	€ 95.000	Structureel
 Werkzaamheden monumenten (kadernota)	+	€ 67.000	Incidenteel
 Bomenvervanging	+	€ 50.000	Structureel
 Erfgoedvisie	+	€ 40.000	Incidenteel
 Onderhoud keskes (kadernota)	+	€ 35.000	Structureel
 Kapitaallasten EVZ	+	€ 22.000	Structureel
 Senzer openbaar groen kostenstijging (kadernota)	+	€ 22.000	Structureel
 Straatreiniging onder andere door areaaluitbreiding	+	€ 20.000	Structureel
 Slim melden applicatie	+	€ 16.000	Structureel
 Herijking groenbeheersplan	+	€ 5.000	Incidenteel
 Tweejaarlijkse controle bruggen	+	€ 5.000	Structureel
 Onderzoek Visvijver (eenmalig in 2020)	-	€ 5.000	Structureel
 Openbare verlichting (eenmalig extra kosten in 2020)	-	€ 11.000	Structureel
 Lagere kapitaallasten wegen	-	€ 16.000	Structureel
 Diverse kleine verschillen	-	€ 19.000	Structureel
 Bestrijding eikenprocessierups	-	€ 23.000	Structureel
 Kerkenvisies	-	€ 25.000	Structureel
 Stofkam	-	€ 36.000	Structureel
 Plattelandsontwikkeling, omgevingsvisie en vab proeftuin	-	€ 75.000	Structureel
 Lagere storting in reserve	-	€ 88.000	Structureel
 Klimaatmiddelen (bestemming jaarresultaat 2019)	-	€ 99.000	Structureel
 Omgevingsvergunning lagere lasten	-	€ 215.000	Structureel
 Riolering hogere lasten en activeren uren	-	€ 283.000	Beiden
Totaal verschil lasten	+	€ 13.000	Beiden

Baten			
 Omgevingsdienst ODZOB (kadernota)	+	€ 11.000	Structureel
 Diverse kleine verschillen	+	€ 6.000	Structureel
 Lagere doorbelasting van goederen en diensten	-	€ 37.000	Structureel
 Vrijval reserve BIO fonds (eenmalig in 2020)	-	€ 51.000	Structureel
 Riolering lagere onttrekking voorziening	-	€ 104.000	Structureel
 Lagere leges	-	€ 177.000	Structureel
Totaal verschil baten	-	€ 352.000	Structureel

Economie & Sport

§2.4 Programma Economie & Sport

↑Inleiding

De portefeuillehouder van dit programma is hoofdzakelijk mevr. I. van Dijk. De programma's zijn vastgesteld in het begin van deze collegeperiode. Na vertrek van Wethouder De Ruiter zijn de portefeuilles gewijzigd. In deze begroting heeft dat niet tot aanpassing van de programma's geleid. Voor de actuele portefeuilleverdeling verwijzen wij u naar de leeswijzer. Het programma bevat de volgende taken:

- Economische ontwikkeling
- Centrumontwikkeling
- Toerisme en recreatie
- Mobiliteit
- Verkeer en parkeren
- Dorpsraden
- Burgerparticipatie
- Communicatie
- Afval
- Sport
- Speelgelegenheden
- Centrumontwikkeling Bakel

Verbonden partijen

- Brainport Eindhoven
- Metropoolregio Eindhoven (MRE)
- Innovatiehuis De Peel

Doelen programma Economie & Sport

Dit programma kent negen doelen. Voor ieder doel is benoemd wat de resultaten zijn voor 2021 en of in deze begroting extra middelen daarvoor zijn toegekend.

Economie & Sport	1: Het verbeteren van de bereikbaarheid van en naar Gemert-Bakel door het uitvoeringsprogramma Bereikbaarheidsagenda (2017-2030) en de verbetering van de bereikbaarheid van en naar Eindhoven en Helmond
	2: Regionaal samenwerken op gemeentegrens overschrijdende thema's.
	3: Recreatie en toerisme versterken
	4: Meer levendigheid in het centrum van Bakel
	5: Een meer toekomstbestendig centrum van Gemert
	6: Versterken van de lokale economie
	7: Opstellen Verkeersveiligheidsplan Gemert-Bakel
	8: De thema's uit het Lokaal Beweegakkoord worden nader uitgewerkt in werkgroepen
	9: De contracten/overeenkomsten vastgoed sport met verenigingen worden opgesteld en ondertekend

Toelichting op de hiervoor beschreven doelen

Bereikbaarheidsagenda

De bereikbaarheidsagenda concentreert zich op het verbeteren van de bereikbaarheid en leefbaarheid in het 'daily urban system' van de regio. Daarbij wordt de komende jaren ingezet op het op orde brengen van de netwerken (auto, fiets, OV) en hun knooppunten. Maar ook het slimmer organiseren van het dagelijks gebruik door goede informatie over reismogelijkheden en vervoerskeuzes. Dit doen we samen, slim en co-modaal (fiets, auto, openbaar vervoer en voetgangers).

In 2021 worden diverse studies naar fysieke projecten van de bereikbaarheidsagenda afgerond. Voor Gemert-Bakel is dat de studie N615/N272 met het knelpunt Beekse Brug. Deze planstudie moet in 2021 resulteren in een voorkeursalternatief dat vervolgens uitgevoerd kan gaan worden. Voor een betere bereikbaarheid naar Eindhoven wordt in 2021 ingezet op twee sporen: verbeteren van het Openbaar Vervoer (lange termijnvisie) en de snelfietsroute Gemert-Eindhoven. Voor het laatste wordt een planstudie opgestart in samenwerking met Laarbeek, Nuenen, Eindhoven en de provincie. In 2020 is het voorkeursalternatief voor het snelfietspad Gemert-Helmond bepaald. In 2021 wordt gewerkt aan de voorbereiding van de uitvoering van dit snelfietspad.

Regionale samenwerking Mobiliteit: MRE en provincie Noord-Brabant

Regiobreed (21 gemeenten van de metropoolregio Eindhoven) worden binnen de bereikbaarheidsagenda projecten uitgevoerd waarbij we steeds kijken of deze ook binnen onze gemeente toegepast kunnen worden. Daarnaast wordt gewerkt aan projecten die volgen uit het MIRT-onderzoek Brainportregio, de krachtenbundeling en de gezamenlijke gebiedsagenda mobiliteit die voor het eerst eind 2020 is vastgesteld. Deze gezamenlijke gebiedsagenda mobiliteit bevat projecten op het gebied van verkeersveiligheid, duurzame mobiliteit, infrastructuur en gedragsverandering en wordt samen met de provincie Noord-Brabant uitgevoerd. De inzet voor 2021 richt zich in Gemert-Bakel met name op de werkgeversaanpak, de smart hub (OV-knooppunt opgeplust), data-uitwisseling en de fiets (stimulering). Conform de samenwerkingsovereenkomst van de bereikbaarheidsagenda wordt structureel bijgedragen aan de regiobrede projecten.

N279

In 2020 is duidelijk geworden of het Provinciaal Inpassings Plan (PIP) voor de N279 in de huidige vorm de toets van de Raad van State heeft doorstaan. In 2021 wordt dan gestart met de uitvoering. De mogelijke innovatieve geluidsvoorzieningen worden meegenomen bij de uitvoering van de aanpassing van de N279. We zetten ons in om de belangen van de omgeving zo goed mogelijk te blijven behartigen en te blijven strijden voor een 2x2 uitvoering.

Gemeentelijk verkeersveiligheidsplan

De verkeersveiligheid staat onder druk. Landelijk is een trend te zien dat het aantal verkeersslachtoffers niet langer daalt. Op landelijk niveau is een nieuwe aanpak voor verkeersveiligheid vastgelegd in het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030. In Brabant is hier invulling aangegeven met het nieuwe BVVP (Brabants Verkeersveiligheidsplan), dat begin 2020 is vastgesteld. Het is vervolgens aan de gemeenten om verdere invulling te geven aan de ambities uit het BVVP. Ons huidige verkeersveiligheidsplan is bijna 10 jaar oud en toe aan actualisatie. In het voorjaar van 2020 zijn we gestart met een nieuw verkeersveiligheidsplan. Belangrijke onderdelen van het nieuw gemeentelijk verkeersveiligheidsplan zijn onder andere het beschrijven van trends en ontwikkelingen op het gebied van verkeersveiligheid binnen de gemeente en het bepalen van de speerpunten waar we ons de komende jaren op gaan richten. Hierbij betrekken we ook met name de subjectieve verkeersveiligheid door het raadplegen van stakeholders en burgers.

Regionale samenwerking Economische Ontwikkeling: Provincie N-B, Brainport, MRE en Innovatiehuis De Peel

Het Bestuursakkoord Provincie Noord-Brabant "Samen, Slagvaardig en Slim ons Brabant 2020-2023", biedt koppelkansen voor o.a. de thema's economie, vrije tijd en arbeidsmarkt.

Periodiek maakt de provincie nieuwe prognoses van de ruimtebehoefte aan bedrijventerreinen en kantorenlocaties. Deze prognoses zijn richtinggevend voor het maken van regionale afspraken. Eind

2019 is een handelingsperspectief vastgesteld, waarbij het doel is een kwalitatieve match tussen geprognostiseerde vraag en het (plan) aanbod (bestaand en nieuw) te realiseren. In juni 2020 zijn de kwantitatieve afspraken opgeleverd, in december 2020 de kwalitatieve afspraken. 2021 staat in het kader van monitoring van deze afspraken en het oprichten van één loket voor De Peel.

Bij de Brainport Nationale Actieagenda (BNA) investeren Rijk en regio in Brainport Eindhoven, het betreft een unieke gezamenlijke agenda voor de toekomst van Nederland. De agenda gaat daarbij uit van gedeeld belang Rijk en regio, versterken en versnellen, samen langjarig investeren en met een actiegerichte governance. De Peel heeft als thema talentontwikkeling ingebracht.

De Regio Deal Brainport Eindhoven maakt een belangrijk onderdeel uit van de Brainport Nationale Actieagenda. Via deze Regio Deal wordt door Rijk en regio samen € 370 miljoen geïnvesteerd in de uitvoering van de agenda. Hiervan is maximaal € 130 miljoen afkomstig uit de Regio Deal van het kabinet. Een eenmalige extra impuls voor een aantal concrete en aanvullende investeringen op het gebied van voorzieningenniveau, aantrekken en behouden van talent (op alle onderwijsniveaus) en innovaties met maatschappelijke impact. Vanuit De Peel zijn De Braak in Helmond en Kasteel Gemert ingebracht als projecten en toegekend.

Het thema economie van de Metropoolregio Eindhoven bestaat uit het versterken van de basiseconomie, digitalisering van het MKB en het stimuleren van innovatieve ideeën door subsidiering vanuit het stimuleringsfonds.

Het Innovatiehuis De Peel is een netwerkorganisatie waarin ondernemers, overheden en (kennis)instellingen samenwerken aan innovatie in De Peel. "Samenwerken op innovatie door innovatie op samenwerking" is ons motto. Het netwerk bestaat uit VNO-NCW Brabant Zeeland, de gemeenten Asten, Deurne, Helmond, Gemert-Bakel, Laarbeek, Someren en Waterschap Aa en Maas. Het Innovatiehuis De Peel is strategisch partner van Brainport development. De focus van het Innovatie huis De Peel is gericht op zes speerpuntensectoren: Slimme Maakindustrie, Foodtech, Automotive, Agro, Zorg, Vrijtijdseconomie. De projecten zijn te vinden op de website. We willen graag op een actieve en positieve manier bijdragen. De vaste bijdrage, de financiering van de 0,5 fte, de cofinanciering voor projecten is verankerd in deze begroting.

Recreatie en toerisme

In 2017 heeft de gemeente samen met de VVV Heerlijk Vrij en ondernemers het manifest Heerlijk Bloeien opgesteld. Als speerpunten zijn daarbij benoemd: samenwerken, verbinden en het uitdragen van het beeldmerk (rode vogeltje). In aansluiting daarop is aan de VVV subsidie beschikbaar gesteld voor het vernieuwen van de organisatie, gastheerschap en informatieverstrekking, productontwikkeling/arrangeren, marketing en samenwerken in de regio. Online vindbaarheid is daarbij altijd een belangrijk aspect. Recreatie en toerisme is een groeiende sector binnen de plattelandsontwikkeling. De provincie Noord-Brabant, het waterschap Aa en Maas en de zes Brabantse gemeenten Landerd, Bernheze, Uden, Boekel, Gemert-Bakel en Deurne werken samen aan de totstandkoming van de Unesco Geoparkstatus voor de Peelrandbreuk en het wijstverschijnsel. De initiatiefnemers zien het als een kans om de bijzondere waarde van de Peelrandbreuk in combinatie met het herstel van de wijstgronden, nadrukkelijk(er) op de kaart te zetten met als doel de identiteit van de streek verder te ontwikkelen en (economische) spin-off te realiseren.

Herontwikkeling centrum Bakel

In 2016 heeft De Stem van Bakel (DSVB) een dorpsvisie met een actieplan opgesteld. De herontwikkeling van het centrum is daarbij als hoogste prioriteit benoemd. Wij faciliteren dit programma. In 2017 is hiervoor onder leiding van twee dorpsregisseurs een centrumvisie opgesteld. Daarbij zijn de volgende zes projecten benoemd:

1. Het Sint Wilbertsplein als ontmoetingsplek.
2. Van doorgaande weg naar bestemming.
3. MFA als Huiskamer van Bakel.
4. Versstraat en Pleisterplaats.
5. Wonen in en rond het centrum.
6. Oudste dorp van Brabant aan de Peelrandbreuk.

Samen met DSVB zijn mede op basis van de enquête 'Wat wil Bakel?', de prioriteiten bepaald voor het vervolg. Omdat het programma en de zes projecten veel raakvlakken kennen is er in 2019 een stedenbouwkundig plan en een inrichtingsplan opgesteld. In 2020 is dit plan door de gemeenteraad vastgesteld. In 2020/2021 wordt de herinrichting 1^e fase Sint Wilbertsplein Bakel uitgevoerd. Voor het intensiveren van de samenwerking tussen maatschappelijke instellingen en verenigingen is gesproken met alle partijen wat hun wensen/eisen zijn en hoe zij deze samenwerking zien, in 2020 is een haalbaarheidsonderzoek opgesteld. Na voldoende draagvlak en bij positieve besluitvorming worden in 2021 e.v. de plannen ten uitvoer gebracht.

Centrumontwikkeling Gemert

In 2011 is voor Gemert centrum een centrumvisie opgesteld met daarbij een uitvoeringsprogramma (2011-2021). In 2017 is in aansluiting daarop samen met Ondernemersvereniging Gemert en de Rabobank het project De Nieuwe Winkelstraat uitgevoerd. Eén van de aanbevelingen daarbij was om het centrum van Gemert aan te sturen als een bedrijf, daarvoor is de stuurgroep Gemert centrum opgericht. Deze stuurgroep heeft vijf speerpunten:

1. Verbeteren bereikbaarheid van het centrum.
2. Activiteiten samen oppakken en vermarkten.
3. Identiteit en profilering van Gemert centrum.
4. Eenheid van Ridderplein tot aan Haageijk.
5. Centrumvisie aanpassen.

De centrummanager heeft als doel Gemert Vorstendom en centrum Bakel op de kaart zetten bij de inwoners van Gemert-Bakel, buurgemeenten en toeristen om meer omzet te creëren bij de ondernemers.

Daar waar het centrum voorheen m.n. uit retail bestond ('place to buy'), wordt het centrum steeds meer een plek om te zijn en te beleven ('place to be'). Omdat de huidige centrumvisie, met het daarbij behorende uitvoeringsprogramma 2011-2021 op zijn einde loopt, is in 2020 opdracht gegeven tot het opstellen van een stedenbouwkundig plan 2022-2032 (centrumplan) en een ontwerpende verkenning van Kasteelpoort tot aan Haageijk. Deze kaders geven houvast voor de komende jaren. Als marketingstrategie is gekozen voor Gemert-Vorstendom. Om betrokkenheid te vergroten en draagvlak te creëren is gekozen voor een nieuwe organisatiestructuur, waarin alle stakeholders van buiten vertegenwoordigd zijn in het algemeen bestuur, de stuurgroep en de werkgroepen. De gemeente stelt capaciteit beschikbaar voor het faciliteren van deze uitvoeringsorganisatie door het secretariaat en is trekker van de werkgroep Publieke Ruimte. Het gaat om een majeure gebiedsontwikkeling, waarbij kostenverhaal noodzakelijk is om een financiële bijdrage te kunnen leveren aan deze gebiedsontwikkeling en de inrichting van de openbare ruimte.

Versterken van de lokale economie

In 2020 is met alle ondernemersverenigingen het economisch actieplan 2020-2021 vastgesteld. Kernpunten voor 2020 waren 'digitale makelaar', 'kennis en innovatie' en 'de N279'. Het actieplan geeft ook inzicht in de trends en ontwikkelingen die de komende jaren in de gemeente te verwachten zijn, binnen de thema's werklocaties en bedrijventerreinen, buitengebied, centrum en kernen en toerisme en recreatie. Dit actieplan wordt jaarlijks herijkt en waar nodig bijgesteld. Enkele keren per jaar wordt met alle ondernemersverenigingen overlegd en worden met ondernemers specifieke themabijeenkomsten georganiseerd waarbij actuele en overkoepelende thema's onder de aandacht worden gebracht. De ontwikkelingen rondom Corona hebben hoe dan ook impact op de economische ontwikkeling van onze gemeente, de consequenties hiervan zijn op dit moment nog niet in beeld. Wel is duidelijk dat leren van elkaar en samenwerken en verbinden kansen biedt. Accountmanagement en faciliteren van de ondernemers voorziet hiermee ook in 2021 in een belangrijke stimulerende ondernemersvriendelijke gemeentelijke rol.

In 2019 is samen met de ondernemersverenigingen het Werkprogramma Bedrijventerreinen opgesteld. Doel hiervan is met elkaar te waarborgen dat de industrieterreinen in alle kernen de komende jaren voor onze ondernemers voldoende toekomstbestendig zijn. Aansluitend daarop is in 2019/2020 een onderzoek uitgevoerd naar de lokale bedrijventerreinen. Doel hiervan is dat ook in de toekomst er in alle kernen voldoende bedrijventerreinen beschikbaar zijn. Bakel en Milheeze zijn hierbij als noodzakelijk gewenste uitbreiding locaties naar voren gekomen. In 2020 is daarom gestart

met een locatieonderzoek voor mogelijke uitbreiding van industrie in deze kernen. In 2021 worden deze locaties verder in procedure gebracht.

Periodiek faciliteren we de Ondernemer van het Jaar verkiezing Gemert-Bakel en Laarbeek. In 2020 is door deze stichting gewerkt aan een gewijzigde opzet en invulling zodat die verkiezing in 2021 weer gehouden kan worden.

Beleidsuitgangspunten beheer vastgoed sport en overeenkomsten/contracten verenigingen

In 2015 is de kadernota Sport door de gemeenteraad vastgesteld. Tijdens de uitwerking van de kadernota in het Beheerplan Sportparken is gebleken dat een aantal kaders een ongewenste uitwerking zouden kunnen hebben, met gevolg dat de kaders in 2016 zijn aangepast.

In 2017 is de keuze gemaakt om eerst de kaders uit te werken voor de buitenaccommodaties van de voetbal, hockey, honk- en softbal, korfbal en atletiek-verenigingen. In 2020 is het Beheerplan Sportparken uit 2017 herzien en opnieuw vastgesteld door de gemeenteraad.

Naast de buitenaccommodaties die zijn opgenomen in het Beheerplan Sportparken 2020-2023 heeft de gemeente ook clubgebouwen, kleedkamers en terreinen in eigendom die worden gebruikt door sportverenigingen. In 2020/2021 worden, in overleg met de verenigingen, heldere beleidsuitgangspunten met betrekking tot het beheer van deze voorzieningen opgesteld. In 2021 e.v. worden deze afspraken vastgelegd in (nieuwe) contracten/overeenkomsten.

Lokaal sportakkoord

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft het Nationaal Sportakkoord vastgesteld. In 2020 hebben diverse partijen uit de gemeente op het gebied van sport en bewegen, waaronder de gemeente, het Lokaal Beweegakkoord ondertekend.

In 2021 wordt in werkgroepen, bestaande uit partijen die bezig zijn met sporten en bewegen in de gemeente Gemert-Bakel, gewerkt aan de realisatie van de doelen uit dit Beweegakkoord. Voor de uitwerking van deze doelen is een rijkssubsidie van € 20.000 beschikbaar. Vanuit de gemeentebegroting is geen aanvullend budget beschikbaar.

↑Doel 1	Het verbeteren van de bereikbaarheid van en naar Gemert-Bakel door het uitvoeringsprogramma Bereikbaarheidsagenda (2017-2030) en de verbetering van de bereikbaarheid van en naar Eindhoven en Helmond
Resultaten 2021	- De Planstudie N615/N272 (provincie) is afgerond waarin de snelfietsroute Gemert Eindhoven, deel Gemert-Laarbeek meegenomen wordt (uitvoering 2023); - We zijn gestart met de verkenning van de snelfietsroute Gemert-Eindhoven; - We zijn gestart met de voorbereiding op de uitvoering van de snelfietsroute Gemert-Helmond; - We hebben input geleverd op de regiobrede projecten/thema's werkgeversaanpak, smart hubs, fiets en data; - De innovatieve geluidvoorzieningen zijn ingebracht bij de voorbereiding van de uitvoering van de N279; - We hebben ons ingezet voor een 2x2 uitvoering van de N279 doordat we dit blijvend aangekaart hebben op de diverse overlegtafels en bij de Raad van State.
Beoogde effecten	- Een betere bereikbaarheid van Gemert-Bakel door inzet op N279 (leefbaarheid en 2x2), Beekse brug en de verbindingen naar Helmond en Eindhoven; - Een aantal regiobrede projecten uit de bereikbaarheidsagenda in Gemert-Bakel is in de uitvoering geland.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	In de Begroting 2021 is een drietal projecten opgenomen: - Leefbaarheid N279 voor een investeringsbedrag van € 371.000 in 2022. - Snelfietsroute Gemert-Helmond voor € 645.000 in 2023 - Bushalte Pastoor Poellplein voor € 527.000 in 2023. Alle drie de investeringen leiden tot jaarlijkse kapitaallasten welke zijn opgenomen in de meerjarenraming. Deze middelen zijn reeds bij de Begroting 2020 toegekend door de gemeenteraad.

↑Doel 2	Regionaal samenwerken op gemeentegrens overschrijdende thema's
Resultaten 2021	Brainport: - Als Gemert-Bakel en De Peel zijn we in 2021 in gesprek met Brainport over Nationale Actieagenda Brainport en de Regiodeal. Metropoolregio Eindhoven (MRE): - Als Gemert-Bakel en De Peel zijn we in 2021 in gesprek met de MRE over de uitvoering van het thema economie. De Peel: - In 2021 is het werkprogramma Innovatiehuis De Peel opgesteld en zijn de projecten benoemd. - Deelname aan Innovatiehuis De Peel; - Leveren van 0,5 fte aan capaciteit; - Financiële bijdrage aan projecten.
Beoogde effecten	- Stimuleren van de regionale economie; - Slagen van het Innovatiehuis De Peel en via hier de koppeling maken met Brainport; - Een betere verbinding tussen ondernemers, overheid en onderwijs.

Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing.
--	----------------------

↑Doel 3	Recreatie en toerisme versterken
Resultaten 2021	Uitvoeringsprogramma Geopark - Peelhorst in ontwikkeling wordt in 2021 uitgevoerd.
Beoogde effecten	- Gemert-Bakel is een aantrekkelijke toeristisch-recreatieve gemeente en draagt daardoor bij aan een duurzame plattelandsontwikkeling; - Gemert-Bakel draagt bij aan de totstandkoming van een UNESCO Geopark.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing.

↑Doel 4	Meer levendigheid in het centrum van Bakel
Resultaten 2021	- In 2020/2021 is de nieuwe speel- en ontmoetingsplek in Bakel gerealiseerd; - In 2021 vindt voorbereiding en uitvoering van de MFA plaats.
Beoogde effecten	- Door een gezamenlijke aanpak neemt de betrokkenheid bij dorp Bakel toe.; - De investeringskansen en investeringsbereidheid van partijen neemt toe; - De leefbaarheid van Bakel neemt toe.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing, want: - In de Begroting 2020 is een investering opgenomen van € 150.000 voor het Wilbertsplein. Dit leidt tot kapitaallasten van € 9.750 vanaf 2021; - Daarnaast is er een investering voorbereidingskrediet centrum Bakel opgenomen van € 182.000. Dit leidt tot kapitaallasten van € 34.900 vanaf 2021; - Tenslotte is er een investering van € 4.000.000 geraamd voor realisering van een MFA Bakel. Dit leidt tot kapitaallasten van € 200.000 vanaf 2023.

↑Doel 5	Een meer toekomstbestendig centrum van Gemert
Resultaten 2021	- Versterken samenwerking, uitbouwen en verstevigen nieuwe organisatiestructuur; - In uitvoering brengen van het stedenbouwkundig plan 2022-2032 en de ontwerpende verkenning.
Beoogde effecten	- Door een gezamenlijke aanpak neemt de betrokkenheid bij Gemert centrum toe; - De investeringskansen en investeringsbereidheid van partijen neemt toe; - De toekomstbestendigheid van Gemert neemt toe.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Incidenteel € 50.000, om met alle partijen het centrum van Gemert toekomstig bestendig te houden.

↑Doel 6	Versterken van de lokale economie
Resultaten 2021	• Voortzetten accountmanagement; • Uitvoeren economisch actieplan 2021, samen met de ondernemers(verenigingen).
Beoogde effecten	• Economische ontwikkeling in Gemert-Bakel, samen met partijen, naar een hoger niveau brengen.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	In deze begroting is incidenteel € 10.000 opgenomen voor meer uitbreiding bedrijfskavels in Bakel en Milheeze.

↑Doel 7	Opstellen Verkeersveiligheidsplan Gemert-Bakel
Resultaten 2021	De gemeenteraad stelt begin 2021 het verkeersveiligheidsplan vast waarin we knelpunten en oplossingsrichtingen geven voor de invulling van verkeersveiligheidsbeleid voor de komende 5 jaar.
Beoogde effecten	• We hebben een keuze gemaakt met welke infrastructurele en mensgerichte maatregelen we de verkeersveiligheid willen verbeteren de komende 5 jaar.; • We hebben een overzicht van verkeersonveilige locaties en oplossingsrichtingen en een grove inschatting van de kosten; • We actualiseren de wegcategorisering; • We maken afspraken met lokale partners (zoals VVN) over de gedragsbeïnvloedende acties.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Voor 2021 zijn geen extra middelen nodig.

↑Doel 8	De thema's uit het Lokaal Beweegakkoord worden nader uitgewerkt in werkgroepen
Resultaten 2021	De gemeente heeft een faciliterende rol en waar van toepassing neemt de gemeente deel in één of meerdere werkgroepen. De werkgroepen kiezen uit de thema's uit het Lokaal Beweegakkoord concrete doelen en realiseren deze.
Beoogde effecten	• Integrale uitvoering van thema's en doelen op gebied van sport en bewegen in de gemeente Gemert-Bakel; • Verbetering van positieve gezondheid inwoners.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	In deze begroting is incidenteel € 15.000 opgenomen voor het Lokaal Beweegakkoord. De beschikbare subsidie vanuit het rijk voor de uitwerking van het Lokaal Beweegakkoord wordt aangevraagd.

↑Doel 9	De contracten/overeenkomsten vastgoed sport met verenigingen worden opgesteld en ondertekend
Resultaten 2021	• In 2020/2021 worden de uitgangspunten voor het beheer van het vastgoed sport opgesteld en vastgesteld door de raad; • De afspraken zijn helder en transparant en worden vastgelegd in contracten/overeenkomsten met de verenigingen.
Beoogde effecten	• De basisuitgangspunten voor het beheer van de terreinen en clubgebouwen zijn vastgelegd, transparant en helder.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing

Totaaloverzicht programma Economie & Sport

x (€1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	6.595	5.988	6.403	6.718	6.561	6.838	6.965
Baten	3.450	3.215	3.507	3.781	3.736	3.739	3.792
Saldo	-3.145	-2.773	-2.896	-2.937	-2.825	-3.099	-3.173

Toelichting verschillen in 2021 ten opzichte van 2020

Lasten			
 Renovatie Sporthal Molenbroek	+	€ 156.000	Structureel
 Hogere doorbelasting uren	+	€ 142.000	Beiden
 Renovatie zwembad	+	€ 96.000	Structureel
 Afval hogere lasten onder andere verwerken GFT	+	€ 59.000	Structureel
 Centrumontwikkeling Gemert	+	€ 50.000	Incidenteel
 Groot onderhoud Sporthal De Beek conform beheerplan	+	€ 47.000	Incidenteel
 Verplaatsing groencompostering	+	€ 34.000	Structureel
 Ontwikkeling bedrijventerreinen Bakel en Milheeze	+	€ 10.000	Incidenteel
 Stofkam	-	€ 15.000	Structureel
 Diverse kleine verschillen	-	€ 16.000	Structureel
 Verkeersveiligheid lagere uitvoeringskosten	-	€ 20.000	Incidenteel
 Subsidie Geopark (eenmalig 2020)	-	€ 21.000	Beiden
 Beleid vastgoed sportaccommodaties advieskosten	-	€ 25.000	Incidenteel
 Ontwikkeling stedenbouwkundige plan (eenmalig 2020)	-	€ 37.000	Structureel
 Bijdrage innovatiehuis in 2020 incidenteel hoger	-	€ 45.000	Structureel
 Legionellapreventie aanpassingen installaties	-	€ 100.000	Incidenteel
Totaal verschil lasten	+	€ 315.000	Beiden
Baten			
 Hogere baten afvalstoffenheffing	+	€ 468.000	Structureel
 SPUK subsidie	+	€ 57.000	Structureel
 Hogere onttrekking sporthal De Beek groot onderhoud	+	€ 47.000	Structureel
 Indexering huren, leges	+	€ 3.000	Structureel
 Lagere doorbelasting van goederen en diensten	-	€ 19.000	Structureel
 Subsidie Geopark (eenmalig 2020)	-	€ 21.000	Structureel
 Afval lagere opbrengsten uit PMD, oud papier e.d.	-	€ 261.000	Structureel
Totaal verschil baten	+	€ 274.000	Structureel

Financiën & Woningbouw

§2.5 Programma Financiën & Woningbouw

↑ Inleiding

De portefeuillehouder van dit programma is mevr. I. van Dijk. De programma's zijn vastgesteld in het begin van deze collegeperiode. Na vertrek van Wethouder De Ruiter zijn de portefeuilles gewijzigd. In deze begroting heeft dat niet tot aanpassing van de programma's geleid. Voor de actuele portefeuilleverdeling verwijzen wij u naar de leeswijzer. Het programma bevat de volgende taken:

- Financiën
- Bouwgrondexploitatie
- Grondzaken en -aankopen
- Vastgoed
- Duurzaamheid
- Kasteel

Verbonden partijen

- Beheerstichting Golfbaan Stippelberg
- Belastingssamenwerking Oost-Brabant (BSOB)
- BNG Bank

Doelen programma Financiën & Woningbouw

Dit programma kent zes doelen. Voor ieder doel is benoemd wat de resultaten zijn voor 2021, wat het beoogd effect is en of in deze begroting extra middelen daarvoor zijn toegekend.

Financiën & Woningbouw

1: Wij houden aandacht voor onze financiële positie met een voldoende weerstandsvermogen en zorgen voor een gezonde, structureel sluitende begroting conform de daarvoor geldende regelgeving

2: Uitvoering woonvisie

3: Uitvoering samenwerkingsagenda duurzaamheid met onze partners

4: Werken aan het proces regionale energiestrategie

5: Meewerken aan de aanleg van vijf zonnenvelden

6: Transitievisie Warmte

Toelichting op de hiervoor beschreven doelen

Financiën

De inkomsten en uitgaven van de gemeente dienen in balans te zijn. Structurele uitgaven betalen we uit structurele inkomsten. We realiseren een structureel sluitende begroting in het jaar 2021.

Met ingang van 1 januari 2018 is het preventief toezicht van de provincie vervallen. Sinds lange tijd is ook het weerstandsvermogen weer op peil. Hoewel dit een positieve ontwikkeling is het ook een moment opname. De komende jaren blijft de aandacht voor de vermogenspositie van belang. Zeker gelet op de vele onzekerheden zoals de ontwikkeling van de kosten in het Sociaal Domein en de herverdeling van het gemeentefonds in 2022. Om te komen tot een actuele visie op het benodigd weerstandsvermogen wordt de in 2012 vastgestelde 'Visie herstelplan eigen vermogen 2012 – 2025' geactualiseerd naar de situatie van nu.

Woonvisie

In 2020 hebben we een woonvisie vastgesteld waarin de demografische ontwikkelingen en woonbehoefte in beeld zijn gebracht. Om te zorgen dat we voldoende aanbod hebben en houden zullen we met ontwikkelaars afspraken maken over woningbouwplannen waarin we ook afspraken maken over de aantallen en doelgroepen conform onze woonvisie. De demografie geeft aan dat wij als gemeente tussen de 150-200 woningen per jaar dienen toe te voegen aan onze voorraad om te voorzien in de vraag. De woningbouwprogrammering wordt halfjaarlijks ter kennisname aangeboden aan de Raad om de voortgang te kunnen monitoren.

Energietransitie

In mei 2019 is de klimaatwet vastgesteld. In de Klimaatwet staat dat we met elkaar streven 49 procent minder CO₂ uit te stoten in 2030 ten opzichte van 1990, in 2050 moet dit zelfs 95 procent minder zijn. Daarnaast gaan we met z'n allen proberen alle energie in 2050 CO₂-neutraal op te wekken. Verder moeten we ook energie besparen.

In de Klimaatwet staan nu alle officiële afspraken (de doelstellingen en het proces om deze te bewaken). In het Klimaatakkoord (ondertekend door 76 partijen waaronder VNG en IPO) besproken plannen en maatregelen waarmee we die doelen willen gaan halen.

De gemeente, provincie en ook waterschap werken vanaf 2019 binnen de MRE samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES), waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de klimaatrol Gebouwde omgeving en Electriciteit. De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de regionale structuur warmte en

energiebespaarplannen. In 2020 heeft het college de concept-RES vastgesteld na consultatie van de raad. Vanaf zomer 2020 wordt een planMER doorlopen voor de zoekgebieden grootschalige opwek en zijn onze burgers en instanties via een lokaal participatieproces betrokken.

In 2020 zijn de afwegingskaders zonnevelden vastgesteld. De aanvraagprocedure voor zonnevelden is opgestart en in 2021 worden de 5 beste initiatieven gekozen. Voor deze initiatieven worden dialogen met omgeving opgestart.

In het Klimaatakkoord is bepaald dat gemeenten met betrokkenheid van stakeholders (uiterlijk) eind 2021 een Transitievisie Warmte (TVW) moeten hebben opgesteld. Hierin komt een voorkeursvolgorde wanneer wijken of buurten van het aardgas afaan. Voor de wijken of buurten die voor 2030 worden geïsoleerd en/of van het aardgas afaan wordt aangegeven hoeveel woningen en andere gebouwen geïsoleerd en/of aardgasvrij worden gemaakt, wat de mogelijke alternatieve warmtevoorzieningen zijn en welk van die alternatieven de laagste kosten heeft, waarbij de kosten van de eindgebruiker ook een factor is. Het proces van de warmtetransitie verloopt via een wijkgerichte aanpak. De eerste wijk moet voor 2030 worden aangepakt.

Het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid sluit aan op de landelijke doelstellingen. Vooruitlopende op het uitvoeringsplan van de RES zijn we al jaren samen met de koploperstafel (bestaande uit overheid, onderwijs, ondernemers, ondernemende burger) bezig met vergroten van de bewustwording en aanjagen van initiatieven om te komen tot een duurzamer Gemert-Bakel. Vanuit de drie werkgroepen Bewustwording, Energie en Mobiliteit zijn verschillende initiatieven opgestart. Het thema circulair uit het duurzaamheidsbeleid wordt binnen het innovatiehuis de Peel opgepakt. In 2021 werken we met de global goals als kapstok, waardoor een groter netwerk ontstaan van bedrijven, burgers en instanties die samen hun bijdrage aan de global goals doen.

Kasteelplan

Op 30 januari 2020 heeft de gemeenteraad een besluit genomen over het Masterplan Kasteel Gemert van BL Huisvesting. Het masterplan beschrijft een totaalvisie en is een leidraad voor de gefaseerde uitvoering van de herontwikkeling van het kasteel van Gemert. Het masterplan beschrijft het plan op hoofdlijnen, de ruimtelijke opzet, het programma, de ontwerpvisie en geeft richting aan de fasering. De gemeenteraad heeft ermee ingestemd dat het college op basis van een positief advies van de adviesgroepen, de vergunningen voor fase 1 kan verlenen. Met restricties heeft de gemeenteraad ingestemd met de fasen 2 en 3.

Voor fase 1a, de interne verbouwing van de hoofdburcht, de sloop van de refter en de tijdelijke bouwbrug is een omgevingsvergunning verleend. Voor de interne verbouwing van de Jezuitenvleugel, de voorburcht en de Donjon is de ontwerpbeschikking verleend.

Voor fase 2 is de bestemmingsplanwijziging en de omgevingsvergunning voor de ontwikkeling in de ommuurde tuin en de bestemmingsplanwijziging voor een woningbouwplan aan De Haag ingediend. Deze aanvragen zijn in behandeling. De bestemmingsplanwijzigingen voor fase 3, de nieuwbouw van de vleugels aan het poortgebouw en de nieuwbouw in de carré worden volgens de planning van BL Huisvesting eind 2020 ingediend. De omgevingsvergunningen voor deze nieuwbouw worden in 2021 aangevraagd.

↑Doel 1	Wij houden aandacht voor onze financiële positie met een voldoende weerstandsvermogen en zorgen voor een gezonde, structureel sluitende begroting conform de daarvoor geldende regelgeving
Resultaten 2021	• De meerjarenbegroting 2021-2024 is structureel sluitend; • Wij krijgen een positief oordeel van de provincie (financiële toezichthouder) over de Begroting 2021 en een goedkeurende verklaring van de accountant over de Jaarrekening 2020; • De gemeentelijke producten zijn in 2021 kostendekkend; • Als vervanging van de 'Visie herstelplan eigen vermogen 2012 – 2025' wordt een visie voorgelegd om te komen tot een verdere gezonde vermogenspositie.
Beoogde effecten	• De gemeente Gemeert-Bakel kan geïnventariseerde financiële tegenvallers opvangen zonder dat dit leidt tot bezuinigingen of verhoging van tarieven; • Voldoen aan de, aan ons als lokale overheid opgelegde, financiële regelgeving.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	In deze begroting wordt in 2021 incidenteel € 250.000 extra gestort in de risicoreserve Corona.

↑Doel 2	Uitvoering woonvisie
Resultaten 2021	• Voldoende woningen ter beschikking (uitgifte) om de verwachte prognose te halen • Voldoende woningbouwplannen ter vaststelling aanbieden om uitgifte mogelijk te maken'.
Beoogde effecten	• Circa 150-200 woningen beschikbaar in uitgifte om de demografische ontwikkeling in eigen gemeente op te vangen.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing.

↑Doel 3	Uitvoering samenwerkingsagenda duurzaamheid met onze partners
Resultaten 2021	Diverse projecten uit de samenwerkingsagenda voor planjaar 2021 zijn uitgevoerd, waaronder: • Het zonnepanelenproject De Groene Zone is verlengd en eind 2020 gerealiseerd. Het eindtotaal van ca. 219 daken zijn belegd; • De projecten van plan van aanpak Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) planjaar 2021 zijn uitgevoerd; • Er is volop gebruik gemaakt van de regeling reductie energieverbruik (RRE). Vanwege corona heeft het rijk de doorlooptijd met enkele maanden verlengd; • Duurzaam Gemeert heeft het aantal buurtteams uitgebreid en inkoopacties voor isolatie en zonnepanelen aangeboden; • Er is een succesvolle dag van de duurzaamheid georganiseerd; • Een aantal woningeigenaren heeft deelgenomen aan de nationale duurzame huizenroute;

	De global goals zijn bekend in de gemeentelijke organisatie en bij onze strategische partners en worden uitgedragen. Er wordt een platform global goals opgericht met deelnemers uit bedrijfsleven, overheid, onderwijs, verenigingsleven en maatschappelijke instanties.
Beoogde effecten	- Vergroten bewustwording duurzaamheid bij alle partijen tot anders denken en handelen; - Het nemen van energiebesparende maatregelen (waaronder isolatie, zonnepanelen); - De gemeente vervult een voorbeeldfunctie op het vlak van duurzaam denken en handelen.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing.

↑Doel 4	Werken aan het proces regionale energiestrategie
Resultaten 2021	- De regionale energiestrategie MRE 1.0 is gereed en vastgesteld. - regionaal bod 2TW opwek duurzame energie (zoals zon, wind, geothermie); - regionale structuur warmte (regionaal); - regionaal afwegingskader duurzame opwek; - regionaal energiebesparingsplan. - Het lokaal of regionaal energieloket is operationeel; - Het uitvoeringsprogramma RES 1.0 is opgestart.
Beoogde effecten	- Duidelijkheid creëren hoe we kunnen voldoen aan de opgaven uit klimaatakkoord; - Duidelijkheid geven aan initiatiefnemers grootschalige opwek; - Burgers/bedrijven onafhankelijk informeren over de mogelijkheden tot energiebesparing.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing.

↑Doel 5	Meewerken aan de aanleg van vijf zonnevelden
Resultaten 2021	Uit alle aanvragen voor zonnevelden zijn de vijf beste initiatieven gekozen. Er wordt een besluitvormingsprocedure doorlopen waarbij de omgeving via dialogen is betrokken. In 2021 zijn er vijf vergunningen verleend voor de aanleg van zonnevelden.
Beoogde effecten	Duurzame opwek van energie
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing

↑Doel 6	Transitieviesie Warmte
Resultaten 2021	- In 2021 is een transitieviesie warmte aan de Raad ter vaststelling voorgelegd - Per wijk is inzichtelijk hoe en wanneer aardgasvrij kunnen worden gemaakt; - Er is één wijkgerichte aanpak opgestart.
Beoogde effecten	Duidelijkheid over toekomstige aanpak van het aardgasvrij maken van wijken.
Extra middelen 2021 voor bereiken resultaten	Niet van toepassing.

Totaaloverzicht programma Financiën & Woningbouw

x (€1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Lasten	12.859	12.097	9.380	4.497	4.312	3.944	3.745
Baten	13.078	12.566	9.164	3.853	3.515	2.885	2.698
Saldo	219	469	-216	-644	-797	-1.059	-1.047

Toelichting verschillen in 2021 ten opzichte van 2020

Lasten				
 Storting risicoreserve Corona	+	€ 250.000	Incidenteel	
 Gebouwen en gronden	+	€ 53.000	Structureel	
 Stofkam	-	€ 9.000	Structureel	
 Woningbouwprogramma	-	€ 10.000	Incidenteel	
 Lagere doorbelasting uren, goederen en diensten	-	€ 149.000	Structureel	
 Lagere doorberekening rentelasten	-	€ 322.000	Structureel	
 Saldo begroting 2020	-	€ 426.000	Structureel	
 Groot onderhoud gebouwen	-	€ 462.000	Structureel	
 Duurzaamheid (eenmalig 2020)	-	€ 464.000	Structureel	
 Lagere lasten bouwgrondexploitatie	-	€ 966.000	Structureel	
 Stortingen en onttrekkingen reserves en voorzieningen	-	€ 2.378.000	Structureel	
Totaal verschil lasten	-	€ 4.883.000	Structureel	
Baten				
 Hogere doorbelasting goederen en diensten	+	€ 250.000	Structureel	
 Stofkam (verkoop Ruimte voor Ruimte titels)	+	€ 63.000	Structureel	
 Toeristenbelasting	+	€ 2.000	Structureel	
 Lagere pachtopbrengsten	-	€ 9.000	Structureel	
 Suppletie BTW (eenmalig 2020)	-	€ 279.000	Structureel	
 Taakstelling verkoop gebouwen	-	€ 401.000	Structureel	
 Duurzaamheid (eenmalig 2020)	-	€ 429.000	Structureel	
 Groot onderhoud gebouwen (onttrekking voorziening)	-	€ 462.000	Structureel	
 Lagere baten bouwgrondexploitatie	-	€ 1.831.000	Structureel	
 Stortingen en onttrekkingen reserves en voorzieningen	-	€ 2.215.000	Structureel	
Totaal verschil baten	-	€ 5.311.000	Structureel	

§2.6 Beleidsindicatoren

↑ Doel beleidsindicatoren

Vanaf 2017 is het verplicht om beleidsindicatoren in de begroting op te nemen. De bedoeling hiervan is dat voor de gemeenteraad meer inzicht ontstaat dat vervolgens gebruikt kan worden in de beleidsafwegingen bij de begroting. De gemeenteraad, burgers, bedrijven, organisaties, media en andere belanghebbenden in gemeenten, kunnen daarnaast de beleidsresultaten ook vergelijken met de beleidsresultaten in andere gemeenten. Dit kan via www.waarstaatjegemeente.nl.

In deze begroting zijn de indicatoren van Gemert-Bakel (G-B) vergeleken met Nederland (NL), Noord-Brabant (N-B), Helmond en de overige vier peelmunicipaliteiten (Asten, Deurne, Laarbeek en Someren). Opnamedatum van de cijfers is augustus 2020 en betreffen de laatste bekende cijfers.

Kanttekening bij berekening gemiddelde woonlasten

De woonlasten worden door www.waarstaatjegemeente.nl berekend met een voor iedere gemeente gelijke standaardaanbieding van restafval per jaar. Zoals uit deze kengetallen blijkt ligt deze aanbieding van restafval in Gemert-Bakel bijna vier keer zo laag als het landelijk gemiddelde. Daar wordt in de tariefweergave voor Gemert-Bakel echter geen rekening mee gehouden door 'waarstaatjegemeente'.

Daarnaast wordt in het gemiddelde van Nederland rekening gehouden met het aantal inwoners van een gemeente. De lokale lasten van bijvoorbeeld Eindhoven tellen daarom zwaarder mee in het gemiddelde dan die van Helmond.

Beleidsindicatoren

Indicator-eenheid-jaar	G-B	NL	N-B	Helmond	Peel (4)
Formatie - FTE per 1.000 inwoners -2019	5,72	onbekend	onbekend	6,25	6,00
Bezetting - FTE per 1.000 inwoners -2019	5,58	onbekend	onbekend	6,02	5,37
Apparaatskosten –kosten per inwoner - 2019	€ 377	onbekend	onbekend	onbekend	€ 603
Externe inhuur – kosten als % totale loonsom - 2019	7,8%	onbekend	onbekend	onbekend	11,2%
Overhead - % van de totale lasten - 2019	8,4%	onbekend	onbekend	9,8%	14,5%
Verwijzingen Halt -per 10.000 jongeren-2019	83	132	175	157	166
Winkeldiefstallen -per 1.000 inwoners-2016	0,7	2,3	1,9	3,1	0,6
Geweldsmisdrijven-per 1.000 inwoners-2019	3,1	4,9	5,0	8,0	2,8
Diefstallen uit woning -per 1.000 inwoners-2016	2,4	3,3	2,8	4,2	2,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) -per 1.000 inwoners-2019	4,2	6,3	6,4	8,4	4,0
Functiemenging-%-2019	48,9%	53,2%	54,2%	53,6%	51,7%
Vestigingen (van bedrijven)-per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar-2019	165,4	151,6	148,2	132,8	177,7

Indicator-eenheid-jaar	G-B	NL	N-B	Helmond	Peel (4)
Absoluut verzuim-per 1.000 leerplichtigen-2018	-	1,9	2,7	3,4	0,3
Relatief verzuim-per 1.000 leerplichtigen-2018	6	23	15	12	10
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) -%-2018	1,2%	1,9%	1,8%	2,5%	1,3%
Niet-sporters-%-2016	42,7%	48,7%	46,8%	50,6%	48,1%
Banen-aantal per 1.000 inwoners van 15-74 jaar-2019	527,7	677,1	688,5	665,6	594,5
Jongeren met een delict voor de rechter -%-2018	1%	1%	1%	1%	1%
Kinderen in uitkeringsgezin-%-2018	4%	7%	5%	7%	4%
Netto arbeidsparticipatie -%-2019	71,1%	68,8%	70,1%	68,2%	70,7%
Werkloze jongeren-%-2018	1%	2%	2%	2%	1%
Personen met een bijstandsuitkering-per 10.000 inwoners-2019	208,8	381,7	291,7	462,5	176,0
Lopende re-integratievoorzieningen-per 10.000 inwoners van 15-64 jaar-2018	35,6	305,2	?	105,0	52,5
Jongeren met jeugdhulp -%-2019	8,6%	12,2%	11,8%	10,0%	9,1%
Jongeren met jeugdbescherming-%-2019	1,1%	1,2%	1,0%	1,0%	0,9%
Jongeren met jeugdreclassering-%-2019	-	0,4%	0,4%	0,4%	0,1%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO-per 10.000 inwoners-2019	730	670	656	950	728
Omvang huishoudelijk restafval-kg per inwoner-2018	45 kg	172 kg	129 kg	187 kg	35 kg
Hernieuwbare elektriciteit-%-2018	12,4%	18,5%	14,3%	1,6%	7,7%
Gemiddelde WOZ waarde-x €1.000-2019	267	248	257	215	281
Nieuw gebouwde woningen-per 1.000 woningen-2019	14,8	9,2	10,6	9,8	7,0
Demografische druk-%-2020	55,8%	54,2%	54,7%	50,9%	57,7%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden-€-2020	€ 826	€ 700	€ 677	€ 766	€ 721
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden -€-2020	€ 849	€ 773	€ 745	€ 766	€ 797

Financiële kengetallen

Op waarstaatjegemeente.nl zijn ook nog een aantal aanvullende financiële kengetallen opgenomen. Deze zijn niet verplicht maar worden voor het inzicht hier vermeld. In de paragraaf weerstandsvermogen van deze begroting staan de zes verplichte kengetallen opgenomen.

Uitkering uit het gemeentefonds € per inwoner

€ 1.443	€ 1.813
Gemert-Bakel	Nederland

CBS 2020

Lasten voor mutatie reserves € per inwoner

€ 2.372	€ 3.455
Gemert-Bakel	Nederland

CBS 2020

Netto investeringsquote % waarin de activa toe of afnemen

-/- 1,7%	+/- 2,4%
Gemert-Bakel	Nederland

VNG 2018

Uitleenquote % uitgeleende gelden t.o.v. inkomsten

42,3%	10,0%
Gemert-Bakel	Nederland

VNG 2018

Woonlasten € per jaar voor meer persoonshuishouden

€ 849	€ 773
Gemert-Bakel	Nederland

COELO 2020

OZB tarief woningen % eigenaren

0,1559%	0,1136%
Gemert-Bakel	Nederland

COELO 2020

OZB tarief niet woningen eigenaren % eigenaren

0,2762%	0,2898%
Gemert-Bakel	Nederland

COELO 2020

OZB tarief niet woningen gebruikers % gebruikers

0,1856%	0,2128%
Gemert-Bakel	Nederland

COELO 2020

Afvalstoffenheffing € per meerpersoonshuishouden

€ 206	€ 286
Gemert-Bakel	Nederland

COELO 2020

Rioolheffing € per meerpersoonshuishouden

€ 185	€ 196
Gemert-Bakel	Nederland

COELO 2020

3. Paragrafen

Sommige informatie staat versnipperd in de begroting over de verschillende programma's. Met de paragrafen krijgt de gemeenteraad deze informatie integraal aangeboden om het inzicht en daarmee de besluitvorming te verbeteren. De BBV stelt een aantal paragrafen verplicht. Daarnaast staat het een gemeente vrij daar eigen paragrafen aan toe te voegen.

Verplichte paragrafen

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

Eigen paragrafen

- Investeringsen;
- Corona;
- Financiële maatregelen;
- Subsidies;
- Duurzaamheid;
- Plannen in ontwikkeling.

§3.1 Lokale heffingen

↑ In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de opbrengsten uit heffingen en belastingen enerzijds en de lasten voor burgers en bedrijven anderzijds.

Opbrengsten (x €1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Afvalstoffenheffing	1.660	2.209	2.569	3.037	3.037	3.037	3.037
Rioolheffing	2.323	2.444	2.408	2.504	2.504	2.504	2.504
Toeristenbelasting	150	109	148	151	153	155	157
Totaal heffingen	4.133	4.762	5.125	5.692	5.694	5.696	5.698
OZB	7.310	8.004	8.674	8.900	9.108	9.320	9.535
Baatbelasting	1	1	1	1	1	1	1
Reclamebelasting	43	44	45	45	45	45	45
Hondenbelasting	159	181	176	179	181	184	187
Totaal belastingen	7.513	8.230	8.896	9.125	9.335	9.550	9.768
Totaal leges	2.028	1.591	1.644	1.693	1.693	1.693	1.847
Kwijtscheldingsbeleid	-121	-120	-120	-127	-127	-127	-127
Saldo	13.553	14.463	15.545	16.383	16.595	16.812	17.186

Toelichting

In bijlage 1 is per categorie aangegeven welke tarieven er gehanteerd worden. Omdat reisdocumenten vanaf 2014 voor 10 jaar worden verstrekt in plaats van de voormalige termijn van 5 jaar is er wel een sterke daling (2/3) te zien in de opbrengsten van deze producten met ingang van 2019 en weer een stijging in 2024. Een groot deel van deze opbrengst dragen wij weer af aan het Rijk. De legesopbrengsten in 2021 stijgen ten opzichte van 2020 als gevolg van de loonstijgingen personeel. Leges bestaan voor een belangrijk deel uit loonkosten medewerkers.

Kostendekkendheid lokale tarieven

Leges en heffingen mogen maximaal 100% kostendekkend zijn. Om dit te bepalen worden de baten afgezet tegen de lasten die de gemeente toerekent aan de betreffende dienst.

Heffingen (x €1.000)		Baten	Lasten	Dekking
Rioolheffing		2.504	2.504	100%
Afvalstoffenheffing		3.037	3.037	100%
Leges (x €1.000)		Baten	Lasten	Dekking
 Titel 1	Algemene dienstverlening	407	518	79%
 Titel 2	Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	1.250	1.225	102%
 Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	36	84	43%
Totaal leges (titel 1, 2 en 3)		1.693	1.827	93%

Zie bijlage 11 voor een toelichting op de kostendekkendheid van de leges.

Wat merkt de inwoner ervan?

De gemeenteraad stelt in december 2020 de tarieven van de gemeentelijke belastingen 2021 vast.

In de begroting is rekening gehouden met de volgende wijzigingen:

- Opbrengsten OZB stijgen met 1,5% exclusief areaaluitbreiding;
- Areaaluitbreiding OZB van € 75.000 vanaf 2021 per jaar. Dit heeft geen invloed op het tarief;
- De rioolheffing stijgt met 2,5% bovenop de inflatie van 1,5%. Conform ⇒ raadsbesluit watertakenplan 2019-2023;
- Het tarief toeristenbelasting en hondenbelasting stijgt met 1,5%;
- Riool (zie boven) en afval dient wederom kostendekkend te zijn. Beiden stijgen hierdoor.

Eigen woningen	2018	2019	2020	2021
Ø WOZ per woning	€ 240.000	€ 250.000	€ 262.000	283.000
OZB eigenaar	€ 398	€ 418	€ 460	€ 467
Rioolheffing	€ 175	€ 178	€ 185	€ 192
Afvalstoffenheffing	€154	€ 160	€ 198	€ 223
Totaal	€ 727	€ 756	€ 843	€ 882
Niet-woningen				
OZB eigenaar	€ 832	€ 882	€ 970	€ 985
OZB gebruiker	€ 644	€ 683	€ 751	€ 762
Rioolheffing	€ 175	€ 178	€ 185	€ 192
Afvalstoffenheffing	€ 130	€ 160	€ 198	€ 223
Totaal	€ 1.781	€ 1.903	€ 2.104	€ 2.162
Huurwoningen				
Rioolheffing	€ 175	€ 178	€ 185	€ 192
Afvalstoffenheffing	€154	€ 160	€ 198	€ 223
Totaal	€ 329	€ 338	€ 383	€ 415
Overige				
Hondenbelasting	€ 50,75	€ 57,65	€ 58,50	€ 59,38
Toeristenbelasting per overnachting	€ 1,25	€ 1,30	€ 1,35	€ 1,40

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks een overzicht van alle lokale lasten. De laatste versie (2020) is hier te vinden ⇒ detailoverzicht lokale lasten in 2020. In dit Excel overzicht zijn alle lokale tarieven opgenomen inclusief leges. De gegevens over 2021 zijn nog niet beschikbaar.

§3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

↑ De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat een inventarisatie van risico's, een inventarisatie van het weerstandsvermogen en de kengetallen.

Risicomatrix

In totaal zijn er 11 risico's opgenomen in het risicoprofiel. Onderstaande risicomatrix geeft weer hoe de gekwantificeerde risico's gespreid zijn voor wat betreft de inschatting van de kans op optreden en de maximale financiële impact. In deze paragraaf wordt een specificatie gegeven van de risico's, inclusief niet-gekwantificeerde risico's.

Hoge impact		2,3,4,5 en 7	1 en 6
Gemiddelde impact		8, 9 en 10	
Lage impact		11	
	25%	50%	75%
	Kans		

Belangrijkste financiële risico's Gemeente Gemeert-Bakel

Nr.	Risico	Kans	Impact incidenteel	Impact structureel
1	 Projectrisico's bouwgrondexploitatie		€ 1.700.000	
2	 Winstneming Bakel Neerakker	50%	€ 772.000	
3	 Gemeentefonds herverdeling	50%	€ 1.555.000	
4	 Gemeentefonds regulier	50%		€ 227.000
5	 Decentralisatie taken rijksoverheid	50%	€ 988.000	€ 38.000
6	 Senzer ondernemingsplan		€ 617.000	
7	 Golfbaan	50%		€ 150.000
8	 De verkoop van gronden en panden	50%	€ 185.000	
9	 Verstrekte geldleningen en hypotheken	50%	€ 155.000	
10	 Risico afvalverwerking	50%	€ 100.000	
11	 Overige risico's		€ 26.000	€ 15.500
Totaal incidenteel			€ 6.098.000	-
Totaal structureel (2021 – 2024, impact x 4 jaren)			-	€ 1.722.000
Benodigde weerstandsvermogen			€ 7.820.000	
De genoemde percentages en bedragen zijn indicatief. Waar geen kans staat ingevuld is een andere berekening gevolgd.				

Opbouw aanwezige weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de middelen en mogelijkheden om risico's te kunnen afdekken. Daarbij wordt uitgegaan van een ratio van 1,0. Dit betekent dat de geïdentificeerde risico's voor 100% dienen te worden afgedekt met het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen bestaat uit:

Bestanddeel weerstandsvermogen	Incidenteel	Structureel
Algemene Reserve	x	
Bestemmingsreserve	x	
Vrije begrotingsruimte	x	x

Niet meegenomen in berekening aanwezige weerstandsvermogen

Met de onbenutte belastingcapaciteit (indien aanwezig) wordt in Gemert-Bakel niet gerekend in het aanwezige weerstandsvermogen. Als risico's zich voordoen worden dienen deze in principe opgevangen te kunnen worden zonder stijging van belastingen (met uitzondering van het risico afval).

Daarnaast wordt niet gerekend met aanwezige stille reserves. Van stille reserves is er sprake op het moment bezittingen (met name panden en gronden) een lagere boekwaarde hebben dan marktwaarde. Theoretisch gezien zou je hier risico's ook mee kunnen afdekken. Dit wordt niet meegenomen in de berekening omdat de verkoop van bezittingen een vrije keuze dient te zijn met het oog op de gebruikers van dat vastgoed. Met de vrije begrotingsruimte in de jaren 2021 tot en met 2024 is niet mee gerekend in het onderstaande aanwezig weerstandsvermogen.

Aanwezig weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van de gemeente is op niveau. In deze begroting wordt de risicoreserve Corona nog met € 250.000 aangevuld. Dit is boven op de hieronder vermelde € 962.000.

Benodigd weerstandsvermogen	€ 7.820.000
Aanwezig weerstandsvermogen	
Stand algemene reserve per 1-10-2020	€ 1.264.761
Algemene reserve bouwgrond per 1-10-2020	€ 7.353.374
Risicoreserve Corona per 1-10-2020 (exclusief 1 ^e en 2 ^e steunpakket Rijk)	€ 962.000
Totaal aanwezig weerstandsvermogen	€ 9.580.135

Kengetallen

De volgende (verplichte) kengetallen geven In bijlage 15 zijn de definities van deze kengetallen opgenomen. In het hoofdstuk beleidsindicatoren staan ook een aantal niet verplichte kengetallen.

Kengetal	2019	2020	2021	2022	2023	2024
 Netto schuldquote	125%	153%	153%	176%	179%	178%
 Netto schuldquote zonder doorleningen	83%	111%	113%	138%	142%	142%
 Solvabiliteitsratio	9%	7%	8%	7%	7%	7%
 Structurele exploitatieruimte	6%	2%	1%	0%	0%	0%
 Grondexploitatie	36%	17%	17%	11%	18%	16%
 Belastingcapaciteit	102%	109%	114%	114%	114%	114%

In de bijlage 15 is verder een vergelijking gemaakt per kengetal tussen Gemert-Bakel en het gemiddelde van Nederland in de afgelopen twaalf jaren. Daarnaast zijn de kengetallen in de bijlage gezien in hun samenhang voor een beter beeld van de financiële positie van de gemeente.

§3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

↑ In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden de beleidsuitgangspunten ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen beschreven. In bijlage 3 is een verdere specificatie te vinden.

Soorten onderhoud

Het BBV onderscheidt drie soorten onderhoud:

1. Vervanging;
2. Groot onderhoud;
3. Dagelijks onderhoud.

Vervangingsonderhoud worden gezien als investeringen door de BBV en leidt tot afschrijving en rente. Ook levensduur verlengend onderhoud worden gezien als investeringen.

Voor groot onderhoud kan de gemeente een voorziening treffen. Dit is gebruikelijk bij gemeenten en zo wordt dat ook in Gemeert-Bakel toegepast. Met een voorziening worden schommelingen in de begroting voorkomen. Het jaarlijks bedrag wat in de voorziening wordt gestort is ieder jaar gelijk. De uitgaven uit de voorziening zijn per jaar wisselend. Voor het treffen van een onderhoudsvoorziening dient de gemeenteraad een beheerplan vast te stellen.

Voor dagelijks onderhoud wordt ieder jaar in de begroting een bedrag opgenomen. Een overschot of tekort aan het einde van het jaar geeft dan respectievelijk een voor- en nadeel in de jaarrekening.

Beheerplannen

Omschrijving	Stortingen voorziening (x €1.000)							Vastgesteld	Raming
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		
Beheerplannen groot onderhoud									
 Riool en water	443	48	0	0	0	0	0	⇒13-12-2018	100%
 Wegen	1258	806	835	835	835	835	835	⇒01-02-2018	100%
 Sportparken	124	136	90	90	90	90	90	⇒16-04-2020	100%
 Gebouwen	1072	218	222	222	222	222	222	⇒13-07-2017	100%
Overige beheerplannen									
 Spelen	Nieuw vast te stellen beheerplan							⇒10-12-2015	100%
 Groen	Dagelijks onderhoud, geen voorziening							21-11-2013	100%
 Openbare verlichting	Vervangingsonderhoud, geen voorziening							⇒12-12-2019	100%

Te actualiseren beleids- beheerplannen 2021-2024

In deze collegeperiode wordt bij de actualisatie van beheerplannen de nadruk gelegd op de integraliteit tussen de diverse beheerplannen. Zo heeft het bomenbeleid invloed op de mate van wortelopdruk en daarmee het Wegenbeheerplan. De beheerplannen die voor actualisatie in aanmerking komen worden integraal opgepakt. In 2021 evalueren we het op 1 februari 2018 vastgestelde Wegenbeheerplan. Verder staat nulmeting herijking van het groenbeheersplan op het programma, in deze begroting is daarvoor € 5.000 geraamd.

Integrale meerjarenplanning 2021-2024

De uitwerking van de beheerplannen vindt via onderhoudsbestekken en projecten plaats. Deze projecten worden in toenemende mate gebiedsgericht en integraal aangepakt. Met technisch onderhoud als basis kunnen we bijvoorbeeld klimaatadaptatie en bewonersparticipatie in een bredere context benaderen.

§3.4 Financiering

↑ In de paragraaf financiering legt de gemeente de verwachtingen en het beleid voor de financieringsrisico's vast.

Rentelasten in begroting

Voor 2021 zijn de geraamde rentelasten afgerond € 3,4 miljoen. Dit is een gemiddelde rente van 3,2% over de vaste leningenportefeuille per 1 januari 2021 van € 107,0 miljoen.

Van deze € 107,0 miljoen is € 28,1 miljoen doorgeleend (zorginstelling, corporatie, werknemers, startersleningen woningmarkt, verenigingen, stichtingen). Deze doorleningen geven een renteopbrengst van € 1,0 miljoen. De netto rentelasten bedragen daarmee € 2,4 miljoen.

De netto rentelasten van € 2,4 miljoen worden toegerekend aan de verschillende investeringen (activa) van de gemeente. De toerekening van deze rente is gebaseerd op de notitie rente van de BBV. Daarbij is het rentepercentage afhankelijk van de soort financiering.

Voor activa uit de bouwgrondexploitatie, afval en riool wordt een percentage gehanteerd van 2,93%. Dit volgt uit de door de BBV voorgeschreven berekening van het rentepercentage van de bouwgrondexploitatie. Voor investeringen waarvoor, via raadsbesluit, apart financiering is aangetrokken wordt die rente gehanteerd (=projectfinanciering). Het toegerekende rentepercentage voor de resterende integraal gefinancierde activa bedraagt vervolgens 1,00%.

Renteverwachting

De rentepercentages voor korte en lange financiering zijn zeer laag. De Europese Centrale Bank blijft voornamelijk een ruim monetair beleid voeren. De verwachting is dan ook dat de (lange) rentetarieven op een zeer laag niveau blijven.

In de Begroting 2021 wordt voor de berekening van kapitaallasten van nieuwe investeringen uitgegaan van een rente van 2,5%. Zo is er bij stijging van de rente op langere termijn voldoende structurele dekking in de begroting aanwezig voor de kapitaallasten van nieuwe investeringen met een (over het algemeen) langere looptijd.

Renteschema BBV

De BBV adviseert het onderstaande renteschema op te nemen in de begroting ter vergroting van het inzicht en de vergelijkbaarheid met andere gemeenten.

Renteschema	2021
De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 3.409.170
De externe rentebaten over de korte en lange financiering	€ -1.011.529
Totaal door te rekenen externe rente	€ 2.397.642
De rente doorberekend aan de grondexploitatie	€ -932.402
De rente van projectfinanciering richting het taakveld	€ -1.355.108
De rentebaat van doorverstrekte leningen richting het taakveld	€ 665.318
Saldo aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 775.449
Rente over eigen vermogen	€ 0
Rente over voorzieningen	€ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 775.449
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ -783.997
Renteresultaat op het taakveld Treasury	€ -8.548

Wettelijke eisen: renterisiconorm, kasgeldlimiet, schatkistbankieren

Om de risico's van onder meer gemeenten te beperken is sinds 2000 de Wet financiering decentrale overheden (fido) van kracht. Doel van de wet is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten.

Renterisico

De renterisiconorm is bedoeld om de risico's van korte financiering te beperken. Bijgaand een overzicht van de renterisiconorm en het renterisico:

Renterisiconorm (x € 1 miljoen)	2021	2022	2023	2024
Begrotingstotaal *	76	76	76	76
Renterisiconorm (20% van begrotingstotaal)	15,1	15,1	15,1	15,1
Renterisico op de vaste schuld **	9,3	8,8	8,8	14,8
Ruimte onder de renterisiconorm	5,8	6,3	6,3	0,3

* Totaal saldo lasten vóór mutatie reserves.

** Renterisico vaste schuld: som van de aflossingen en renteherzieningen op langlopende geldleningen.

Het verwachte renterisico op de lange financiering blijft onder de norm. In 2024 is de ruimte vanwege de aflossing van een geldlening van € 6,0 miljoen de ruimte incidenteel lager dan de jaren ervoor.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is een wettelijke norm die bepaald hoeveel kort geld je mag lenen. Met kort geld wordt bedoeld leningen met een looptijd korter dan één jaar. De limiet bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal van € 76 miljoen. Per saldo kan gemiddeld tot € 6,5 miljoen in een jaar kort geleend worden door de gemeente.

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn verplicht om overschotten op de bank boven een drempelbedrag bij het Rijk of andere decentrale overheden weg te zetten. Het primaire doel daarvan is het (op papier) beperken van de staatsschuld.

Het drempelbedrag bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal. Alle bankoverschotten boven het drempelbedrag van € 570.000 dienen wij daarom te stallen bij het Rijk. De gemeente verwacht in 2021 geen structurele liquiditeitsoverschotten. Tijdelijke overschotten boven het drempelbedrag worden automatisch afgeroomd naar de schatkistbankier-rekening van de gemeente bij het Rijk. De rente die het Rijk daarover verstrekt is 0,0%. Gezien de huidige rentestanden in de markt is dat marktconform.

§3.5 Bedrijfsvoering

Algemeen

↑ In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de bedrijfsvoering van de gemeente. De realisatie van doelen in de programma's is mede afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in ontwikkelingen en activiteiten in 2021. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende thema's:

- Financiën
- Personeel & Organisatie
- Huisvesting
- Informatie & Automatisering
- Informatieveiligheid & Privacy
- Communicatie
- Juridische zaken

Financiën

Planning & Controlcyclus 2021

Doelstelling van Planning & Control is het beheersen van de beleidsvorming, de uitvoering van dit beleid en de financiële middelen die hiervoor beschikbaar zijn. De gemeenteraad stelt kaders en doelen vast. Het vaststellen van deze kaders en doelen vindt onder andere plaats via verordeningen, beleidsnota's, beheerplannen en deze begroting.

De Planning & Control-cyclus 2021 wordt vormgegeven door middel van een viertal documenten:

- Kadernota;
- Begroting;
- Financiële rapportages (4 x per jaar);
- Jaarrekening.

In 2021 hanteren wij dezelfde goedkeurings- en rapporteringstolerantie voor de jaarrekening als in 2020. Informatie over de inhoud van het accountantsprotocol en de normenkaders voor de jaarrekening zijn te vinden in de bijlage .

In de bijlage is verder een overzicht opgenomen van de financiële verordeningen en beheerplannen en wanneer deze geactualiseerd gaan worden.

Visie herstelplan eigen vermogen 2012-2025

Vanwege de kwetsbare reservepositie destijds heeft de gemeenteraad op 5 april 2012 de 'Visie herstelplan eigen vermogen 2012-2025' vastgesteld. Om tot financieel herstel te komen zijn daar vijf maatregelen benoemd:

1. Een structureel sluitende meerjarenbegroting;
2. De algemene reserve van de gemeente te laten groeien naar het benodigde weerstandsvermogen via eenmalige opbrengsten of herbestemmingen reserves en voorzieningen;
3. Beperken nieuwe uitgaven en investeringen;
4. Het verlagen van risico's;
5. Stimuleren economische ontwikkelingen.

Om dit te realiseren zijn 31 uitgangspunten geformuleerd. Het herstelplan is aangemerkt als een dominant kader. Dit houdt in dat besluitvorming wordt getoetst aan deze uitgangspunten.

Door vaststelling van de Jaarrekening 2019 heeft de gemeente inmiddels voldoende weerstandsvermogen om de risico's af te dekken. Als vervanging van de 'Visie herstelplan eigen vermogen 2012 – 2025' wordt in 2021 een visie voorgelegd om te komen tot een verdere gezonde financiële positie.

Repressief toezicht Provincie

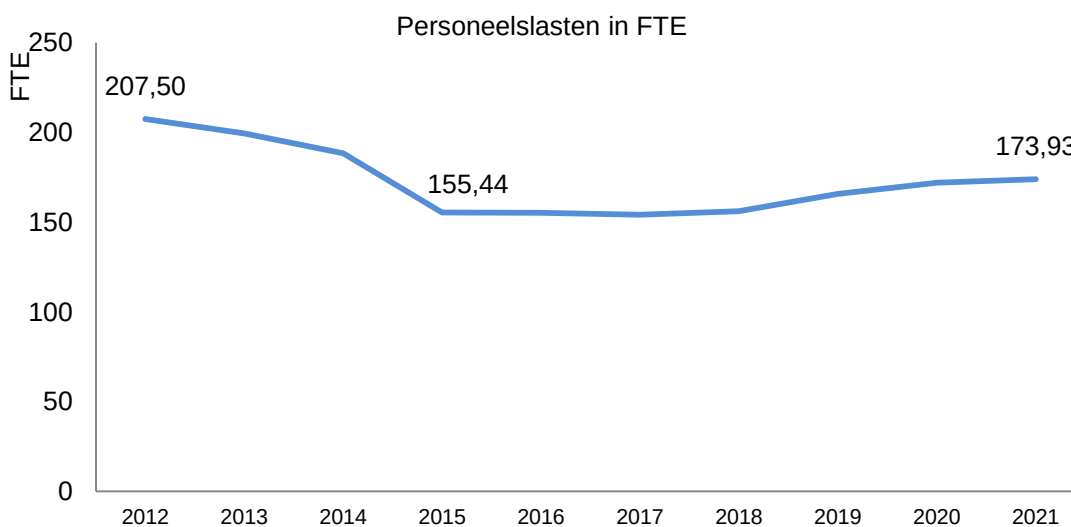
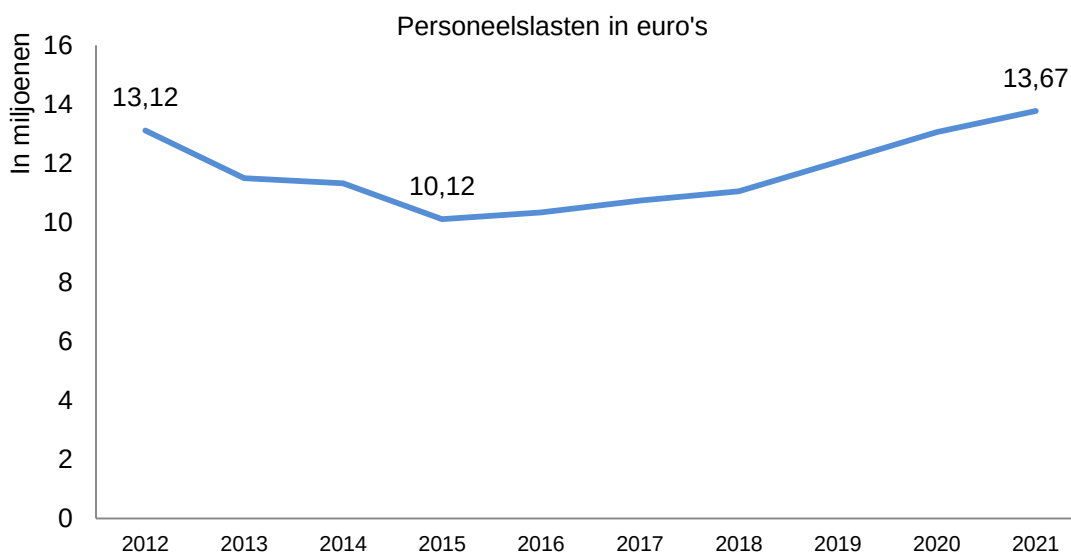
Voor het begrotingsjaar 2021 voldoet de gemeente aan de drie criteria om onder het gebruikelijke repressieve toezicht van de provincie te vallen:

- Er is een positieve algemene reserve;
- De Begroting 2021 is structureel sluitend voor jaarschijf 2021;
- De Begroting 2021 wordt tijdig (voor 15 november 2020) ingezonden.

Personeel en organisatie

Personele omvang

De reorganisatie in 2013, het generatiepack en uitstroom van personeel is de oorzaak van de daling in 2013 en 2014. Het begrote aantal Fte's in 2021 bedraagt 173,93. De formatie is de afgelopen jaren gestegen grotendeels als gevolg van het in dienst nemen van de opvoedondersteuners en in mindere mate boa's en jongerenwerkers. Stijging van kosten betreft naast de genoemde toename van formatie de jaarlijkse cao-salarisstijgingen.

Organisatie

De organisatie wordt in 2021 aangestuurd door een algemeen directeur, een adjunct directeur en zeven managers. Speerpunten binnen de organisatie zijn: heldere rollen en relaties met duidelijke verantwoordelijkheden, beter sturen op organisatieniveau en meer integraal werken, betere oriëntatie op de samenleving, resultaatgericht werken, samenhang klantgerichtheid en publieksfuncties verbeteren. Een organogram van de organisatie vind je in de bijlage specificatie bedrijfsvoering .

In de Jaarrekening 2019 was een fors overschot op de post personeelskosten van € 515.000. Dit roept de vraag op of (een deel van) dit bedrag ingezet zou kunnen worden ten behoeve van het begrotingsresultaat. Wij willen u dat ten sterkste ontraden. Enerzijds omdat de bedragen vooral worden gevormd door eenmalige “meevallers”, zoals bijdragen van derden (ruim € 2 ton), onderuitputting moeilijk vervulbare vacatures (€ 175.000) en vrijval voorziening personeel (€ 1 ton). Ook de overschotten op de posten opleidingsbudget en werving en selectie hebben een eenmalige oorzaak. Anderzijds omdat er de afgelopen jaren, maar ook recent, steeds meer taken naar de gemeente komen, zonder dat daarvoor een adequate compensatie plaatsvindt binnen het personeelsbudget. Genoemd kunnen onder andere worden: omgevingsvisie- en omgevingswet, duurzaamheid, transitie warmte, watertaken, privacy-maatregelen, eerder ophouden nertsenhouderijen, et cetera.

Door deze extra taken is de werkdruk binnen de organisatie al hoog en is vermindering van het personeelsbudget dan ook niet mogelijk zonder het maken van expliciete keuzes, welke taken dan niet meer hoeven te worden uitgevoerd. Daarbij geldt, dat ook al worden deze keuzes gemaakt, het direct inboeken hiervan niet altijd mogelijk is vanwege rechtspositionele verplichtingen.

Huisvesting, Informatie & Automatisering, Communicatie en Juridische zaken

De thema's Huisvesting, Informatie & Automatisering, Informatieveiligheid & Privacy, Communicatie en Juridische zaken zijn allemaal ondersteunend voor de bedrijfsvoering van de gemeente Gemeert-Bakel. Per thema is informatie terug te vinden in de bijlage specificatie bedrijfsvoering .

Onderzoek naar doelmatigheid en doeltreffendheid

In artikel 213a van de gemeentewet is vastgelegd dat het college periodiek onderzoek verricht naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur.

Toetsing en onderzoek op doelmatigheid en doeltreffendheid van het gemeentelijk beleid is van belang voor de algemene oordeelsvorming over het gevoerde beleid. Met de instelling van de onderzoeken wordt de transparantie van gemeentelijk handelen vergroot. De publieke verantwoording wordt hierbij versterkt.

Voor 2021 gaat het college de volgende twee onderwerpen onderzoeken:

1. Vastgoedcontracten: met name welke slagen hebben we kunnen maken sinds 2014. Hoe staan we er voor?
2. Toepassing particuliere bouwgrondexploitatie: passen we ons beleid eenduidig en consequent toe? Wat zijn mogelijk verbeterpunten?

§3.6 Verbonden partijen

↑ De paragraaf verbonden partijen benoemt de partijen waarmee de gemeente in een juridische context samenwerkt. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur van een verbonden partij en/of het hebben van stemrecht. Van een financieel belang is grofweg sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij, of wanneer financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald bij de gemeente.

De term verbonden partij is een begrip uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (Wet GR) , het Burgerlijk Wetboek (BW) en de Europese regelgeving. Steeds meer uitvoerende taken staan buiten de deur, in samenwerkingsverbanden. uitgevoerd. Bijvoorbeeld Milieu (ODZOB), Veiligheid (VRBZO), Sociaal Domein (GR Peelgemeenten en Senzer) en Belastingen (BSOB).

In deze begroting is aangegeven welke bijdragen worden verstrekt aan de diverse vormen van regionale samenwerking. Kaderstelling door de gemeenteraad is van belang om grip te kunnen houden op de verbonden partijen. De gemeenschappelijke regelingen MRE, VRBZO, GGD en ODZOB brengen daarbij een kadernota uit met gezamenlijke uitgangspunten bijvoorbeeld op het gebied van inflatie.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord voor de periode 2018-2022 “Samen meer bereiken, met elkaar, voor elkaar.” is de volgende tekst opgenomen over samenwerking:

“Een toenemend aantal maatschappelijke opgaven (o.a. duurzaamheid, bereikbaarheid, vitaal platteland, tekorten jeugdzorg, etc.) is alleen op te lossen wanneer gemeenten, provincies, waterschappen en Rijk als één overheid samenwerken richting partners. Wij willen dan ook sterk inzetten op die samenwerking, niet alleen lokaal met onze eigen gemeenteraad, maar ook samen met de gemeenten in De Peel en het MRE, de provincie, het waterschap en het Rijk. Een gezamenlijke, bestuurlijke aanpak die past bij de aanpak van maatschappelijke opgaven van deze tijd. Dit is wat inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven van hun contact met de overheid verwachten”

Verbonden partijen beslaan 40% van de gemeentelijke begroting

In totaal kent de gemeente Gemert-Bakel vijftien verbonden partijen. Inclusief programmakosten 3d's beslaat dit inmiddels 40% van de lasten van de gemeentelijke begroting.

Kenmerkend daarbij is dat bij de gemeenschappelijke regelingen de gemeente gebonden is aan de collectieve besluitvorming binnen die samenwerkingen. Het is verder van belang de financiële situatie en risico's van deze gemeenschappelijke regelingen goed in beeld te hebben omdat gemeenten achtervang zijn voor die risico's als de gemeenschappelijke regelingen zelf onvoldoende vermogen hebben. Met deze paragraaf wordt daar invulling aan gegeven.

Verbonden partijen (x €1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingen							
1. Gemeente Laarbeek	-185	-172	-269	-269	-269	-269	-269
2. Senzer	11.558	11.142	11.134	11.165	11.612	11.472	11.440
3. Peelgemeenten	1.774	1.822	1.885	1.898	1.925	1.976	2.028
4. Blink	1.767	2.284	2.248	2.637	2.637	2.637	2.637
5. GGD	507	519	538	1.054	1.078	1.101	1.126
6. MRE	294	296	302	308	308	308	308
7. ODZOB	787	783	733	738	756	774	774
8. VRBZO	1.450	1.520	1.581	1.618	1.618	1.618	1.618
9. BSOB	468	499	480	478	478	478	478
Stichtingen en verenigingen							
10. Golfbaan Stippelberg	0	0	0	0	0	0	0
11. Dimpact	6	6	6	6	6	6	6
12. BIZOB	152	164	131	175	175	175	175
13. Innovatiehuis De Peel	30	30	30	30	30	30	30
Vennootschappen en coöperaties							
14. Brabant Water NV	0	0	0	0	0	0	0
15. BNG Bank (dividendinkomst)	115	130	58	68	68	68	68

Meer informatie

In bijlage 5 zijn de aard van activiteiten, bestuurlijke betrokkenheid, risico's, financiële positie en omvang deelname per verbonden partij omschreven.

§3.7 Grondbeleid

Verwachte resultaten en geïnvesteerd vermogen

↑ De gemeente heeft in totaal voor € 28,7 miljoen geïnvesteerd in de bouwgrondexploitatie (per 31-12-2019). Dit is exclusief te verhalen kosten op derden die op basis van de BBV als materiele vaste activa zijn gerubriceerd en niet tot de balanspost voorraad horen. In bijlage 6 is een specificatie te vinden van alle grondexploitaties en de financiële resultaten daarvan. Er is een voorziening bouwgrondexploitatie benodigd en aanwezig van € 12.978.474 voor de verliesgevende exploitaties.

Risico's bouwgrondexploitatie

De gemeente kent binnen de bouwgrondexploitatie nog twee projecten met een hoger risicoprofiel:

- Smartpark Gemert (hoog geïnvesteerd vermogen);
- Keizersberg Elsendorp (hoog geïnvesteerd vermogen in combinatie met marktrisico).

In de vorige begroting was het project Vrije Erven De Mortel nog aangeduid als project met hoger risico. Inmiddels zijn daar acht van dertien kavels verkocht en is het risico sterk verminderd. De verwachting is dat in 2021 alle kavels verkocht zijn.

Daarnaast is er een risico op de winstneming Bakel Neerakker die in de jaarrekening 2017 genomen diende te worden op basis van veranderde BBV regelgeving. In de paragraaf weerstandsvermogen is daar een separaat bedrag voor opgenomen.

In 2021 zal het plan 'Hooghland' (Neerakker, fase 2) in verkoop zijn waardoor duidelijk gaat worden of er een correctie op de winstneming moet plaatsvinden.

Smartpark Gemert (bedrijventerrein)

Voor dit plan is een exploitatieplan opgesteld. Dit plan kent vooral een marktrisico, mede gezien het geïnvesteerde vermogen van € 3.315.447 (exclusief exploitatieplan). Dit marktrisico geldt voor de door de gemeente zelf te ontwikkelen kavels, maar met name voor opbrengsten vanuit kavels door derden die via het exploitatieplan verhaald worden. Om het risico te beperken is in 2016 gestart met een marketingplan "Smartpark Gemert" om het verkopen van bedrijfskavels te stimuleren. Door deze marketingstrategie, en de inzet van een bedrijfsacquisiteur, is de verkoop van bedrijfsground de laatste jaren flink toegenomen waardoor de risico's voor de gemeentelijke gronden verkleind is. Of de verkoop van bedrijfskavels ook na de coronacrisis goed blijft doorlopen zal in 2021 duidelijk worden.

Het risico zit met name in het ontvangen van een exploitatiebijdrage door derden die via het exploitatieplan verhaald worden. Deze exploitatiebijdrage is verschuldigd zodra een omgevingsvergunning op de in het exploitatieplan opgenomen gronden afgegeven wordt. Er is echter geen tijdsverplichting voor het aanvragen van een omgevingsvergunning. In 2020 wordt het exploitatieplan geactualiseerd. Daarom is in deze paragraaf de verwachte winst van € 2.106.833 omgezet in een PM post. Door één partij is in 2020 een perceel verkocht. De koper is een bouwplan aan het ontwikkelen waardoor de exploitatiebijdrage voor dit perceel waarschijnlijk in 2021 ontvangen zal worden.

Keizersberg

Voor het complex Keizersberg is een nieuw bestemmingsplan opgesteld waarin het mogelijk is om woon-werk locaties op deze locatie te realiseren. Dit bestemmingsplan, met hierin 16 woon-werk kavels, is in 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. Tegen dit plan loopt momenteel een beroepsprocedure. Hierdoor is nog niet gestart met de verkoop van deze kavels.

Het risico bestaat hierdoor uit een waarderings- en een marktrisico. Afhankelijk van de uitkomst van de beroepsprocedure zou het mogelijk zijn dat het plan aangepast moet worden waardoor er minder kavels verkocht kunnen worden. Daarnaast is het moeilijk in te schatten hoeveel interesse er in de markt is voor deze kavels. In 2021 zal er duidelijkheid zijn over de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Vervolgens zal er meer inzicht gegeven kunnen worden in het waarderings- en marktrisico.

Visie herstelplan eigen vermogen 2012-2025

Voor de huidige grondvoorraad zal de gemeente een actieve rol blijven vervullen om het geïnvesteerde vermogen terug te gaan verdienen. Voor toekomstige exploitaties zal de gemeente een grondpolitiek op maat voeren. Dit betekent dat de uitvoering van grondexploitaties wordt overgelaten aan de markt of dat er een mengvorm komt waarin de gemeente ook participeert. Het te voeren grondbeleid zal in 2021 opnieuw worden vastgesteld in de Kadernota Grondbeleid 2021-2025.

In de visie herstelplan eigen vermogen is vastgesteld dat er maximaal voor € 500.000 aan ambtelijke uren naar de bouwgrondexploitatie geschreven kunnen worden in een jaar. Ten behoeve van de bouwgrondexploitatie wordt extra capaciteit ingezet. Dat betekent dat in deze begroting het drempelbedrag van € 500.000 is opgehoogd naar € 620.000. Daarvoor zijn een aantal redenen. Allereerst is het drempelbedrag van € 500.000 in de afgelopen negen jaar nimmer geactualiseerd terwijl jaarlijks de salarissen wel zijn gestegen. Daarnaast wordt hiermee duurdere inhuur vermeden die anders nodig zou zijn om vertraging in de ontwikkeling van de bouwgrondexploitaties te voorkomen. Zowel vanuit maatschappelijk oogpunt (woningbehoefte) als financieel oogpunt is het raadzaam geen onnodige vertraging te laten ontstaan. Het betreft hier geen bezuinigingsmaatregel. Er wordt niet met bestaand personeel geschoven.

Onderscheid tussen eigen grondexploitaties en exploitaties door derden

In de BBV worden met ingang van 2017 uitsluitend de gemeentelijke operationele grondexploitatieprojecten gerangschikt als "bouwgronden in exploitatie" (BIE).

Daarnaast is er het faciliterend grondbeleid. Daarbij voert de gemeente niet zelf de grondexploitatie maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente maakt worden in dat geval verrekend met die private ontwikkelaar. Er is dus geen sprake van bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. Op basis van het exploitatieplan kunnen in de toekomst de kosten in rekening worden gebracht bij deze derde partij.

Op de gemeentelijke balans staan drie bijdragen van derden geraamd. Dit betreffen Doonheide-Boekelsweg (€ 13.233), Neerakker (€ 1.474.844) en Smartpark (€ 7.714.234).

Berekeningsgrondslagen

De volgende grondslagen worden gebruikt bij de calculaties voor de bouwgrondexploitatie:

Rente (BBV)	2,93%	
Discoteringsvoet contante waarde (BBV)	2,00%	
Opbrengststijging	0,00%	
Inflatie kosten bouwrijp en woonrijp maken	2.00%	
Kavelprijs sociale woningbouw per m ²	€ 235,00	
Grondprijzen bedrijventerreinen per m ²	€ 132,50	
Ruimte voor Ruimte bouwtitel	€ 122.500	
Grondprijzen woningbouw per m²	Vrije sector kavel < 200 m²	Vrije sector kavel > 200 m²
Gemert en Bakel	€ 270	€ 290
Handel, De Mortel en Milheeze	€ 260	€ 280
Elsendorp en De Rips	€ 240	€ 260

De grondprijzen zijn die zoals door de raad vastgesteld voor 2020. Er is in 2018 een onderzoek uitgevoerd naar de marktprijzen van kavels. Dit onderzoek is behandeld in de gemeenteraad van 13 december 2018 en was de basis voor de grondprijzen in 2019 en verder.

Voor het plan “De Vrije Erven” zijn door de gemeenteraad separate grondprijzen vastgesteld gezien de specifieke marktsituatie van deze kavels.

De opslagpercentages voor voorbereiding en toezicht zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren. Dit betekent dat in de basis 19% van de kosten van bouwrijp en woonrijp maken voor uitbreidingslocaties is en 25% van de kosten van bouwrijp en woonrijp maken voor inbreidingslocaties. Indien mogelijk wordt voor de exploitatieplannen een preciezere inschatting gemaakt. Omdat de meeste exploitatieplannen verder gevorderd is dat beter mogelijk en worden de opslagpercentages in die gevallen vervangen door ramingen van de benodigde inzet. Dit is een nauwkeurige schattingsmethode

Rentetoerekening

Aangezien wij niet werken met projectfinancieringen binnen de grondexploitatie dient het rentepercentage van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille aangehouden te worden. Dit was voor 2019 een percentage van 3,4%, voor 2020 2,96% en voor 2021 en verder 2,93%

Voor het contant maken van de bouwgrondexploitaties schrijft de BBV het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank verplicht. Deze bedraagt 2%.

Winstneming

Vanaf maart 2018 is het verplicht de Percentage of completion methode (Poc) toe te passen bij winstnemingen op de bouwgrondexploitatie. Voor het bepalen van de tussentijdse winst is door BBV aansluiting gezocht bij een algemeen aanvaardbare methodiek (bedrijfsleven, fiscaal). De Poc-methode houdt rekening met de fase waarin de grondexploitatie, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert. Daarnaast is deze methode eenvoudig toepasbaar en kan eenduidig worden gehanteerd. Hiermee wordt aangesloten bij de doelstelling van de vernieuwing van het BBV namelijk een betere onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten.

Op het moment er winsten worden gerealiseerd worden deze gestort in de Algemene reserve bouwgrondexploitatie.

Algemene reserve bouwgrondexploitatie

De Algemene reserve bouwgrondexploitatie bedraagt € 7.353.374 per 31-12-2019. Hierin zijn meegenomen een winstneming van € 1.405.817 en een vrijval uit de voorziening bouwgrondexploitatie van € 741.752 in 2019. Zie de Jaarrekening 2019 voor de specificatie daarvan. De Algemene reserve bouwgrondexploitatie is bedoeld als achtervang voor risico's en behoort tot het weerstandsvermogen.

Invoering vennootschapsbelasting grondexploitaties

Overheden zijn door een wetwijziging vanaf 2016 voortaan Vpb-plichtig voor hun ondernemersactiviteiten. Doel hiervan is het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Daartoe moeten overheden die winst behalen met activiteiten die concurreren met de ‘markt’, voortaan vennootschapsbelasting gaan betalen.

De heffing van vennootschapsbelasting bij onze gemeente blijft overwegend beperkt tot de activiteiten binnen de gemeentelijke bouwgrondexploitatie. Een Vpb-last (20%) komt ten last van de reserve bouwgrondexploitatie. Lang waren er landelijk nog geen definitieve standpunten over de toepassing van de regelgeving bij gemeenten. De belastingdienst heeft inmiddels een aantal basisuitgangspunten daarbij genomen. Die volgen wij. Voor 2016 en 2017 zijn door onze gemeente de aangiften gedaan. Voor 2016 is een fiscaal verlies aangegeven van € 478.995 en voor 2017 een fiscaal verlies van € 86.670. Deze fiscale verliezen kunnen (binnen 9 jaar) verrekend worden met eventueel toekomstige fiscale winsten. De aangiften voor 2018 en 2019 zijn in voorbereiding.

§3.8 Investerings

↑ De volgende investeringen zijn opgenomen in de Begroting 2021.

Investerings (x €1.000)	2021	2022	2023	2024
Gebouwen				
Groot onderhoud (voorziening)	139	94	150	186
Investerings (activering)	470	608	525	919
Informatisering en automatisering				
Investerings, software (activering)	210	115	115	115
Investerings, hardware (activering)	151	151	151	151
Investerings, incidenteel (activering)	23	23	23	23
Centrumontwikkeling Bakel				
Realiseren MFA Bakel (Begroting 2020) *	-	4.000	-	-
Sport				
Groot onderhoud (voorziening)	175	185	93	47
Investerings (activering)	869	53	204	0
Wegen				
Groot onderhoud (voorziening)	650	750	900	650
Investerings (activering)	4.281	6.060	2.495	3.727
Riolering				
Investerings (activering)	2.825	5.482	4.763	504
Diverse openbare ruimte				
Investerings openbare verlichting (activering)	553	461	496	122
Investerings tractie (activering)	130	40	60	210
Investerings bruggen (activering)	25	25	25	25
Investerings rollend materieel (activering)	130	40	60	210
Mobiliteit				
Mobiliteit leefbaarheid N279 – innovatieve geluidvoorzieningen	-	371	-	-
Mobiliteit snelfietsroute Gemert-Helmond uitvoering	-	-	645	-
Mobiliteit snelfietsroute Gemert-Eindhoven: deel Gemert-Laarbeek,	-	-	233	-
Mobiliteit bushalte Pastoor Poellplein	-	-	527	-
Totaal	10.631	18.458	11.465	6.889

Toelichting

Met een investering wordt het bezit van de gemeente verlengd, vervangen of uitgebreid. Financieel vertaalt zich dat in een toename van het bezit (activa) op de balans.

Kenmerkend voor investeringen is, dat ze hun nut over meerdere jaren bewijzen. Daarom worden de lasten van een investering uitgesmeerd over de komende verwachte gebruiks jaren (=afschrijving). Dit is ook verplicht vanuit de BBV.

De gedachte vanuit de wetgever is dat de gebruikers van deze investeringen dan de lasten dragen van de investeringen waar zij nut van hebben. Dit in tegenstelling tot de systematiek die in het verleden toegepast werd. Toen betaalden gemeenten hun investeringen uit reserves en voorzieningen die ze hadden opgebouwd uit onder meer belastingen uit het verleden.

Investeringsen leiden tot rente en afschrijvingslasten, ook wel kapitaallasten genoemd. Het investeringsbedrag zelf maken conform regelgeving geen direct onderdeel van de lasten in de programma's. In de programma's staan wel de kapitaallasten die het gevolg zijn van investeringen.

De opgenomen investeringen zijn op basis van beheerplannen, kadernota's of begrotingen. Bij investeringen op basis van beheerplannen gaat het over vervangingsinvesteringen of levensduur verlengend onderhoud. De kapitaallasten van bovengenoemde investeringen zijn opgenomen in de Begroting 2021. De afschrijving gaat daarbij zoals gebruikelijk lopen in het jaar na realisering van de investering.

Ook de onttrekkingen aan voorzieningen voor groot onderhoud zijn meegenomen in het investeringsoverzicht.

Autorisatie kredieten

De gemeenteraad autoriseert met het vaststellen van de begroting de investeringskredieten (artikel 5 Financiële verordening gemeente Gemert-Bakel).

De investeringen aangemerkt met * worden apart aan de gemeenteraad voorgelegd. Dit betreft in dit geval MFA Bakel. Deze investering vindt zijn oorsprong in de Begroting 2020. Het voorleggen betreft dan enkel votering van het krediet, de jaarlijkse kapitaallasten van deze investering zijn al opgenomen in de begroting.

§3.9 Corona

↑ In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de gevolgen van corona.

Zoals alle gemeenten is ook Gemert-Bakel getroffen door het Coronavirus. Sociaal maatschappelijk en economisch is de impact groot. De maatschappij is er sinds maart 2020 anders uit gaan zien. Dit heeft zijn doorwerking op onze inwoners, onze ondernemers, onze verenigingen en daarmee op onze gemeentelijke financiën. Gemeenten krijgen te maken met een groei aan kosten en een daling van inkomsten als effect van de Coronacrisis.

Een inschatting maken van de eventuele (financiële) consequenties voor het 2021 is heel lastig. Daarom is er voor gekozen om de besluitvorming over corona buiten de Begroting 2021 te houden. Het college wil de raad een afzonderlijk voorstel ter besluitvorming voor leggen in dezelfde raadsvergadering als waarin de deze begroting wordt behandeld.

Voor het opvangen van de extra kosten en minder opbrengsten is er op dit moment € 1.895.000 beschikbaar. In deze begroting is in jaarschijf 2021 een incidentele storting in de risicoreserve Corona met een bedrag van € 250.000 opgenomen. Omdat ook komend jaar als gevolg van corona op veel fronten een onzeker jaar lijkt te worden hebben we naast een fors bedrag in 2020 ook voor 2021 een bedrag gereserveerd om, mochten we het nodig vinden, noodmaatregelen te kunnen treffen binnen onze gemeente. Dit komt bovenop het genoemde bedrag van € 1.895.000.

Het verder aanvullend pakket aan compensatiemaatregelen vanuit het Rijk is hierbij nog niet meegenomen omdat nog niet bekend is wat het aandeel voor Gemert-Bakel zal zijn.

Gevolgen corona

Beschikbaar is:

Storting deel jaarrekeningresultaat 2019 in risicoreserve Corona	€ 962.000
Compensatie van het Rijk 1 ^e pakket	€ 442.000
Compensatie van het Rijk 2 ^e pakket	€ 491.000
Totaal beschikbaar per 1 oktober 2020	€ 1.895.000
Extra storting in risicoreserve Corona	€ 250.000
Totaal beschikbaar na vaststelling Begroting 2021	€ 2.145.000

Een eerste (risico)inschatting van de kosten in relatie tot corona laat het volgende beeld per programma zien.

Gevolgen corona (x €1.000)	Kosten tot 1 augustus 2020	Prognose		Bijdrage van Rijk
		2020	2021	
Algemene zaken	29N	51N	46N	149V
Sociaal Domein	6V	614N	PM	747V
Ruimtelijke ordening en beheer	15N	198N	PM	
Economie en sport	1N	127N	PM	
Financiën en Woningbouw	22N	120N	PM	37V
Totaal	61N	1.110N	46N	933V

Tot slot, bovenstaand overzicht geeft een zeer globaal beeld. De cijfers gaan nog muteren aan de hand van aanvullende informatie van het Rijk en inzicht vanuit de gemeente op allerlei ontwikkelingen in de samenleving.

Wij hebben er voor gekozen geen structurele bijstellingen te doen in deze begroting maar de gevolgen van corona incidenteel op te vangen via de uit het jaarrekeningresultaat gevormde reserve, de extra storting in deze begroting en de compensatie vanuit het Rijk.

§3.10 Financiële maatregelen

↑ In deze paragraaf zijn de financiële maatregelen in de Begroting 2021 op een rij gezet. Taakstellingen die nog resterend uit de Begroting 2020 zijn voor het inzicht toegevoegd.

Omschrijving	Bron	2021	2022	2023	2024
Begroting 2021					
Raming BCF in algemene uitkering	Begroting 2021	47V	47V	47V	47V
Areaal OZB	Begroting 2021	22V	44V	67V	90V
Lagere inflatie OZB (nadeel)	Begroting 2021	18N	36N	55N	74N
Salarisstijging 2% i.p.v. 3,1%	Begroting 2021	120V	120V	120V	120V
Legesstijging 2%	Begroting 2021	31V	31V	31V	31V
Stelposten	Begroting 2021	87V	87V	0	0
Stofkam	Begroting 2021	259V	188V	193V	186V
SPUK ramen op exploitatie	Begroting 2021	57V	57V	57V	57V
Derden					
Senzer bijgestelde begroting 2021	Begroting Senzer	262V	0	0	0
Opschalingskorting 2021	Septembecirculaire	243V	0	0	0
TOTAAL FINANCIËLE MAATREGELEN		1.110V	538V	464V	457V
Nog resterend uit Begroting 2020					
Verkoop panden (jaarschijf 2021)	Begroting 2020	110V	0	0	0

Toelichting per financiële maatregel

Hieronder per nieuwe maatregel een toelichting. Deze maatregelen zijn allen financieel-technisch van aard en leiden niet tot beleidsmatige wijzigingen.

Raming BTW compensatiefonds (BCF) in algemene uitkering

Op het moment gemeenten landelijk gezien minder BTW declareren bij het Rijk krijgen ze dat via de algemene uitkering weer terug. Dat gebeurt na afloop van ieder jaar op afrekeningsbasis.

Het is toegestaan bij de prognose van de algemene uitkering op voorhand een inschatting van een dergelijk voordeel te maken. De provincie heeft in haar begrotingsbrief geadviseerd daarbij voorzichtigheid in acht te nemen door een raming op te nemen, die maximaal gebaseerd is op de meest recente, gerealiseerde cijfers. De meest recente cijfers betreffen 2019. Op het moment de gemeente Gemert-Bakel maximaal zou ramen geeft dat een voordeel van € 94.000 per jaar. In deze begroting is daar niet voor gekozen. Het voordeel is op 50% geraamd. Dat geeft een structureel voordeel van € 47.000.

Gezien de huidige coronatijden verwachten wij dat gemeenten in 2021 niet meer gaan investeren (en daardoor meer BTW gaan compenseren) dan in 2019.

Areaal OZB

Door de bouw van nieuwe woningen en bedrijven stijgt ieder jaar de totale WOZ waarde van de gemeente. Dat wordt areaaluitbreiding genoemd en leidt automatisch tot hogere OZB opbrengsten. Jaarlijks wordt gerekend met € 53.000 extra OZB opbrengsten uit deze areaaluitbreiding. Dit is nooit geactualiseerd. In deze begroting is verwachte areaalopbrengst verhoogd van jaarlijks € 53.000 naar € 75.000 op basis van de realisatie afgelopen jaren. Dit geeft een voordeel van € 22.000 per jaar wat cumulatief doorwerkt in de jaren daarna. Omdat het areaaluitbreiding betreft leidt deze meeropbrengst niet tot verhoging van de OZB tarieven.

Lagere inflatie OZB (nadeel)

In de Kadernota 2021 was uitgegaan van een inflatiecijfer van 1,7% op OZB naar aanleiding van de maartraming van het Centraal Planbureau. In de augustusraming is dit inflatiecijfer van 1,7% naar 1,5% bijgesteld. Deze 1,5% wordt nu gehanteerd in de Begroting 2021 en geeft een nadeel ten opzichte van de Kadernota van jaarlijks € 18.000. Dit nadeel werkt cumulatief door.

Salarisstijging 2% in plaats van 3,1%

In de Kadernota 2021 is uitgegaan van een stijging van de salarissen in 2021 van 3,1%. Dit op basis van de maartraming van het Centraal Planbureau. Daarbij is aangegeven dat vanwege corona deze prognose nog sterk kon gaan afwijken later in het jaar. In de augustusraming van het Centraal Planbureau is dat ook gebleken. In deze raming is de loonvoet sector overheid voor 2021 door het Centraal Planbureau verlaagd van 3,1% naar 1%. De betrouwbaarheid van prognoses neemt met dergelijke sterke schommelingen af. Bij de prijsinflatie volgen we de meest actuele raming maar hier niet gezien het grote verschil. In deze begroting is daarom uitgegaan van het gemiddelde van de twee prognoses en hanteren we een stijging van 2% op lonen van de organisatie.

Gemeenten hebben in de meicirculaire 2020 geld gekregen op basis van een stijging van de loonvoet in 2021 van 3,1%. Om gemeenten in deze coronatijd stabiliteit te geven is dat niveau toen bevroren door het Rijk. Dat pakt nu gunstig uit. In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk namelijk een verwachte stijging van 1,8% voor de loonvoet sector overheid vermeld. Vanwege het bevroren van het accres leidt dat echter niet tot lagere inkomsten voor gemeenten.

De bijstelling van het stijgingspercentage salarissen van 3,1% naar 2% geeft aan de kostenkant een structureel voordeel in de Begroting 2021 van € 120.000 per jaar.

Legesstijging met 2%

In de Kadernota was nog niet gerekend met een stijging van de legestarieven. Leges zijn voor het overgrote deel een vergoeding voor personeelslasten. In de Begroting 2021 gaan wij uit van een stijging van de salarissen met 2%. Daarom worden de leges ook met 2% verhoogd. Dit geeft een structureel voordeel van € 31.000.

Stelposten

Investerings van gemeenten leiden tot jaarlijkse rente- en afschrijvingslasten en worden over de jaren verdeeld op basis van de verwachte levensduur. Op het moment de laatste afschrijvingstermijn is afgelopen zijn er geen jaarlijkse kosten meer. Dat voordeel laten wij in de begroting echter niet vrijvallen. Die jaarlijkse kosten worden dan apart gezet op een stelpost. Hierdoor is er altijd de mogelijkheid om dat jaar of later te herinvesteren, bijvoorbeeld omdat het betreffende kapitaalgoed aan vervanging toe is. Dit is positief voor de wendbaarheid van de begroting.

Voor 2021 en 2022 kan € 87.000 vrijvallen op deze stelpost omdat in het investeringsprogramma daarvoor geen investeringen gepland zijn. Voor 2023 en verder blijft de stelpost staan. Bij structureel schrappen verdwijnt, zou het geld definitief uit de begroting verdwijnen en is herinvestering daarna niet meer mogelijk. Dat is onwenselijk en daarmee zou de wendbaarheid van de begroting worden uitgeput. Deze raadsperiode eindigt in 2022 en door het enkel inboeken voor 2021 en 2022 wordt geen voorschot genomen op de nieuwe raadsperiode.

Stofkam

Alle budgetten zijn beoordeeld of het geraamde bedrag voor 2021 nog steeds in lijn ligt met de realisatie in 2018 en 2019 en waar mogelijk de inschatting voor 2020. De aanwezige ruimte is nu uit de begroting gehaald. Dat geeft in 2021 een voordeel van € 259.000 wat terugvalt naar € 188.000 in 2022. De voornaamste oorzaak hiervoor is de verwachting dat in 2021 er minimaal twee Ruimte voor Ruimte titels verkocht gaan worden. Dit geeft een incidentele opbrengst van € 63.000 in 2021.

SPUK ramen op exploitatie

Het Rijk heeft de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) in het leven geroepen om gemeenten te compenseren voor het financiële nadeel wat zij ondervonden van veranderende regelgeving voor BTW op sport. Die SPUK heeft zowel betrekking op investeringen als op de jaarlijkse budgetten voor sport in de begroting.

In de begroting was tot nu toe geen rekening gehouden met een SPUK opbrengst op de jaarlijkse budgetten (exploitatie). Dat heeft in de Jaarrekening 2019 een voordeel gegeven en dat zal ook het geval zijn in 2020. Vanaf 2021 is deze SPUK nu wel geraamd in de begroting. Daarbij is een toekenningspercentage van 75% gehanteerd. De werkelijke percentages in zowel 2019 als 2020 lagen licht boven de 80%. Deze 75% wordt daarom als reëel gezien. De regeling loopt tot en met 2023. De algehele verwachting is dat het Rijk in 2024 en verder zal doorzetten. Daarom is het jaarlijkse voordeel van € 57.000 structureel ingeboekt.

Senzer bijgestelde begroting 2021

In de gemeenteraad van 4 juni 2020 is de concept- Begroting 2021 van Senzer behandeld. De gemeenteraad van Gemert-Bakel heeft daarop een zienswijze gegeven. In deze zienswijze riep de gemeenteraad Senzer op het volledige weerstandsvermogen in te zetten voor verlagen van de inwonersbijdrage in 2021, in lijn met de afspraken bij de Begroting 2020 van Senzer. Het aanwezige weerstandsvermogen bleek namelijk hoger dan eerder gepresenteerd door Senzer.

Ook de gemeenten Helmond en Geldrop-Mierlo hebben een zienswijze van dergelijke strekking gegeven. Dit heeft er tot geleid dat Senzer in juli 2020 hun Begroting 2021 heeft bijgesteld. Dat geeft een voordeel voor Gemert-Bakel in 2021 van € 262.000 in de vorm van een lagere algemene bijdrage. Inmiddels heeft de provincie deze definitieve begroting van Senzer goedgekeurd en is daarmee zeker geworden.

Opschalingskorting 2021

De financiën van gemeenten bevinden zich in zwaar weer stelt de VNG. De oorzaken liggen in de aanhoudende tekorten in het Sociaal Domein en een opschalingskorting die het Rijk heeft opgelegd. Daar is dit jaar de coronacrisis bijgekomen. Ten behoeve van het algemeen overleg Financiële Verhoudingen van de Tweede Kamer van 2 juli 2020 had de VNG daarom een ⇒ paper opgesteld over de financiële positie van gemeenten. .

In deze paper roept de VNG namens de gemeenten het Rijk onder meer op om de opschalingskorting te schrappen. Deze korting wordt stapsgewijs ingevoerd door het Rijk en bedraagt landelijk gezien uiteindelijk € 975 miljoen structureel in 2025.

In reactie daarop is het Rijk in de septembercirculaire 2020 gemeenten in beperkte mate tegemoet gekomen. Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten door corona heeft het kabinet besloten de oploep in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen. Voor de Begroting 2021 geeft dat voor Gemert-Bakel een voordeel van € 243.000. Dat voordeel vervalt in 2022, dan is de korting weer op het oorspronkelijke niveau.

§3.11 Subsidies

↑ In deze paragraaf een overzicht van de begrote subsidies binnen het Sociaal Domein. In bijlage 14 staat een specificatie van de subsidies per categorie. Dit op basis van het laatste begrote of beschikte jaar (2020).

Naam	2020
 Vrijwilligersorganisaties	€ 251.877
 Gemeenschapshuizen	€ 210.604
 Gesubsidieerde instellingen	€ 3.875.963
 Lokale omroep	€ 16.962
Totaal saldo verstrekte subsidies	€ 4.355.406

Subsidies en gemeentelijke exploitatiebijdragen

De gemeente heeft met ruim 97 vrijwilligersorganisaties en 11 professionele instellingen een structurele subsidierelatie.

Vrijwilligersorganisaties

Uitgangspunt van het coalitieakkoord is dat de subsidie voor vrijwilligersorganisaties op het huidige niveau moet blijven. In 2015 heeft daarom een structurele bijraming van € 90.000 plaatsgevonden om op niveau te blijven.

Professionele instellingen

De professionele instellingen worden gesubsidieerd op grond van de algemene subsidieverordening en dienen daartoe voor 1 mei in het voorafgaande jaar een aanvraag in. De aanvraag is voorzien van een inhoudelijke en financiële onderbouwing of offerte. Op basis van de aanvraag wordt in overleg met de instelling toegewerkt naar een subsidiebeschikking, waarin meetbare afspraken worden vastgelegd over de te behalen resultaten. Dit vormt de basis voor een krachtige verantwoording waarom maatschappelijke doelen wel of niet zijn gehaald.

Verantwoording vindt plaats via kwartaalgesprekken, een halfjaarrapportage en de jaarrapportages. Het accent ligt op het dorps - en wijkgericht werken, het verbinden van formele en informele netwerken: het realiseren van een zo sterk mogelijke nuldelijnszorg. Dit met het doel dat Gemeert-Bakel een sluitend netwerk heeft om de taken lokaal te kunnen opvangen die door de decentralisaties van het Rijk bij de gemeenten zijn neergelegd. Voor subsidies aan gemeenschappelijke regelingen wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

§3.12 Duurzaamheid

↑ Duurzaamheid is een containerbegrip wat tegenwoordig overal bij gebruikt wordt. Maar wat is duurzaamheid nu precies en waarom werken we eraan? Het is duidelijk dat duurzaamheid niet bij 1 persoon hoort of onder 1 programma valt. Het is integraal onderdeel van al onze taken.

De gemeenteraad heeft in september 2019 besloten om Gemeert-Bakel uit te roepen tot global goals gemeente en daarmee aan te sluiten bij de oproep van de Verenigde Naties (VN) om als lokale overheid een bijdrage te leveren aan de realisering van de Global Goals voor Sustainable Development, die in 2030 gerealiseerd moeten zijn.

Sustainable Development Goals (SDG's)

In 2015 hebben de lidstaten van de Verenigde Naties (VN) 17 *Sustainable Development Goals* (SDG's of Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen) unaniem vastgesteld. De SDG's bouwen voort op de Millennium Goals uit 2000 en richten zich op het uitbannen van armoede over de hele wereld, het beschermen van onze planeet en het creëren van welzijn voor iedereen. De SDG's vormen voor de periode tot 2030 de belangrijkste mondiale agenda van de VN en iedere lidstaat heeft een inspanningsverplichting om hieraan bij te dragen, om de voortgang te monitoren en om resultaten te realiseren. In onderstaande figuur zijn de SDG's weergegeven in pictogrammen.

De 17 sustainable development goals (SDG's) zijn een inspirerende kapstok om verbinding te leggen tussen gemeente en burgers, instellingen, bedrijven en onderwijs. Diverse initiatieven die bijdragen aan één of meerdere doelen kunnen elkaar versterken.

Ook Gemeert-Bakel draagt bij aan de global goals door te werken aan diverse resultaten binnen de programma's van de begroting. Hieronder volgt een (niet limitatieve) opsomming:

Klimaatakkoord: draagt bij aan doelen 1 en 13

In mei 2019 is de klimaatwet vastgesteld. In de Klimaatwet staat dat we met elkaar streven 49 procent minder CO₂ uit te stoten in 2030 ten opzichte van 1990, in 2050 moet dit zelfs 95 procent minder zijn. Daarnaast gaan we met zijn allen proberen álle energie in 2050 CO₂-neutraal op te wekken. Verder moeten we ook energie besparen. In de Klimaatwet staan nu alle officiële afspraken (de doelstellingen en het proces om deze te bewaken). In het Klimaatakkoord (besluitvorming oktober 2019) staan de door ruim honderd partijen besproken plannen en maatregelen waarmee we die doelen willen gaan halen.

De gemeente, provincie en ook waterschap werkt op dit moment binnen de MRE samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.

De RES volgt uit het aanbod van de koepels (VNG, IPO en Unie van Waterschappen) aan het nieuwe kabinet, waarin ze aangeven samen te willen werken “Naar een duurzaam Nederland”.

Resultaten 2021 zijn:

- De regionale energiestrategie 1.0 MRE is gereed voorgelegd ter vaststelling aan de raad:
 - Een regionaal bod van opwek duurzame energie (zoals zon, wind, geothermie)
 - Een regionale structuur warmte;
 - Een regionaal afwegingskader duurzame opwek;
 - Een regionaal energiebesparingsplan.
- De transitievisie warmte (lokaal) is vastgesteld;
- Het lokaal of regionaal energieloket is een jaar operationeel;
- Er zijn principebesluiten genomen en omgevingsvergunningen verleend voor een vijftal initiatieven voor het opwekken van zonne-energie.

Verduurzamen van de dienstgebouwen en maatschappelijke kernaccommodaties: draagt bij aan doel 13

In het door de gemeenteraad vastgestelde beleidsplan vastgoed hebben we afgesproken dat onze gebouwen worden verduurzaamd.

Samenwerkingsagenda: draagt onder andere bij aan doelen 1 en 13

Het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid sluit aan op de landelijke doelstellingen. Vooruitlopende op het uitvoeringsplan van de RES zijn we al jaren samen met de koploperstafel (bestaande uit overheid, onderwijs, ondernemers, ondernemende burger) bezig met het vergroten van de bewustwording en aanjagen van initiatieven om te komen tot een duurzamer Gemert-Bakel. Er is een platform global goals in oprichting bestaande uit koplopers en diverse organisaties die werken aan 1 of meerdere global goals.

Resultaten 2021 zijn:

De projecten uit de samenwerkingsagenda voor planjaar 2020 zijn uitgevoerd, waaronder:

- De projecten van plan van aanpak Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) planjaar 2021 zijn uitgevoerd;
- De global goals zijn bekend in de gemeentelijke organisatie en bij onze strategische partners en worden uitgedragen;
- De gemeente vervult een voorbeeldfunctie op het vlak van duurzaam denken en handelen.

Dit zijn de meest herkenbare doelen waaraan wordt gedacht bij de energietransitie. Duurzaamheid is echter een onderdeel van alle programma's in de begroting. Als voorbeelden noemen we zorgvuldige veehouderij (doel 2), WMO-taken (doel 1), watertakenplan (doel 6).

Monitoring

De gemeente Gemert-Bakel gebruikt de gegevens van ⇨ www.waarstaatjegemeente.nl om een inschatting te maken hoe zij ervoor staat op het terrein van de 17 SDG's. Het ontstaan van deze monitor komt voort uit de verplichting voor de Nederlandse overheid om de voortgang van de brede maatschappelijke ontwikkeling in Nederland, in lijn met de SDG's, te kunnen monitoren en sturen.

§3.13 Plannen in ontwikkeling

↑Deze paragraaf is bedoeld om inzicht te verschaffen in plannen die in gang zijn gezet. Dit inzicht kan meegenomen worden in de beoordeling van het meerjarenperspectief van deze begroting.

In de begroting 2020 is een voorbereidingskrediet opgenomen om de noodzakelijke onderwijshuisvesting te onderzoeken en de besluitvorming daaromtrent voor te bereiden. Het college van B&W heeft de ambitie om te onderzoeken in hoeverre nieuwbouw/ renovatie mogelijk is ten aanzien van het Commanderij College en het KC Berglaren. Hiervoor wordt het voorbereidingskrediet aangewend en start een gezamenlijk verkenningstraject met GOO, het Commanderij College en Goed Wonen Gemert.

De locatie KC Berglaren kan worden betrokken bij de gebiedsontwikkeling die we voor ogen hebben in de omgeving van het Gerardusplein en de locatie Sleutelbosch vormt voor Goed Wonen Gemert een interessante (sociale) woningbouwlocatie. Vandaar dat het college van B&W met deze drie partijen een verkenning gaat uitvoeren.

4. Financieel overzicht

§4.1 Begrotingsuitgangspunten

Deze begrotingsuitgangspunten maakten deel uit van de Kadernota 2021 zoals besproken in de gemeenteraad van 9 juli 2020. Waar in de begroting 2021 uiteindelijk is afgeweken van die uitgangspunten is dat vermeld.

De uitgangspunten betreffen de volgende onderdelen.

- a. Kernegevens/groei van de gemeente;
- b. Loonkostenontwikkeling;
- c. Prijsontwikkeling budgetten;
- d. Pensioenpremie's en sociale lasten;
- e. Afschrijvingen;
- f. Rente nieuwe leningen;
- g. Rente bouwgrondexploitatie en gesloten financieringen;
- h. Toerekening ambtelijke kosten aan bouwgrondexploitatie;
- i. Overheadpercentage;
- j. Onvoorziene uitgaven;
- k. Algemene uitkering uit het gemeentefonds.
 - Algemeen;
 - Korting 100.000+ gemeenten;
 - Herziening gemeentefonds;
 - Stelpost Jeugd;
 - Bevroren accres;
 - Diverse compensaties corona.

Hieronder is per onderdeel toegelicht wat de gehanteerde uitgangspunten zijn in de Begroting 2021.

Kernegevens/groei van de gemeente

In de begroting wordt rekening gehouden met groei van de inwonersaantallen en het aantal woningen. Ten aanzien hiervan is uitgegaan van de volgende aantallen:

Omschrijving	Aantallen per 1 januari				
	2020	2021	2022	2023	2024
Inwoneraantallen	30.719	30.844	30.969	31.094	31.219
Aantal woningen	12.941	13.169	13.452	13.819	13.886

Deze cijfers zijn van belang voor berekening van de algemene uitkering. Het aantal woningen is op basis van de regionale opgave voor Gemeert-Bakel en de daaronder liggende woningbouwplanning.

Loonkostenontwikkeling

De huidige cao gemeenten loopt tot 1 januari 2021. Onbekend is daarom hoe de lonen in 2021 zich zullen ontwikkelen. De gesprekken hiertoe tussen werkgevers en bonden zijn uitgesteld naar eind 2020. Daarom gaan wij voor de loonkostenontwikkeling in 2021 uit van 2%. Dit is het gemiddelde van de stijging loonvoet sector overheid in 2021 van 3,1% zoals door het Centraal Planbureau gepubliceerd in het CEP van maart 2020 en de 1% gepubliceerd in het CEP van augustus 2020.

Pensioenpremie's en sociale lasten

Het werkgeversdeel pensioenpremies maakt geen onderdeel uit van het percentage loonvoet sector overheid. Verwacht wordt dat de pensioenpremies in 2021 flink zullen stijgen. Onbekend is echter met welk percentage. Het ABP heeft hier geen indicatie over afgegeven. Daarom hebben wij om een indicatie gevraagd bij onze externe adviseur rechtspositie en salarissen. Voorzichtigheidshalve rekenen wij met een stijging van de pensioenpremie's van 24,9% naar 26,4%. Dat komt neer op structureel € 97.000. Voor de sociale lasten 2021 zijn er geen bijzonderheden bekend op dit moment.

Prijsontwikkeling budgetten

Het Centraal Planbureau verwacht voor 2021 een gemiddelde inflatie stijging van 1,5% (overheidsconsumptie Imoc). Aan de lastenkant verhogen wij budgetten, evenals voorgaande jaren, niet standaard met een inflatiepercentage. Mocht stijging noodzakelijk zijn dan is dat apart aangegeven.

De inflatiestijging van 1,5% in 2021 is de basis voor de verhoging tarieven 2021 aan de batenkant. In de Kadernota 2021 was oorspronkelijk uitgegaan van een stijging van 1,7%. Maar deze is bijgesteld naar 1,5% op basis van de meeste actuele raming van het Centraal Planbureau uit augustus 2020.

Afschrijven

Voor de afschrijvingsmethodiek en de afschrijvingstermijnen worden de bepalingen gevolgd zoals vastgesteld in de gemeentelijke 'Nota activering, waardering en afschrijving' van juli 2017. In deze nota is bepaald dat er gestart wordt met afschrijven in het jaar volgend op het gereedkomen van de investering. Indien een investering is afgeschreven blijven de vrijvallende kapitaallasten tot nadere besluitvorming via een stelpost in de begroting geraamd staan als dekking voor de toekomstige vervangingsinvestering.

Rente nieuwe leningen

Op dit moment zijn de actuele tarieven:

Tarieven BNG	Augustus 2020
1-maands lening	-/- 0,50%
5 jaar	-/- 0,06%
10 jaar	0,11%
25 jaar	0,45%

Na het uitbreken van de coronacrisis zagen we eerst een daling van de rente gevolgd door een stijging. Het renteklimaat blijft naar verwachting echter gunstig, met enige schommelingen. Voorzichtigheidshalve zal voor de Begroting 2021 worden gerekend met dezelfde percentages als in de Begroting 2020. Dit betekent een rentepercentage van 0,5% voor kort geld (< 1 jaar) en bij nieuwe investeringen met een rentepercentage van 2,5% voor lang geld (> 1 jaar).

De rentes zijn op dit moment extreem laag. Investerings hebben in de regel een langere aanlooptijd. Rekenen met de huidige rentepercentages voor investeringen die over aantal jaren worden gerealiseerd is daarom risicovol. Werken met een vast rentepercentage geeft in de meerjarenraming en onderliggende beheerplannen een stabiel financieel beeld.

Rente bouwgrondexploitatie en gesloten financieringen

De toe te rekenen rente aan de bouwgrondexploitatie wordt bepaald op basis van de door de commissie BBV voorgeschreven rekenwijze in de "Notitie grondexploitaties 2016". Voor 2021 is dit uitgekomen op 2,93%. Dit percentage wordt ook gehanteerd voor het bepalen van de kostendekkendheid riool en afval.

Toerekening ambtelijke kosten aan bouwgrondexploitatie

Ten behoeve van de bouwgrondexploitatie wordt extra capaciteit ingezet. Dat betekent dat in deze begroting het drempelbedrag van € 500.000 aan ambtelijke kosten zoals genoemd in de visie herstelplan eigen vermogen is opgehoogd naar € 620.000. Daarvoor zijn een aantal redenen. Allereerst is het drempelbedrag van € 500.000 in de afgelopen negen jaar nimmer geactualiseerd terwijl jaarlijks de salarissen wel zijn gestegen. Daarnaast wordt hiermee duurdere inhuur vermeden die anders nodig zou zijn om vertraging in de ontwikkeling van de bouwgrondexploitaties te voorkomen. Zowel vanuit maatschappelijk oogpunt (woningbehoefte) als financieel oogpunt is het raadzaam geen onnodige vertraging te laten ontstaan. Het betreft hier geen bezuinigingsmaatregel. Er wordt niet met bestaand personeel geschoven.

Overheadpercentage

Om de gemeenteraad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead van een organisatie heeft de BBV met ingang van 2017 verplicht dat de overhead apart opgenomen wordt in de begroting. Deze overhead maakt geen onderdeel meer uit van de programma's zelf. In de programma's staan enkel de kosten die betrekking hebben op het primaire proces.

Overhead bestaat volgens de BBV uit:

1. Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);
2. Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
3. P&O / HRM;
4. Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
5. Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie;
6. Juridische zaken;
7. Bestuurszaken en Bestuursondersteuning;
8. Informatievoorziening en automatisering (ICT);
9. Facilitaire zaken en Huisvesting;
10. Documentaire informatievoorziening (DIV);
11. Managementondersteuning primair proces.

In het BBV is één uitzondering gemaakt op het verplicht centraal begroten en verantwoorden van overhead. Dit betreft de toerekening van overhead aan gesloten financieringen (bouwgrond, afval, riool) en investeringen. Deze uitzondering is gemaakt, omdat het niet toerekenen van overhead anders zou leiden tot een financiële wijziging van de begroting. Wij rekenen overhead toe aan de gesloten financieringen.

Voor de tariefbepaling uren ten behoeve van gesloten financieringen dient daarom een overheadpercentage te worden bepaald. De rekensom die hiervoor wordt gehanteerd is de totale overheadkosten op basis BBV gedeeld door de directe loonkosten. In 2021 is dat uitgekomen op een percentage van 64%.

Onvoorziene uitgaven

In de Begroting 2021 is jaarlijks € 120.000 beschikbaar voor de post Onvoorzien. Dit is ongewijzigd ten opzichte van het beschikbare bedrag in 2020.

Gegeven het karakter van de post Onvoorziene uitgaven moet deze voor alle mogelijke onvoorziene zaken aangewend kunnen worden. Het BBV geeft geen nadere regels voor het omgaan met de post Onvoorziene uitgaven. Door de raad zijn in de financiële verordening geen beperkingen aan de bestedingsrichting opgenomen. Het college hanteert drie O's: Onuitstelbaar, Onontkoombaar, Onvoorzienbaar als richtlijn.

De post Onvoorziene uitgaven wordt, uit het oogpunt van een verantwoord financieel beleid, aangewend voor incidentele uitgaven.

De gemeenteraad besluit over uitgaven uit de post Onvoorziene uitgaven. Het college is wel gemandateerd over de post Onvoorziene uitgaven te mogen beschikken als de uitgave niet meer bedraagt dan € 5.000. Via de financiële rapportages wordt de raad periodiek geïnformeerd over het verloop van de post Onvoorziene uitgaven.

Gemeentefonds

Algemeen

Voor de berekening van de algemene uitkering is in de Begroting 2021 uitgegaan van de septembercirculaire 2020 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) tegen constante prijzen. Het oormerken van specifieke extra middelen is een separate afweging. Het gemeentefonds vormen 70% van de inkomsten van de gemeente.

Opschalingskorting (korting 100.000+ gemeenten)

In 2024 en 2025 krijgen gemeenten de laatste (cumulatieve) kortingen opgelegd in de algemene uitkering. Voor Gemert-Bakel is dit respectievelijk € 210.000 en € 218.000. Dit is de finale afronding van de bezuiniging "100.000+ inwoners" die opschalingskorting wordt genoemd. Hiermee wilde het Rijk gemeenten stimuleren tot samenwerking of samenvoeging. Dit vanuit de veronderstelling dat door schaalvoordelen gemeenten efficiënter werken. De kortingen zijn verwerkt in de voorliggende begroting. Uiteindelijk bedraagt de totale korting in 2025 voor Gemert-Bakel afgerond € 1.400.000.

In de septembercirculaire 2020 is duidelijk geworden dat het Rijk de geplande stijgingen van de opschalingskortingen in 2020 en 2021 laat vervallen. Dit geeft voor 2021 in deze begroting een incidenteel voordeel van € 243.000. In 2022 is de korting weer op het oorspronkelijke niveau.

Herziening gemeentefonds

In juni 2018 heeft de minister van Binnenlandse Zaken aan de Tweede Kamer gemeld te werken aan een herziening van het totale gemeentefonds per 2021.

Het doel van de herziening van het gemeentefonds is te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Alle uitgavenclusters worden bij de herziening betrokken, evenals de manier waarop de inkomsten van gemeenten verevend worden. Het ministerie van BZK heeft gekozen voor een verdeelonderzoek langs twee sporen ("percelen"). Eén voor het Sociaal Domein (de evaluatie verdeelmodellen Sociaal Domein) en één voor het "klassiek gemeentefonds" (de overige delen van het gemeentefonds).

In de voorstellen die begin 2020 op tafel lagen ging grofweg tweederde van de gemeenten er op achteruit (lees de plattelandsgemeenten). De overige gemeenten ging er bij de herverdeling op vooruit (lees de steden). De resultaten waren dermate ingrijpend dat minister Knops besloten heeft de herverdeling naar 2022 uit te stellen en zich te beraden over nadere voorstellen.

Wij zijn als gemeente voor ongeveer 65% afhankelijk van inkomsten van het Rijk. Een herverdeling van het gemeentefonds kan dus een groot effect hebben op de begroting van de gemeente.

De rapporten van het ministerie zijn niet openbaar. Wij kunnen u daarom geen indicatie geven wat het effect voor de gemeente Gemert-Bakel zal worden. De algemene verwachting is nu dat de scherpe kanten van de voorstellen af worden gehaald maar dat de nieuwe voorstellen nog steeds ongunstig zullen uitpakken voor plattelandsgemeenten.

Het adviesbureau wat voor onze gemeente de algemene uitkering uitrekent (Pauw) heeft begin 2020 plattelandsgemeenten geadviseerd uit te gaan van een nadeel van € 25 per inwoner in 2022 en structureel € 50 per inwoner vanaf 2023. Voor onze gemeente is dat nadeel van € 775.000 in 2022 en een structureel nadeel van € 1.555.000 vanaf 2023. Het geschatte bedrag in 2022 is lager door de gebruikelijke overgangsregeling. Verder wordt geadviseerd een bedrag op te nemen in het weerstandsvermogen. Dat is gedaan bij de Jaarrekening 2019 en ook nu weer in de Begroting 2021.

Al voor de coronacrisis stonden begrotingen van gemeenten onder druk. In 2019 en 2020 zijn daarover diverse landelijke publicaties geweest. Daar komt nu de onzekerheid van corona bij. Daar bovenop nog eens een herverdeling van het gemeentefonds trekt dan een heel zware wissel op de financiën van veel gemeenten. Het is afwachten hoe het Rijk hier mee omgaat.

In deze begroting is behoudens het opnemen van een bedrag in het benodigde weerstandsvermogen van € 1.555.000 geen rekening gehouden met eventuele effecten van de herverdeling.

Extra middelen Jeugd

Bij de meicirculaire 2019 heeft het Rijk incidenteel extra middelen voor Jeugdzorg ter beschikking gesteld van 2019 tot en met 2021. Dit betrof landelijk € 400 miljoen in 2019 en € 300 miljoen in zowel 2020 als 2021. Dit geld was nog niet structureel omdat het Rijk er nog niet van overtuigd is dat de tekorten bij gemeenten voor Jeugd structureel zijn.

Daarom is het Rijk destijds een onderzoek gestart naar of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben bij een doelmatige en doeltreffende uitvoering van de Jeugdwet. De resultaten van dit onderzoek worden eind 2020 verwacht en dienen als inbreng voor de komende kabinetsformatie

Het ministerie heeft in juli 2019 een begrotingsrichtlijn uitgevaardigd hoe gemeenten hun jeugdbudgetten mogen ramen vanaf 2022 en verdere jaren.

De richtlijn geeft aan dat gemeenten een stelpost “Uitkomst onderzoek Jeugdzorg” mogen ramen vanaf 2022. Deze stelpost is maximaal gelijk aan de extra middelen die in 2020 en 2021 worden ontvangen voor Jeugd. Voorwaarde daarbij is dat: “daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg, mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.” In hun recente begrotingsbrief uit april 2020 heeft de provincie bevestigd dat de richtlijn ook kan worden toegepast in 2024.

In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk ook voor 2022 incidenteel extra middelen toegekend. Landelijk gezien € 300 miljoen.

In de Begroting 2020 was gerekend met een structurele stelpost vanaf 2022 van € 443.000 per jaar. Dit uitgangspunt is onveranderd doorgezet naar de Begroting 2021. Daarbij is 2022 nu een zekere opbrengst gezien de toekenning voor dat jaar in de septembercirculaire 2020. De opbrengst is iets hoger uitgevallen met € 252.000.

Bevroren accres

Naar aanleiding van de coronacrisis heeft het Rijk het accres (= groei) in het gemeentefonds voor twee jaar vastgezet op de stand van de meicirculaire 2020. Hierdoor weten gemeenten waar ze aan toe zijn.

Omdat het accres is bevroren zijn gemeenten voor 2020 en 2021 niet meer afhankelijk in de algemene uitkering van het trap-op trap-af principe. Als het Rijk in 2020 of 2021 noodgedwongen moet bezuinigen werkt dit niet door in een daling van de algemene uitkering. Dat geeft stabiliteit voor deze twee jaren. Een risico blijft wel dat als het Rijk de komende anderhalf jaar gaat bezuinigen er in 2022 een terugval zal zijn op het moment het accres weer wordt vrijgegeven. Naar verwachting zal het Rijk in de meicirculaire 2021 daar diverse scenario's voor presenteren.

Diverse compensaties corona

Het Rijk heeft en zal gemeenten op diverse onderdelen gaan compenseren voor meerkosten of lagere opbrengsten als gevolg van corona. Zo is bijvoorbeeld begin mei 90 miljoen euro ter beschikking gesteld door het ministerie zodat gemeenten drie maanden huur van sportaccommodaties kunnen kwijtschelden. Toekenning van de compensatie door het Rijk zal in de regel plaats vinden via het gemeentefonds. Dergelijke middelen zullen worden geormerkt via de risicoreserve Corona.

§4.2 Financieel overzicht 2020

Onderstaande tabel is een samenvatting van de financiële begroting 2021.

Onderdeel (x €1.000)	Lasten	Baten	Saldo
1. Algemene zaken	6.076	518	-5.558
2. Sociaal Domein	37.631	6.267	-31.364
3. Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer	12.871	4.470	-8.401
4. Economie & Sport	6.718	3.781	-2.937
5. Financiën & Woningbouw	3.951	3.604	-347
Algemene dekkingsmiddelen	101	56.269	56.168
Overhead	7.376	667	-6.709
Bedrag voor heffing vennootschapsbelasting	0	0	0
Onvoorzien	120	0	-120
Saldo van baten en lasten	74.844	75.575	732
1. Algemene zaken (R)	209	277	68
2. Sociaal Domein (R)	0	0	0
3. Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer (R)	379	106	-272
4. Economie & Sport (R)	0	0	0
5. Financiën & Woningbouw (R)	546	249	-47
Totaal stortingen en onttrekkingen reserves	1.134	633	-501
Resultaat	75.977	76.208	231

<i>Incidentele baten en lasten</i>	706	472	234
Structureel resultaat	75.271	75.736	465

Incidentele baten en lasten

Op verzoek van de provincie (zie ⇨ handreiking) worden de incidentele baten en lasten niet enkel in de bijlage gepresenteerd maar ook in het financieel overzicht. Op die manier kan beoordeeld worden of en in hoeverre er sprake is van een structureel sluitende begroting. Zie hiervoor bijlage 7.

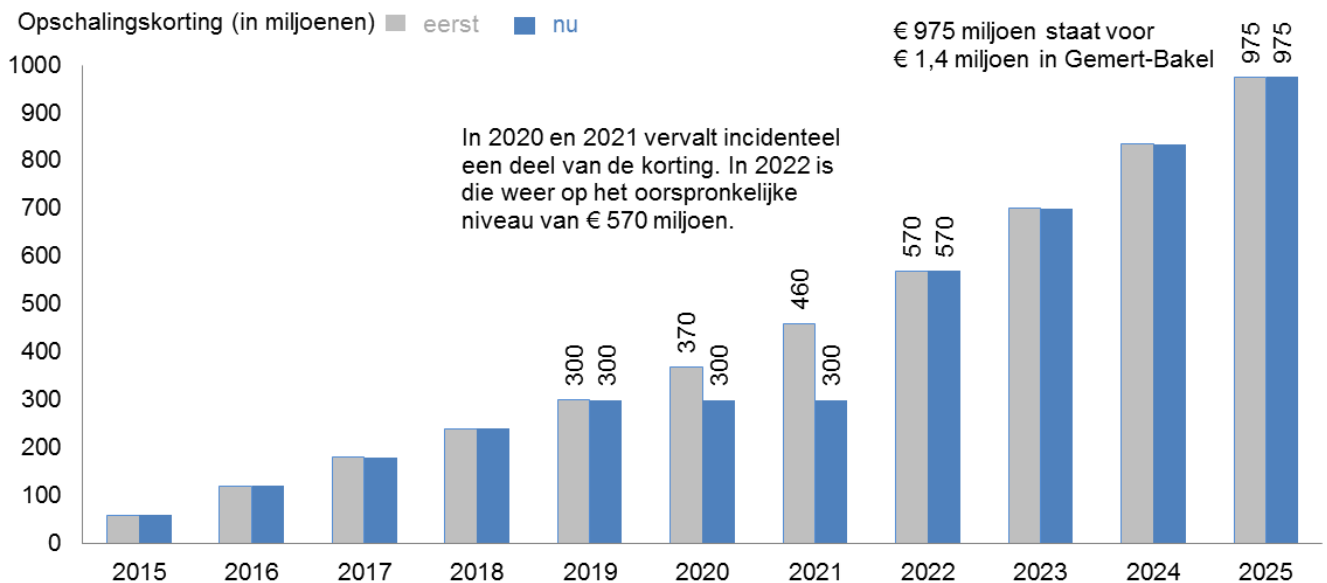
De provincie beoordeeld namelijk niet of er sprake is van een sluitende begroting maar of er sprake is van een structureel sluitende begroting. Zoals uit de bijlage blijkt is de Begroting 2021 structureel sluitend in zowel de eerste jaarschijf (2021) als de laatste jaarschijf (2024).

Wordt de begroting in alle jaren sluitend gemaakt met (per saldo) incidentele voordelen dan vormt dat een belangrijk risico voor de langere termijn. De inzet van incidentele voordelen is namelijk niet onuitputtelijk.

Algemene uitkering

Belangrijkste inkomstenpost voor de gemeente is de algemene uitkering. In [i](#) bijlage 13 is daar een nadere specificatie en toelichting van opgenomen.

In de septembercirculaire 2020 is duidelijk geworden dat het Rijk de geplande stijgingen van de opschalingskortingen in 2020 en 2021 laat vervallen. De korting in 2020 en 2021 blijft landelijk op het niveau van 2019 namelijk € 300 miljoen. In 2022 en verder stijgt de korting weer naar het oorspronkelijk niveau. Deze maatregel levert de gemeente in 2021 eenmalig € 243.000 op.

De totale korting over de periode 2015-2025 loopt landelijk op tot € 975 miljoen. Voor Gemeert-Bakel staat dat voor een structurele korting die uiteindelijk in 2025 € 1.400.000 per jaar bedraagt. In deze begroting is rekening gehouden met de kortingen voor betreffende jaren.

EMU-saldo

De BBV, verplicht een overzicht van het [i](#) EMU-saldo.

De begroting van gemeenten zijn opgesteld volgens het voorgeschreven stelsel van baten en lasten. Het EMU saldo is een begroting op kasbasis. EU-lidstaten mogen een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product. Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. Daarom zijn wij verplicht dit saldo in onze begroting te presenteren.

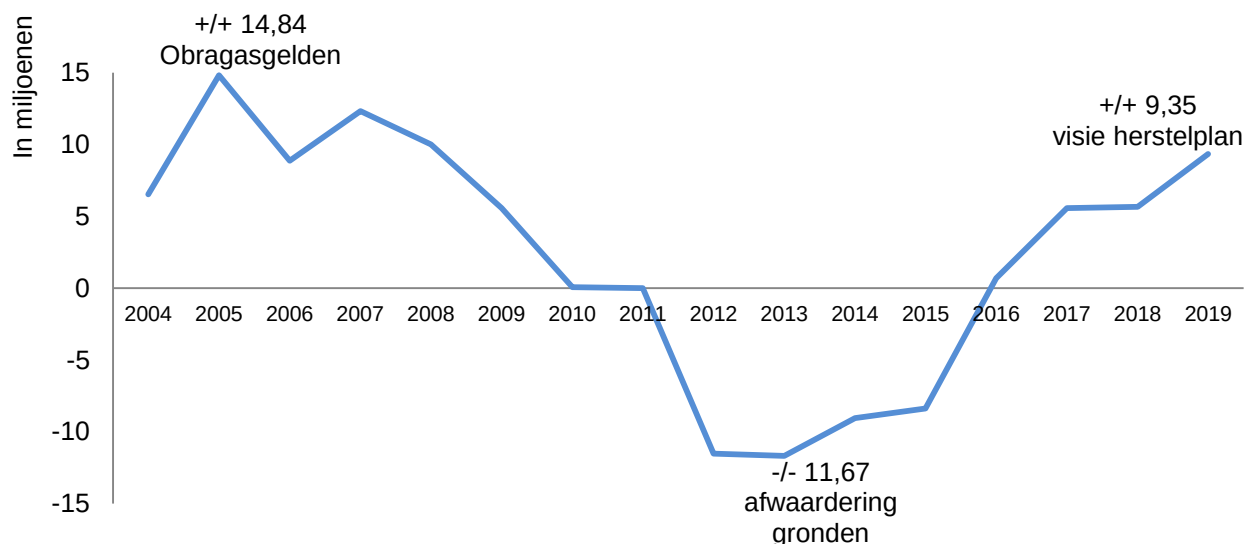
Het ministerie publiceert via de septembercirculaire per gemeente een referentiewaarde voor het EMU saldo. Voor Gemeert-Bakel ligt die voor 2021 op € 2.650.000. Een individuele EMU-referentiewaarde betreft geen norm, maar een indicatie van het aandeel dat een provincie of gemeente in de gezamenlijke tekortnorm heeft.

Voor de beoordeling van deze begroting heeft dit overzicht geen waarde. Dit overzicht wordt pas relevant op het moment Nederland een begrotingstekort van hoger dan 3% heeft en het Rijk gemeenten aanspoort (eventueel via sancties) binnen het voorgeschreven EMU saldo te blijven. Het saldo wordt sinds 2004 opgenomen en een dergelijke situatie heeft zich sindsdien niet voorgedaan.

§4.3 Reserves & voorzieningen

Ontwikkeling van het aanwezige weerstandsvermogen

Het aanwezige weerstandsvermogen heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld.

De piek in 2005 werd veroorzaakt door het vrijkomen van de Obragasgelden na verkoop van aandelen. De daling in 2012 is veroorzaakt door afwaardering van gronden in de bouwgrondexploitatie. In 2012 heeft de gemeenteraad een herstelplan eigen vermogen vastgesteld. Vanaf de Jaarrekening 2019 heeft de gemeente weer afdoende weerstandsvermogen.

Verdere groei van het weerstandsvermogen

Bovengenoemde € 9,35 miljoen aan weerstandsvermogen is inclusief de Reserve corona van € 0,9 miljoen. In deze begroting wordt daar € 0,25 miljoen aan toegevoegd. Daarboven op komt dan nog de compensatie van het Rijk (1^e en 2^e pakket) van € 933.000. In 2020 vindt nog voor het laatste jaar een reguliere storting plaats in de Algemene reserve voor opbouw van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen groeit daarna enkel nog door incidentele voordelen in de jaarrekening en winstnemingen uit de bouwgrondexploitatie.

Wij rekenen niet met winsten uit de bouwgrondexploitatie in de begroting. Als deze winsten zich voordoen komt dat tot uiting in de betreffende jaarrekening. In de lopende grondexploitatie is nog voor € 2,9 miljoen aan winstnemingen voorzien. Daarvan valt de laatste winstneming in 2028. Op basis van de huidige inzichten groeit het aanwezige weerstandsvermogen door tot maximaal tussen de € 11 en € 12 miljoen euro.

Overige reserves en voorzieningen

Uitgangspunten voor de overige reserves en voorzieningen zijn:

- Vereenvoudiging waar mogelijk voor beter overzicht;
- Geen reserves of voorzieningen zonder duidelijke bestemming;
- Geen overschotten binnen reserves of voorzieningen zonder duidelijke bestemming.

Dit is vastgelegd in de ⇒ nota reserves & voorzieningen 2016.

De financiële positie van de gemeente vraagt om een goede integrale afweging van de schaars beschikbare middelen. Door maximaal middelen over te dragen naar de algemene reserve kan een dergelijke integrale afweging beter plaatsvinden. Verder geldt hoe minder reserves en voorzieningen hoe meer overzicht en minder administratieve werkzaamheden.

§4.4 Prognosebalans gemeente Gemeert-Bakel

ACTIVA (in miljoenen €)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vaste activa						
Materiele vaste activa	1	3	3	3	3	3
Immateriële vaste activa	79	94	100	113	119	120
Financiële vaste activa	33	32	30	28	27	27
	113	128	132	144	149	149
Vlottende activa						
Vorraden	17	14	9	15	13	11
Uitzettingen <1 jaar	9	0	0	0	0	0
Overlopende activa	18	15	12	12	6	7
	44	29	21	26	19	18
Balanstotaal activa	157	157	153	171	168	167
PASSIVA (in miljoenen €)	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Vaste passiva						
Eigen vermogen (reserves)	13	13	12	12	12	12
Voorzieningen	17	16	16	16	15	16
Langlopende schulden	115	110	111	118	118	123
	144	139	138	146	145	150
Vlottende passiva						
Vlottende schuld	7	13	9	17	14	8
Overlopende passiva	6	6	6	9	9	9
	13	18	15	25	22	17
Balanstotaal passiva	157	157	153	171	168	167

Met de prognosebalans wordt op hoofdlijnen een indicatie gegeven hoe de financiële positie zich gaat ontwikkelen op basis van de voorliggende begroting.

Het jaar 2019 is op basis van de jaarrekening 2019. De overige jaren betreffen verwachtingen.

De schuldpositie stijgt als gevolg van de investeringen die gepland staan de komende jaren. Dit betreft zowel nieuwe investeringen als vervangings-investeringen.

De voorraden dalen als gevolg van verkopen bouwgrondexploitatie. In 2022 zit daar een eenmalige stijging in vanwege het afsluiten van een aantal verliesgevend complexen. De voorraad dient namelijk netto te worden gepresenteerd (voorraad +/- voorziening).

Bijlagen

BEGROTING 2021

Gemeente Gemert-Bakel

Bijlage 1: Specificatie lokale heffingen

↑Tarieven

Lokale heffing	2018	2019	2020	2021
OZB woningen	0,161726%	0,155014%	0,155897%	0,160954%
OZB niet-woningen (eigenaren)	0,235428%	0,269067%	0,276170%	0,289226%
OZB niet-woningen (gebruikers)	0,164464%	0,181250%	0,185573%	0,194282%
Afvalstoffenheffing	€ 154	€ 160	€ 198	€ 223
Rioolheffing	€ 175	€ 178	€ 185	€ 192
Toeristenbelasting (per overnachting)	€ 1,25	€ 1,30	€ 1,35	€ 1,40
Reclamebelasting	€ 375	€ 375	€ 375	€ 375
Hondenbelasting voor één hond	€ 50,75	€ 57,65	€ 58,50	€ 59,38

De OZB tarieven zijn een voorlopige indicatie en afhankelijk van de inschatting van de WOZ waarde.

Ook de tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolheffing worden pas in december 2020 door de gemeenteraad definitief vastgesteld.

Bijlage 2: Specificatie risico's

↑ In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de risico's die voor kunnen komen benoemd.

Risico	1. ↑ Projectrisico's bouwgrondexploitatie
Toelichting	De grondexploitaties zitten al enige tijd in een positieve flow. In nagenoeg alle complexen verloopt de verkoop voorspoedig of verloopt de risicobeheersing naar wens. Ondanks dat hierdoor de risico's in de bouwgrondexploitatie afnemen blijven er in enkele complexen nog wel risico's. De risico's bestaan voornamelijk uit marktrisico's in verband met de totale voorraad gronden in een plan. Binnen de grondexploitaties bestaan een tweetal projecten met een hoger risicoprofiel. Van het totale geïnvesteerde vermogen in de bouwgrondexploitatie bedraagt een belangrijk deel onderstaande drie exploitaties. Een toelichting op de risico's per project: Smartpark Gemert (bedrijventerrein) Voor dit plan is een exploitatieplan opgesteld. Dit plan kent vooral een marktrisico, mede gezien het geïnvesteerde vermogen van € 3.935.055 (exclusief exploitatieplan). Dit marktrisico geldt voor de door de gemeente zelf te ontwikkelen kavels, maar met name voor opbrengsten vanuit kavels door derden die via het exploitatieplan verhaald worden. Om het risico te beperken is in 2016 gestart met een marketingplan "Smartpark Gemert" om het verkopen van bedrijfskavels te stimuleren. Door deze marketingstrategie, en de inzet van een bedrijfsacquisiteur, is de verkoop van bedrijfsground de laatste jaren flink toegenomen waardoor de risico's voor de gemeentelijke gronden verkleind is. Of de verkoop van bedrijfskavels ook na de coronacrisis goed blijft doorlopen zal in 2021 duidelijk worden. Het risico zit met name in het ontvangen van een exploitatiebijdrage door derden die via het exploitatieplan verhaald worden. Deze exploitatiebijdrage is verschuldigd zodra een omgevingsvergunning op de in het exploitatieplan opgenomen gronden afgegeven wordt. Er is echter geen tijdsverplichting voor het aanvragen van een omgevingsvergunning. Het exploitatieplan wordt in 2020 geactualiseerd. Door één partij is in 2020 een perceel verkocht. De koper is een bouwplan aan het ontwikkelen waardoor de exploitatiebijdrage voor dit perceel waarschijnlijk in 2021 ontvangen zal worden. Keizersberg Voor het complex Keizersberg is een nieuw bestemmingsplan opgesteld waarin het mogelijk is om woon-werk locaties op deze locatie te realiseren. Dit bestemmingsplan, met hierin 16 woon-werk kavels, is in 2019 door de gemeenteraad vastgesteld. Tegen dit plan loopt momenteel een beroepsprocedure. Hierdoor is nog niet gestart met de verkoop van deze kavels. Het risico bestaat hierdoor uit een waarderings- en een marktrisico. Afhankelijk van de uitkomst van de beroepsprocedure zou het mogelijk zijn dat het plan aangepast moet worden waardoor er minder kavels verkocht kunnen worden. Daarnaast is het moeilijk in te schatten hoeveel interesse er in de markt is voor deze kavels. In 2021 zal er duidelijkheid zijn over de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan. Vervolgens zal er meer inzicht gegeven kunnen worden in het waarderings- en marktrisico.

	Mortel De Vrije Erven In de jaarrekening 2018 was dit project ook aangeduid als project met een hoger risicoprofiel. De opgestelde marketingstrategie voor deze kavels in samenhang met de door de gemeenteraad vastgestelde prijsverlaging heeft echter effect gehad. De risico's voor dit plan zijn hierdoor aanzienlijk afgenomen. In 2019 is het plan bouwrijpgemaakt en zijn de eersten gestart met de bouwwerkzaamheden. In totaal zijn er inmiddels 8 kavels verkocht, 1 kavel in optie genomen en nog 1 kavel beschikbaar. De verwachting is dat in 2021 alle kavels verkocht zijn en in aanbouw. Bedrag risicoinschatting bouwgrondexploitatie De impact van het risico is € 1.699.547 wat net zoals in voorgaande jaren berekend is op basis van drie factoren, namelijk het marktrisico, waarderingsrisico en organisatorisch risico. Dit bedrag wordt jaarlijks één maal berekend, in april ter voorbereiding op de jaarrekening.
Kans	Hoge kans. Risicobedrag berekend op basis van marktrisico, waarderingsrisico en organisatorisch risico. Daarom geen kans % aangekoppeld.
Impact	€ 1.700.000 (incidenteel)

Risico	2. ↑Winstneming Bakel Neerakker
Toelichting	De verplichte toepassing van de POC-methode voor winstneming heeft als gevolg dat er in de jaarrekening 2017 winst is genomen op Bakel Neerakker. Het bedrag is gestort in de Algemene reserve bouwgrondexploitatie welke onderdeel uit maakt van het beschikbare weerstandsvermogen. Deze winstneming is risicovol omdat er nog onduidelijk is wat de planvorming zal gaan worden voor dit gebied door de projectontwikkelaar. Daarom wordt er in het weerstandsvermogen mee gerekend dat de winstneming van € 1.544.000 niet volledig gerealiseerd wordt. In 2021 zal het plan 'Hooghland' (Neerakker, fase 2) in verkoop zijn waardoor duidelijk gaat worden of er een correctie op de winstneming moet plaatsvinden.
Kans	50%
Impact	€ 772.000 (incidenteel)

Risico	3. ↑Gemeentefonds herverdeling
Toelichting	Bij de herverdeling van het Gemeentefonds stelt het Rijk niet meer geld ter beschikking maar wordt het beschikbare geld herverdeeld onder de gemeenten. In de voorstellen die begin 2020 op tafel lagen ging grofweg tweederde van de gemeenten er op achteruit (lees de plattelandsgemeenten). De overige gemeenten ging er bij de herverdeling op vooruit (lees de steden). De resultaten zouden zo ingrijpend zijn dat Minister Knops besloten heeft de herverdeling naar 2022 uit te stellen en zich te beraden over nadere voorstellen. De rapporten van het ministerie zijn niet openbaar. Wij kunnen u daarom geen indicatie geven wat het nadelige effect voor Gemeert-Bakel zou zijn geweest. De algemene verwachting is nu dat de scherpe kanten van de voorstellen eraf worden gehaald maar dat de nieuwe voorstellen nog steeds ongunstig zullen uitpakken voor plattelandsgemeenten. Adviesbureau (Pauw) die voor onze gemeente de uitkering uit het Gemeentefonds uitrekent heeft plattelandsgemeenten aanbevolen uit te gaan van een nadeel van 100 euro per inwoner en dit als risico op te nemen in de weerstandsparagraaf. De herverdeling heeft betrekking op zowel de 3d's als het klassieke deel van de algemene uitkering. Op 2 juni 2020 heeft de minister een brief naar de Tweede Kamer gestuurd met daarin een indicatie van de herverdeeffecten voor het deel 3d's. Gemeenten met de omvang van Gemeert-Bakel gaan er bij herverdeling van de 3d's op basis van de huidige rapporten met € 33,35 per inwoner op achteruit. Deze € 33,35 is een gemiddelde voor gemeenten van onze grootte en daarom niet meer dan een indicatie. Het kan voor Gemeert-Bakel nog lager of hoger uitvallen. Volgens de huidige planning wordt in de Decembercirculaire 2020 duidelijk hoe de herverdeling voor 3d's en het klassieke deel per 2022 er gaat uitzien.
Kans	50%
Gevolg	€ 3.110.000-> incidenteel voor de effecten herverdeling Gemeentefonds op basis van nadeel herverdeling van € 100 per inwoner
Impact	€ 1.555.000

Risico	4. ↑Gemeentefonds regulier
Toelichting	Extra bijdrage Jeugd Bij de Meicirculaire 2019 heeft het Rijk incidenteel extra middelen voor Jeugdzorg ter beschikking gesteld voor de jaren 2019 tot en met 2021. Dat was nog niet structureel omdat het Rijk er nog niet van overtuigd is dat de tekorten bij gemeenten voor jeugd structureel zijn. Een onderzoek hiernaar wordt afgerond in het najaar van 2020. Het ministerie heeft in juli 2019 wel een begrotingsrichtlijn uitgevaardigd hoe gemeenten hun jeugdbudgetten mogen ramen vanaf 2022 en verdere jaren. In de begrotingsbrief uit april 2020 heeft de provincie bevestigd dat dit ook toegepast kan worden in 2024.

De richtlijn geeft aan dat gemeenten een stelpost "Uitkomst onderzoek Jeugdzorg" mogen ramen vanaf 2022. Deze stelpost is maximaal gelijk aan de extra middelen die in 2020 en 2021 worden ontvangen voor Jeugd. Voorwaarde daarbij is dat: *"daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg, mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven."*

In de Begroting 2020 is gerekend met een structurele stelpost vanaf 2022 van € 443.000 per jaar. Dit uitgangspunt is onveranderd doorgezet naar de Begroting 2021. Dit vormt een risico omdat niet zeker is dat de gemeenten dit bedrag ook structureel gaan ontvangen. Inmiddels heeft het Rijk in de septembercirculaire 2020 ook voor 2022 middelen ter beschikking gesteld voor hetzelfde bedrag als in 2020 en 2021. Dit viel met € 452.000 iets hoger uit dan het bovengenoemde bedrag. Het risico schuift nu op naar 2023 en verder.

Vrijval bevroren accres in 2022

Naar aanleiding van de coronacrisis heeft het Rijk het accres (= groei) in het gemeentefonds voor twee jaar vastgezet op de stand van de meicirculaire 2020. Hierdoor weten gemeenten waar ze aan toe zijn.

Omdat het accres is bevroren zijn gemeenten voor 2020 en 2021 niet meer afhankelijk in de algemene uitkering van het trap-op trap-af principe. Als het Rijk in 2020 of 2021 noodgedwongen moet bezuinigen werkt dit niet door in een daling van de algemene uitkering. Dat geeft stabiliteit voor deze twee jaren. Een risico blijft wel dat als het Rijk de komende anderhalf jaar gaat bezuinigen er in 2022 een terugval zal zijn op het moment het accres weer wordt vrijgegeven. Naar verwachting zal het Rijk in de meicirculaire 2021 daar diverse scenario's voor presenteren.

Overige ontwikkelingen

In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk een toelichting gegeven op een aantal ontwikkelingen.

Een aantal onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal Domein konden nog niet worden overgeheveld per 2019. De verwachting is dat tegelijkertijd met de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds de volgende integratie-uitkeringen (IU) worden overgeheveld naar de algemene uitkering:

- IU Beschermd Wonen,
- IU Voogdij/18+ en de onderdelen Wajong.
- IU Participatie, het onderdeel regulier werk van begeleid werken.

Bij de integratie-uitkering Beschermd wonen, wordt vanaf 2022 geleidelijk sprake van een objectief verdeelmodel en ligt overheveling naar de algemene uitkering van het objectieve deel vanaf dat moment voor. Over de eventuele doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang naar alle gemeenten zal op basis van een evaluatie in 2026 een beslissing worden genomen.

Te zijner tijd zal worden gezien of overheveling van de bijbehorende decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang mogelijk is. Voor de onderdelen Wsw en voorheen Wsw/Beschut werk (onderdeel van begeleid werken) van de IU Participatie is weinig perspectief op overheveling naar de algemene uitkering. Deze onderdelen zullen op het moment dat de Participatie-onderdelen voorheen Wajong en voorheen Wsw-regulier werk overgaan naar de algemene uitkering, worden omgezet in een decentralisatie-uitkering (DU).

	Risicobedrag Bij de gevolgbepaling is het risico op 1% van de totaalinkomsten van het Gemeentefonds gezet, met een kans van 50% dat het risico zich voordoet. De uitkering Meicirculaire 2020 bedroeg € 45.345.000 voor het jaar 2020. De uitkering Gemeentefonds is de afgelopen jaren geen constante factor gebleken. Ruimte onder het BTW compensatiefonds (BCF) plafond Voor 2002 konden gemeenten BTW in de regel niet terugvorderen. Na die datum zijn de mogelijkheden daartoe ruimer geworden. De gemeenten zijn toen wel voor een evenredig deel gekort op de algemene uitkering. Daarbij is de afspraak gemaakt dat als gemeenten landelijk gezien minder BTW terugvorderen via het BCF ze een deel van de korting weer terugkrijgen via de algemene uitkering. In de berekening van de algemene uitkering gaan wij er voor 2021 en verder er van uit dat gemeenten het niveau van 2019 bij het BCF zullen declareren. Het voordeel wat dit geeft is daarbij, voorzichtigheidshalve wel op 50% gesteld. Het gaat dan om een resterend jaarlijks voordeel van € 47.000. Mochten gemeente de komende jaren substantieel meer bij het BCF gaan declareren dan wordt dit voordeel mogelijk niet gerealiseerd. Gezien de huidige landelijke financiële stand van zaken bij gemeenten en daaraan gekoppeld de investeringsmogelijkheden achten wij dit een aanvaardbaar risico.
Kans	50%
Gevolg	€ 453.000-> 1% van de totaalinkomsten van € 45.345.000 uit de Meicirculaire 2020
Impact	€ 227.000 (structureel, regulier)

Risico	5. ↑Decentralisatie taken rijksoverheid
Toelichting	In 2015 zijn drie decentralisaties ingevoerd. Het ging om de begeleiding/ dagbesteding uit de Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ), de decentralisatie van de jeugdzorg en invoering van de participatiewet. Decentralisaties Voor alle drie de decentralisaties betrof dat nieuwe taken en voor een deel onbekende doelgroepen. Voor de regelingen geldt dat zij zijn doorgevoerd met een efficiencykorting en dat een structurele verandering binnen het uitvoeringsstelsel vereist is. Om binnen de beschikbare budgetten te blijven, wordt de uitvoering van deze taken lokaal opgepakt waar het kan en regionaal waar moet. Soberheid en sociale innovatie staan voorop, niettemin zijn er wettelijke grenzen aan de mate van soberheid waarmee een gemeente deze regelingen kan inrichten. Voor 2021 zijn de programmakosten realistisch geraamd op basis van verbeterde prognoses en daarbij rekening houdend met ontwikkelingen zoals prijsstijgingen. Dit betekent dat ze zijn afgestemd op de resultaten 2019, prognose 2020 en er is rekening is gehouden met kostenstijgingen. De meest actuele prognose (Q2 2020 GR Peelgemeenten) uit september 2020 is gevolgd. De budgetten zijn daarbij vermeerderd met een risico-opslag van jaarlijks € 250.000. Niettemin blijven er grote financiële risico's aanwezig omdat het open einde regelingen betreft van grote omvang. Leerlingenvervoer De kosten van leerlingenvervoer blijven altijd afhankelijk van het aantal leerlingen. Daarnaast vindt in 2021 een aanbesteding van het leerlingenvervoer plaats.
Kans	50%
Gevolg	€ 1.975.000-> inschatting (decentralisaties, incidenteel) € 76.000 -> inschatting (leerlingenvervoer, structureel)
Impact	€ 987.500 (decentralisaties, incidenteel) € 38.000 (leerlingenvervoer, structureel)

Risico	6. ↑Senzer ondernemingsplan
Toelichting	Senzer voert als werkbedrijf de Participatiewet uit voor de zeven gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel. De gemeenten en daarmee Senzer hebben in 2019 te maken gehad met een forse terugloop van rijksmiddelen. Dat ging om een bedrag van zeven miljoen euro. In hun Begroting 2020 heeft Senzer daarop besloten het volledige weerstandsvermogen in te zetten om de tekorten te dekken. Daarnaast zijn de inwonersbijdragen van gemeenten te verhogen. In de Begroting 2021 zijn de inwonersbijdragen van Senzer enkel met inflatie verhoogd. De inwonersbijdrage voor 2021 is nog wel incidenteel verlaagd kunnen worden. Bij nader inzien bleek het weerstandsvermogen van Senzer drieënhalf miljoen euro hoger dan waar bij de Begroting 2020 van was uitgegaan. Door de volledige inzet van hun weerstandsvermogen is Senzer niet meer in staat verdere tegenvallers incidenteel op te vangen. Omdat dit vangnet ontbreekt, bestaat het risico dat bij onvoorziene tegenvallers (telkens) een eenmalig of structureel beroep op de deelnemers van de GR moet worden gedaan om er voor te zorgen de Algemene Reserve van de GR niet negatief wordt. Verder is er het algemene risico op wederom dalende BUIG middelen voor gemeenten. De nuance daarbij is dat Senzer (en voorheen Atlant) de afgelopen jaren winsten hebben gedraaid welke of uitgekeerd zijn aan de gemeenten of toegevoegd zijn aan het weerstandsvermogen van Senzer. Alle kosten en opbrengsten worden binnen Senzer door de deelnemers gedeeld (solidariteitsbeginsel). Het aandeel van Gemeert-Bakel daarin is 7,91% op basis van aantal inwoners. In de begroting 2021 heeft Senzer een berekening gemaakt met welk bedrag gemeenten in hun eigen weerstandsvermogen rekeningen dienen te houden. Voor Gemeert-Bakel is dat € 617.000. Dat is opgenomen in deze paragraaf.
Kans	Hoge kans.. Risicobedrag betreft opgave conceptbegroting 2021 Senzer daarom geen kans% percentage aangekoppeld
Gevolg	€ 617.000 (incidenteel)

Risico	7. ↑Golfbaan
Toelichting	De gemeente heeft de gronden van de golfbaan in bezit en is voor de exploitatie van de baan een erfpachtovereenkomst aangegaan met de beheerstichting Golfbaan Stippelberg. Daarnaast heeft de gemeente een hypothecaire geldlening verstrekt aan de beheerstichting voor het clubhuis. Vanwege eerdere slechte financiële resultaten heeft de gemeenteraad op 2 oktober 2014 besloten tot een set van maatregelen om zo de erfpacht en hypotheeklasten fors te verlagen. Het geïnvesteerde vermogen is weliswaar voor de gemeente met 1,8 miljoen euro toegenomen maar het acute risico van een faillissement is toen afgewend door het raadsbesluit. Daarbij is het toezicht van de gemeente geïntensiveerd. Na 2014 is een nieuwe betalingsachterstand ontstaan. Per 31-12-2019 bedroeg deze betalingsachterstand € 597.000. De achterstand is in 2019 teruggelopen als gevolg van een positief jaarrekeningresultaat door de beheerstichting in 2019. Op 22 mei 2019 heeft de gemeenteraad besloten om de totaalrekening aan de beheerstichting met maximaal € 35.000 per jaar te verlagen. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten dat als overtollige ruimte wordt gevonden na herfinanciering van de lening deze wordt ingezet voor het inlopen van de betalingsachterstand. Het uiteindelijke financieringsvoordeel is € 75.000 geworden waardoor voor het inlopen van de betalingsachterstand € 40.000 beschikbaar is. Voor de huidige betalingsachterstand is een voorziening getroffen in de jaarrekening 2018 van € 200.000. Bij bepaling van deze voorziening zijn een aantal zaken meegewogen. Allereerst de negatieve resultaten van de afgelopen jaren en het feit dat daardoor de betalingsachterstand is opgelopen. Dit geeft een indicatie van het risico wat wordt gelopen. Aan de andere kant verbeteren de resultaten van de golfbaan, heeft de gemeenteraad besloten de totaalrekening te verlagen met een bedrag van € 35.000 te verlagen en is daarnaast € 40.000 beschikbaar vanuit de herfinanciering voor het inlopen van de betalingsachterstand. Het belangrijkste risico voor de golfbaan ligt in het op peil houden en waar mogelijk verbeteren van de inkomsten. Afgelopen drie jaar is beheerstichting gegroeid in ledenaantallen. Mochten deze aantallen weer dalen en onvoldoende gecompenseerd worden door verkoop van greenfees dan heeft dat zowel in directe als indirecte zin gevolgen voor de inkomsten. Direct omdat de baaninkomsten dalen en indirect omdat inkomsten zoals horeca dalen. Het genoemde structurele risicobedrag van € 150.000 is het risico voor de gemeente op een nieuwe verlaging van de erfpacht of het noodzakelijk moeten verstrekken van een exploitatiesubsidie.
Kans	50%
Gevolg	€ 300.000 -> het jaarlijks door de beheerstichting te betalen bedrag aan erfpacht, hypotheekrente en hypotheek aflossing met aftrek van de € 40.000 voor het inlopen van de betalingsachterstand
Impact	€ 150.000 (structureel)

Risico	8. ↑De verkoop van gronden en panden (risico's vastgoedmarkt)
Toelichting	In het verleden zijn veel gronden en panden verworven. Het in bezit hebben van relatief veel gronden en panden brengt (financiële) risico's met zich mee. Met de aantrekkende markt zijn deze risico's de afgelopen jaren wel afgenomen. Aan herbestemming van gronden zijn herontwikkelingskosten en eventuele afwaarderingsverliezen verbonden. Wanneer afzet van de panden en gronden achterblijft, is de gemeente drager van de rentelasten. De afgelopen jaren is mede gezien de risico's bewust een beleid gevoerd om panden af te stoten als er geen reden was deze in bezit te houden. Via de financiële rapportages zijn de daaraan verbonden boekverliezen of boekwinsten verwerkt. De voorraad woningen en gronden niet zijnde bouwgrond (inclusief gronden bijzondere bestemming) bedraagt per 31-12-2020 afgerond € 3.700.000. Daar is een gemiddeld risico opgenomen van 10% over de boekwaarde, met een gevolg van € 370.000.
Gevolg	50%
Kans	Verkoop van gronden en panden: € 370.000
Impact	€ 185.000 (incidenteel)

Risico	9. ↑Verstrekte geldleningen en hypotheek
Toelichting	De gemeente heeft in het verleden leningen verstrekt aan een woningcorporatie, zorginstelling, werknemers, starters op de woningmarkt en verschillende stichtingen en verenigingen. Als financier loopt de gemeente hierover risico's. De gemeente heeft per 1 januari 2021 ongeveer € 31 miljoen aan leningen uitstaan. Bij de gevolgbepaling is het risico op 1% van de uitstaande leningen gesteld, met een kans van 50% dat het risico van niet aflossen zich voordoet. De vorige inschatting was 25%, dit is verhoogd naar 50% gezien de huidige corona-crisis.
Kans	50%
Gevolg	€ 310.000 -> 1% van de uitstaande leningen
Impact	€ 155.000 (incidenteel)

Risico	10. ↑Risico afvalverwerking
Toelichting	Omdat een deel van de afvalstofheffing berekend wordt op de hoeveelheid aangeboden afval, is er een risico dat de aangeboden hoeveelheden te laag zijn om de kosten te dekken. Daarnaast zijn er inkomsten en uitgaven waar de gemeente beperkt tot geen invloed op heeft, zoals verwerkingskosten, verbrandings-belasting en opbrengsten van verwerking van afvalstromen zoals PMD (vergoedingen Afvalfonds), oud papier en glas. Een nadeel is nu niet te vereffenen, aangezien de voorziening afval nihil is. Het risico wordt geschat op € 200.000. Het is een incidenteel risico omdat bij een structurele stijging de gemeenteraad altijd de mogelijkheid heeft de tarieven van het daarop volgende jaar te verhogen om weer kostendekkend te zijn.
Kans	50%
Gevolg	€ 200.000 (inschatting)
Impact	€ 100.000 (incidenteel)

↑Overige risico's

Risico	↑Reguliere planschadeclaims
Toelichting	Kosten planschades (+wettelijke rente) ten laste van de exploitatie: 2014 € 98.000; 2015 € 30.000; 2016 € 30.000; 2017 € 184.000; 2018 € 25.000. 2019 € 6.000 Artikel 6.1 Wet ruimtelijke ordening regelt planschade. Indien er door een planologische ingreep bijvoorbeeld het weg bestemmen van een gebruiksmogelijkheid planschade ontstaat, kan er een verzoek aan het college worden gedaan om de planschade te verhalen. Bij planologische besluiten dient hierbij dus altijd rekening te worden gehouden. Deze (specifieke) planschaderisico's kunnen niet op derden worden verhaald omdat de gemeente initiator is van de mogelijke bestemmingsplanwijzigingen. Bij grote planologische wijzigingen kan een planschade risicoanalyse worden opgesteld om vooraf een indicatie van de hoogte van de planschade in te schatten. Het risico is in de loop van de tijd afgenomen vanwege het structureel afsluiten van planschadeverhaalsovereenkomsten bij nieuwe particuliere plannen. De planschade kan bij deze particuliere plannen met dergelijke overeenkomsten verhaald worden op de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan. In 2019 is de betaalde planschade hierdoor volledig verhaald op de ontwikkelaar. Met het sluiten van planschadeverhaalsovereenkomsten worden echter niet alle risico's afgewend. De gemeente heeft immers ook nog eigen ontwikkelplannen en de wettelijke taak om integrale bestemmingsplannen vast te stellen waaruit soms planschade voortkomt. Voor het jaar 2020 hebben we tot op heden twee aanvragen om planschade ontvangen, waarvan 1 ten laste komt van de gemeentelijke exploitatie. Deze beschikking is reeds onherroepelijk. Het bedrag aan uitgekeerde planschade bedraagt voor het eerste half jaar € 2.200. De tweede aanvraag is nog in behandeling. Voor deze aanvraag is echter een planschadeverhaalsovereenkomst gesloten met de initiatiefnemer, zodat er geen gevolgen zijn voor de gemeentelijke exploitatie. Gezien de doorlooptijd van een aanvraag om planschade is het maar zeer de vraag of er dit jaar nog extra aanvragen binnenkomen die tevens dit jaar worden uitgekeerd. Wel kan het zijn dat advieskosten voor nieuwe aanvragen of lopende aanvragen nog dit boekjaar worden betaald. In het kader van voorkomen van planschade wordt tevens gewerkt met het creëren van voorzienbaarheid. We kondigen beleidswijzigingen tijdig aan en deze worden als concrete beleidsvoornemens gepubliceerd. Ook principebesluiten worden gepubliceerd, zodat er minder kan op planschades ontstaan. Voor projecten worden aan de start van het project en lopende het project daarnaast risicosessies gehouden om de juridische risico's tijdig in beeld te hebben en daar tijdig te sturen op het voorkomen van schades.
Kans	25%
Gevolg	€ 62.000 -> gemiddelde bedrag planschadeclaims periode 2014 t/m 2019
Impact	€ 15.5000 (structureel)

Risico	↑GGD Brabant-Zuidoost
Toelichting	De omvang van de algemene reserve/weerstandsvormogen van de GGD is, zeker gezien de exploitatie-omvang, beperkt. De risico-inventarisatie door de GGD in de begroting 2021 resulteert in een benodigde weerstandscapaciteit van € 1.800.000 voor het Programma Publieke Gezondheid. De GGD heeft het standpunt ingenomen dat weerstandsvormogen niet tot dat bedrag hoeft te worden aangevuld, omdat voor afdekking van de aanvullende risico's de gemeenten, als 'eigenaar' van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant-Zuidoost, toch al garant staan. De GGD heeft een algemene reserve van € 500.000 waar € 1.800.000 nodig is. Het verschil van € 1.300.000 betreft dus het risico wat gemeenten nog lopen. Het aandeel van Gemert-Bakel hierin is 4% (verdeelsleutel inwoners). Vertaald in een bedrag is dat € 52.000. De kans dat de gemeente een bijdrage moet doen wordt geschat op 50%.
Kans	50%
Gevolg	€ 52.000
Impact	€ 26.000 (incidenteel)

↑Niet gekwantificeerde risico's

Risico	↑Dagvaarding Jos van Deurzen BV
Toelichting	Jos van Deurzen BV (hierna: JvD BV) heeft de gemeente op 4 juni 2018 gedagvaard. Kort samengevat stelt JvD BV € 14 miljoen schade te hebben geleden als gevolg van vertraagde en onrechtmatige besluitvorming door de gemeente Gemert-Bakel bij zijn omgevingsvergunningsaanvraag. De inschatting dat dit tot een werkelijk financieel risico leidt is nul. De procedure is door partijen "on hold" gezet. De zaak staat niet meer op de rol van de rechtbank.

Risico	↑Corona
Toelichting	Vier scenario's Centraal Planbureau Het Centraal Planbureau (CPB) heeft eind maart 2020 vier scenario's geschetst van de economische impact van het coronavirus in 2020 en 2021. De scenario's hanteren verschillende uitgangspunten voor de duur van de contactbeperkingen en de diepte van de economische doorwerking. In alle scenario's resulteert een recessie. In het lichtste scenario veerde de economie al in het derde kwartaal van 2020 weer op, in het zwaarste scenario ontstaan er ook problemen in de financiële sector en stijgt de werkloosheid tot 9,4% in 2021. In drie van de vier scenario's is de neergang dieper dan in de crisis van 2008/2009. Gemeentefonds en corona Een belangrijk deel van de inkomsten van de gemeente is afkomstig van het Rijk via het Gemeentefonds (algemene uitkering en specifieke uitkeringen). In maart 2020 heeft de minister aangegeven dat de extra uitgaven die het Rijk doet in het kader van

corona niet leiden tot extra inkomsten voor de gemeenten via het trap-op trap-af principe. Wel krijgt de gemeente middelen voor Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo). Deze middelen zetten wij een-op-een door aan Senzer. Achteraf zal afgerekend gaan worden met het Ministerie.

De minister heeft in maart 2020 aangegeven dat er geen korting op het Gemeentefonds zal plaatsvinden om de huidige meerkosten van het Rijk af te dekken. Daar ligt op korte termijn daarom vooralsnog geen risico voor de gemeente.

Een langdurige recessie kan echter wel effect hebben op het Gemeentefonds op de langere termijn. Daarom is bij de Meicirculaire het accres bevroren voor de jaren 2020 en 2021. Iets dergelijks is ook gedaan na de bankencrisis in 2008. Door het accres te bevroren zijn gemeenten niet meer afhankelijk in de algemene uitkering van het trap-op trap-af principe. Als het Rijk in 2020 of 2021 noodgedwongen moet bezuinigen werkt dit niet door in een daling van de algemene uitkering. Hierdoor weten gemeenten waar ze aan toe zijn wat betreft de inkomsten van het Rijk voor 2020 en 2021. Een risico blijft wel dat als het Rijk de komende jaren moet bezuinigen er in 2022 een terugval zal zijn op het moment het accres weer wordt vrijgegeven. Naar verwachting zal in de meicirculaire 2021 daar diverse scenario's voor worden gepresenteerd.

Incidentele en structurele risico's

De gemeente loopt incidentele en structurele risico's op de volgende onderwerpen:

- Gemeentefonds langere termijn (vanaf 2022, zie vorige alinea);
- Debiteurenpositie;
- Inkomsten zoals belastingen, dividenden, leges, huren, rente;
- Bouwgrondexploitatie;
- Bedrijfsvoering van de gemeente;
- Meerkosten binnen het Sociaal Domein;
- Stijgende kosten gemeenschappelijke regelingen;
- Beroep van maatschappelijk middenveld op gemeente;

Debiteurenpositie

Als gevolg van faillissementen en oplopende persoonlijke schulden zal de oninbaarheid van (belasting-) debiteuren toenemen. Het later ontvangen van de inkomsten is geen risico voor de gemeente gezien de zeer lage rentestanden op dit moment. Een hogere oninbaarheid wel. Dit zijn voornamelijk incidentele risico's voor de huidige openstaande bedragen. Op het moment er een scenario optreedt van langdurige recessie zal ook oninbaarheid van toekomstige vorderingen gaan toenemen.

Inkomsten zoals belastingen, dividend, leges, huren en rente

De inkomsten in 2020 zijn gedaald. Er zal in 2020 nu minder toeristenbelasting geïnd worden. De overnachtingen in de toeristische sector zijn in elkaar gezakt. Ook kan de crisis effecten hebben op de legesinkomsten. Dat kunnen lagere inkomsten zijn in kleinere legescategorieën zoals rijbewijzen en huwelijken maar ook in grotere legescategorieën, zoals omgevingsvergunningen als de woningmarkt of het bedrijfsleven tot stilstand komt.

Banken is opgeroepen om hun dividend later uit te keren. Als aandeelhouder van de BNG kan dit effect hebben op de inkomsten van onze gemeente. In de begroting staat structureel € 68.000 geraamd aan dividend. De dividenduitkering 2019 is door de BNG uitgesteld tot eerst oktober 2020 en daarna december 2020. Uitstel van heeft geen financieel effect, afstel wel. Daarnaast zal een scenario van langdurige

recessie invloed hebben op de dividenden van aankomende jaren.

Verder verhuren of verpachten wij panden, gronden en accommodaties aan particulieren, ondernemingen en verenigingen/stichtingen. Dit zelfde geldt voor leningen en garantstellingen die zijn verstrekt aan particulieren en verenigingen/stichtingen. Het risico neemt daar toe. Het Rijk is hier wel met compensatieregelingen voor gekomen in de septembercirculaire 2020.

Begin mei heeft de minister bekend gemaakt dat gemeenten 90 miljoen euro krijgen om daarmee bij sportverenigingen kwijtschelding te kunnen geven voor de huren. Deze 90 miljoen euro wordt verdeeld op basis van daadwerkelijke kwijtschelding door de gemeente (kan ook met terugwerkende kracht).

Bouwgrondexploitatie

Tot voor de coronacrisis was er weer een stabiel groeiende economie en daarnaast een tekort aan woningen. De bouwgrondexploitatie heeft mede daarom een aantal goede jaren achter te rug waarin bij een aantal risicodossiers flinke stappen zijn gezet. Wat het effect van deze coronacrisis op de bouwgrondexploitatie zal zijn is onbekend en afhankelijk van welk economisch scenario zal optreden. Met name in de zwaardere scenario's kan het de grondverkopen raken van zowel woningkavels als bedrijfskavels. Dit kan bijstelling van grondprijzen geven, renteverliezen en in het meest ongunstigste geval afwaarderingen.

De bouwgrondexploitatie is met name een risico voor de langere termijn. Het raakt de begroting van de gemeente niet direct omdat de bouwgrondexploitatie een gesloten financiering is. Wij rekenen bijvoorbeeld niet met winsten uit de bouwgrondexploitatie in onze begroting. Indirect kan het de begroting wel raken op het moment er verliezen worden geleden die afgedekt dienen te worden uit het weerstandsvermogen. Dat weerstandsvermogen dient dan later weer opgebouwd te worden, bijvoorbeeld door een jaarlijkse storting in de begroting. Met een geïnvesteerd vermogen van 28,7 miljoen euro per 31-12-2019 kan de impact groot zijn. Wij denken dat men name de bouwgrondexploitaties met bedrijfskavels geraakt kunnen worden (Smartpark Gemert en Keizersberg Elsendorp).

Bedrijfsvoering van de gemeente

De crisis kan de bedrijfsvoering van de gemeente raken. Met name in de toereikendheid van het personeelsbudget indien er groot verzuim ontstaat. Dan zal extra inhuur dienen plaats te vinden waarvoor geen financiële dekking is. Verder kan gedacht worden aan incidenteel extra investeringen in ICT om tijdens de contactbeperkingen het noodzakelijke digitale werken te ondersteunen of extra inzet op handhaving.

Meerkosten binnen het Sociaal Domein

Met betrekking tot Jeugd en Wmo heeft het Rijk, in afstemming met de VNG, een zeer dringend beroep gedaan op gemeenten om hun aanbieders van jeugdhulp, jeugdbescherming, jeugdreclassering en maatschappelijke ondersteuning financieel zekerheid en ruimte te bieden. Dit verzoek is destijds gedaan om acute liquiditeitsproblemen bij deze partijen te voorkomen en de gevolgen van de coronacrisis voor de financiële positie in 2020 van deze zorgaanbieders te neutraliseren. Het Rijk heeft dit gevraagd aan gemeenten om te voorkomen dat deze partijen een beroep moeten doen op het vangnet van Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging.

Waar zorg (tijdelijk) niet verleend wordt vallen ook de eigen bijdragen weg. Inmiddels is duidelijk dat de gemeente wordt gecompenseerd door het Rijk voor de

weggevalle eigen bijdragen Wmo in de maanden april en mei 2020. Ook voor de weggevalle eigen bijdrage peuterspeelzalen is een compensatie gekomen.

Corona zal voor een groot aantal werknemers op zowel de lange als de korte termijn leiden tot minder werk en minder inkomen. Dit zorgt voor oplopende schulden en uiteindelijk wellicht tot een verzoek om schuldhelpverlening waarvoor de gemeente zorg draagt.

Het is afwachten of er structurele gevolgen zijn voor het Sociaal Domein naar aanleiding van deze crisis. Er kunnen mutaties komen in aantallen cliënten, zwaarte van de zorg maar ook kan niet verleende zorg zich ophopen tot een later moment.

De gemeente blijft eigen risicodragers. Voor Jeugd en Wmo krijgt de gemeente weliswaar jaarlijks middelen van het Rijk maar dat is op basis van algemene maatstaven en niet op afrekeningsbasis.

Stijgende kosten gemeenschappelijke regelingen

De GGD heeft een belangrijke rol bij de bestrijding van het virus. Welke kosten de GGD de komende periodes moet maken is afhankelijk van de ontwikkeling van de verspreiding van het virus en de strategie die het kabinet kiest in de bestrijding daarvan. De GGD zelf heeft onvoldoende weerstandsvermogen om meerkosten op te vangen. Het Rijk heeft in augustus 2020 aangegeven de meerkosten te compenseren. Vooralsnog ligt daar geen risico voor de gemeenten.

De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) voert de regionale coördinatie tijdens de crisis. Uitvoeringskosten zullen waarschijnlijk stijgen en daarmee de bijdrage van gemeenten.

Blink verzorgt voor ons de afvalstromen. Zowel het ophalen van het afval als het vermarkten daarvan. Op het moment de inkomstenstromen uit afval dalen door de veranderde wereldeconomie zal dit bij 100% kostendeckende van afval wel leiden tot hogere afvalstoffenheffingen. Verder kan de hoeveelheid afval aangeboden door huishoudens stijgen en daardoor de inzamelingskosten bij een nieuwe quarantainesituatie. Daarnaast kent afvalinzameling een sterke personele component. Hoger ziekteverzuim leidt tot hogere kosten, ook omdat deze werkzaamheden niet kunnen blijven liggen.

Senzer verstrekt nu namens de gemeente de noodkredieten. De verwachting is dat het Rijk de hogere uitvoeringskosten die hieruit uitvloeien gaat compenseren. Op langere termijn zal bij de zwaardere scenario's de werkloosheid fors oplopen. Dit zal een impact hebben op de begroting van Senzer in zowel de vorm van hogere uitvoeringskosten van deze organisatie én in hogere programmakosten. Via respectievelijk de algemene uitkering en BUIG krijgt de gemeente daarvoor wel meer middelen binnen van het Rijk. Deze kosten en opbrengsten zijn echter niet op afrekeningsbasis maar op basis van algemene maatstaven. Dat geeft per definitie een risico. Ook beschikt Senzer over werkbedrijven die voor hun resultaat mede afhankelijk zijn van de economische ontwikkelingen. Senzer heeft nauwelijks weerstandsvermogen om tegenvallers op te vangen. Senzer heeft aangegeven op dit moment nog geen inschatting te kunnen geven van de gevolgen en zodra dat inzicht er wel is eventueel te komen met een bijgestelde begroting 2021.

Beroep van maatschappelijk middenveld op gemeente

Bovenstaande risico's vloeien allemaal voort uit de rollen die de gemeente al vervult en waarvoor in de begroting kosten of opbrengsten zijn opgenomen. Denk aan de gemeente als verantwoordelijke van een deel van de zorg, verhuurder van vastgoed

en inner van belastingen.

Het is echter ook voorstelbaar dat op enig moment het maatschappelijk middenveld een beroep gaat doen op gemeenten op die gebieden waar het Rijk niet of onvoldoende compensatie verstrekt. Mochten bijvoorbeeld verenigingen of stichtingen in de sport of cultuur in de problemen komen en ze onvoldoende over eigen reserves beschikken zal de druk op de gemeente om bij te springen toenemen. Het is dan een politieke keuze of die vraag ingewilligd gaat worden. Ook op andere beleidsterreinen kan een extra inspanning aan de orde komen. Bijvoorbeeld een economisch actieprogramma voor de teruggelopen lokale economie.

Bij de bankencrisis (2008) zijn gemeenten aangesproken om investeringen niet uit te stellen. Gemeenten in Nederland investeren bij elkaar namelijk meer dan het Rijk zelf en daarom is voor het herstel van de economie van belang dat gemeenten blijven investeren. Bij een krimpende begroting van gemeenten kan dit principe onder druk komen staan.

Werking compensatie door het Rijk

Voor een aantal risico's welke de gemeente loopt is het Rijk met compensatie gekomen of denkt daarover na. Dat is een positieve ontwikkeling. Deze compensatie zal in de meeste gevallen niet op afrekeningsbasis zijn. Om op afrekeningsbasis te kunnen. Veel van de compensaties zijn tot nu toe via algemene verdeelsleutels verdeeld over de gemeenten. Dit beperkt verder de administratieve lasten voor gemeenten en Rijk in de verantwoording. Algemene verdeelsleutels hebben als nadeel dat ze niet altijd een afspiegeling zijn van de werkelijk gemaakte kosten. De ene keer houdt je als gemeente nog wat over aan de compensatie en een andere keer moet je uit eigen middelen extra bijdragen. Hoe het per saldo uitpakt moet blijken. Sommige verdeelsleutels zijn specifiek zonder dat daar afrekening voor moet plaatsvinden. De inkomstenderving door het Rijk is dan gebaseerd op inbegrotingen van gemeenten opgenomen bedragen.

Risico	↑ Aanleverplicht afval en verdeling vonnis
Toelichting	Tussen de Brabantse gewesten en gemeenten en Attero was sprake van een contract over verwerking van brandbaar (huishoudelijk) afval. Onderdeel van de afspraken tussen partijen was de hoeveelheid afval die nodig was om de verbrandingsinstallatie van Attero (rendabel) te laten functioneren. Tussen de partijen is een geschil ontstaan toen vanuit de gewesten en gemeenten niet meer de hoeveelheid afval werd aangeleverd die nodig was om voor de verbrandingsinstallatie. Per ton huishoudelijk afval, minder geleverd dan contractueel overeengekomen zouden de gewesten en gemeenten een vergoeding verschuldigd zijn aan Attero, aldus Attero In de arbitrageprocedure die volgde is door arbiters op 25 augustus 2019 een eindvonnis gewezen. De gewesten en gemeenten, verenigd in de Vereniging van Contractanten Afvalsturing Brabant (VvC) zijn hierbij veroordeeld tot betaling van een naheffing aan Attero vanwege de minderlevering van huishoudelijk afval in het jaar 2015, 2016 en januari 2017. Vervolgens is eind 2019 door het VvC een procedure gestart om het vonnis door de rechter te laten vernietigen. Deze procedure loopt naar verwachting een jaar. Onze regio wordt in de VvC vertegenwoordigd door het MRE. De discussie over de verdeling binnen de gewesten is geparkeerd in afwachting van

	de vernietigingsprocedure. Gemeert-Bakel heeft op basis van haar aantal inwoners binnen het MRE eerder al een voorziening getroffen van € 185.000. Indien niet inwoneraantal maar werkelijke minderlevering als verdeelsleutel wordt bepaald, zal dit voor Gemeert-Bakel waarschijnlijk ongunstiger uitpakken.
--	--

Risico	↑IGP
Toelichting	Vanuit de driehoek: gemeente, Waterschap en De Peelhorst zijn in het convenant afspraken gemaakt over de verdeling van de kosten. Er is een risico bij een eventueel faillissement of het achterblijven van de zandwinning, die via de jaarlijkse toekomstige afdracht (maatschappelijke bijdrage) een belangrijke dekking vormt voor de gedane en toekomstige investeringen in het IGP-project. Zandwinning kan achterblijven gezien ontwikkelingen op de markt en de kwaliteit van het gewonnen zand.

Risico	↑Verbonden partijen
Toelichting	De gemeente is financieel gebonden aan de verbonden partijen. Dit brengt risico's met zich mee. Bijvoorbeeld op het moment dat een dergelijke partij verliezen lijdt of fors moet inkrimpen. Gemeenten zijn achtervang. In totaal wordt 40% van onze begroting besteed aan of door gemeenschappelijke regelingen. De risico's bij de verbonden partijen Senzer, GGD en golfbaan zijn apart toegelicht in deze paragraaf. De risico's voor deze en alle andere verbonden partij zijn daarnaast toegelicht in de paragraaf verbonden partijen.

Risico	↑Vennootschapsbelasting
Toelichting	Overheden zijn door een wetwijziging vanaf 2016 voortaan Vpb-plichtig voor hun ondernemersactiviteiten. Doel hiervan is het scheppen van een gelijk speelveld tussen overheidsondernemingen en private ondernemingen. Daartoe moeten overheden die winst behalen met activiteiten die concurreren met de 'markt', voortaan vennootschapsbelasting gaan betalen. Bij onze gemeente blijft (behalve geringe heffing over opbrengst reststromen afval) de heffing van Vpb beperkt tot het gemeentelijk grondbedrijf. De eventuele Vpb-heffing (20%) kan niet worden bijgeschreven op de betreffende exploitaties maar zal indien van toepassing als incidentele last onttrokken worden aan de reserve bouwgrondexploitatie. De onlangs ingediende aangiftes 2016 en 2017 leiden niet tot heffing van Vpb. De Vpb aangiftes 2018 en 2019 zijn nog niet ingediend.

Risico	↑Aansprakelijkheid loonbelasting derden
Toelichting	De gemeente besteedt werkzaamheden uit aan externe partijen en huurt personeel in via payroll constructies. Vanaf 1-1-2018 is een overeenkomst MSP (Managed Service Provider) afgesloten met een onderneming. Hierin worden alle zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) en de overige inhuur ondergebracht om financiële en juridische risico's uit te sluiten. In het regeerakkoord is het voorstel opgenomen van het kabinet om de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) te vervangen door een nieuwe wet per januari 2021. De wet DBA blijft tot die tijd van kracht. Momenteel is nagenoeg alle inhuur/zzp'ers gecontracteerd via MSP en is het risico voor de gemeente geminimaliseerd.

Risico	↑ Omgevingswet
Toelichting	De Omgevingswet vervangt het huidige systeem van omgevingsrecht. De wet treedt, als gevolg van de Corona-crisis, niet per 2021 maar per 1 januari 2022 in werking. Kern van de stelselherziening vormt de integratie van alle sectorale wetten op het gebied van de fysieke leefomgeving. Onder meer de Wet ruimtelijke ordening, de Wabo, de Crisis- en Herstelwet, de Wet natuurbeheer, de Waterwet en grote delen van de Wet milieubeheer en de Monumentenwet gaan op in de Omgevingswet. De Omgevingswet nodigt overheden uit om meer integraal te gaan werken en om ruimte te geven aan initiatieven uit de samenleving via uitnodigingsplanologie. De Omgevingswet heeft gevolgen voor de planningspraktijk van gemeenten. De nieuwe integrale instrumenten en de snellere procedures dwingen gemeenten om na te denken over de inzet van deze instrumenten en over het aanpassen van interne en externe werkprocessen. De toegenomen flexibiliteit en afwijkmogelijkheden onder de Omgevingswet zorgen er voor dat de afwegingsverantwoordelijkheid sterk verschuift van het bestemmingsplan naar het moment van reguliere vergunningverlening. Dit vereist andere kennis, competenties en werkwijzen. Behalve de benodigde interne capaciteit voor de voorbereiding en anticipatie op de nieuwe omgevingswet is een zorgvuldig implementatietraject noodzakelijk. Een deel van het beschikbare budget voor 2020 is gebruikt in het kader van de voorbereiding op de inwerkingtreding van de wet. Een aantal activiteiten die in eerste instantie in 2020 zouden worden uitgevoerd zullen nu in 2021 worden opgepakt

Risico	↑ Meldplicht datalekken
Toelichting	Op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) welke op 25 mei 2018 van kracht is geworden geldt een meldplicht in geval van een datalek. Dit houdt in dat uiterlijk binnen 72 uur, de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op de hoogte moet worden gesteld van elk datalek dat resulteert in een aanzienlijke kans op of ernstige nadelige gevolgen heeft voor de bescherming van persoonsgegevens. De definitie van een datalek moet ruim gezien worden. Er is sprake van een datalek als onbedoeld toegang wordt verkregen tot persoonsgegevens of sprake is van vernietiging, wijziging of vrijkomen van persoonsgegevens. Daarnaast is ook sprake van een datalek indien onrechtmatig gegevens worden verwerkt. Dit geldt ook voor een datalek bij organisaties die onder verantwoordelijkheid van de gemeente persoonsgegevens bijvoorbeeld gemeenschappelijke regelingen en ICT-bedrijven. Onder de AVG kan de AP boetes opleggen tot €20 miljoen of 4% van de jaarlijkse wereldwijde omzet per overtreding. Tot op heden zijn dergelijke boetes door de AP slechts in enkele gevallen opgelegd, daarom is het moeilijk een inschatting te maken hoe groot de kans is van een boete. Door de aangestelde functionaris gegevensbeheer en privacy officer wordt de organisatie actief gewezen op de regels op het gebied van de privacywetgeving en de eventuele consequenties als niet conform de wetgeving wordt gehandeld.. Hierdoor wordt het risicobewustzijn van de organisatie verder vergroot

Risico	↑ Nieuwe wet inburgering
Toelichting	De nieuwe Wet Inburgering wordt ingevoerd met ingang van 1 juli 2021. Met de voorbereidingen zijn we hiervoor in gezamenlijkheid al gestart. Vanaf 1 juli 2021 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de inburgering van hun nieuwkomers. De kaders van de nieuwe Wet zijn nog onduidelijk. Er bestaat grote onduidelijkheid over de voorbereidingskosten voor de inburgering, de invoerings- en de uitvoeringskosten. Er heeft onderzoek plaatsgevonden naar de middelen die nodig zouden moeten zijn om de Wet uit te kunnen voeren en de middelen welke het Rijk hiervoor beschikbaar wil stellen. De wet is voor gemeenten financieel onuitvoerbaar als niet voldoende middelen beschikbaar worden gesteld. Men zit hier nog niet op één lijn met elkaar. De definitieve wettekst en de onderliggende regelgeving moet nog vastgesteld worden. De verwachting is dat er in mei 2020 meer duidelijkheid komt. Het risico voor de gemeente van invoering van de nieuwe wet is op dit moment nog onbekend.

Bijlage 3: Specificatie onderhoud kapitaalgoederen

Beschrijving per categorie

↑ De kapitaalgoederen vindt u hieronder per beheerplan weergegeven..

Soorten onderhoud

Het BBV onderscheidt drie soorten onderhoud:

1. Vervanging;
2. Groot onderhoud;
3. Dagelijks onderhoud.

Vervangingsonderhoud zijn investeringen en leiden tot afschrijving en rente. Ook levensduur verlengend onderhoud valt hier onder.

Voor groot onderhoud kan de gemeente een voorziening treffen. Dit is gebruikelijk bij gemeenten en zo wordt dat ook in Gemert-Bakel toegepast. Met een voorziening worden schommelingen in de begroting voorkomen. Het jaarlijks bedrag wat in de voorziening wordt gestort is ieder jaar gelijk. De uitgaven uit de voorziening zijn per jaar wisselend. Voor het treffen van een onderhoudsvoorziening dient de gemeenteraad een beheerplan vast te stellen. Voor dagelijks onderhoud wordt ieder jaar in de begroting een bedrag opgenomen. Als het einde van het jaar er meer/minder dagelijks onderhoud is geweest is dat een nadeel/voordeel in de jaarrekening.

Onderstaande onttrekkingen en stortingen in de voorzieningen betreffen deze op basis van groot onderhoud met uitzondering van riool en water. Dat is een gesloten financiering waarbij ook investeringen uiteindelijk ten laste van de voorziening worden gebracht ter egalisatie van de lasten.

Beheerplan	↑Riool en water							
Beleidskader	Gemeentelijk watertakenplan 2019-2023							
Toelichting	Met het Gemeentelijk Watertakenplan (GWTP) geeft de gemeente invulling aan de verplichting tot het hebben van een actueel verbreed gemeentelijk rioleringsplan (GRP), waarin de zorg voor afval-, hemel- en grondwater is opgenomen. Het Gemeentelijk watertakenplan is op 13 december 2018 door de gemeenteraad vastgesteld en is een samenvoeging van het oorspronkelijke waterplan en het verbreed gemeentelijk rioleringsplan. De projecten in dit plan zijn afgestemd op het vastgestelde Wegenbeheerplan 2018-2027, zodat werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.							
Financiële consequenties	(x €1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Onttrekking	77	99	297	83	304	311	303
	Storting	443	48	0	0	0	0	0
Verklaring verloop storting	De jaarlijkse storting is een saldering en afhankelijk van het saldo van de totale post riolering dat jaar. Dit kan fluctueren. De afgelopen jaren is gespaard via de riooltarieven voor de investeringen in de komende jaren. Daarom vindt er vanaf 2020 geen storting meer plaats maar enkel onttrekkingen.							
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer							

Beheerplan	↑Wegen																																																						
Beleidskader	Wegenbeheerplan 2018-2027																																																						
Toelichting	Op 1 februari 2018 heeft de gemeenteraad het Wegenbeheerplan 2018-2027 vastgesteld. Hiermee voldoet de gemeente binnen de planperiode aan de richtlijnen van de provincie voor goed beheer. Als kwaliteitsniveau voor de wegen en fietspaden is 'basis' afgesproken. Voor voetpaden is kwaliteitsniveau 'hoog' vastgesteld, rekening houdend met het feit dat we ouder worden en langer thuis blijven wonen. Met dit wegenbeheerplan kiest de gemeenteraad voor 'toekomstproof beheer' voor alle verhardingen. Naast het, zo sober mogelijk, in standhouden van de openbare ruimte wordt gekeken naar verbetering van toekomstig gebruik, klimaat en beleving. Projecten worden zoveel mogelijk gebiedsgericht en integraal met andere vakdisciplines aangepakt. Ter onderbouwing van het wegenbeheerplan is eind 2017 een visuele wegininspectie uitgevoerd. Samen met de resultaten van eerder wegininspecties is een trend waarneembaar van afnemende kwaliteit. Deze trend is meegenomen in het huidige wegenbeheerplan zoals vastgesteld in februari 2018. Deze inspectie gaf het volgende beeld: <table><tr><th>Kwaliteit</th><th></th><th>A+/A</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th></tr><tr><th>Omschrijving beeld</th><th></th><th>(Zeer) Goed</th><th>Voldoende</th><th>Matig</th><th>Te slecht</th></tr><tr><td>Elementenverharding</td><td>2017</td><td>79%</td><td>11%</td><td>2%</td><td>8%</td></tr><tr><td></td><td>2016</td><td>85%</td><td>9%</td><td>1%</td><td>5%</td></tr><tr><td></td><td>2014</td><td>95%</td><td>3%</td><td>1%</td><td>1%</td></tr><tr><td>Asfaltverharding</td><td>2017</td><td>67%</td><td>19%</td><td>2%</td><td>12%</td></tr><tr><td></td><td>2016</td><td>77%</td><td>10%</td><td>2%</td><td>11%</td></tr><tr><td></td><td>2014</td><td>97%</td><td>2%</td><td>0%</td><td>1%</td></tr><tr><td>Totale oppervlakte</td><td>2017</td><td>74%</td><td>14%</td><td>3%</td><td>9%</td></tr></table> Negen procent van onze wegen zijn bij de laatste inspectie (2017) aangeduid als niveau categorie D. In het provinciaal financieel gemeentelijk toezichtkader 2020 is aangegeven dat kapitaalvernietiging dan dreigt en maatregelen nodig zijn. Daarom dient de gemeente voor deze achterstand een voorziening te vormen. Indien de gemeente onvoldoende middelen heeft dient de achterstand binnen een termijn van vier jaar te zijn ingelopen. Met het beheerplan wegen 2018-2027 heeft de gemeenteraad middelen in de voorziening opgenomen om, naast het planmatig onderhoud, ook achterstand van de wegen in categorie D aan te pakken. De achterstand is verdwenen in 2021. Omstreeks september 2020 wordt opnieuw een wegininspectie uitgevoerd. Opgemerkt dient te worden dat boomwortelschade een continue onderhoudsinspanning vraagt (om de 5 jaar). In het beheerplan wegen 2018-2027 is hier rekening mee gehouden. Waar mogelijk wordt voor een nieuwe inrichting gekozen om dit soort overlast in de toekomst te voorkomen.	Kwaliteit		A+/A	B	C	D	Omschrijving beeld		(Zeer) Goed	Voldoende	Matig	Te slecht	Elementenverharding	2017	79%	11%	2%	8%		2016	85%	9%	1%	5%		2014	95%	3%	1%	1%	Asfaltverharding	2017	67%	19%	2%	12%		2016	77%	10%	2%	11%		2014	97%	2%	0%	1%	Totale oppervlakte	2017	74%	14%	3%	9%
Kwaliteit		A+/A	B	C	D																																																		
Omschrijving beeld		(Zeer) Goed	Voldoende	Matig	Te slecht																																																		
Elementenverharding	2017	79%	11%	2%	8%																																																		
	2016	85%	9%	1%	5%																																																		
	2014	95%	3%	1%	1%																																																		
Asfaltverharding	2017	67%	19%	2%	12%																																																		
	2016	77%	10%	2%	11%																																																		
	2014	97%	2%	0%	1%																																																		
Totale oppervlakte	2017	74%	14%	3%	9%																																																		

Financiële consequenties	(x €1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Onttrekking	438	498	932	650	750	900	650
	Storting	1.258	806	835	835	835	835	835
Verklaring verloop storting	Met ingang van 2017 is er nieuwe financiële regelgeving van kracht geworden (BBV). Alleen groot onderhoud kan nog uit een voorziening worden betaald. Investerings dienen voortaan te worden geactiveerd. Onder investeringen wordt verstaan aanleg van nieuwe wegen, herinrichting van wegen of revitaliseren van wegen. De storting in de voorziening is daardoor verlaagd, in de plaats daarvoor zijn in de begroting kapitaallasten opgenomen. In 2018 heeft er eenmalige storting plaats gevonden van € 470.000 voor overname van de N616 van de provincie. Naar aanleiding van opmerkingen van de provincie bij beoordeling van de begroting 2019 is de storting de komende jaren op een gelijk niveau gebracht (€ 835.000 per jaar). Voorheen was een inflatiestijging voorzien in de storting maar de BBV staat dit niet toe. De gemeenteraad heeft in februari 2018 besloten jaarlijks minimaal € 110.000 te storten in een reserve kapitaallasten wegen. Omdat dit een reserve betreft en geen voorziening is dit niet zichtbaar in bovenstaande financiële consequenties.							
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer							

Beheerplan	↑ Sportparken
Beleidskader	Beheerplan sportparken 2020-2023
Toelichting	Het Beheerplan sportparken 2020-2023 dat op 16 april 2020 door de gemeenteraad is vastgesteld geeft inzicht in de onderhouds- en renovatiebehoefte voor de komende jaren. De in het beheerplan opgenomen onderhoudsmaatregelen en renovaties van velden en veldvoorzieningen zijn noodzakelijk om de kwaliteit en veiligheid op een efficiënte en duurzame wijze te waarborgen. In de begroting 2021 zijn de budgetten conform het Beheerplan sportparken 2020-2023 verwerkt. Voor 2021 staan 4 grote veldrenovaties op de planning, 2 voetbal natuurgrasrenovaties en 2 hockey kunstgrasrenovaties. De twee kunstgras hockeyvelden zijn in 2019 afgekeurd: eerder dan tijdens de aanleg was voorzien. Deze trend is landelijk zichtbaar. Er is extra onderhoud uitgevoerd op deze velden ten gunste van de speelbaarheid. Voetbal natuurgrasvelden worden niet gekeurd, maar uit visuele inspectie en uit bodemanalyses is gebleken dat een grote renovatie nodig is om de kwaliteit en speelbaarheid te kunnen waarborgen. De begroting opgenomen budgetten zijn inclusief BTW. Gemeenten kunnen vanaf 2019 een aanvraag doen voor de Specifieke Uitkering Gemeenten (SPUK) ter compensatie van het vervallen van de mogelijkheid om BTW in aftrek te nemen. De subsidies worden naar rato uitgekeerd. Het Rijk heeft een maximaal bedrag beschikbaar en afhankelijk van de totale aanvragen wordt daar 100% of lager uitgekeerd. In de Begroting 2021 is in de exploitatie rekening gehouden met een realisatie op de SPUK subsidies van 75%. De realisatie in 2019 en 2020 lag licht boven de 80%. Bij de afgelopen jaren investeringen is rekening gehouden met 50% realisatie van de SPUK subsidie. De sportgebouwen maken geen onderdeel uit van dit beheerplan maar van het duurzaam meerjarig onderhoudsplan gebouwen 2018.

Financiële consequenties	(x €1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Onttrekking	88	13	138	175	185	93	47
	Storting	124	136	90	90	90	90	90
Verklaring verloop storting	De storting in de voorziening is verlaagd bij vaststellen van het beheerplan in 2020 en deze kosten zijn verschoven naar de rente en afschrijvingen behorende bij de vervangingsinvesteringen.							
Programma	Economie & Sport							

Beheerplan	↑ Gebouwen							
Beleidskader	Beleidsplan gebouwen en Duurzaam meerjarig onderhoudsplan gebouwen							
Toelichting	De gebouwen in de gemeente Gemert-Bakel worden meestal intensief gebruikt. Het is van belang dat gebouwen blijvend voldoen aan de behoefte van de gebruiker en hun functionele kwaliteit behouden. Het duurzaam meerjarig onderhoudsplan gebouwen 2018 welke op 13 juli 2017 daarvoor is vastgesteld is een uitwerking van het eerder dat jaar vastgestelde beleidsplan gebouwen 2017. Eind 2020 wordt een nieuw onderhoudsplan opgesteld en voorgelegd aan de Raad. In dat onderhoudsplan zijn de uitkomsten van de duurzaamheidsonderzoeken verwerkt (van eigen gebouwen en de maatschappelijke kernaccommodaties). Wij hanteren de landelijke conditiemeting van gebouwen als basis voor ons beheer (NEN 2767). Daarin worden zes condities onderscheiden. Wij hanteren voor al onze gebouwen een redelijke conditie (categorie 3) als norm voor het beheer. Uitzondering hierop is de entree van het gemeentehuis. Daarvoor is de norm een 'goede conditie' (categorie 2) vanwege het representatieve karakter van dit deel van het gebouw. Wij hebben op dit moment geen gebouwen in conditie 5 (slecht) of conditie 6 (zeer slecht) op slooppanden na.							
Financiële consequenties	(x €1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Onttrekking	252	217	468	138	93	150	186
	Storting	1.072	218	222	222	222	222	222
Verklaring verloop storting	Het beheer van alle gebouwen is vanaf 2018 geconcentreerd in één voorziening. Voorheen was dit verdeeld over meerdere voorzieningen. Via het beheerplan gebouwen 2018 welke op 13 juli 2017 door de gemeenteraad is vastgesteld is dat samengevoegd. Dat verklaart de hoge storting in 2018.							
Programma	Financiën en Woningbouw							

Beheerplan	↑ Spelen							
Beleidskader	Beheerplan spelen 2016-2022							
Toelichting	In december 2015 is de beleids- en beheernotitie spelen 2016-2022 vastgesteld door de gemeenteraad. Dit betrof een herijking van eerdere notitie die de periode 2012-2022 besloeg.							
Financiële consequenties	(x €1.000)	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Ottrekking	98	0	0	0	0	0	0
	Storting	71	0	0	0	0	0	0
Verklaring verloop storting	Bij de jaarrekening 2018 is deze voorziening (voorlopig) komen te vervallen. In hoofdzaak was de voorziening bedoeld voor het doen van vervangingen. Deze vervangingen dienen voortaan als investeringen in de begroting te worden opgenomen met bijbehorende afschrijving en rente. In de jaarrekening zijn daarom de middelen in de voorziening spelen 1 op 1 ondergebracht in een reserve spelen. Het volledige bedrag is daarom nog beschikbaar voor het doel. De oorspronkelijk stortingen in de voorziening zijn nu omgezet in jaarlijkse kosten in de begroting. Ook dit heeft 1 op 1 plaatsgevonden. Deze situatie zal zo in stand worden gehouden tot een nieuw beheerplan spelen wordt vastgesteld. De reserve heeft per 2020 een stand van € 169.000.							
Programma	Economie & Sport							

Beheerplan	↑ Groen
Beleidskader	Groenbeheerplan 2013
Toelichting	Het groenbeheerplan Gemert-Bakel is in 2013 geactualiseerd. Volgens BBV (notitie materiele vaste activa) mag een beheerplan maximaal vijf jaar oud zijn ten opzichte van het verslagleggingsjaar. Het gewenste kwaliteitsniveau is niveau B. Controle hierop vindt plaats via een beeldschouw. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Met het huidige budget kan aan dit niveau voldaan worden. In 2021 zal een nulmeting voor het groenbeheersplan worden uitgevoerd. Daarvoor is in deze begroting een bedrag van € 5.000 ter beschikking gesteld. Het groenonderhoud wordt betaald uit de reguliere budgetten binnen de begroting.
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer

Beheerplan	↑Openbare verlichting
Beleidskader	Beleidsplan Openbare Verlichting 2020-2028
Toelichting	Op 12 december 2019 is het beleidsplan Openbare verlichting vastgesteld. Hierin is het benodigde jaarlijkse budget voor onderhoud en vervanging bepaald aan de hand van de technische levensduur. Er is tot 2024 budget beschikbaar om de achterstand in vervangingen van lichtmasten en armaturen in te lopen. De achterstand in vervangingen is in 2024 geheel ingelopen.
Verklaring verloop storting	Deze voorziening is komen te vervallen. Met ingang van 2019 wordt voor vervangingen, als gevolg van de BBV regelgeving, niet meer gestort in de voorziening maar als investering in de begroting opgenomen met bijbehorende afschrijving en rente.
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer

Bijlage 4: Specificatie bedrijfsvoering

↑ Verordeningen, beleidsnota's en beheerplannen

Verordeningen en beleidsnota's	Vastgesteld door gemeenteraad	Nieuwe vaststelling
Nota Treasury	19-12-2013	2020
Nota Reserves en voorzieningen	14-07-2016	2020
Nota Grondbeleid	06-02-2014	2021
Nota Risicomanagement	11-12-2014	2021
Financiële verordening	13-07-2017	2021
Nota activering, waardering en afschrijving	13-07-2017	2021
Visie herstelplan eigen vermogen 2012-2025	12-04-2012	2021

Beheerplannen	Vastgesteld door gemeenteraad	Nieuwe vaststelling
Beheerplan Spelen	10-12-2015	2022
Beheerplan Groen	21-11-2013	2021
Beheerplan Gebouwen	13-07-2017	2021
Beheerplan Riolerig (watertakenplan)	13-12-2018	2022
Beheerplan Sportparken	16-04-2020	2023
Beheerplan Bomen	02-04-2019	2026
Beheerplan Openbare verlichting	12-12-2019	2025
Beheerplan Wegen	01-02-2018	2027

↑ Vaststellen accountantsprotocol en normenkader jaarrekening 2021

De gemeenteraad stelt het accountantsprotocol voor de jaarrekening vast. De goedkeurings- en rapporteringstolerantie van de jaarrekening 2020 worden ongewijzigd overgenomen voor het accountantsprotocol 2021.

Goedkeuringstolerantie

In 2021 hanteren wij de wettelijk maximale toegestane goedkeuringstolerantie van 1% voor fouten en 3% voor onzekerheden.

Rapporteringstolerantie

Om te voorkomen dat kleine afwijkingen gerapporteerd moeten worden, wordt voor 2021 de rapporteringstolerantie bepaald op 10% van de goedkeuringstolerantie. Dit betekent dat 10% van 1%, oftewel 1‰, van de begrote lasten (primitieve begroting) vóór resultaatbestemming, gebruikt wordt als rapportagegrens..

In het kader van de Single Information en Single Audit (SiSa) zijn door het ministerie de volgende rapporteringstoleranties per specifieke uitkering voorgeschreven ten aanzien van de geconstateerde fouten bij de specifieke uitkeringen:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- € 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner of gelijk aan €1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

↑Huisvesting

In het gemeentehuis is eind 2015 een nieuwe indeling gerealiseerd voor het team SD op de begane grond van de noordvleugel. Het doel van de nieuwe indeling was het realiseren van een omgeving die de integratie en samenwerking van het team SD en de ketenpartners ondersteunt. Deze nieuwe indeling is zo goed bevallen dat er in 2018 en 2019 een soortgelijke indeling is gerealiseerd voor de teams AO, OB, SPP en VT op de 1^e verdieping, ook de 1^e verdieping van de bestuursvleugel heeft een nieuwe inrichting gekregen.

In 2020 is een plan gemaakt voor een efficiënter gebruik van het gemeentehuis. Op basis van dit plan zou een deel van de 2^e verdieping vrij komen voor eventuele verhuur. Het idee is om in 2020 de haalbaarheid van die ontwerpen te bespreken en eventueel tot realisatie over te gaan. Nadere besluitvorming hierover volgt dan.

Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E)

In 2019 en 2020 heeft een RI&E van het gemeentehuis, de werf en de sporthallen plaatsgevonden. Doelstelling is om veilige arbeidsomstandigheden voor onze medewerkers te kunnen garanderen. Dit betreft een wettelijke verplichting conform Arbo-wet.

↑Informatisering & Automatisering

In 2020 is een nieuw informatiebeleid en uitvoeringsplan (2021 – 2023) opgesteld. Een beleid dat rekening houdt met de behoefte van de organisatie en met de wettelijke verplichtingen, zoals onder andere Wet Digitale Overheid (<https://www.digitaleoverheid.nl/dossiers/wet-digitale-overheid/>), Wet Open Overheid (<https://www.vngrealisatie.nl/roadmap/wet-open-overheid>) en landelijke ontwikkelingen zoals en Common Ground, digitale selfservice, datagedreven werken en Internet of Things. Vanuit het beleid is een uitvoeringsplan met diverse projecten samengesteld, welke de komende jaren worden uitgevoerd.

Omgevingswet

In 2022 wordt de omgevingswet ingevoerd. In 2021 zal de aansluiting op het digitaal stelsel omgevingswet (DSO) gerealiseerd moeten worden. is de aanbesteding voltooid, nu zal dit 2^e helft van 2020 en in 2021 ingevoerd gaan worden. Daarnaast worden in de organisatie diverse processen aangepast op de nieuwe wetgeving die digitaal moeten worden ondersteund.

Uitwisseling van (basis)gegevens

Het applicatielandschap binnen de gemeente verandert in een snel tempo. Het aantal ketenpartners is nog steeds groeiende waarbij uitwisseling van gegevens belangrijk zijn. Hier is veel techniek meegemoeid. Om hierop grip te blijven houden, is het noodzakelijk te beschikken over beheersbare techniek die toekomstgericht is,

Doorontwikkeling digitale dienstverlening

We leveren een betrouwbare en eigentijdse dienstverlening door samenwerking met onze klant, waarbij we de menselijke maat niet uit het oog verliezen. Dit doen we door te doen wat we zeggen en zeggen wat we doen. Eigentijds is gericht op onderwerpen als digitalisering van producten en diensten, integrale samenwerking, (burger)participatie, pro-actief en tijdig handelen. We gaan in 2021 een aantal extra diensten digitaal aan de klant aanbieden en daarnaast optimaliseren we elk jaar een aantal digitale processen.

Doorontwikkeling datagedreven werken

Er zal nog verder ingezet worden op data gedreven werken. Hierbij zal zowel gebruik gemaakt worden van in- als externe bronnen. Beleidsterreinen kunnen op basis van analyses hiermee inspelen op het beleid en daaruit vloeiende uitvoering.

Vervanging telefooncentrale

De telefonische dienstverlening neemt een prominente plaats in, in onze dienstverlening. De telefooncentrale is de ondersteunende techniek die hiervoor wordt gebruikt. In 2021 zal deze centrale moeten worden vervangen omdat deze niet langer meer wordt ondersteund. Hierbij is aansluiting gezocht bij het landelijke initiatief vanuit VNG Realisatie van Gemeentelijke Telecommunicatie Connect (GTConnect).

↑ Informatieveiligheid & Privacy

Informatiebeveiliging gaat over de fysieke-, organisatorische- en technische maatregelen die bijdragen aan de zorgvuldige omgang met informatie en gegevens van burgers en organisaties. Het doel van informatiebeveiliging is het waarborgen van vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van informatie.

Bij risico's kun je denken aan uitval van computers welke de dienstverlening raakt, het zoek raken van gegevensbestanden of het door onbevoegden raadplegen/manipuleren van persoonsgegevens. Dit kan ernstige gevolgen hebben voor zowel de betrokken burgers als de eigen organisatie, zoals imago schade en boetes.

Informatiebeveiliging

Om informatiebeveiliging te borgen in de organisatie is in 2020 het geactualiseerde informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld met een daaraan gekoppeld uitvoeringsplan om een passend beveiligingsniveau te realiseren. Om de continuïteit van dit proces te borgen, wordt ieder kwartaal een 'rapportage informatiebeveiliging' opgesteld en voorgelegd aan het management en de portefeuillehouder. Hierin wordt aandacht besteed aan onder meer de beveiligingsincidenten dat kwartaal, de uitvoering van het informatiebeveiligingsbeleid en actuele ontwikkelingen in informatieveiligheid. De aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van de rekenkamercommissie "Informatieveiligheid gemeente Gemert-Bakel" zijn betrokken bij het opstellen van dit beleid.

Baseline Informatiebeveiliging Overheid

Het nieuwe informatieveiligheidsbeleid is afgestemd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze norm is op 1 januari 2020 van kracht geworden. De BIO vervangt de bestaande baselines informatieveiligheid voor Gemeenten, Rijk, Waterschappen en Provincies. Hiermee ontstaat één gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid, gebaseerd op de internationaal erkende en actuele ISO-normatiek. De BIO is voor een belangrijk deel gelijk aan de huidige Baseline Informatiebeveiliging (BIG). De BIO legt echter meer nadruk op risicomanagement dan de BIG, die meer gaat over specifieke maatregelen. Deze veranderde werkwijze vraagt meer inspanningen van de organisatie en daarvoor heeft u in de begroting 2019 al structureel extra middelen voor ter beschikking gesteld.

Bevorderen bewustzijn privacy en informatiebeveiliging

In techniek en op papier kan veel goed geregeld zijn. De zwakste schakel binnen informatieveiligheid blijft echter het menselijk handelen. In 2020 is al nadrukkelijk gewerkt aan bewustwording in de organisatie over dit onderwerp. In 2021 wordt dit voortgezet. Door continue bewustwording blijft het onderwerp onder de aandacht. Mede omdat kwaadwillenden steeds nieuwe methoden vinden om aan persoonsgegevens te komen.

Persoonsgegevens bij verbonden partijen

Een aantal taken laat de gemeente uitvoeren door derden (verwerkers). Bij die taakuitoefening zijn onvermijdelijk persoonsgegevens betrokken. De gemeente blijft echter zelf verantwoordelijk voor die gegevens. In overeenkomsten is geregeld dat deze derden zorgvuldig omgegaan met de door ons ter beschikking gestelde persoonsgegevens. Dimpact (zaaksysteem), GR Peelgemeenten (Jeugd, Wmo, BMS) en Senzer (Participatiewet) beschikken voor hun taakuitvoering over een groot aantal persoonsgegevens van onze gemeente. Deze persoonsgegevens worden door de wet in veel gevallen ook nog als bijzonder gekenmerkt omdat deze bijvoorbeeld iets zeggen over de gezondheid van burgers.

Het is weinig efficiënt om als enige gemeente een dergelijke toets te vragen. Als iedere aangesloten gemeente een aparte uitvraag gaat doen geeft dit hoge kosten voor de gemeenschappelijke regeling of gemeente. Daarom is in 2020 een gezamenlijke uitvraag gedaan met de aangesloten deelnemers.

↑Communicatie

In de advisering aan zowel bestuur als organisatie staat voor team communicatie strategische communicatie centraal. Aan elk team – en daarmee aan elke portefeuillehouder – is een communicatieadviseur verbonden. De insteek is om aan de voorzijde van een project of beleidsproces communicatie te integreren. Waar mogelijk betreft de gemeente inwoners bij haar processen (burgerparticipatie).

Taken van team communicatie zijn onder meer:

- Strategisch communicatiebeleid;
- Advisering bestuur en organisatie;
- Perswoordvoering en uitvoering persbeleid;
- Monitoring en beheer social mediakanalen;
- Monitoring landelijke trends en doorvertaling maken naar gemeentelijk niveau;
- Crisiscommunicatie.

Team Communicatie werkt samen met bestuur en organisatie volgens een strategische communicatievisie. Daarbij horen beleidsdocumenten als het social media beleid, profielplannen en het persbeleid, opgesteld in samenwerking met de mediapartners. Team Communicatie houdt zowel de visie als de beleidsdocumenten up-to-date met een jaarlijkse scan.

Communicatiemiddelen en -kanalen die team communicatie inzet, zijn onder meer: website, gemeenterubriek in Gemerts Nieuwsblad, social media, persberichten, nieuwsbrieven, publicaties in dag- en weekbladen en berichten via de lokale omroep.

↑Juridische zaken

Het team Juridische Zaken is intergemeentelijk georganiseerd. Medewerkers werken zowel voor de gemeente Gemert-Bakel en Laarbeek. Zij hebben ieder meerdere specialismen. In de advisering aan zowel bestuur als organisatie draait het voor het team juridische zaken om risicobeheersing en het zoeken naar mogelijkheden om initiatieven binnen de gemeente mogelijk te maken. De juridisch adviseur wordt zoveel mogelijk aan de voorzijde van een project of beleidsproces ingeschakeld om advies te verstrekken. Indien nodig maken we bij de behandeling van zaken en het procederen gebruik van een advocaat.

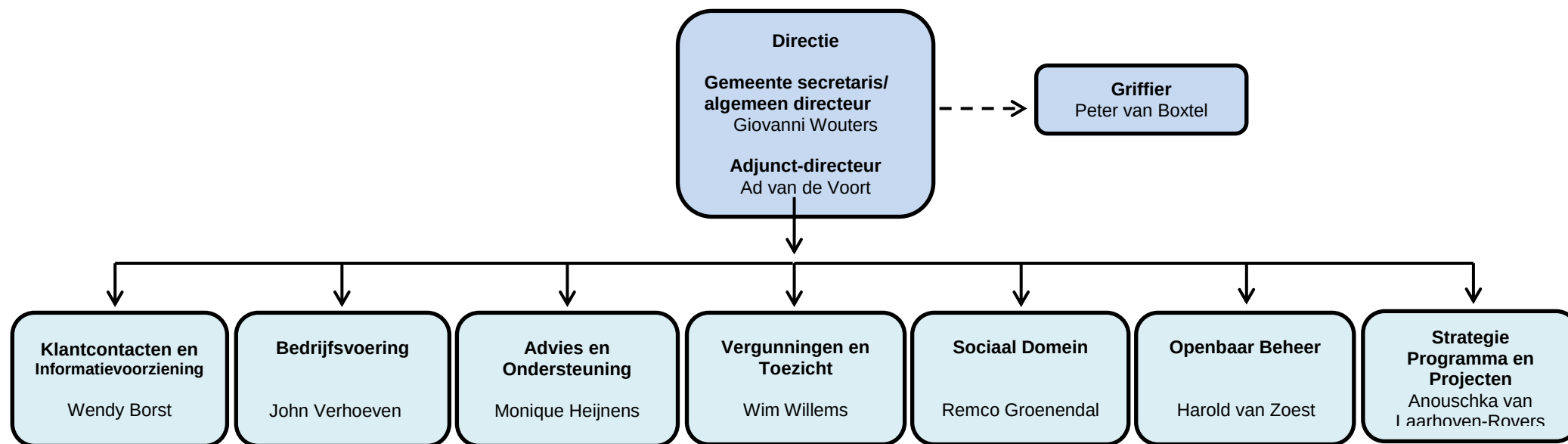
Taken van team juridische zaken zijn onder meer:

- Juridische advisering bestuur en organisatie;
- Organiseren, secretariaat voeren en opstellen jaarverslag van de intergemeentelijke bezwaarschriftencommissie (Gemert-Bakel en Laarbeek);
- Beheer en bekendmaking regelgevingenbestand en mandaatregister;
- Behandelen van bestuursrechtelijke zaken (bijvoorbeeld ingediende planschades en handhavingsprocedures) en behandelen van privaatrechtelijke zaken (bijvoorbeeld aansprakelijkstellingen);
- Procederen: voeren van beroepsprocedures en rechtszaken namens de gemeente;
- Opstellen van integraal veiligheidsbeleid, actualiseren APV en Bibob coördinatie;
- Versterken van juridische kwaliteitszorg

Team Juridische Zaken heeft een notitie juridische kwaliteitszorg opgesteld. Deze wordt stapsgewijs uitgevoerd. De werkwijze voor het maken van verordeningen, nadere regels en beleidsregels wordt in 2021 verder verbeterd. Het Lokaal Informatie overleg ten behoeve van een integraal onderzoek en behandeling van ondermijningszaken wordt doorontwikkeld, ondermijningssignalen worden onderzocht en de Bibob toets wordt op steeds meer werkvelden toegepast.

↑ Organogram

Organogram per 1 september 2020

Bijlage 5: Specificatie verbonden partijen

↑ In deze bijlage is de vorm, de betrokken partners, het openbaar belang, bestuurlijke betrokkenheid, financiële prognose, de financiële bijdrage en de risico's per verbonden partij omschreven.

↑1. Gemeente Laarbeek

Vorm	Gemeenschappelijke regeling						
Partners	Gemeente Laarbeek, gemeente Gemert-Bakel						
Openbaar belang	Intergemeentelijke samenwerking op verschillende terreinen. De volgende taken worden uitgevoerd door intergemeentelijke teams: • ICT; • Personeel en Organisatie; • Juridische zaken; • Financiële administratie.						
Bestuurlijke betrokkenheid	Periodiek intergemeentelijk overleg tussen zowel college als MT/DMO. Gedurende het begrotingsjaar zal de bestuurlijke betrokkenheid niet wijzigen.						
Programma	1: Algemene zaken.						
Website	⇒ www.laarbeek.nl						
Prognose Financiën	Niet van toepassing.						
Eigen Vermogen	Niet van toepassing.						
Vreemd Vermogen	Niet van toepassing.						
Resultaat 2021	€ 0						
Bijdrage 2021	De bijdrage van Gemert-Bakel is het saldo van de onderlinge verrekening van de intergemeentelijke teams financiële administratie, ICT, P&O en juridische zaken.						
Risico's	Alle risico's die horen bij het werkgeverschap blijven van toepassing.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	-185	-172	-269	-269	-269	-269	-269

↑2. Senzer

Vorm	Gemeenschappelijke regeling						
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Someren en Geldrop-Mierlo						
Openbaar belang	Als werkbedrijf voor de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel voert Senzer de Participatiewet uit voor zeven gemeentes. Daarbij zijn ze de verbinder tussen de werkgever en de werkzoekende, redenerend vanuit de vraag van de werkgever die ze koppelen aan de (arbeids)kracht en talent van de werkzoekende. Daarnaast zijn ze vaste ketenpartner voor re-integratieactiviteiten voor bijstandsgerechtigden.						
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemert-Bakel heeft twee zetels in het algemeen bestuur en één zetel in het dagelijks bestuur. De bestuurlijke betrokkenheid zal gedurende het begrotingsjaar niet wijzigen.						
Programma	2: Sociaal Domein & Volkshuisvesting.						
Website	⇒ https://www.senzer.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021				31-12-2021		
Eigen Vermogen	€ 8.480.000				€ 2.867.000		
Vreemd Vermogen	€ 9.901.000				€ 11.243.000		
Resultaat 2021	€ 0. Het eigen vermogen loopt terug omdat Senzer het weerstandsvermogen volledig inzet om de inwonersbijdrage te verminderen.						
Bijdrage 2021	€ 11.165.000. Dit is naast de inwonersbijdrage de over te dragen rijks gelden voor participatie en BUIG. De bijdragen aan Senzer kennen een dalende trend. Dit wordt enkel veroorzaakt door dalende Rijksinkomsten.						

	De inwonersbijdrage gaat juist omhoog de komende jaren.
	Voor- of nadelen op de rijksmiddelen worden gedeeld met de deelnemende gemeenten op basis van het solidariteitsprincipe. Het aandeel van Gemeert-Bakel hierin is 7,91%.
Risico's	Senzer voert als werkbedrijf de Participatiewet uit voor de zeven gemeenten in de arbeidsmarktregio Helmond-De Peel. Het werkbedrijf biedt ondersteuning in werk en inkomen aan ongeveer 8.000 inwoners en honderden bedrijven in de regio. De gemeenten en daarmee Senzer hebben te maken gehad met een forse terugloop van rijksmiddelen. In oktober 2018 kwam het eerste bericht van het Rijk dat de BUIG-middelen fors lager (vier miljoen euro) zouden zijn voor deze regio. In april 2019 liep dat bedrag verder op tot zeven miljoen euro minder. De omvang van deze daling in rijksmiddelen kon niet binnen de bestaande begroting van Senzer opgevangen worden. De begroting van Senzer is daarom na een intensief traject aangepast. Daarbij is besloten dat Senzer hun volledige weerstandsvermogen in om de tekorten te dekken. Daarnaast is de inwonersbijdrage van gemeenten omhoog gegaan. Dit is verwerkt in de gemeentelijke begroting. Door de volledige inzet van hun weerstandsvermogen is Senzer niet meer in staat verdere tegenvallers incidenteel op te vangen. Omdat dit vangnet ontbreekt bestaat het risico dat bij onvoorziene tegenvallers (telkens) een eenmalig of structureel beroep op de deelnemers van de GR moet worden gedaan om er voor te zorgen de Algemene Reserve van de GR niet negatief wordt. Verder is er het algemene risico op wederom dalende BUIG middelen voor gemeenten. De nuance daarbij is dat Senzer (en voorheen Atlant) de afgelopen jaren winsten hebben gedraaid welke of uitgekeerd zijn aan de gemeenten of toegevoegd zijn aan het weerstandsvermogen van Senzer. Alle kosten en opbrengsten worden binnen Senzer door de deelnemers gedeeld (solidariteitsbeginsel). Het aandeel van Gemeert-Bakel daarin is 7,91% op basis van aantal inwoners.
Financiële bijdrage	W2018 W2019 B2020 B2021 B2022 B2023 B2024
(x €1.000)	11.558 11.142 11.134 11.165 11.612 11.472 11.440

3. Peelgemeenten

Vorm	Gemeenschappelijke regeling	
Partners	Asten, Deurne, Gemeert-Bakel, Laarbeek en Someren.	
Openbaar belang	Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie van de Peelgemeenten voor de uitvoering van gemeentelijke taken op het terrein van Wmo, Jeugd en BMS (Bijstand Minima Schulddienstverlening). Daarnaast zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten met de gemeente Helmond en met Senzer.	
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemeert-Bakel heeft één zetel in het algemeen bestuur. Daarnaast zit de wethouder Sociaal Domein van alle deelnemende gemeente in de adviescommissie voor het dagelijks bestuur. De bestuurlijke betrokkenheid zal niet wijzigen gedurende het begrotingsjaar.	
Programma	2: Sociaal Domein	
Website	Niet van toepassing	
Prognose Financiën	01-01-2021 (Bron: Begroting 2021)	31-12-2021 (Begroting 2021)
- Eigen Vermogen	€ 300.000	€ 300.000
- Vreemd Vermogen	€ 7.794.800	€ 7.744.800
- Resultaat 2021	€ 0	

Bijdrage 2021	De gemeente draagt in 2021 € 1.898.000 bij.						
Risico's	Deelnemende gemeenten staan, als eigenaar van de GR Peelgemeenten, garant voor de afdekking van risico's. Op dit moment is nog geen nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgesteld. Dit wordt in de loop van 2019 opgepakt. De risico's blijven overigens beperkt, omdat het een uitvoeringsorganisatie betreft..						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	1.774	1.822	1.885	1.898	1.925	1.976	2.028

4. Blink

Vorm	Gemeenschappelijke regeling							
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Someren en SUEZ							
Openbaar belang	Het in regionaal verband op professionele wijze zorg dragen voor gemeentelijke uitvoering van inzameling, sortering, verkoop en verwerking van grof en fijn huishoudelijk afval. Daarnaast zorgt Blink voor de reiniging van de openbare ruimte en gladheidsbestrijding.							
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemert-Bakel heeft één zetel in het algemeen bestuur en in het dagelijks bestuur. De bestuurlijke betrokkenheid zal niet wijzigen gedurende het begrotingsjaar.							
Programma	3: Ruimtelijke Ordening & Openbaar beheer							
Website	⇒ http://www.blink-grr.nl/							
Prognose Financiën	01-01-2021 (Bron: Begroting 2020.)				31-12-2021 (Bron: Begroting 2020)			
- Eigen Vermogen	€ 0				€ 0			
- Vreemd Vermogen	€ 0				€ 0			
- Resultaat 2021	€ 0							
Bijdrage 2021	De bijdrage van de gemeente in 2021 bedraagt € 2.637.000. De financiële bijdrage bestaat uit de door Blink (SUEZ) in rekening gebrachte kosten van de afvalstromen. Vanaf 2021 factureert Attero de kosten voor verwerking van GFT-afval via Blink. Hoewel dit voor de begroting neutraal is, zorgt het wel voor een verhoging van de bijdrage vanaf 2021. Door stijgende salariskosten en inflatie zien we een sterke stijging van de kosten. In deze begroting komt dat tot uiting in een hogere afvalstoffenheffing. De kosten van Blink worden namelijk daar volledig in doorberekend.							
Risico's	Blink beschikt niet over eigen vermogen om niet begrote en onvoorziene kosten te dekken. De opzet van Blink als gemeenschappelijke regeling is dat risico's opgevangen worden door de deelnemende gemeenten in de jaarlijkse reguliere exploitatie.							
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024	
(x € 1.000)	1.767	2.284	2.248	2.637	2.637	2.637	2.637	

5. GGD Brabant-Zuidoost							
Vorm	Gemeenschappelijk regeling						
Partners	Deelnemende gemeenten binnen werkgebied Zuidoost-Brabant						
Openbaar belang	Gemeenschappelijke regeling ter behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de openbare gezondheidszorg inclusief jeugdgezondheidszorg. Op grond van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid moet een gemeente een gezondheidsdienst instellen. Met deelname in de gemeenschappelijke regeling is hieraan voldaan. Financiering vindt plaats door bijdragen van deelnemende gemeenten en particulieren.						
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemert-Bakel heeft één zetel in het algemeen bestuur en wijst daarnaast één plaatsvervangend lid voor dit bestuur aan. Het dagelijks bestuur van de GGD wordt door en uit het algemeen bestuur gekozen. De bestuurlijke betrokkenheid zal niet wijzigen gedurende het begrotingsjaar.						
Programma	2: Sociaal Domein						
Website	⇒ http://www.ggdbzo.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021		31-12-2021				
- Eigen Vermogen	€ 2.690.000		€ 3.413.000				
- Vreemd Vermogen	€ 12.716.000		€ 13.341.000				
- Resultaat 2021	€ 0						
Bijdrage 2021	De gemeente draagt in 2021 € 1.054.000 bij. De bijdrage is gestegen ten opzichte van 2020 omdat per 1 januari 2021 de GGD de taak JGZ 0-4 van Zorgboog heeft overgedragen gekregen. Het rijksvaccinatieprogramma wordt wettelijk verankerd in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Met deze wetwijziging wordt een deel van de uitvoering onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten gebracht. Het jaar van invoering is 1 januari 2019, de middelen hiervoor zijn naar het gemeentefonds overgeheveld. Het gaat om een bedrag van € 57.000 voor 2019 t/m 2021 en € 58.000 in 2022.						
Risico's	Deelnemende gemeenten staan garant voor het afdekken van eventuele aanvullende risico's die de GGD Brabant-Zuidoost loopt. De belangrijkste risico's die worden onderkend zijn dat de loon- en materiële kosten sneller stijgen dan de in de begroting opgenomen indexering, kostenstijging als gevolg van (belasting)wet- en regelgeving, het risico van uit te betalen wachtgeld/frictiekosten bij fusie, reorganisatie en conflicten. De omvang van de algemene reserve/weerstandsvermogen van de GGD is, zeker gezien de exploitatie-omvang, beperkt. Als minimumgrens hanteert de GGD nu een algemene reserve van € 600.000. Nodig is € 2.100.000. Het verschil van € 1.500.000 betreft dus het risico wat gemeenten nog lopen. Het aandeel van Gemert-Bakel hierin is 4% (op basis van verdeelsleutel inwoners). Vertaald in een bedrag is dat € 60.000. De kans dat de gemeente een bijdrage moet doen wordt geschat op 50%. Als de algemene reserve onder de € 600.000 daalt dan de GGD een beroep op de deelnemers doen om aan te vullen. Het bovengenoemde eigen vermogen betreft zowel het programma Publieke gezondheid als het programma Ambulancezorg. Met betrekking tot Ambulancezorg hebben de gemeenten geen taak.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	507	519	538	1.054	1.078	1.101	1.126

↑6. MRE (Metropoolregio Eindhoven)

Vorm	Gemeenschappelijke regeling						
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel- De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.						
Openbaar belang	Strategische bestuurlijke samenwerking op de thema's Economie (inclusief uitvoering Stimuleringsfonds en betaalautoriteit Brainport Development NV), Transitie landelijk gebied, Energietransitie en Mobiliteit (incl. GGA). Het fungeren als archiefbewaarplaats van de overgebrachte archieven van de overheidsorganen binnen de regio Zuidoost-Brabant, met uitzondering van de gemeente Gemert-Bakel. De gemeente Gemert-Bakel heeft een eigen archiefbewaarplaats.						
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemert-Bakel heeft één zetel in het Algemeen Bestuur. De bestuurlijke betrokkenheid zal gedurende het begrotingsjaar niet wijzigen.						
Programma	1: Algemene zaken						
Website	⇒ https://metropoolregioeindhoven.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021		31-12-2021				
- Eigen Vermogen	€ 2.920.237		€ 2.740.015				
- Vreemd Vermogen	€ 16.183.572		€ 15.029.413				
- Resultaat 2021	€ 0 (nog niet bekend)						
Bijdrage 2021	De gemeente betaald in 2021 totaal € 308.379 aan het MRE inclusief Brainport.						
Risico's	Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld AB juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de Metropoolregio Eindhoven worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de organisatie de risico's in beeld gebracht, geclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	294	296	302	308	308	308	308

↑7. ODZOB (Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant)

Vorm	Gemeenschappelijke regeling						
Partners	De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is een regionale uitvoeringsdienst voor de gemeenten Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de-Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre en de provincie Noord-Brabant.						
Openbaar belang	Het, ten behoeve van de deelnemers, gemeenschappelijk uitvoeren van taken op het gebied van het omgevingsrecht en om als verlengstuk van het lokaal en provinciaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werken leefomgeving van de regio Zuidoost-Brabant. Daarnaast is de omgevingsdienst door Gemert-Bakel in toenemende mate ingehuurd voor het toetsen van bouwplannen. Deze inhuur is niet meegenomen in de genoemde financiële bijdrage.						
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeenteraad wijst één lid en één plaatsvervangend lid aan voor het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur wordt door, en uit het algemeen						

	bestuur gekozen. De bestuurlijke betrokkenheid zal gedurende het begrotingsjaar niet wijzigen.						
Programma	3: Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer						
Website	⇒ https://www.odzob.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021 (Bron: Begroting 2020)			31-12-2021 (Bron: Begroting 2020)			
- Eigen Vermogen	€ 1.514.541			€ 1.514.541			
- Vreemd Vermogen	€ 3.465.664			€ 3.315.664			
- Resultaat 2021	€ 0.						
Bijdrage 2021	De gemeente draagt in 2021 € 738.000 bij voor de uit te voeren taken.						
Risico's	Eventuele negatieve resultaten bij de jaarrekening kunnen geheel of gedeeltelijk naar rato ten laste gebracht worden van de gemeente.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	787	783	733	738	756	774	774

↑8. VRBZO (Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost)

Vorm	Gemeenschappelijke regeling						
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.						
Openbaar belang	Organisatie waarin brandweer, GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio), meldkamer en Regionale Ambulancevoorziening (RAV) samenwerken bij incidenten en rampen. Financiering door Rijk en gemeenten voor wat betreft brandweer/rampenbestrijding en door het COTG (Centraal Orgaan Tarieven Gezondheidszorg) en gemeenten bij ambulancevervoer.						
Bestuurlijke betrokkenheid	De burgemeester zit namens de gemeente in het algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant. De bestuurlijke betrokkenheid zal gedurende het begrotingsjaar niet wijzigen.						
Programma	1: Algemene zaken						
Website	⇒ http://www.vrzob.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021	31-12-2021					
- Eigen Vermogen	€ 5.502.772	€ 4.917.772					
- Vreemd Vermogen	€ 34.016.277	€ 29.643.186					
- Resultaat 2021	Geschat resultaat voor 2021 bedraagt +/- € 584.697 te dekken uit bestemmingsreserve Arbeidshygiëne.						
Bijdrage 2021	De gemeente draagt in 2021 € 1.617.529 bij.						
Risico's	Gemeente is aansprakelijk voor tekorten op basis van aantal inwoners (50%) en aantal wooneenheden (50%) voor zover het de brandweertaken betreft en naar rato van aantal inwoners voor wat betreft het ambulancevervoer.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x € 1.000)	1.450	1.520	1.581	1.618	1.618	1.618	1.618

↑9. BSOB (Belastingsamenwerking Oost-Brabant)							
Vorm	Gemeenschappelijke regeling						
Partners	Asten, Bernheze, Boekel, Deurne, Gemert-Bakel, Laarbeek, Landerd, Oss, Sint Anthonis, Someren, Uden, Waterschap Aa en Maas.						
Openbaar belang	Binnen het werkveld heffingen & WOZ meerwaarde creëren in termen van kwaliteitsverbetering, verbetering van de dienstverlening aan onze inwoners, vermindering van kwetsbaarheden en besparing op uitvoeringskosten.						
Bestuurlijke betrokkenheid	Gemert-Bakel heeft één zetel in het algemeen bestuur. De bestuurlijke betrokkenheid zal gedurende het begrotingsjaar niet wijzigen.						
Programma	5. Financiën en Woningbouw						
Website	⇒ https://www.bs-ob.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021:			31-12-2021:			
- Eigen Vermogen	€ 535.000			€ 535.000			
- Vreemd Vermogen	€ 12.885.000			€ 12.885.000			
- Resultaat 2021	€ 0						
Bijdrage 2021	De gemeente draagt in 2021 € 478.384 bij. De invorderingsopbrengsten (= ontvangsten uit verstuurde aanmaningen) maakten voorheen integraal onderdeel uit van deelnemersbijdrage. Inmiddels is dit niet meer het geval. Deze opbrengsten worden nu per deelnemer apart afgerekend naar de daadwerkelijke opbrengsten van die deelnemer.						
Risico's	Gezien de bepalingen, opgenomen in de gemeenschappelijke regeling en de Nota Financieel Beleid aangaande de bestemmingen van resultaten, zijn eigen vermogen, stille reserves of voorzieningen niet noodzakelijk. De risico's komen conform de regelingen voor rekening van de deelnemers naar rato van hun aandeel in de bedrijfsactiviteiten (bijdragen). Zoals vastgesteld in de financiële verordening van de BSOS, dienen niet onderkende of financieel afgedekte risico's welke gedurende het begrotingsjaar geschieden, initieel op te worden gevangen ten laste van de post Onvoorzien. Deze is door de BSOB vastgesteld op 0,6% van de begroting met een minimum van € 50.000.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	468	499	480	478	478	478	478

↑10. Beheerstichting golfbaan Stippelberg

Vorm	Stichting						
Openbaar belang	Het realiseren en exploiteren van een golfbaan in Bakel-Milheeze.						
Bestuurlijke betrokkenheid	PPS-constructie. College wijst een lid aan die deelneemt in het bestuur van de beheerstichting. Deze vertegenwoordiger heeft op basis van de statuten vetorecht bij financiële besluiten over erfpacht of hypotheekrecht.						
Programma	5: Financiën & Woningbouw						
Website	⇒ http://golfbaan-stippelberg.com/						
Prognose Financiën	01-01-2020			31-12-2020			
Eigen Vermogen	-/- € 1.709.929			-/- € 1.709.929			
Vreemd Vermogen	€ 4.804.007			€ 4.804.007			
Resultaat 2021	€ 0 (Nog niet bekend).						
Bijdrage 2021	De golfbaan ontvangt geen bijdrage van de gemeente						
Risico's	De gemeente heeft de gronden van de golfbaan in bezit en is voor de exploitatie van de baan een erfpachtovereenkomst aangegaan met de beheerstichting Golfbaan Stippelberg. Daarnaast heeft de gemeente een hypothecaire geldlening verstrekt aan de beheerstichting voor het clubhuis. Vanwege eerdere slechte financiële resultaten heeft de gemeenteraad op 2 oktober 2014 besloten tot een set van maatregelen om zo de erfpacht en hypotheeklasten fors te verlagen. Het geïnvesteerde vermogen is weliswaar voor de gemeente met 1,8 miljoen euro toegenomen maar het acute risico van een faillissement is toen afgewend door het raadsbesluit. Daarbij is het toezicht van de gemeente geïntensiveerd. Na 2014 is een nieuwe betalingsachterstand ontstaan. Per 31-12-2019 bedroeg deze betalingsachterstand € 597.000. De achterstand is in 2019 teruggelopen als gevolg van een positief jaarrekeningresultaat door de beheerstichting in 2019. Op 22 mei 2019 heeft de gemeenteraad besloten om de totaalrekening aan de beheerstichting met maximaal € 35.000 per jaar te verlagen. Daarnaast heeft de gemeenteraad besloten dat als overtollige ruimte wordt gevonden na herfinanciering van de lening deze wordt ingezet voor het inlopen van de betalingsachterstand. Het uiteindelijke financieringsvoordeel is € 75.000 geworden waardoor voor het inlopen van de betalingsachterstand € 40.000 beschikbaar is. Voor de huidige betalingsachterstand is een voorziening getroffen in de jaarrekening 2018 van € 200.000. Het belangrijkste risico voor de golfbaan ligt in het op peil houden en waar mogelijk verbeteren van de inkomsten. Afgelopen drie jaar is beheerstichting gegroeid in ledenaantallen. Mochten deze aantallen weer dalen en onvoldoende gecompenseerd worden door verkoop van greenfees dan heeft dat zowel in directe als indirecte zin gevolgen voor de inkomsten. Direct omdat de baaninkomsten dalen en indirect omdat inkomsten zoals horeca dalen.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	0	0	0	0	0	0	0

↑11. Dimpact

Vorm	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon						
Partners	Twenterand, Nissewaard, Coevorden, Rotterdam, Gemert-Bakel, Deventer, Roermond, Groningen, Borger-Odoorn, Enschede, Laarbeek, Emmen, Zwolle, Landerd, Kampen, Olst-Wijhe, Hellevoetsluis, Landsmeer, Westvoorne, Brielle, Oost Gelre, Eemnes, Laren, Blaricum, Oldenzaal, Waterland, Velsen, Oldambt, Raalte, Assen. Assen, Bellingwedde, Blaricum, Borger-Odoorn, Borne, Coevorden, Deventer, Eemnes, Emmen, Enschede, Gemert-Bakel, Groningen, Hardenberg, Kampen, Laarbeek, Landerd, Landsmeer, Laren, Oldambt, Oldenzaal, Olst-Wijhe, Ommen, Oost Gelre, Raalte, Roermond, Rotterdam, Schijndel, Ten Boer, Twenterand, Velsen, Waterland, Zwolle (Bron: Jaarverslag 2017.)						
Openbaar belang	Het leveren van een volledige oplossing voor gemeentelijke digitale dienstverlening aan haar leden.						
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente is lid en daardoor verantwoordelijk voor beslissingen van Dimpact. Iedere gemeente heeft een gelijke stem in de samenwerking.						
Programma	1: Algemene zaken						
Website	⇒ http://www.dimpact.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021	31-12-2021					
- Eigen Vermogen	€ 1.719.658	€ 1.552.451					
- Vreemd Vermogen	€ 2.247.266	€ 2.022.448					
- Resultaat 2021	-/- € 253.000(Bedrijfsplan 2021).						
Bijdrage 2021	De gemeente betaalt in 2021 aan lidmaatschapskosten € 6.000.						
	Daarnaast is de gemeente aan Dimpact een bijdrage verschuldigd per inwoner van de gemeente per jaar voor het gebruik van het product.						
Risico's	Deelnemende leden zijn niet juridisch aansprakelijk. Dimpact ontvangt bij deelname het alleenrecht voor instandhouding en doorontwikkeling van de digitale dienstverlening.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	6	6	6	6	6	6	6

↑12. BIZOB (Stichting Bureau Inkoop Zuidoost Brabant)

Vorm	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon						
Partners	Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Boxmeer, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Haaren, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Sint Anthonis, Uden, Valkenswaard, Veldhoven, Vught en Waalre.						
Openbaar belang	Het begeleiden en ondersteunen van gemeentelijke inkoop- en aanbestedingstrajecten, al dan niet in gezamenlijkheid met andere gemeenten.						
Bestuurlijke betrokkenheid	De gemeente heeft twee zetels in het bestuur van de stichting BIZOB, statutair gevestigd in Deurne. De bestuurlijke betrokkenheid zal gedurende het begrotingsjaar niet wijzigen.						
Programma	1: Algemene zaken						
Website	⇒ http://www.bizob.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021	31-12-2021					
- Eigen Vermogen	€ 868.255	€ 871.974					
- Vreemd Vermogen	€ 956.731	€ 956.731					
- Resultaat boekjaar 2021	€ 3.719						

Bijdrage 2021	De gemeente draagt in 2021 €175.000						
Risico's	Afkoopsom bij uittreding. Door bezuinigingen bij deelnemende gemeenten kunnen minder diensten worden afgenomen. Bij een vaste bezetting worden de uurtarieven dan duurder. Uit de risicoanalyse zoals die is opgenomen in de jaarrekening onderkend BIZOB de volgende risico's: - Capaciteitsproblemen; - Aansprakelijkheid wegens datalek. De risico's blijven beperkt, omdat het een uitvoeringsorganisatie betreft.						
Financiële bijdrage (x €1.000)	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
	152	164	131	175	175	175	175

↑13. Innovatiehuis De Peel

Vorm	Participatie in publiekrechtelijk rechtspersoon						
Partners	Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Someren, Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging en Waterschap Aa en Maas.						
Openbaar belang	Het leveren van een proactieve, herkenbare en onderscheidende bijdrage aan de economische en ruimtelijke ontwikkeling van Brainport in de metropoolregio Eindhoven.						
Bestuurlijke betrokkenheid	–Vanuit alle gemeenten die deelnemen in het Innovatiehuis neemt één bestuurder (wethouders of burgemeester) plaats in een stuurgroep. Vanuit het georganiseerd bedrijfsleven nemen hierin twee bestuurders zitting en vanuit het Waterschap één.						
Programma	4: Economie & Sport						
Website	www.innovatiehuisdepeel.nl						
Prognose Financiën	01-01-2021 Niet van toepassing			31-12-2021 Niet van toepassing			
- Eigen Vermogen	Niet van toepassing.						
- Vreemd Vermogen	Niet van toepassing.						
- Resultaat boekjaar 2021	Niet van toepassing.						
Bijdrage 2021	De gemeente betaalt in 2021 een bijdrage van € 30.000. Dit is de bijdrage exclusief projectgelden van € 50.000 per jaar en de personele bijdrage ten hoogte van € 41.000 per jaar.						
Risico's	De risico's blijven beperkt tot de inleg van financiële middelen.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	30	30	30	30	30	30	30

↑14. Brabant Water NV

Vorm	Deelname in aandelenkapitaal						
Openbaar belang	De missie van Brabant Water is het winnen, zuiveren, transporteren en leveren van drinkwater van hoge kwaliteit en het leveren van water op maat en water gerelateerde producten en diensten in de gevonden en vrije markt.						
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname aan, en stemrecht in, de algemene aandeelhoudersvergadering. Gedurende het begrotingsjaar zal de bestuurlijke betrokkenheid niet wijzigen.						
Programma	5: Financiën en Woningbouw						
Website	⇒ https://www.brabantwater.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021		31-12-2021				
- Eigen Vermogen	€ 665.384		€ 665.384				
- Vreemd Vermogen	€ 479.546		€ 479.546				
- Resultaat 2022	€ 0 Nog niet bekend (resultaat boekjaar 2019: € 29.500.000)						
Bijdrage 2021	Geen. De gemeente neemt voor € 2.450 deel in het aandelenkapitaal.						
Risico's	Waardevermindering aandelen. Gezien waarde aandelenkapitaal gemeente, verwaarloosbaar risico.						
Financiële bijdrage	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	0	0	0	0	0	0	0

↑15. BNG Bank (Bank Nederlandse Gemeenten)

Vorm	Deelname in aandelenkapitaal						
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.						
Bestuurlijke betrokkenheid	Deelname aan, en stemrecht in, de algemene aandeelhoudersvergadering.						
Programma	5: Financiën en Woningbouw						
Website	⇒ https://www.bngbank.nl/						
Prognose Financiën	01-01-2021			30-06-2021			
Eigen Vermogen	€ 4.843.000.000			€ 4.843.000.000			
Vreemd Vermogen	€ 132.518.000.000			€ 132.518.000.000			
Resultaat 2021	Nog niet bekend						
Bijdrage 2021	De gemeente neemt voor nominaal € 113.685 deel in het aandelenkapitaal (45.474 aandelen * € 2,50).						
	De gemeente ontvangt jaarlijks dividend. Op basis van de resultaten in de afgelopen jaren is het verwachte dividend voor 2021 en verder € 68.000.						
Risico's	Waardevermindering aandelen en lager dividend indien de winstgevendheid van de BNG afneemt.						
Inkomsten (dividend)	W2018	W2019	B2020	B2021	B2022	B2023	B2024
(x €1.000)	115	130	58	68	68	68	68

Bijlage 6: Specificatie grondbeleid

Indien in de kolom geïnvesteerd vermogen een minteken voor het bedrag staat betekent dit dat er op dat moment meer opbrengsten zijn gerealiseerd dan uitgaven gedaan. Voor alle negatieve exploitaties is een voorziening getroffen in de Jaarrekening 2019. Met de verwachte winsten uit de positieve exploitaties is niets gedaan in deze Begroting 2021. Op het moment dat winst dient te worden genomen op deze exploitaties is dat een incidenteel voordeel in de betreffende jaarrekening.

↑Complex (x €1.000)	Jaar	Geïnvesteerd vermogen per 31-12-2019	Prognose	
			Contante waarde	Eindwaarde
Positieve exploitaties				
Gemert Bedrijvenpark Wolfsveld	2021	716	72	75
Gemert Smartpark Gemert	2025	3.315	PM*	PM*
Gemert Doonheide Molenbroekse Loop	2020	-275	4	4
Gemert Attendorenstraat	2020	-292	31	32
Bakel Bedrijventerrein (Bolle Akker)	2020	-80	11	11
Bakel Neerakker	2026	667	1.046	1.207
Handel Heerebosch	2024	805	100	110
Milheeze Zuidrand (Millekens)	2022	325	2	2
Milheeze Noord (Kloosterweide)	2021	179	21	22
Milheeze De Berken	2028	284	655	1.128
Milheeze Elsenstraat	2020	29	24	24
De Mortel Westrand (Leijgraaf)	2023	1.617	132	143
De Rips - Mr. Hertsigstraat	2021	33	123	128
De Rips - uitbreiding Paterslaan	2028	1.316	23	27
Elsendorp Noord	2024	640	15	16
Totaal		9.279	2.259	2.929
Negatieve exploitaties				
Gemert Klooster Nazareth	2020	2.620	2.750	2.805
Gemert Kruiseind	2020	332	284	289
Bakel Middengebied Soersel	2020	-73	229	234
Handel Centrumplan	2022	3.091	2.810	2.982
Handel De Fuik	2020	1.444	83	85
De Mortel De Vrije Erven	2022	5.755	3.856	4.092
De Mortel Centrumontwikkeling	2022	1.055	551	585
Keizersberg Elsendorp	2028	5.188	2.415	2.887
Totaal negatieve exploitaties		19.412	12.978	13.959

* In 2020 wordt het exploitatieplan geactualiseerd. Daarom is in deze paragraaf de verwachte winst tegen contante waarde van € 2.106.833 omgezet in een PM post.

Bijlage 7: Incidentele baten en lasten

↑ De gemeenteraad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is (gemeentewet artikel 189). Om de gemeenteraad en de provincie in staat te stellen dit te beoordelen is het voorgeschreven dat de begroting een inzichtelijke presentatie van het structureel begrotingssaldo bevat. In deze bijlage staat een specificatie van de incidentele baten en lasten en het daaruit volgende saldo.

Een gemeentelijke begroting bevat zowel incidentele als structurele baten en lasten. De structurele baten en lasten zijn de regel. Ze omvatten het overgrote deel van de begroting. De incidentele baten en lasten vormen de uitzondering op die algemene regel.

Voorbeelden van structurele en incidentele baten/lasten

Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering en de inkomsten uit de OZB. Voorbeelden van structurele lasten zijn personeelslasten van de vaste formatie en de reguliere onderhoudskosten van de kapitaalgoederen. De structurele baten en lasten kunnen wel per jaar in omvang variëren.

Incidentele baten en lasten zijn de baten en lasten met een duidelijk tijdelijk karakter. Bijvoorbeeld een eenmalige subsidie die wordt ontvangen.

Scheidslijn incidentele en structurele baten en lasten

Voor structurele baten en lasten geldt dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd in de begroting staan. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Dergelijke lasten kunnen wel per jaar fluctueren.

Bijvoorbeeld kunnen bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen jaarlijks afwijken in de begroting. Dat wordt gezien de aard wel als structurele lasten gezien. Zo is dat ook door ons toegepast in deze begroting. Ook de algemene uitkering fluctueert jaarlijks maar is toch structureel.

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Deze posten zijn tijdelijk en hebben een eindig doel. Drie of vier jaar opnemen van een raming is daarbij geen harde scheidslijn meer bij het bepalen of een begrotingspost structureel of incidenteel is. Hoe verder de einddatum ligt, hoe minder aannemelijk gemaakt kan worden dat er sprake is van een reële einddatum. Waar de grens precies ligt is niet vastgelegd. Het BBV laat hiervoor ruimte aan de gemeente zelf.

Belang van het structurele saldo voor provincie en gemeente

De wetgever schrijft dit overzicht voor om zo een inzicht te geven of de begroting structureel in evenwicht is. Wordt de begroting in alle jaren namelijk sluitend gemaakt met (per saldo) incidentele voordelen dan vormt dat een belangrijk risico voor de langere termijn. De inzet van incidentele voordelen is namelijk niet onuitputtelijk.

Structureel saldo Begroting 2021

Het structurele saldo is als volgt opgebouwd.

Begrotingsjaar (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Incidenteel en structureel saldo Begroting 2021	231V	114V	20V	198V
Incidentele lasten	706V	143V	85V	0
Incidentele baten	472N	210N	132N	118N
Structureel saldo Begroting 2021	465V	47V	27N	80V

De begroting is structureel sluitend in 2021. De incidentele baten en lasten zijn hierna verder toegelicht.

↑Onderbouwing incidentele baten en lasten

Omschrijving (x€ 1.000)	2021	2022	2023	2024	Bron
Incidentele lasten					
Afbouw sociaal plan overgang BSOB	4	4	0	0	1 ^e financiële rapportage 2018
Plattelandsontwikkeling	25	0	0	0	Begroting 2019
Mobiliteit	15	15	0	0	Begroting 2019
Actualiseren monumentenlijst	27	0	0	0	Begroting 2020
Beleid vastgoed sport	25	25	0	0	Begroting 2020
Openbare verlichting, op orde brengen beheersysteem	14	14	0	0	Raadsbesluit december 2019
Klimaatmiddelen	49	0	0	0	Resultaatbestemming 2019
Werkzaamheden monumenten	67	0	0	0	Kadernota 2021
Storting risicoreserve Corona	250	0	0	0	Begroting 2021
Beleid tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten	85	85	85	0	Begroting 2021
Centrumontwikkeling Gemert	50	0	0	0	Begroting 2021
Erfgoedvisie	40	0	0	0	Begroting 2021
Budget uitwerking Lokaal Beweegakkoord - ondersteuning burgerinitiatieven en bijdrage Uniek sporten De Peel	15	0	0	0	Begroting 2021
Toekomstige bedrijventerreinen	10	0	0	0	Begroting 2021
Bibliotheek	10	0	0	0	Begroting 2021
Taalhuis	8	0	0	0	Begroting 2021
Onderhoud mobiele brug naar vredesmonument Ridderplein	7	0	0	0	Begroting 2021
Herijking groenbeheersplan	5	0	0	0	Begroting 2021
Totaal incidentele lasten	706	143	85	0	
Incidentele baten					
Verkoop panden	110	0	0	0	Begroting 2020
Voorziening millenniumgemeente	10	0	0	0	Begroting 2020
Onttrekking Algemene Reserve voor klimaatmiddelen	49	0	0	0	Resultaatbestemming 2019
Boekwinst Ruimte voor Ruimte titels	63	0	0	0	Begroting 2021
Onderuitputting kapitaallasten	184	154	76	62	Vast item
Verkoop gronden	56	56	56	56	Vast item
Incidentele baten	472	210	132	118	
Saldo incidentele lasten en baten	234	-67	-47	-118	

Toelichting per post

Hieronder de verplichte toelichting per post.

Afbouw sociaal plan overgang BSOB

Bij de overgang naar de BSOB is voor de medewerkers die van de gemeente overgingen naar de BSOB een sociaal plan afgesproken wat nog lasten geeft tot en met 2022 voor de gemeente.

Plattelandontwikkeling

In de Begroting 2019 is voor drie jaar middelen toegekend voor projecten en beleidsontwikkeling op het gebied van platteland. Dit betrof € 60.000 voor 2019 en € 25.000 per jaar voor 2020 en 2021. Met ingang van 2022 vervalt dit tijdelijk budget waardoor de geraamde last van € 25.000 voor 2021 als incidenteel wordt aangemerkt.

Mobiliteit

Voor het uitvoeren van projecten in regioverband voor mobiliteit is in de Begroting 2019 voor vier jaar een jaarlijks bedrag van € 15.000 ter beschikking gesteld. Gezien de duidelijke afbakening in tijd wordt dit als een incidentele last gezien voor de resterende jaren 2021 en 2022.

Actualiseren monumentenlijst

De gemeentelijke monumentenlijst was niet op orde. Daarom is in de Begroting 2020 incidenteel extra geld ter beschikking gesteld voor het weer op orde brengen van deze lijst. Dit betrof € 29.000 in 2020 en € 27.000 in 2021. Dat laatste bedrag is nu als incidenteel opgenomen.

Beleid vastgoed sport

In de Begroting 2020 is voor drie jaren jaarlijks geld ter beschikking gesteld voor het ontwikkelen van beleid op het gebied van vastgoed sport. Dit betrof € 50.000 in 2020 en € 25.000 in zowel 2021 als 2022. Dit vervalt per 2023. Daarom zijn de middelen voor 2021 en 2022 incidenteel.

Openbare verlichting, op orde brengen beheersysteem

In december 2020 heeft de gemeenteraad het beleidsplan openbare verlichting vastgesteld. Het beheersysteem voor de openbare verlichting was nog niet op orde. Om meer grip te krijgen op het beheer en onderhoud van de openbare verlichting was het noodzakelijk om een goed gevuld en functionerend systeem te hebben. Voor 2020 tot en met 2022 zijn er incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld, jaarlijks € 14.000.

Klimaatmiddelen (baten en lasten)

Via de decembercirculaire 2019 heeft de gemeente middelen ontvangen voor klimaatbeleid. De gemeenteraad heeft besloten deze middelen via de resultaatbestemming bij de Jaarrekening 2019 over te hevelen naar 2020 en 2021. Voor 2021 ging dit om een bedrag van € 49.000. Bij de resultaatbestemming was die destijds gestort in de Algemene reserve en voor 2021 wordt die daar uit onttrokken. De onttrekking staat bij baten. Per saldo heeft dit daarom geen effect op de incidentele baten en lasten maar voor de volledigheid is dit nu wel vernoemd.

Werkzaamheden monumenten

Er worden in 2021 diverse beleidsdocumenten en verordeningen met betrekking tot monumenten opgesteld. Daarvoor is incidenteel extra geld ter beschikking gesteld in 2021 van € 67.000.

Storting risicoreserve Corona

In deze begroting is in jaarschijf 2021 een incidentele storting in de risico-reserve Corona met een bedrag van € 250.000 opgenomen. Omdat ook komend jaar als gevolg van corona op veel fronten een onzeker jaar lijkt te worden hebben we naast een fors bedrag in 2020 ook voor 2021 een bedrag gereserveerd om, mochten we het nodig vinden, noodmaatregelen te kunnen treffen binnen onze gemeente.

Beleid tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten

De gemeenteraad heeft op 4 juni 2020 het beleid tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten vastgesteld. Van een aantal locaties is bekend of kan in beeld komen dat er arbeidsmigranten verblijven. Wanneer hier handhavend tegen moet worden opgetreden is daar formatie voor nodig. In de huidige formatie is daarvoor geen budget geraamd. Daarom is in deze begroting voor een periode van 3 jaar een jaarlijks bedrag van € 85.000 ter beschikking gesteld.

Centrumontwikkeling Gemert

In 2011 is voor Gemert centrum een centrumvisie opgesteld met daarbij een uitvoeringsprogramma (2011-2021). In 2017 is in aansluiting daarop samen met Ondernemersvereniging Gemert en de Rabobank het project De Nieuwe Winkelstraat uitgevoerd. Eén van de aanbevelingen daarbij was om het centrum van Gemert aan te sturen als een bedrijf, daarvoor is de stuurgroep Gemert centrum opgericht. Deze stuurgroep heeft vijf speerpunten:

1. Verbeteren bereikbaarheid van het centrum.
2. Activiteiten samen oppakken en vermarkten.
3. Identiteit en profilering van Gemert centrum.
4. Eenheid van Ridderplein tot aan Haageijk.
5. Centrumvisie aanpassen.

In 2019 is een centrummanager gestart, met als doel Gemert Vorstendom en centrum Bakel op de kaart zetten bij de inwoners van Gemert-Bakel, buurgemeenten en toeristen om meer omzet te creëren bij de ondernemers. Omdat de huidige centrumvisie 2011-2021 op zijn einde loopt, wordt in 2020 een nieuw centrumplan 2022-2032 opgesteld. Ter onderbouwing daarvan wordt in 2020 ook een stedenbouwkundig plan en verkeersplan opgesteld. In aansluiting op de stuurgroep is in april 2020 de nieuwe organisatie Gemert Vorstendom gestart, een organisatie bestaande uit Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur, werkgroepen, secretariaat en ambassadeurs. De gemeente is trekker van de werkgroep publieke ruimte en draagt o.a. zorg voor parkeervoorzieningen (auto/fiets), groenvoorzieningen, laadpalen, drinkwater, schoon/veilig.

Hiervoor is incidenteel € 50.000 ter beschikking gesteld in deze begroting.

Erfgoedvisie

Sinds 2009 is de gemeente verplicht om in bestemmingsplannen aandacht te besteden aan het behoud en versterking van ons erfgoed. Nu de nieuwe Omgevingswet op stapel staat is het nodig om een nieuwe erfgoedvisie op te stellen waarbij we in breder verband naar dit erfgoed kijken. In dit geval niet alleen het gebouwde, maar zeker ook het gebruik en de directe omgeving. Welke omgevingskwaliteiten komen voort uit onze erfgoederen en willen we beschermen cq. versterken. Om tot een gedegen visie te komen met voldoende participatieruimte is een inschatting gemaakt voor het benodigde budget. Incidenteel is € 40.000 beschikbaar gesteld in 2021 hiervoor.

Budget uitwerking Lokaal Beweegakkoord - ondersteuning burgerinitiatieven en bijdrage Uniek sporten De Peel

In 2020 is in overleg met een groot aantal partijen, zoals verenigingen, particuliere sportaanbieders, scholen, dorpsraden, fysiotherapeuten, Rabobank, zorgaanbieders een Lokaal Beweegakkoord gesloten. Met de aanwezigen tijdens de bijeenkomsten zijn vier lokale thema's gekozen:

1. Meedoen in de samenleving; bewegen voor verschillende doelgroepen en tegengaan van eenzaamheid
2. Sociale cohesie, verbinding en lokale samenwerking
3. Sport en onderwijs
4. Een duurzame sportinfrastructuur met vitale sportaanbieders

Deze thema's zijn vervolgens uitgewerkt in concrete doelen. Het incidentele budget wordt ingezet om gemeentelijke ondersteuning te kunnen bieden voor het bereiken van deze doelen en burgerinitiatieven. Denk hierbij aan bijvoorbeeld aan ondersteunen met en verzorgen van publicaties en bijeenkomsten foldermateriaal, website, deelname aan Uniek Sporten (thema 1 – bewegen voor verschillende doelgroepen), onderzoeksbudget voor GGD (bijvoorbeeld in kaart brengen doelgroepen eenzaamheid). Incidenteel is € 15.000 ter beschikking gesteld.

Toekomstige bedrijventerreinen

Het college vindt het belangrijke dat in alle kernen voldoende bedrijventerreinen beschikbaar zijn. Het gaat goed op bedrijventerrein Smartpark. Recent is er weer een aantal kavels verkocht. In 2018/2019 hebben de ondernemersverenigingen van Bakel en Milheeze samen met de gemeente een enquête uitgezet om te achterhalen wat de behoefte is aan extra bedrijfskavels in beide dorpskernen. Op basis van deze informatie is verkend wat de vervolgstappen zijn. Daarvoor is in deze begroting incidenteel een bedrag van € 10.000 opgenomen.

Bibliotheek

Voor de bibliotheek wordt incidenteel € 10.000 ter beschikking gesteld.

Taalhuis

Voor het taalhuis wordt incidenteel € 8.000 ter beschikking gesteld.

Onderhoud mobiele brug naar vredesmonument Ridderplein

Twee maal per jaar vinden er activiteiten plaats bij het vredesmonument gelegen aan het Ridderplein. Dat monument is dan via een tijdelijke mobiele brug te bereiken. Om de brug de komende jaren weer veilig te gebruiken is een verzwaring van de constructie noodzakelijk. Hiertoe worden de bestaande balken voorzien van dubbelzijdig multiplex en een extra balk aan de onderzijde. Aangezien de balken een maat hebben die niet meer regulier is moeten deze worden gezaagd. De kosten inclusief bouwkundig advies komen incidenteel neer op € 7.385.

Herijking groenbeheersplan

Voor het uitvoeren van nulmeting om te beoordelen of we aan de kwaliteit is in deze begroting incidenteel een bedrag van € 5.000 opgenomen

Verkoop panden

In de Begroting 2020 zijn een aantal financiële maatregelen genomen. Een daarvan is de verkoop van panden. De boekwinst daaruit is opgenomen als inkomst in de begroting. Voor 2021 stond een taakstelling opgenomen van € 110.000. Die is ongewijzigd overgenomen in de Begroting 2021. Opbrengsten uit verkopen panden of gronden zijn per definitie incidenteel.

Voorziening millenniumgemeente

In de Begroting 2020 zijn een aantal financiële maatregelen genomen. Het laten vrijvallen van de voorziening millenniumgemeente was daar een van. Een dergelijke vrijval is een incidentele opbrengst voor de begroting.

Boekwinst Ruimte voor Ruimte titels

In deze begroting is gerekend voor 2021 met de verkoop van twee Ruimte voor Ruimte titels. Dat geeft een incidentele boekwinst van € 63.000.

Onderuitputting kapitaallasten

Conform de financiële verordening Gemert-Bakel starten de volledige kapitaallasten van een investering pas in het jaar na afronden van deze investering. Dit is een toegestane werkwijze. De provincie heeft in haar algemene toezichtbrief wel aangegeven dat formeel de afschrijvingslast in het jaar van investering dan als een incidenteel voordeel (= baten) dient te worden gezien. Tot en met 2020 diende je 100% mee te nemen als incidentele baten. Dat is met ingang van 2021 door de provincie versoepeld naar 50%.

Verkoop gronden

Al vanaf 2008 staat er jaarlijks een opbrengst geraamd van € 56.000 als opbrengst verkoop gronden. Deze opbrengst is ook ieder jaar sindsdien (ruimschoots) gerealiseerd. Door de aard van de opbrengst merken wij deze echter als incidenteel aan. Opbrengsten uit verkopen zijn per definitie incidenteel.

Niet opgenomen als incidentele lasten of baten

Invoering omgevingswet

In bovenstaand overzicht is de invoering van de omgevingswet niet opgenomen als incidentele last. Zou dit wel gebeuren beïnvloed dat het structurele saldo (aanzienlijk) positief. Voor 2020 zijn de kosten voor de invoering geraamd op € 329.000 fluctuerend naar € 311.500 in 2024. De kosten lopen dermate lang door (tot 2028) dat we dit zien als een structurele last. In latere begrotingen als de einddatum meer in zicht raakt kan het eventueel wel worden gezien als incidentele last.

Bijlage 8: Specificatie EMU-saldo

↑ In de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) zijn afspraken gemaakt over het toegestane jaarlijkse tekort bij gemeenten, provincies en waterschappen. Hieronder het schema.

	↑Berekening EMU-Saldo (x €1.000)	2020	2021
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.727	732
2	Mutatie (im)materiële vaste activa	5.684	6.000
3	Mutatie voorzieningen	3.541	9
4	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-9.430	-4.530
5	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	506	173
		11.351	2.384

Bijlage 9: Specificatie verschillen

Algemene zaken

	↑ Beleid tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten
Bedrag	€ 85.000
I/S	Incidenteel als last bijgeraamd voor drie jaar (2021, 2022 en 2023)
Programma	Algemene zaken
Toelichting	De gemeenteraad heeft op 4 juni 2020 het beleid tijdelijke huisvesting arbeidsmigranten vastgesteld. Van een aantal locaties is bekend of kan in beeld komen dat er arbeidsmigranten verblijven. Wanneer hier handhavend tegen moet worden opgetreden is daar formatie voor nodig. In de huidige formatie is daarvoor geen budget geraamd. Daarom is in deze begroting voor een periode van 3 jaar een jaarlijks bedrag van € 85.000 ter beschikking gesteld.

	↑ Indexering bijdrage Veiligheidsregio VRBZO
Bedrag	€ 37.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	De gemeentelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VRBZO (Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost) is hoger als gevolg van indexering (loon- en prijsindex).

	↑ Verkiezingen
Bedrag	€ 33.000
I/S	Incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Er zijn in 2021 verkiezingen. Dit is een incidenteel hogere uitgave ten opzichte van het jaar 2020, waarin er geen verkiezingen plaatsvinden.

	⬆ Uitvoeringsbudget privacy & informatieveiligheid
Bedrag	€ 25.000
I/S	Bedrag is structureel als last bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	In de kadernota 2021 is extra geld ter beschikking gesteld voor een uitvoeringsbudget privacy en informatieveiligheid. Als gevolg van toenemende cybercriminaliteit en vanwege de eisen van de AVG zijn extra middelen nodig. Dit is bedoeld voor: • Managementsysteem Informatiebeveiliging (ISMS) € 10.000; • Onderhoud ISMS € 2.000; • Bewustwording (phishing acties, mystery guest, e-learning) € 7.000; • Project-ondersteuning (implementatie BIO en AVG) € 4.000; • FG-budget (audit) € 2.000. Van deze € 25.000 is € 5.000 incidenteel enkel voor 2021, de overige € 20.000 is structureel.

	⬆ Covenant ondermijning RIEC
Bedrag	€ 12.000
I/S	Bedrag is structureel als last bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	De aanpak van zware criminaliteit en ondermijning is een kwestie van de lange adem. Deze lange adem vraagt om blijvende aandacht en bijhorend financieel 'commitment'. De extra financiering van € 700.000 die onze regio (Brabant & Zeeland) een aantal jaren van het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft ontvangen liep tot en met eind 2019. Voor 2020 heeft het ministerie van Justitie en Veiligheid nog eenmaal de extra financiering van € 700.000 toegezegd, mits de gemeenten in de regio (Brabant & Zeeland) zich voor de komende periode (vanaf 2021) in gezamenlijkheid aan dit bedrag committeren middels het ondertekenen van het 'Convenant Bondgenootschap van gemeentelijke- en provinciale overheden tegen ondermijning in Brabant & Zeeland'. Deze extra en structurele financiële bijdrage van de gemeente Gemert-Bakel, bestaande uit een vast bedrag plus een bedrag per rato inwoners, komt bovenop een reeds structurele financiële bijdrage aan het Taskforce-RIEC. Gezien de regionale samenwerking (Peelland) op het gebied van zware criminaliteit en ondermijning is de gemeente Gemert-Bakel genoodzaakt om deel te nemen aan het 'Convenant Bondgenootschap van gemeentelijke- en provinciale overheden tegen ondermijning in Brabant & Zeeland'.

	↑ Versterking omgevingsveiligheidsdiensten
Bedrag	€ 12.000
I/S	Bedrag is structureel als last bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Betreft extra structureel budget voor omgevingsveiligheidsdiensten. Dit is in de septembercirculaire 2020 door het Rijk ter beschikking gesteld

	↑ Indexatie raadsvergoedingen, contributies
Bedrag	€ 9.000
I/S	Bedrag is structureel als last bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Betreft indexering van vergoedingen en contributies.

	↑ Indexatie detachering programmaleiders ondermijning en veiligheid
Bedrag	€ 9.000
I/S	Bedrag is structureel als last bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Betreft indexering en verhoging door detachering via gemeente Helmond van de kosten van programmaleiders ondermijning en veiligheid.

	↑ Onderhoud mobiele brug naar vredesmonument
Bedrag	€ 7.000
I/S	Bedrag is incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Twee maal per jaar vinden er activiteiten plaats bij het vredesmonument gelegen aan het Ridderplein. Dat monument is dan via een tijdelijke mobiele brug te bereiken. Om de brug de komende jaren weer veilig te gebruiken is een verzwaring van de constructie noodzakelijk. Hiertoe worden de bestaande balken voorzien van dubbelzijdig multiplex en een extra balk aan de onderzijde. Aangezien de balken een maat hebben die niet meer regulier is moeten deze worden gezaagd. De kosten inclusief bouwkundig advies komen incidenteel neer op afgerond € 7.000.

	↑ Indexatie bijdrage MRE
Bedrag	€ 6.000
I/S	Bedrag is structureel als last bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	De gemeentelijke bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling MRE (Metropoolregio Eindhoven) is hoger als gevolg van indexering (loon- en prijsindex).

	↑Handhaving budget Rooije Asch
Bedrag	€ 12.000
I/S	Bedrag is structureel als last afgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Voor handhaving met betrekking tot Rooije Asch is er tot en met 2020 extra budget beschikbaar geweest. Dit is in 2021 niet meer het geval.

	↑ Lagere storting reserve automatisering
Bedrag	€ 16.000
I/S	Bedrag is structureel als last afgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Voor Microsoft licenties is er in 2020 incidenteel extra gestort naar de reserve automatisering. Dit geeft dan een verschil met 2021.

	↑ Gemeentearchief onderhoud verschuiving van exploitatie naar voorziening
Bedrag	€ 26.000
I/S	Bedrag is structureel als last afgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Vanwege vervallen van contract voor onderhoud is het groot onderhoud opgenomen in het Meerjaren Onderhoudsplan gebouwen. Daardoor is dit budget overgeheveld naar de voorziening groot onderhoud. Dit is neutraal voor de begroting.

	↑Stofkam
Bedrag	€ 29.000
I/S	Bedrag is structureel als last afgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Alle budgetten zijn beoordeeld of het geraamde bedrag voor 2021 in lijn is met de realisaties 2018 en 2019 en (waar mogelijk) de verwachte realisatie 2020. Hieruit volgt voor dit programma een verlaging van € 29.000.

	↑Salarislasten college van B&W
Bedrag	€ 32.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Per saldo dalen de lasten met € 32.000 ten opzichte van 2020. Dit is inclusief de indexatie van 2021. Op 22 mei 2020 heeft wethouder De Ruiter ontslag genomen. De gemeenteraad heeft daarna op 9 juli 2020 besloten het aantal wethouders terug te brengen van vier naar drie. Dat geeft een structurele besparing van € 103.000 per jaar. Die is al ingegaan in 2020 op de datum van aftreden.

	↑ Lagere doorbelasting uren
Bedrag	€ 41.000
I/S	Bedrag is structureel als last afgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Aan dit programma zijn in 2021 € 41.000 minder aan uren doorbelast dan in 2020. De toerekening van deze kosten wordt jaarlijks geactualiseerd. Dit betreft per saldo de verschuivingen tussen programma's (inclusief overhead) en de stijging van salarislasten.

	↑ Indexering huren en leges
Bedrag	€ 10.000
I/S	Bedrag is structureel en als baten bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Als gevolg van indexering van de leges zijn de geraamde baten in dit programma € 10.000 hoger dan in 2020. Door stijging van met name salarissen stijgen de tarieven (kostenverhaal) en daarmee de geraamde legesbaten.

	↑ MRE teruggave
Bedrag	€ 20.000
I/S	Bedrag is structureel en als baten bijgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	De MRE heeft in 2020 haar reserve Fysiek Domein opgeheven. Deze reserve werd door de MRE ingezet om structurele lasten te betalen. Dat is niet toegestaan binnen de financiële regelgeving. Daarom zijn die structurele lasten in 2020 opgenomen in de inwonersbijdrage. Het geld uit de reserve is vervolgens in 2020 teruggedaan naar de bij MRE aangesloten gemeenten. Dit was eenmalig en geeft daarom nu een verschil met 2020.

	↑ Lagere doorbelasting van goederen en diensten
Bedrag	€ 41.000
I/S	Bedrag is structureel als baat afgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Aan dit programma zijn in 2021 € 42.000 minder aan inkomsten vanuit de kostenplaats doorbelast dan in 2020.

	↑ Lagere onttrekking reserve automatisering
Bedrag	€ 75.000
I/S	Bedrag is structureel als baat afgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Voor uitgaven aan Microsoft licenties is in 2020 extra onttrokken aan de reserve. Dit was eenmalig en geeft dan een verschil met 2021.

	↑ Storting in voorzieningen wethouders
Bedrag	€ 153.000
I/S	Bedrag is structureel als last afgeraamd
Programma	Algemene zaken
Toelichting	Er wordt structureel € 80.000 bijgeraamd voor de opbouw van voorziening pensioenrecht wethouders. Ten opzichte van 2020 valt de totale storting in de voorzieningen in 2021 echter lager uit. Als het gevolg van het vertrek van wethouder De Ruiter is in 2020 namelijk een eenmalige storting gedaan in de voorziening wachtgelden.

Sociaal Domein & Volkshuisvesting

	↑ Programma- en uitvoeringskosten GR Peelgemeenten
Bedrag	€ 609.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De budgetten voor de programmakosten zijn geraamd op basis van de uitgebrachte notitie prognose zorgkosten 2020-2021 welke is geactualiseerd in de rapportage Q2 2020 door de GR Peelgemeenten in september 2020. Deze prognose is gevolgd in deze begroting met daarboven op een risico-opslag van € 250.000. De gehanteerde uitgangspunten waaronder indexatie en groei zijn uitgebreid toegelicht in bijlage 10. De uitvoeringskosten zijn geraamd op basis van de vastgestelde begroting GR Peelgemeenten 2021. Het genoemde verschil is ten opzichte van 2020.

	↑ GGD inwonersbijdrage
Bedrag	€ 486.000
I/S	Structureel als last verhoogd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Het budget is verhoogd op basis van de begroting GGD 2021-2024 de inwonersbijdrage is hierop aangepast. Daarnaast is het budget van de Zorgboog jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar toegevoegd. Zie voor verdere toelichting het verschil onder De Zorgboog jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar. Het budget is in 2021 € 486.000 hoger dan in 2020.

	↑ Leerlingenvervoer
Bedrag	€ 171.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Het budget is € 171.000 hoger dan in 2020 mede als gevolg van overeengekomen nieuwe tarieven. Besluit 3e financiële rapportage 2020. Het contract met de huidige aanbieder is verlengd met één schooljaar zodat het leerlingenvervoer voor het schooljaar 2020-2021 gegarandeerd is. .

	↑ Buurtsportcoaches
Bedrag	€ 78.000
I/S	Structureel als last verhoogd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De afspraken buurtsportcoaches lopen tot 31 december 2022. De gelden die hiervoor beschikbaar zijn gesteld vanuit het Rijk zijn geoormerkt. De uitgaven zijn in 2021 € 78.000 hoger dan in 2020. Dit is neutraal voor de begroting omdat er inkomsten tegenover staan.

	↑ Groot onderhoud
Bedrag	€ 66.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Voor 2021 staat een last voor groot onderhoud woonwagens gepland. Deze verdwijnt overigens uit de begroting omdat deze post onderdeel uitmaakt van de overdracht woonwagens.

	↑ Aanpak armoede en schulden
Bedrag	€ 58.000
I/S	Structureel en incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Het budget is € 58.000 hoger dan in 2020 omdat voor het eerder bereiken van inwoners met schulden (vroeg signalering) deze middelen structureel zijn opgenomen. Het betreft een verplichte taak. De middelen gaan ingezet worden voor kosten van een systeem "RIS Vroeg Eropaf" en uitvoeringscapaciteit 0,5 fte. In 2021 wordt de nieuwe wet gemeentelijke schuldhulpverlening een feit (WGS). Deze wet vraagt gemeenten om vroeg signalering bij betalingsachterstanden te organiseren. Dit betreft structureel € 50.000 (zie ook Kadernota 2021). Daarnaast incidenteel € 8.000 voor taalhuis.

	↑ Hogere rente en afschrijving
Bedrag	€ 39.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De rentelasten en afschrijvingslasten wijzigen jaarlijks. Daarnaast zijn de rentebaten conform BBV centraal geraamd en op mindering gebracht op de rentelasten. De netto doorbelasting van de rente daalt daardoor. Dit programma kent door diverse gebouwen (bijvoorbeeld MFA's) een hoog geïnvesteerd vermogen. De raming is € 39.000 hoger dan in 2020.

	↑ GGD huur huisvestingskosten gezondheidszorg 0-18 jarigen
Bedrag	€ 10.000
I/S	Bedrag is structureel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Met ingang van 2021 wordt de huur voor de locatie doorgerekend aan de gemeente. Oorspronkelijke maakte deze huur onderdeel uit van de inwonersbijdrage van Gemert-Bakel. Dat is komen te vervallen in 2018. GGD heeft toen verzuimd daarover afspraken te maken met de gemeente. In de jaren 2018 t/m 2020 heeft de GGD daarom zelf die kosten voor haar rekening genomen.

	↑ Bibliotheek
Bedrag	€ 10.000
I/S	Bedrag is incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De bibliotheek vraagt een indexering voor 2021 omdat ze afgelopen jaren (2019 en 2020) niet geïndexeerd zijn, terwijl de kosten van de bibliotheek wel verhoogd zijn vanwege cao-verhogingen (1,75% in 2018 en 2019, 3% in 2020 en 2% in 2021), huurverhogingen en algemene kostenverhogingen van leveranciers. Per saldo is daardoor het subsidiebedrag afgelopen jaren verlaagd en zet het de inhoud van de kwaliteit van dienstverlening zoals vastgesteld in het beleidsplan 2018-2021 onder druk. De bibliotheek heeft afgelopen jaren aangetoond (middels tussenevaluatie van het meerjarenbeleid aan de raad, en ook middels de reguliere jaarlijkse verantwoordingen) dat zij méér heeft gedaan, met minder (financiële) middelen. Mede ook op verzoek van ons als gemeente. Incidenteel wordt de bibliotheek nu extra ruimte geboden.

	↑ Belastingen en rechten
Bedrag	€ 9.000
I/S	Structureel als last verhoogd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Diverse accommodaties krijgen hogere belastingen en rechten doorbelast. Het budget is in 2021 € 9.000 hoger dan in 2020.

	↑ Hogere doorbelasting aan uren
Bedrag	€ 8.000
I/S	Bedrag is structureel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Aan dit programma zijn in 2021 meer aan uren doorbelast dan in 2020. De toerekening van deze kosten wordt jaarlijks geactualiseerd. Dit betreft per saldo de verschuivingen tussen programma's (inclusief overhead) en de stijging van salarislasteren.

	↑ Inkoop informele zorg subsidies voor dagbesteding
Bedrag	€ 8.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De subsidie aan dagbesteding de Vrije Verbinding € 8.000 en de Ontmoeting € 5.000 zijn in de begroting structureel opgenomen. Beide subsidies worden toegekend om duurdere zorgkosten te voorkomen. De raming is € 8.000 hoger dan in 2020. Het totaal van de raming bedraagt nu € 25.251. Beide subsidies werden in andere jaren ook verleend maar waren niet meer opgenomen.

	↑ Alcoholpreventie
Bedrag	€ 7.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Voor het plan van aanpak alcohol en drugs wordt een vierjaarlijks preventie-handhavingsplan alcohol gemaakt. Het maakt deel uit van de drank- en horecawet (DHW) art 43a en is een verplichte taak (zie Kadernota 2021) Het budget is structureel € 7.000 hoger dan in 2020.

	↑ Invoeren verplichte wet GGZ
Bedrag	€ 7.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Met de septembercirculaire 2019 zijn middelen beschikbaar gekomen voor ambulantisering GGZ. Voor 2020 bedroeg dit een bedrag van € 17.000 voor 2021 is deze € 7.000 hoger. Oplopend naar € 29.000 in 2022. De middelen worden hiervoor ingezet. Het budget is in 2021 € 7.000 hoger dan in 2020.

	↑ Lokale uitvoeringskosten jeugd website CJG
Bedrag	€ 6.000
I/S	Bedrag is incidenteel als last afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Het abonnement voor de website digitale preventie platform (CJG) van Hollands Welvaren is in de begroting structureel opgenomen. De raming is € 6.000 hoger dan in 2020 de kosten zijn niet nieuw maar waren niet opgenomen.

	↑ Mantelzorg subsidie logeerhuis Plezant
Bedrag	€ 8.000
I/S	Structureel als last afgeraamd jaren 2021 en 2022
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De subsidie aan logeerhuis Plezant is voortgezet voor 2021 en 2022. De subsidie is € 8.000 lager dan in 2020. In 2022 vindt waar nodig opnieuw besluitvorming plaats over het vervolg van het logeerhuis.

	↑ Bijdrage aan Senzer
Bedrag	€ 13.000
I/S	Structureel als last afgeraad
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De begroting is bijgesteld op basis van het ondernemingsplan 2021-2024. Aan Senzer wordt het ontvangen rijksbudget voor WSW-oud doorbetaald, een gedeelte van het ontvangen re-integratiebudget participatie, het volledige BUIG budget en een bijdrage in de algemene middelen. De bijdrage in de algemene middelen is € 13.000 lager dan in 2020. De bijdrage BUIG is € 121.000 hoger dan in 2020 als gevolg van hoger te ontvangen voorschot rijksbudget, zie ook onder baten BUIG. De bijdrage WSW-oud is € 192.000 hoger en de bijdrage re-integratie participatie € 70.000 als gevolg van een hoger te ontvangen Integratie Uitkering Participatie waar beide onderdeel van uit maken.

	↑ Commandeer college subsidie synthesesklas
Bedrag	€ 13.000
I/S	Structureel als last afgeraad
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Het budget is € 13.000 lager dan in 2020. De synthesesklas betrof een driejarige pilot welke is gestart in 2017. Vanaf 2021 is geen budget meer opgenomen in verband met. het aflopen van de subsidie termijn.

	↑ Diverse kleine verschillen lasten
Bedrag	€ 13.000
I/S	Bedrag is zowel incidenteel als structureel als last afgeraad
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Dit betreft een verzameling van verschillen kleiner dan <€ 5.000 binnen programma 2 aan de lasten kant.

	↑ Uitvoeringskosten 21 voor de jeugd (Veldhoven)
Bedrag	€ 14.000
I/S	Structureel als last afgeraad
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De kosten voor worden ondergebracht bij GR Peelgemeenten omdat deze gerelateerd zijn aan de inkoop taak door de GR. Structureel stonden deze te hoog opgenomen in de begroting waardoor nu een verlaging kan plaatsvinden. De raming bedraagt voor uitvoeringskosten 21 voor de jeugd en dvo Eindhoven tezamen € 79.000. Deze bedragen worden volledig overgeheveld naar GR Peelgemeenten hiervoor is een 1^e begrotingswijziging 2021 ingediend ter besluitvorming op 1 oktober 2020.

	↑ Jenaplanschool De Pandelaar
Bedrag	€ 14.000
I/S	Incidenteel als last afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	In 2020 is incidenteel een vergoeding voor kosten eerste inrichting beschikbaar gesteld in het kader van een aanvraag onderwijshuisvesting. Het budget is in 2021 daarom € 14.000 lager dan in 2020.

	↑ Cultuureducatie met kwaliteit
Bedrag	€ 15.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Het project cultuureducatie met kwaliteit betrof de periode 2017-2020 de bijdrage is gestopt. De kosten zijn hierdoor € 15.000 lager dan in 2021 hier staat ook geen bijdrage meer tegenover.

	↑ Peuterwerk
Bedrag	€ 17.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Met de Septembercirculaire 2018 is door het Rijk minder geld beschikbaar gesteld ten behoeve van voorschoolse voorziening peuters. Doel van deze uitkering was om alle peuters de mogelijkheid te geven om naar een voorschoolse voorziening te gaan. Uit een monitor die in 2017 werd gehouden blijkt dat de groep peuters veel kleiner is die naar de voorziening ging, dan daar waar de uitkering op gebaseerd was. Dit heeft geleid tot een jaarlijkse verlaging. Ten opzicht van het jaar 2020 is de verlaging € 17.000. Na het jaar 2021 blijft het budget weer constant. Het budget is structureel € 17.000 lager dan in 2020.

	↑ Preventie en vroegsignalering
Bedrag	€ 22.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Voor project Storm is een meerjarig contract afgesloten met GGZ Oost-Brabant 2018-2021. De kosten voor 2021 bedragen € 9.000 in 2020 was dit nog € 14.000. Dit geeft een verschil van € 5.000 ten opzichte van 2020. Aan Chill Out is voor 2020 nog € 17.000 beschikbaar, in 2021 is hier geen budget meer voor beschikbaar. Het budget is in 2021 € 22.000 lager dan in 2020.

	↑ Huisvesting algemeen advies en onderzoekskosten
Bedrag	€ 25.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Het budget is € 25.000 lager dan in 2020. In 2020 is € 25.000 beschikbaar gesteld voor opstelling van het integraal huisvestingsplan onderwijs.

	↑ Stofkam
Bedrag	€ 34.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Alle budgetten zijn beoordeeld of het geraamde bedrag voor 2021 in lijn is met de realisaties 2018 en 2019 en (waar mogelijk) de verwachte realisatie 2020. Hieruit volgt voor dit programma een verlaging van € 34.000.

	↑ Inburgering
Bedrag	€ 93.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	In 2020 zijn incidenteel middelen beschikbaar gekomen voor de invoering van de nieuwe wet Inburgering, verhoging taalniveau statushouders en maatschappelijke begeleiding. Dat geeft dan een verschil met 2021.

	↑ Besparing op Sociaal Domein
Bedrag	€ 106.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De taakstelling op het Sociaal Domein in 2020 bedroeg € 480.000 en in 2021 bedraagt die € 640.000. Dat geeft dit verschil, waarbij in deze begroting wordt voorgesteld € 54.000 van deze taakstelling te laten vervallen. Daardoor per saldo een verschil van € 104.000

	↑ De Zorgboog jeugdgezondheidszorg 0-4 jarige
Bedrag	€ 480.000
I/S	Structureel als last verlaagd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De subsidie relatie met de Zorgboog voor de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar is beëindigd en overgebracht naar de GGD. Het budget is in 2021 € 480.000 lager dan in 2020.

	↑ Tozo
Bedrag	€ 6.066.000
I/S	Structureel als last verlaagd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Ter compensatie voor de financiële gevolgen van de coronacrisis, heeft Het Rijk in 2020 middelen ter beschikking gesteld aan gemeenten voor de Specifieke Uitkering, Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). De middelen worden volledig doorgezet naar Senzer als uitvoerder van de regeling. In 2021 zijn geen uitgaven geraamd. Zie ook baten.

	↑ BUIG
Bedrag	€ 121.000
I/S	Structureel als baat bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Het bedrag is bijgeraamd. De BUIG gelden zijn door het Rijk voorlopig hoger vastgesteld dan in 2020. Wij zetten deze middelen 1 op 1 door aan Senzer. De doorbetaling aan Senzer is dan ook € 121.000 hoger dan in 2020.

	↑ Bijdrage aan Senzer
Bedrag	€ 37.000
I/S	Structureel als baat bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De door te betalen BUIG middelen aan Senzer zijn verlaagd met € 37.000 i.v.m. terugbetaling van het voorschot verhoogde asielinstroom BUIG 2017 (intertemporale middelen) Deze middelen zijn vanaf 2021 afzonderlijk opgenomen.

	↑ Buurtsportcoaches
Bedrag	€ 16.000
I/S	Structureel als baten verhoogd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	De afspraken buurtsportcoaches gelden tot 31 december 2022 de gelden die hiervoor beschikbaar zijn gesteld vanuit het Rijk zijn geoormerkt. De inkomsten uit het contract zijn in 2021 € 16.000 hoger dan in 2020.

	↑ Diverse kleine verschillen
Bedrag	€ 10.000
I/S	Bedrag is zowel incidenteel als structureel als baat bijgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Dit betreft een verzameling van verschillen kleiner dan <€ 5.000 binnen programma 2 aan de baten kant.

	↑ Cultuureducatie met kwaliteit
Bedrag	€ 15.000
I/S	Structureel als baat afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Het project cultuureducatie met kwaliteit betrof de periode 2017-2020 de bijdrage is gestopt. De bijdrage is hierdoor € 15.000 lager dan in 2021 hier staan ook geen kosten meer tegenover.

	↑ Lagere doorbelasting goederen en diensten
Bedrag	€ 31.000
I/S	Bedrag is structureel als baat afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Betreft lagere doorbelasting van € 31.000 ten opzichte van 2020.

	↑ Tozo
Bedrag	€ 6.066.000
I/S	Incidenteel als baat afgeraamd
Programma	Sociaal Domein
Toelichting	Ter compensatie voor de financiële gevolgen van de coronacrisis, heeft Het Rijk in 2020 middelen ter beschikking gesteld aan gemeenten voor de Specifieke Uitkering, Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). De middelen worden volledig doorgezet naar Senzer als uitvoerder van de regeling. In 2021 zijn geen inkomsten geraamd. Zie ook onder lasten.

Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer

	↑ Bomenonderhoud
Bedrag	€ 222.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	In 2019 is het boombeheerplan vastgesteld. Hierin is beschreven hoe we onze bomen in de wijken en buitengebieden beheren en laten onderhouden. Vanaf 2021 worden structureel extra middelen beschikbaar voor het onderhoud. Daarin wordt voor 2021 meer beschikbaar gesteld dan latere jaren omdat er achterstand wordt weggewerkt. Het budget 2021 bedraagt € 250.000 extra. Doordat er in 2020 incidenteel €28.000 vanwege stormschade beschikbaar was, is het verschil per saldo € 222.000.

	↑ Hogere doorbelasting uren
Bedrag	€ 205.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Aan dit programma zijn in 2021 € 205.000 meer aan uren doorbelast dan in 2020. De toerekening van deze kosten wordt jaarlijks geactualiseerd. Dit betreft per saldo de verschuivingen tussen programma's (inclusief overhead) en de stijging van salarislasten.

	↑ Omgevingsdienst ODZOB
Bedrag	€ 104.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Om meer duidelijkheid en sturing aan de Omgevingsdienst (ODZOB) te geven (aanbeveling aan colleges vanuit Rapport rekenkamercommissie betreffende efficiency en doelmatigheid ODZOB) is het belangrijk om te werken met een realistisch werkprogramma. Om dit te realiseren en daarbij de toenemende taken als gevolg van de vele ontwikkelingen te bekostigen is het budget met € 93.000 structureel verhoogd. Daarnaast worden de kosten voor bodemspecialist nu structureel in het budget voor de ODZOB opgenomen. Omdat we zelf geen bodemspecialist in dienst hebben nemen we deze taak nu al een aantal jaren bij de ODZOB af. Vooruitlopend op de komst van de Omgevingswet worden er bodemtaken van de provincie overgeheveld naar de gemeenten, omdat zij wettelijk het bevoegd gezag worden. Deze kosten worden structureel gecompenseerd door het Rijk (zie ook onder baten Omgevingsdienst € 11.000).

	↑ Invoering omgevingswet
Bedrag	€ 95.000 meer ten opzichte van 2020
I/S	Bedrag is structureel als lasten bijgeraamd. De volgende bedragen staan nu in de begroting geraamd voor de invoering omgevingswet 2021: € 329.000 2022: € 331.000. 2023: € 222.000 2024: € 311.500
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Het doel van de Omgevingswet is de regels voor ruimtelijke ontwikkeling te vereenvoudigen en samen te voegen. De Omgevingswet brengt veel veranderingen met zich mee waarop de gemeente op voorbereid moet zijn. Om extra tijd en ruimte te bieden voor een goede invoering van de wet, is de inwerkingtreding van de wet met één jaar uitgesteld naar 1 januari 2022.

	↑ Werkzaamheden monumenten
Bedrag	€ 67.000
I/S	Incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	In de begroting is eenmalig budget gereserveerd voor extra ondersteuning bij monumentenbeleid. De deels uit wetswijzigingen voortkomende werkzaamheden betreffen: • Opstellen erfgoedverordening, monumentenspaarfondsverordening, erfgoedvisie (gekoppeld aan omgevingsvisie), kerkenvisie; • Handleiding toetsingskaders boerderijsplitsing (raadsverzoek) • Opschonen en completeren van de monumentenlijst, wijzigen cultuurhistorische waardenkaarten.

	↑ Bomenvervangning
Bedrag	€ 50.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Voor tijdige vervanging oude bomen, structureel oplossen van overlast door bomen (zoals wortelopdruk of overige beheerproblemen) en voor renovatieprojecten is extra structureel budget opgenomen. Hierdoor voorkomen we afname of verminderde kwaliteit van ons bomenbestand en onveilige situaties en voldoen we aan eventuele herplantplicht.

	↑ Erfgoedvisie
Bedrag	€ 40.000
I/S	Incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Sinds 2009 zijn we verplicht om in bestemmingsplannen aandacht te besteden aan het behoud en versterking van ons erfgoed. Nu de nieuwe Omgevingswet op stapel staat is het nodig om een nieuwe erfgoedvisie op te stellen waarbij we in breder verband naar dit erfgoed kijken. In dit geval niet alleen het gebouwde, maar zeker ook het gebruik en de directe omgeving. Welke omgevingskwaliteiten komen voort uit onze erfgoederen en willen we beschermen c.q. versterken. Om tot een gedegen visie te komen met voldoende participatieruimte is € 40.000 incidenteel budget opgenomen.

	↑ Onderhoud keskes
Bedrag	€ 35.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	De gemeente heeft een aantal monumentale en beeldbepalende keskes in haar eigendom: 4 keskes met de status rijksmonument, 2 keskes met de status beeldbepalend pand en 1 keske zonder status. Hiervoor heeft de gemeente volgens de monumentenverordening 2011 een instandhoudingsplicht. Tot op heden was hiervoor geen apart budget gereserveerd, waardoor er achterstallig onderhoud is ontstaan. Om de achterstand weg te werken en de keskes in de toekomst goed te kunnen onderhouden is er nu structureel budget opgenomen voor inspecties Monumentenwacht en onderhoud.

	↑ Kapitaallasten EVZ
Bedrag	€ 22.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Vanwege afloop van kapitaallasten van bestaande investeringen is budget voor vervangingsinvestering opgenomen.

	↑ Senzer openbaar groen door kostenstijging
Bedrag	€ 22.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Sinds 2016 zet Senzer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in voor het onderhoud van het openbaar groen in Gemeert-Bakel. De extra lasten zijn het gevolg van lagere loonkostensubsidie vanwege een hogere loonwaarde van de Senzer medewerkers die bij ons werkzaam zijn.

	↑ Straatreiniging onder meer door areaaluitbreiding
Bedrag	€ 20.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Door kostenverhoging en areaaluitbreiding zijn de geraamde uitgaven voor straatvegen € 20.000 hoger dan in 2020. Deze post bestaat uit de onkruidbestrijding op elementverhardingen en het machinaal vegen van goten en fietspaden. De toename zit in het machinaal vegen, uitgevoerd door de gemeenschappelijke regeling Blink.

	↑ Slim melden applicatie
Bedrag	€ 16.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Dit betreft budget voor applicatie voor meldingen openbare ruimte. Dit systeem stroomlijnt de meldingen van burgers slim en maakt de afhandeling efficiënter door vereenvoudiging van het afhandelingsproces. Het vermindert daarmee de werkdruk van teamleider buitendienst, gebiedsbeheerders en handhavers.

	↑ Herijking groenbeheersplan
Bedrag	€ 5.000
I/S	Incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Incidenteel budget voor het actualiseren van het groenbeheersplan (nulmeting)

	↑ Tweejaarlijkse controle bruggen
Bedrag	€ 5.000
I/S	Deze lasten staan om de twee jaar in de begroting en geeft nu een verschil met 2020
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	De periodieke controles van bruggen vinden eens in de twee jaar plaats. Hiertoe is om het jaar budget opgenomen. Dit levert dit jaar een incidentele last op ten opzichte van vorig jaar.

	↑ Onderzoek visvijver
Bedrag	€ 5.000
I/S	Incidenteel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Het budget is € 5.000 lager dan in 2020. In 2020 is € 5.000 incidenteel beschikbaar gesteld voor onderzoek oplossingen tegen afkalvende oevers en aanleg steigers bij visvijver de Dribbelei.

	↑ Openbare verlichting
Bedrag	€ 11.000
I/S	Incidenteel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Betreft lagere onderhoudskosten openbare verlichting

	↑ Lagere kapitaallasten wegen
Bedrag	€ 16.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	De rentelasten en afschrijvingslasten wijzigen jaarlijks. In verband met een langere doorloop van de huidige investeringsprojecten komen de afschrijvingslasten 2021 lager uit. Daarnaast zijn de rentebaten conform BBV centraal geraamd en op mindering gebracht op de rentelasten. De netto doorbelasting van de rente daalt daardoor. Dit programma heeft een groot aandeel in de gemeentelijke kapitaalgoederen (met name wegen, riolering, openbare verlichting).

	↑ Bestrijding eikenprocessierups
Bedrag	€ 23.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Voor de bestrijding van de eikenprocessierups zijn er in 2020 incidenteel extra middelen van beschikbaar gesteld waarmee het totaal uitkomt op €182.000 voor bestrijding van ziekten en plagen. In de begroting 2021 zijn structureel €110.000 extra middelen opgenomen voor de bestrijding van de eikenprocessierups, waarmee het totaalbudget voor bestrijding ziekten en plagen €155.000 beschikbaar is (jaarlijks met €5.000 dalend). Het doel van de bestrijding/beheersing is om gezondheidsklachten te beperken. Daarnaast wordt er een start gemaakt met het benutten van natuurlijke vijanden in de strijd tegen overlast eikenprocessierups.

	↑ Kerkenvisies
Bedrag	€ 25.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	In 2020 is incidenteel budget van € 25.000 beschikbaar gesteld voor visies met betrekking tot de kerken.

	↑ Stofkam
Bedrag	€ 36.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Alle budgetten zijn beoordeeld of het geraamde bedrag voor 2021 in lijn is met de realisaties 2018 en 2019 en (waar mogelijk) de verwachte realisatie 2020. Hieruit volgt voor dit programma een verlaging van € 36.000.

	↑ Plattelandsontwikkeling, omgevingsvisie en VABproeftuin
Bedrag	€ 75.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	In 2020 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor opstellen omgevingsvisie en omgevingsplan VAB proeftuin Elsendorp. Dit is in 2021 niet het geval.

	↑ Lagere storting in reserve
Bedrag	€ 88.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	De storting in de reserve wegen vanwege is lager dan in 2020. Daarin wordt het beheerplan wegen gevolgd, deze storting neemt ieder jaar wat af.

	↑ Klimaatmiddelen
Bedrag	€ 99.000
I/S	Bedrag is structureel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Bij de Jaarrekening 2019 heeft de gemeenteraad klimaatmiddelen overgeheveld van 2019 naar voornamelijk 2020 en deels 2021. Deze € 99.000 is het verschil tussen 2020 en 2021.

	↑ Omgevingsvergunning lagere lasten
Bedrag	€ 215.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Dit betreft hogere lasten door werkzaamheden omgevingsdienst voor meer aanvragen omgevingsvergunningen activiteit bouwen in 2020. Daartegenover zijn de legesbaten in 2020 ook hoger.

	↑ Riolering hogere lasten en activeren uren
Bedrag	€ 283.000
I/S	Incidenteel en structureel als last afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Dit betreft (met name incidentele) extra lasten voor ondersteuning bij het rioolbeheer, het op orde brengen van riooldata, plaatsen grondwatermeeternet en diverse ad-hoc onderzoeken. Daarnaast wordt extra ingezet om de gemeente weerbaar te maken tegen het veranderende klimaat: een klimaatbestendig en onweerstaanbaar Gemeert-Bakel.

	↑ Omgevingsdienst ODZOB
Bedrag	€ 11.000
I/S	Structureel als baat bijgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Structurele middelen van het Rijk voor de overgehevelde bodemtaken van de provincie naar de gemeente vanwege overdracht van het bevoegd gezag. Met deze middelen wordt de inzet van bodemspecialisten van de Omgevingsdienst gedekt (zie ook lasten Werkprogramma Omgevingsdienst € 11.000)

	↑ Lagere doorbelasting van goederen en diensten
Bedrag	€ 37.000
I/S	Structureel als baat afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Aan dit programma zijn in 2021 € 37.000 minder aan inkomsten goederen en diensten toegerekend dan in 2020.

	↑ Vrijval reserve BIO-fonds
Bedrag	€ 51.000
I/S	Bedrag is structureel als baat afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	In 2020 heeft eenmalig een vrijval uit reserve BIO-fonds plaatsgevonden. In 2021 is dit niet het geval.

	↑ Riolering lagere onttrekking aan voorziening
Bedrag	€ 104.000
I/S	Structureel als baat afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	Vanwege incidenteel hogere lasten in 2020 is de geraamde onttrekking ten gunste van dit programma in 2021 lager dan in 2020.

	↑ Lagere leges
Bedrag	€ 177.000
I/S	Structureel als baat afgeraamd
Programma	Ruimtelijke Ordening & Openbaar Beheer
Toelichting	In 2020 zijn de leges bijgeraamd als gevolg van meer aanvragen omgevingsvergunningen. Hiervoor zijn ook extra kosten gemaakt, die staan ook verantwoord onder de verschillen aan de lasten zijde. Als gevolg van indexering van de leges zijn de geraamde baten in dit programma € 11.000 hoger dan in 2020. Door stijging van met name salarissen stijgen de tarieven (kostenverhaal) en daarmee de geraamde legesbaten. Deze € 11.000 betreft de doorwerking van de salarisstijgingen in 2020. Deze salarisstijgingen zijn in 2020 fasegewijs ingevoerd.

Economie & Sport

	↑ Renovatie sporthal Molenbroek
Bedrag	€ 156.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Betreft de structurele lasten naar aanleiding van de in 2020 uitgevoerde renovatie en verduurzaming van Sporthal Molenbroek Gemert.

	↑ Hogere doorbelasting uren
Bedrag	€ 142.000
I/S	Structureel en incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Aan dit programma zijn in 2021 € 142.000 meer aan uren doorbelast dan in 2020. De toerekening van deze kosten wordt jaarlijks geactualiseerd. Dit betreft per saldo de verschuivingen tussen programma's (inclusief overhead) en de stijging van salarislaster.

	↑ Renovatie zwembad
Bedrag	€ 96.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Dit betreft de jaarlasten van het investeringsdeel van de gemeente aan de renovatie van het zwembad.

	↑ Afval hogere lasten onder andere verwerking GFT
Bedrag	€ 59.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Belangrijkste verhoging betreft de kosten van inzameling en milieustraat (Blink) en verwerking van GFT-afval. De verwerkingstarieven stijgen van €41 naar €58 per ton GFT-afval.

	↑ Centrumontwikkeling Gemert
Bedrag	€ 50.000
I/S	Incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	In 2011 is voor Gemert centrum een centrumvisie opgesteld met daarbij een uitvoeringsprogramma (2011-2021). In 2019 is een centrummanager gestart, met als doel Gemert Vorstendom en centrum Bakel op de kaart zetten bij de inwoners van Gemert-Bakel, buurgemeenten en toeristen om meer omzet te creëren bij de ondernemers. Omdat de huidige centrumvisie 2011-2021 op zijn einde loopt, wordt in 2020 een nieuw centrumplan 2022-2032 opgesteld. Hiervoor is incidenteel € 50.000 ter beschikking gesteld in deze begroting.

	↑ Groot onderhoud sporthal De Beek conform beheerplan
Bedrag	€ 47.000
I/S	Incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Conform het Meerjaren Onderhoudsplan wordt is er budget voor groot onderhoud aan de sporthal. Onttrekking uit voorziening onderhoud gebouwen (zie ook baten)

	↑ Verplaatsing groencompostering
Bedrag	€ 34.000
I/S	Structureel als last bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Dit is een ontwikkeling die al in de begroting 2020 is opgenomen. Betreft saldo lasten van hierbij betrokken ontwikkelingen die oploopt structureel van € 7.310 in 2020 tot € 44.810 vanaf 2021. Samen met wat andere aanpassingen dit verschil.

	↑ Ontwikkeling bedrijventerreinen Bakel en Milheeze
Bedrag	€ 10.000
I/S	Incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Het college vindt het belangrijke dat in alle kernen voldoende bedrijventerreinen beschikbaar zijn. Het gaat goed op bedrijventerrein Smartpark. Recent is er weer een aantal kavels verkocht. In 2018/2019 hebben de ondernemersverenigingen van Bakel en Milheeze samen met de gemeente een enquête uitgezet om te achterhalen wat de behoefte is aan extra bedrijfskavels in beide dorpskernen. Op basis van deze informatie is verkend wat de vervolgstappen zijn. Daarvoor is in deze begroting incidenteel een bedrag van € 10.000 opgenomen.

	↑ Stofkam
Bedrag	€ 15.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Alle budgetten zijn beoordeeld of het geraamde bedrag voor 2021 in lijn is met de realisaties 2018 en 2019 en (waar mogelijk) de verwachte realisatie 2020. Hieruit volgt voor dit programma een verlaging van € 15.000.

	↑ Diverse kleine verschillen
Bedrag	€ 16.000
I/S	Structureel als lasten afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Dit betreft een verzameling van verschillen kleiner dan <€ 5.000 binnen programma 4 aan de lastenkant.

	↑ Verkeersveiligheid lagere uitvoeringskosten
Bedrag	€ 20.000
I/S	Incidenteel als last afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	In 2020 is voor verkeersveiligheidsplan €20.000 budget beschikbaar gesteld. Dit is in 2021 niet het geval.

	↑ Subsidie Geopark (eenmalig 2020)
Bedrag	€ 21.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	De provinciale subsidie voor gastheerschap Geopark Peelhorst, die is doorbetaald aan IVN, was in 2020 incidenteel.

	⬆ Beleid vastgoed sportaccommodaties advieskosten
Bedrag	€ 25.000
I/S	Incidenteel als last afgeraamd 2020: € 50.000 2021: € 25.000 2022: € 25.000
Programma	Economie & Sport
Toelichting	In de Kadernota Sport 2015 staat dat de verantwoordelijkheid van het beheer, onderhoud en exploitatie bij de vereniging komt te liggen. In de herziening van de Kadernota Sport (2016) is aangegeven dat privatisering en bijdrage op het gebied van vastgoed mogelijk leidt tot financiële problemen bij de sportverenigingen. De privatisering is dan ook uit de beleidskaders gehaald. Er is onduidelijkheid omtrent de privatisering, zowel bij de verenigingen als bij de gemeente. Het is van belang dat de huidige afspraken in beeld worden gebracht, zodat de verantwoordelijkheden voor de verenigingen (en eventuele consequenties voor een eventuele aanpassing) inzichtelijk gemaakt kunnen worden. Er is voor een aantal jaren extra budget om het beleid en de basisvoorzieningen ten aanzien van vastgoed buitensport uit te werken in heldere, transparante overeenkomsten/contracten.

	⬆ Ontwikkeling stedenbouwkundig plan (eenmalig 2020)
Bedrag	€ 37.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	In 2020 is budget toegekend voor ontwikkeling van stedenbouwkundig plan. Dit is incidenteel geweest.

	⬆ Bijdrage innovatiehuis eenmalig hoger in 2020
Bedrag	€ 45.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	In 2020 heeft een extra bijdrage plaatsgevonden voor het Innovatiehuis. Dit is niet het geval in 2021.

	⬆ Legionellapreventie aanpassing installaties
Bedrag	€ 100.000
I/S	Structureel als last afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	In het Meerjaren Onderhoudsplan gebouwen is in 2020 incidenteel geld vrijgemaakt voor aanpassingen aan installaties bij gemeentelijke (sport)accommodaties ter voorkoming van legionella. Dat is niet het geval in 2021.

	↑ Hogere lasten afvalstoffenheffing
Bedrag	€ 468.000
I/S	Structureel als baat bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	De inkomsten afvalstoffenheffing zijn verhoogd als gevolg van de hogere lasten en lagere baten binnen de afvalbegroting. De tarieven worden verhoogd om kostendekkend te zijn. Dat geeft een verschil met 2020.

	↑ SPUK subsidie
Bedrag	€ 57.000
I/S	Structureel als baat bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Het Rijk heeft de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (SPUK) in het leven geroepen om gemeenten te compenseren voor het financiële nadeel wat zij ondervonden van veranderende regelgeving voor BTW op sport. In de begroting was tot nu toe geen rekening gehouden met een SPUK opbrengst op de jaarlijkse budgetten (exploitatie). Dat heeft in de Jaarrekening 2019 een voordeel gegeven en dat zal ook het geval zijn in 2020. Vanaf 2021 is deze SPUK nu wel geraamd in de begroting. De regeling loopt tot en met 2023. De algehele verwachting is dat het Rijk in 2024 en verder zal doorzetten. De baten zijn hiervoor met € 57.000 structureel bijgeraamd.

	↑ Hogere onttrekking sporthal De Beek hoog onderhoud
Bedrag	€ 47.000
I/S	Structureel als baat bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Conform het Meerjaren Onderhoudsplan wordt het budget voor groot onderhoud aan sporthal De Beek (zie ook lasten) onttrokken aan de voorziening. Dit is voor het programma een incidentele baat.

	↑ Indexeren huren en leges
Bedrag	€ 3.000
I/S	Structureel als baat bijgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Als gevolg van indexering van de leges zijn de geraamde baten in dit programma € 3.000 hoger dan in 2020. Door stijging van met name salarissen stijgen de tarieven (kostenverhaal) en daarmee de geraamde legesbaten.

	↑ Lagere doorbelasting van goederen en diensten
Bedrag	€ 19.000
I/S	Structureel en incidenteel als baat afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	Aan dit programma zijn in 2021 € 19.000 minder aan inkomsten goederen doorbelast dan in 2020.

	↑ Subsidie Geopark (eenmalig 2020)
Bedrag	€ 21.000
I/S	Incidenteel als baat afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	De ontvangen provinciale subsidie voor gastheerschap Geopark Peelhorst was in 2020 incidenteel. Deze is (zie lastenzijde), doorbetaald aan IVN.

	↑ Afval lagere opbrengsten uit PMD, oud papier
Bedrag	€ 261.000
I/S	Structureel als baat afgeraamd
Programma	Economie & Sport
Toelichting	De verwachte opbrengstprijzen van ingezameld oud papier en de vergoeding voor inzameling plastic (PMD) zijn fors lager. Daarnaast lagere opbrengsten vanuit de ingezamelde afvalstromen op de milieustraat.

Financiën & Woningbouw

	↑ Storting risicoreserve Corona
Bedrag	€ 250.000
I/S	Bedrag is incidenteel als last bijgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	In deze begroting is in jaarschijf 2021 een incidentele storting in de risico-reserve Corona met een bedrag van € 250.000 opgenomen. Omdat ook komend jaar als gevolg van corona op veel fronten een onzeker jaar lijkt te worden hebben we naast een fors bedrag in 2020 ook voor 2021 een bedrag gereserveerd om, mochten we het nodig vinden, noodmaatregelen te kunnen treffen binnen onze gemeente.

	↑ Gebouwen en gronden
Bedrag	€ 53.000
I/S	Bedrag is structureel als lasten bijgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	De lasten voor gebouwen neemt toe in 2021 ten opzichte van 2020. Dit is voor een deel gestegen energielasten en belastingen (€ 5.000) maar hoofdzakelijk geplande onderhoudsinvesteringen.

	↑ Stofkam
Bedrag	€ 9.000
I/S	Bedrag is structureel als lasten afgeraamd.
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	Alle budgetten zijn beoordeeld of het geraamde bedrag voor 2021 in lijn is met de realisaties 2018 en 2019 en (waar mogelijk) de verwachte realisatie 2020. Hieruit volgt voor dit programma een verlaging van € 9.000.

	↑ Woningbouwprogramma
Bedrag	€ 10.000
I/S	Bedrag is incidenteel als lasten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	Voorheen verrichte MRE voor de gemeente woningbouwonderzoeken. Die taak wordt niet meer door het MRE vervuld. Daarom is in de begroting 2020 om de drie jaar € 10.000 opgenomen voor het uitvoeren van een dergelijk onderzoek. In 2020 stond daar € 10.000 voor geraamd. In 2021 niets. Het eerste volgende jaar dat dit bedrag weer staat geraamd is 2023.

	↑ Lagere doorbelasting uren, goederen en diensten
Bedrag	€ 149.000
I/S	Bedrag is structureel als lasten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	Aan dit programma wordt voor € 149.000 aan lagere lasten uren, goederen en diensten doorberekend ten opzichte 2020. De toerekening van deze kosten wordt jaarlijks geactualiseerd. Dit betreft per saldo de verschuivingen tussen programma's (inclusief overhead) en de stijging van salarislasten.

	↑ Lagere doorbelasting rentelasten
Bedrag	€ 322.000
I/S	Bedrag is structureel als lasten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	Aan dit programma wordt voor € 322.000 aan lagere rentelasten doorberekend ten opzichte van 2020, dit als gevolg van aflossingen.

	↑ Saldo begroting 2020
Bedrag	€ 426.000
I/S	Bedrag is structureel als lasten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	De Begroting 2020 gaf een overschot van € 426.000. Dat was dan begrotingstechnisch geraamd in dit programma. Het overschot in 2021 is nog niet als zodanig geraamd. Dat geeft dan een verschil met 2021.

	↑ Groot onderhoud gebouwen
Bedrag	€ 462.000
I/S	Bedrag is structureel als baten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	Het groot onderhoud van gebouwen wordt onttrokken aan de voorziening groot onderhoud gebouwen. Hiermee worden de lasten over alle jaren geëgaliseerd. Voor 2021 staat er in vergelijking met 2020 voor € 462.000 minder onderhoud op het programma. Een evenredig bedrag wordt ook minder aan de voorziening onttrokken, zie baten.

	↑ Duurzaamheid (eenmalig 2020)
Bedrag	€ 464.000
I/S	Bedrag is structureel als baten afgeraamd.
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	In 2020 is eenmalig € 425.500 ontvangen van het Rijk voor de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE). Daarnaast is € 3.000 ontvangen van het Rijk voor energiebesparende maatregelen kantoorpanden. Daar staan dan evenredige uitgaven tegenover. Daarnaast is in 2020 eenmalige € 35.000 geraamd voor uitvoering van de Regionale Energiestrategie (RES)

	↑ Lagere lasten bouwgrondexploitatie
Bedrag	€ 966.000
I/S	Bedrag is structureel als lasten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	De baten en lasten van de bouwgrondexploitatie dienen opgenomen te worden in de begroting. Deze zijn wel neutraal opgenomen. Dat betekent dat de bouwgrondexploitatie geen invloed heeft op het saldo. In vergelijking met 2020 zijn de baten € 966.000 lager.

	↑ Stortingen en onttrekkingen reserves en voorzieningen
Bedrag	€ 2.378.000
I/S	Bedrag is structureel als lasten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	Er zijn in 2021 minder mutaties begroot dan in 2020. Dit komt omdat in het jaar 2020 inmiddels een aantal begrotingswijzigingen hebben plaatsgevonden. Dit is ondermeer de vorming van een reserve corona van € 962.000 uit het jaarrekeningresultaat 2019, de resultaten van de eerste drie financiële rapportages. Verder staat in 2020 nog een storting in het weerstandsvermogen van € 250.000 gepland. Die is in 2021 komen te vervallen. Tenslotte is de verwachte winstneming voor de bouwgrondexploitatie in 2021 lager dan in 2020. De mutaties in de bouwgrondexploitatie hebben verder geen invloed op het saldo van de begroting.

	↑ Hogere doorbelasting goederen en diensten
Bedrag	€ 250.000
I/S	Bedrag is structureel als baten bijgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	Aan dit programma zijn voor € 250.000 aan meer goederen en diensten toegerekend dan in 2020. Dit betreft voor het overgrote deel uren die bij projecten in rekening worden gebracht.

	↑ Stofkam (verkoop Ruimte voor Ruimte titels)
Bedrag	€ 63.000
I/S	Bedrag is incidenteel als baat bijgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	In deze begroting is rekening gehouden met de boekwinst op incidentele verkoop twee Ruimte voor Ruimte titels. Deze is voortgekomen uit het hanteren van de stofkam op basis van realisatie afgelopen jaren.

	↑ Toeristenbelasting
Bedrag	€2.000
I/S	Bedrag is structureel als baat bijgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	De opbrengsten toeristenbelasting zijn vermeerderd met 1,5% inflatie.

	↑ Lagere pachttopbrengsten
Bedrag	€ 9.000
I/S	Bedrag is structureel als last afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	De pachttopbrengsten voor 2021 zijn geschat en dit geeft een aframing ten opzichte van de raming opgenomen in de begroting 2020 van € 9.000.

	↑ Suppletie BTW
Bedrag	€ 279.000
I/S	Bedrag is structureel als baten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	In 2020 is er een suppletie BTW over de afgelopen jaren ingediend en toegekend. Dat was een eenmalige opbrengst in 2020. Dat geeft dan een verschil van 2021.

	↑ Taakstelling verkoop gebouwen
Bedrag	€ 401.000
I/S	Bedrag is structureel als baten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	In de begroting 2020 is een taakstelling opgenomen voor het realiseren van een eenmalige opbrengst uit de verkoop gebouwen inclusief vrijval in de onderhoudsvoorziening na verkoop. Die taakstelling had grotendeels betrekking op 2020 en voor een deel 2021. Genoemd bedrag van € 401.000 is het verschil tussen 2020 en 2021.

	↑ Duurzaamheid (eenmalig 2020)
Bedrag	€ 429.000
I/S	Bedrag is structureel als baten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	In 2020 is eenmalig € 425.500 ontvangen van het Rijk voor de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE). Daarnaast is € 3.000 ontvangen van het Rijk voor energiebesparende maatregelen kantoorpanden. Dit zijn eenmalige opbrengsten geweest in 2020 en dat geeft dan een verschil met 2021..

	↑ Groot onderhoud gebouwen (ontrekking voorziening)
Bedrag	€ 462.000
I/S	Bedrag is structureel als baten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	Het groot onderhoud van gebouwen wordt onttrokken aan de voorziening groot onderhoud gebouwen. Hiermee worden de lasten over alle jaren geëgaliseerd. Voor 2021 staat er in vergelijking met 2020 voor € 462.000 minder onderhoud op het programma (zie lasten) dus wordt er ook minder aan de voorziening onttrokken.

	↑ Lagere baten bouwgrondexploitatie
Bedrag	€ 1.831.000
I/S	Bedrag is structureel als baten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	De baten en lasten van de bouwgrondexploitatie dienen opgenomen te worden in de begroting. Deze zijn wel neutraal opgenomen. Dat betekent dat de bouwgrondexploitatie geen invloed heeft op het saldo. In vergelijking met 2020 zijn de baten € 1.831.000 lager.

	↑ Stortingen en ontrekkingen reserves en voorzieningen
Bedrag	€ 2.215.000
I/S	Bedrag is structureel als baten afgeraamd
Programma	Financiën & Woningbouw
Toelichting	Er zijn in 2021 minder mutaties begroot dan in 2020. Dit komt omdat in het jaar 2020 inmiddels een aantal begrotingswijzigingen hebben plaatsgevonden. Dit is ondermeer de vorming van een reserve corona van € 962.000 uit het jaarrekeningresultaat 2019, de resultaten van de eerste drie financiële rapportages. Verder staat in 2020 nog een storting in het weerstandsvermogen van € 250.000 gepland. Die is in 2021 komen te vervallen. Tenslotte is de verwachte winstneming voor de bouwgrondexploitatie in 2021 lager dan in 2020. De mutaties in de bouwgrondexploitatie hebben verder geen invloed op het saldo van de begroting.

Bijlage 10: Specificatie Sociaal Domein

↑ In deze bijlage wordt een toelichting gegeven op de raming voor het Sociaal Domein.

Drie decentralisaties Sociaal Domein in 2021

De provincie heeft de afgelopen jaren speciale aandacht gehad voor de hoogte van de uitgavenramingen 3d's. Daarvoor zijn in 2018 de volgende richtlijnen gegeven vanuit de provincie. Deze zijn onverkort van toepassing.

Richtlijnen provincie 3d's

1. Het is niet reëel om in de Begroting 2021 het uitgangspunt van budgettair neutraal ramen 3d's te hanteren;
2. Geef in de Begroting 2021 duidelijk aan op welke uitgangspunten de ramingen zijn gebaseerd en leg hierbij ook een koppeling naar de realisatiecijfers in de jaarrekening;
3. Wanneer er een taakstelling in de Begroting 2021 wordt opgenomen dan adviseren wij de raming van deze taakstelling reëel te onderbouwen. Leg daarbij concreet op programmaniveau vast hoe de taakstelling wordt ingevuld en geef daarbij ook aan hoe het proces, dat bij het concretiseren gevolgd gaat worden, eruitziet.

Wij vertalen dit naar de Begroting 2021 als volgt:

Uitgangspunten 2021-2024 3d's gemeente Gemert-Bakel

De notitie prognose zorgkosten 2020-2021 uitgebracht door GR Peelgemeenten in april 2020 is in oorsprong de basis geweest voor het opstellen van de reële ramingen 2021-2024 voor Wmo, Jeugd en Bijzondere bijstand, Minimabeleid en Schulddienstverlening (BMS). De GR Peelgemeenten heeft deze prognose in september 2020 geactualiseerd in de rapportage Q2 2020. In deze begroting gebruiken wij deze meest actuele prognose.

In onderstaande tabel staan de uitgangspunten voor prijsontwikkeling (indexering) en ontwikkeling groei afname voorzieningen (volume) opgenomen. Uitgegaan is van indexeringen die in de sectoren gelden. In de tabel is ook 2020 vermeld om inzicht te geven in de totale groei.

Uitgangspunten	2020		2021	
	Indexering	Volume	Indexering	Volume
Wmo				
Hulp bij het huishouden	2,54%	5,00%	9,10%	5,00%
Begeleiding	2,54%	2,50%	3,24%	2,50%
Collectief vervoer	6,70%	0,00%	2,80%	0,00%
Rolstoelen/woonvoorzieningen	2,60%	0,00%	2,60%	0,00%
Vervoer	2,60%	7,00%	2,60%	7,00%
Jeugd	2,54%	0,00%	3,24%	0,00%
BMS	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Toelichting percentages

Invoering van het abonnementstarief heeft een aanzuigende werking op Huishoudelijke ondersteuning blijkt zowel lokaal als landelijk. De verwachting is dat de stijging zich nog doorzet. Voor tariefstijging wordt in 2021 een verhoging verwacht van 9,1% als gevolg van loonsverhogingen en loontredestijgingen. Voor Begeleiding gaan we uit van toenemende vergrijzing dat leidt tot een stijgende zorgvraag. Voor Vervoer wordt een stijging in de zorgvraag verwacht wat zich uit in een groei van 7% in volume.

Voor Jeugd is geen aanleiding om een percentage voor stijging van kosten zorgvraag op te nemen. Er is alleen rekening gehouden met indexering.

Voor BMS is eveneens geen aanleiding om rekening te houden met stijgende kosten. Voor bijzondere bijstand zijn eerder al kosten opgenomen voor de inkomens- en werktoeslag.

Overige uitgangspunten

- Basis voor de programmakosten 3d's is de meest actuele prognose van de GR Peelgemeenten;
- Risico-opslag 3d's van jaarlijks € 250.000;
- De uitvoeringskosten GR Peelgemeenten zijn op basis van de begroting 2021, de eerste begrotingswijziging 2021 en de meerjarenraming 2021-2024 van GR Peelgemeenten;
- De ramingen 2021-2024 zijn op basis van het ondernemingsplan Senzer 2021;
- Voor de inkomsten Voogdij/18+ is de meicirculaire 2020 gevolgd.

Toekomstige ontwikkelingen waarmee geen rekening is gehouden

- Decentralisatie van beschermd wonen 1-1-2022: het wordt een taak van alle gemeenten, niet alleen van de centrumgemeenten daarom komt er een nieuwe verdeling van het geld;
- Herijking gemeentefonds per 1-1-2022: naast het klassieke deel wordt ook het deel Sociaal Domein herverdeeld;
- Wijziging woonplaatsbeginsel jeugdwet per 1-1-2022;
- Inkoop: nieuwe contracten JeugdzorgPlus en GI's per 1-1-2021;
- Inkoop: nieuwe contracten Jeugd voor segment Hoog Complex en segment Wonen per 1-1-2021;
- Inkoop: vervallen B-variant per 2021.

De effecten van deze toekomstige ontwikkelingen zijn nog niet bekend op dit moment en kunnen positief of negatief uitpakken voor de begroting van de gemeente.

Raming 2021-2024

↑ Conform de uitgangspunten en voorschriften worden de programmakosten voor 3d's reëel geraamd. De begroting voor 2021 en verder ziet er als volgt uit.

	Werkelijk					Begroot				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wmo	3.959	4.010	4.508	4.843	5.196	5.749	5.752	5.752	5.752	5.752
Jeugd	4.732	5.447	6.169	5.569	6.094	5.766	6.086	6.086	6.086	6.086
BMS	617	672	661	709	831	879	843	843	843	843
Risico-opslag							250	250	250	250
Totaal	9.308	10.129	11.338	11.121	12.121	12.394	12.931	12.931	12.931	12.931

Bedragen * €1.000

Bijlage 11: Specificatie leges

↑ Met deze kostenonderbouwing wordt een inzicht gegeven in kostentoerekening van de activiteiten die een direct verband hebben met de te leveren diensten waarvoor via de legesverordening worden gevraagd.

De vereisten voor de kostendekkendheid van de leges zijn als volgt:

- Leges mogen maximaal kostendekkend zijn op ramings- c.q. begrotingsbasis (baten gedeeld door lasten maximaal 100%);
- De lasten betreffen zowel ambtelijke inzet als externe kosten;
- Op grond van een uitspraak van de Hoge Raad van 13 februari 2015 geldt de eis van kostendekkendheid voor de legestarieven binnen de totale legesverordening (kruissubsidiëring tussen titels mogelijk).;
- Daarnaast geldt op grond van de werkingssfeer van de Europese Dienstenrichtlijn bij titel 3 de eis van kostendekkendheid voor de legestarieven per hoofdstuk;
- Voor reisdocumenten en rijbewijzen is de gemeente gebonden aan de maximale tarieven die het Rijk daarvoor jaarlijks vaststelt;
- Kosten van werkzaamheden die geen verhaalbare (belastbare) dienst zijn, worden niet toegerekend waaronder;
 - Kosten van beleid;
 - Kosten van handhaving, toezicht en controle (met uitzondering van eerste controle na oplevering) voor wat betreft titel 2.
- De gecompenseerde Btw op kosten (Btw-compensatiefonds), wordt als kostenpost meegenomen;
- Overhead maakt geen onderdeel uit van de programma's, maar wordt als kostenpost meegenomen.

↑ Leges titel 1 tot en met titel 3

Legesverordening (x €1.000)	Lasten	Baten	Dekking %
Titel 1 (algemene dienstverlening)	407	518	79%
Titel 2 (omgevingsvergunning)	1.250	1.225	102%
Titel 3 (horeca en evenementen)	36	84	43%
Totale leges	1.693	1.827	93%

Gezien het lage dekkingspercentage van titel 3 en de verplichting om bij titel 3 de kostendekkendheid per titel te beoordelen is deze titel hieronder verder uitgesplitst.

Titel 3, uitgesplitst op hoofdstuk	Baten	Lasten	Dekking %
3.1 Horeca	19	18	100%
3.2 Evenementen	17	66	26%
Totale leges	36	84	43%

Bijlage 12: Kerngegevens

Kerngegevens per 1 januari van het betreffende jaar				
Sociale structuur	2017	2018	2019	2020
Aantal inwoners:	30.024	30.340	30.447	30.723
waarvan:				
van 0 t/m 14 jaar	4.997	4.996	4.941	4.926
van 15 t/m 24 jaar	3.447	3.453	3.457	3.458
van 25 t/m 44 jaar	7.100	7.156	7.190	7.280
van 45 t/m 64 jaar	9.039	9.076	9.007	8.977
van 65 jaar en ouder	5.441	5.659	5.852	6.082
Aantal bijstandsgerechtigden	394	402	436	442

Fysieke structuur	2017	2018	2019	2020
Oppervlakte gemeente	12.337 ha	12.337 ha	12.337 ha	12.337 ha
Waarvan:				
Binnenwater	109 ha	109 ha	109 ha	109 ha
Historische dorpskern	8 ha	8 ha	8 ha	8 ha
Oppervlakte groen buitengebied (excl. bosgrond):	308 ha	308 ha	308 ha	308 ha
Oppervlakte groen in woonomgeving:	114 ha	114 ha	114 ha	114 ha
Oppervlakte sportvelden:	312 ha	312 ha	312 ha	312 ha
Oppervlakte bossen:	350 ha	350 ha	331 ha	331 ha
Lengtes van wegen:				
- asfalt:	209 km	209 km	209 km	209 km
- klinkerwegen:	97 km	97 km	97 km	97 km
- betonwegen:	16 km	16 km	16 km	16 km
- overige (o.a. zandwegen en halfverharding):	90 km	90 km	90 km	90 km
Aantal woonruimten*:	12.675	12.775	12.754	12.635

* De daling in woonruimten is het gevolg van een gewijzigde definitie en niet een daadwerkelijke daling in 2020.

FINANCIËLE KERNGEGEVENS

Financiële structuur (x€ 1.000)	2017	2018	2019	2020
Opbrengst OZB	7.150	7.310	8.004	8.675
Algemene uitkering gemeentefonds	39.186	42.408	44.418	45.344
Algemene uitkering per inwoner	1,31	1,40	1,46	1,48
Balanstotaal	158.212	156.456	156.621	158.290
Vaste geldleningen	117.248	110.665	114.536	116.400
Vaste geldleningen per inwoner	3,91	3,65	3,76	3,79
Algemene reserve	2.854	185	1.039	1.265
Bestemmingsreserves	6.049	8.038	10.294	11.248
Voorzieningen (inclusief bouwgrondexploitatie)	26.555	28.455	29.494	25.485
Totale reserves en voorzieningen	35.458	36.678	40.827	37.998
Totale reserves en voorzieningen per inwoner	1,18	1,21	1,34	1,24

Bijlage 13: Specificatie algemene uitkering

Uitkomsten septembercirculaire 2020

↑ De algemene uitkering pakt op basis van de septembercirculaire 2020 als volgt uit. Deze cijfers zijn verwerkt in de voorliggende Begroting 2021:

Algemene uitkering (x € 1.000)	2020	2021	2022	2023
Stand meicirculaire 2020	46.362	46.317	46.280	46.300
Ontwikkelingen (accres/maatstaven/BTW compensatiefonds/hoeveelheidsversch.)	349	312	285	364
Opschalingskorting	243	0	0	0
Waterschapsverkiezingen	5	5	5	5
Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	32	0	0	0
Gezond in de stad (DU)	11	11	0	0
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	12	12	12	12
Jeugdhulp extra middelen	0	452	0	0
Totaal mutaties septembercirculaire 2020	652	792	302	381
Stand na septembercirculaire 2020	47.014	47.109	46.582	46.681
Verschil tussen mei- en septembercirculaire 2020	652	792	302	381
Verhoging brede aanpak dak- en thuisloosheid	-32	0	0	0
Verhoging gezond in de stad	-11	-11	0	0
Verhoging waterschapsverkiezingen	-5	-5	-5	-5
Verlaging re-integratie	58	56	57	58
Verhoging versterking omgevingveiligheidsdiensten	-12	-12	-12	-12
Jeugdhulp extra middelen al in begroting verwerkt	0	-443	0	0
Totaal mutaties septembercirculaire 2020	-2	-415	40	41
Vrij te besteden	650	377	342	422
	Voordeel	Voordeel	Voordeel	Voordeel

Uitgangspunten bij berekening

- De algemene uitkering wordt berekend op basis van constante prijzen;
- Bij het berekenen van de algemene uitkering ramen we 50% van de ruimte onder het BCF-plafond; Dit is voorzichtiger dan de ook toegestane 100% ramen. In 2020 raamden we 0% maar gezien de huidige economische ontwikkelingen en het effect daarvan op de uitgaven van gemeenten is dit naar 50% opgetrokken. Betreft een bedrag van € 47.000. Dit maakt geen onderdeel uit van bovenstaande berekening maar wordt apart opgenomen.
- Wij volgen 1 op 1 de septembercirculaire 2020 in onze begroting;
- Meest actuele maatstaven worden gehanteerd onder meer uit de circulaire.

Herverdeling gemeentefonds per 2022

In deze begroting is nog geen rekening gehouden met de effecten van de voorgenomen herverdeling gemeentefonds per 2022. Bij de herverdeling van het Gemeentefonds stelt het Rijk niet meer geld ter beschikking maar wordt het beschikbare geld herverdeeld onder de gemeenten. In de voorstellen die begin 2020 op tafel lagen ging grofweg tweederde van de gemeenten er op achteruit (lees de plattelandsgemeenten). De overige gemeenten ging er bij de herverdeling op vooruit (lees de steden).

De resultaten zouden zo ingrijpend zijn dat Minister Knops besloten heeft de herverdeling naar 2022 uit te stellen en zich te beraden over nadere voorstellen. De rapporten van het ministerie zijn niet openbaar. Wij kunnen u daarom geen indicatie geven wat het nadelige effect voor Gemert-Bakel zou zijn geweest. De algemene verwachting is nu dat de scherpe kanten van de voorstellen eraf worden gehaald maar dat de nieuwe voorstellen nog steeds ongunstig zullen uitpakken voor plattelandsgemeenten. Adviesbureau (Pauw) die voor onze gemeente de uitkering uit het Gemeentefonds uitrekent heeft plattelandsgemeenten aanbevolen uit te gaan van een nadeel van 100 euro per inwoner en dit als risico op te nemen in de weerstandsparagraaf.

De herverdeling heeft betrekking op zowel de 3d's als het klassieke deel van de algemene uitkering. Op 2 juni 2020 heeft de minister een brief naar de Tweede Kamer gestuurd met daarin een indicatie van de herverdeeleeffecten voor het deel 3d's. Gemeenten met de omvang van Gemert-Bakel gaan er bij herverdeling van de 3d's op basis van de huidige rapporten met € 33,35 per inwoner op achteruit. Deze € 33,35 is een gemiddelde voor gemeenten van onze grootte en daarom niet meer dan een indicatie. Het kan voor Gemert-Bakel nog lager of hoger uitvallen. Het rapport was zonder kabinetsstandpunt naar de Tweede Kamer gestuurd.

Volgens de huidige planning wordt in de Decemercirculaire 2020 duidelijk hoe de herverdeling voor 3d's en het klassieke deel per 2022 er gaat uitzien.

Opschalingskorting (korting 100.000+ gemeenten)

In 2024 en 2025 krijgen gemeenten de laatste (cumulatieve) kortingen opgelegd in de algemene uitkering. Voor Gemert-Bakel is dit respectievelijk € 210.000 en € 218.000. Dit is de finale afronding van de bezuiniging "100.000+ inwoners" ook wel opschalingskorting genoemd.. Hiermee wilde het Rijk gemeenten stimuleren tot samenwerking of samenvoeging vanuit de veronderstelling dat door schaalvoordelen gemeenten efficiënter werken.

Op 28 augustus 2020 is duidelijk geworden dat het Rijk de geplande stijgingen van de kortingen in 2020 en 2021 laat vervallen. De korting in 2020 en 2021 blijft landelijk op het niveau van 2019 namelijk € 300 miljoen euro. In 2022 en verder stijgt de korting weer naar het oorspronkelijk niveau van € 570 miljoen. Deze maatregel levert de gemeente in 2021 eenmalig € 243.000 op.

De totale korting over de periode 2015-2025 loopt op tot € 975 miljoen. Voor Gemert-Bakel staat dat voor afgerond € 1.400.000 over de totale periode. In deze begroting is rekening gehouden met de kortingen voor betreffende jaren.

De opschalingskorting is ingevoerd door het vorige kabinet. Dit vanuit de gedachte dat gemeenten samengaan en daarmee voordelen te behalen zouden zijn. Dit beleid is echter niet doorgezet. Van dergelijke opschalingen is nauwelijks sprake geweest maar de besparing is wel ingeboekt door het Rijk. De VNG ⇒ pleit al jaren voor het schrappen van de korting maar vooralsnog zonder succes.

Extra bijdrage Jeugd

Bij de Meicirculaire 2019 heeft het Rijk incidenteel extra middelen voor Jeugdzorg ter beschikking gesteld voor de jaren 2019 tot en met 2021. Dat was nog niet structureel omdat het Rijk er nog niet van overtuigd is dat de tekorten bij gemeenten voor jeugd structureel zijn. Een onderzoek hiernaar wordt afgerond in het najaar van 2020. Het ministerie heeft in juli 2019 wel een begrotingsrichtlijn uitgevaardigd hoe gemeenten hun jeugdbudgetten mogen ramen vanaf 2022 en verdere jaren. In de begrotingsbrief uit april 2020 heeft de provincie bevestigd dat dit ook toegepast kan worden in 2024.

De richtlijn geeft aan dat gemeenten een stelpost "Uitkomst onderzoek Jeugdzorg" mogen ramen vanaf 2022. Deze stelpost is maximaal gelijk aan de extra middelen die in 2020 en 2021 worden ontvangen voor Jeugd. Voorwaarde daarbij is dat: *"daarnaast gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg, mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven."*

In de Begroting 2020 is gerekend met een structurele stelpost vanaf 2022 van € 443.000 per jaar. Dit uitgangspunt is onveranderd doorgezet naar de Begroting 2021. Dit vormt een risico omdat niet zeker is dat de gemeenten de extra bijdrage jeugd ook structureel gaan ontvangen. In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk ook de bijdrage voor 2022 ter beschikking gesteld. Voor 2023 en verder is het wachten op afronding van het onderzoek.

Overige ontwikkelingen

In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk een toelichting gegeven op een aantal ontwikkelingen.

Een aantal onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal Domein konden nog niet worden overgeheveld per 2019. De verwachting is dat tegelijkertijd met de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds de volgende integratie-uitkeringen (IU) worden overgeheveld naar de algemene uitkering:

- IU Beschermd Wonen,
- IU Voogdij/18+ en de onderdelen Wajong.
- IU Participatie, het onderdeel regulier werk van begeleid werken.

Bij de integratie-uitkering Beschermd wonen, wordt vanaf 2022 geleidelijk sprake van een objectief verdeelmodel en ligt overheveling naar de algemene uitkering van het objectieve deel vanaf dat moment voor. Over de eventuele doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang naar alle gemeenten zal op basis van een evaluatie in 2026 een beslissing worden genomen.

Te zijner tijd zal worden bezien of overheveling van de bijbehorende decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang mogelijk is. Voor de onderdelen Wsw en voorheen Wsw/Beschut werk (onderdeel van begeleid werken) van de IU Participatie is weinig perspectief op overheveling naar de algemene uitkering. Deze onderdelen zullen op het moment dat de Participatie-onderdelen voorheen Wajong en voorheen Wsw-regulier werk overgaan naar de algemene uitkering, worden omgezet in een decentralisatie-uitkering (DU).

Bijlage 14: Specificatie subsidies

↑Vrijwilligersorganisaties

Naam	Plaats	Subsidie 2020
Stichting Natuurcentrum De Specht	HANDEL	€ 2.933
Badmintonclub Bakel	BAKEL	€ 1.833
Basketbalvereniging Yellow Sox	BAKEL	€ 3.146
Badmintonclub Gemert	DE MORTEL	€ 2.495
Gemertse Boksclub	GEMERT	€ 518
Handbalvereniging TREMEG	HANDEL	€ 4.941
Judo en Jiu-Jitsu Club Gemert	GEMERT	€ 1.847
Judoclub KANO	BAKEL	€ 2.498
K.P.J. Bakel / handbalvereniging Acritas	BAKEL	€ 3.148
K.P.J. Elsendorp	ELSENDORP	€ 600
Volleybalclub Were Di	GEMERT	€ 10.746
Volleybalvereniging Primus Omnium Bakel	BAKEL	€ 561
Zwemvereniging De Gemertse Watervrienden	GEMERT	€ 7.423
Zwemvereniging Hydra	GEMERT	€ 7.473
Stichting Hart In Beweging Gemert-Bakel	GEMERT	€ 708
Gemertse Atletiek Club	GEMERT	€ 5.510
Gemertse Honk- en Softbal Vereniging	GEMERT	€ 1.531
Handboogvereniging Neerlandia	BAKEL	€ 310
Hengelsportvereniging De Middenpeel	MILHEEZE	€ 835
Hengelsportvereniging Ons Genoegen	GEMERT	€ 788
Hockeyclub Bakel	BAKEL	€ 2.167
Hockeyclub Gemert	GEMERT	€ 4.886
Korfbalvereniging Blauw - Wit	HANDEL	€ 1.521
Korfbalvereniging M.K.V.	MILHEEZE	€ 1.087
Ponyclub St. Hubertus	HANDEL	€ 314
Rijvereniging en Ponyclub De Trouwe Ruitertjes Bakel	MILHEEZE	€ 366
Ponyclub De Zwarte Ruitertjes	DE MORTEL	€ 292
Voetbalvereniging Bavos	BAKEL	€ 4.125
Voetbalvereniging Fiducia	DE RIPS	€ 1.674
Voetbalvereniging Gemert	GEMERT	€ 7.794
Voetbalvereniging Handel	HANDEL	€ 2.413
Voetbalvereniging RKKV Milheezer Boys	MILHEEZE	€ 2.705

Voetbalvereniging M.V.C. De Mortel	DE MORTEL	€ 2.972
Voetbalvereniging Elsendorp	ELSENDORP	€ 1.913
W.S.V. Z.U.Th.	GEMERT	€ 1.145
Dansvereniging Euphoria	DE RIPS	€ 1.918
Ready 2 Dance	DE MORTEL	€ 853
Jeugdtheater Carrousel	GEMERT	€ 1.166
Jongerenkoor Les Petits Chanteurs	GEMERT	€ 785
Fanfare en Slagwerkgroep Concordia De Rips	DE RIPS	€ 6.814
Fanfare St. Cecilia Handel	HANDEL	€ 6.447
Fanfare Sint Cecilia Milheeze	MILHEEZE	€ 8.642
Fanfare Sint Lucia De Mortel	DE MORTEL	€ 5.347
Harmonie Excelsior Gemert	GEMERT	€ 13.901
Harmonie Musis Sacrum	BAKEL	€ 16.154
Harmonie Musis Sacrum (opl.Majoretten)	BAKEL	€ 680
Gemert Fire Brigade Pipes & Drums	GEMERT	€ 1.500
Jachthoorn- en Trompetterkorps Gemert	GEMERT	€ 3.773
Muziekvereniging Elsendorp	ELSENDORP	€ 3.520
Toneelvereniging Voetlicht	MILHEEZE	€ 784
I.V.N. afdeling Bakel - Milheeze - De Rips	GEMERT	€ 476
E.H.B.O.-ver. St. Martinus Gemert-De Mortel	GEMERT	€ 1.760
E.H.B.O.-ver. St. Martinus De Rips	DE RIPS	€ 653
Bijenvereniging Sint Ambrosius Boekel en Omstreken	GEMERT	€ 209
Bijenvereniging De Klaverbloem	BAKEL	€ 209
VELT Gemert	GEMERT	€ 627
Speeltuinvereniging De Wieken	GEMERT	€ 2.100
Speeltuinvereniging 't Zonnehoekje	GEMERT	€ 2.681
Jeugdnatuurwacht Bakel	BAKEL	€ 1.164
Hobbyclub Elsendorp	ELSENDORP	€ 902
Stichting De Knutselmolen	GEMERT	€ 1.772
Stg. Jeugdcentrum Bakel Jong Nederland	BAKEL	€ 3.515
Jeugdsoos Sam Sam	ELSENDORP	€ 587
Jeugdvereniging Jong Milheeze	MILHEEZE	€ 2.266
Scouting Willibrordus Gemert	GEMERT	€ 3.556
Jongerensoos Sowieso	MILHEEZE	€ 1.271
Stichting Jeugdbelangen Handel	BOEKEL	€ 2.051
Jeugdsoos 't Zulderke	DE MORTEL	€ 647
Jeugdsoos Elsendorp	ELSENDORP	€ 647
OJC Fuse	BAKEL	€ 5.715

Stg. O.J.C. De Bunker	GEMERT	€ 8.098
Stichting Kindervakantiewerk Bakel	BAKEL	€ 2.171
Kelmoso Kindervak.werk Elsendorp-De Mortel	ELSENDORP	€ 1.403
Kindervakantiewerk Milheeze	MILHEEZE	€ 860
Kindervakantiewerk De Rips	DE RIPS	€ 773
Stichting Kindervakantie Week Gemert	GEMERT	€ 1.076
Stg. Ceigoed	GEMERT	€ 1.625
De Zonnebloem, afdeling Bakel-Milheeze-Rips	MILHEEZE	€ 105
De Zonnebloem, afdeling Elsendorp	ELSENDORP	€ 105
De Zonnebloem, afdeling Gemert - Handel - De Mortel	GEMERT	€ 315
E.H.B.O. vereniging Bakel	BAKEL	€ 746
E.H.B.O. vereniging Handel - Elsendorp	HANDEL	€ 773
E.H.B.O. vereniging Milheeze	MILHEEZE	€ 882
Slachtofferhulp Nederland regio Zuid Oost	BEEK	€ 4.185
De Stem van Bakel	BAKEL	€ 2.134
Dorpsoverleg Elsendorp	ELSENDORP	€ 2.807
Stichting Dorpsoverleg Milheeze	MILHEEZE	€ 2.990
Dorpsoverleg De Rips	DE RIPS	€ 2.824
Stichting Handel	HANDEL	€ 2.975
Stuurgroep De Mortel	DE MORTEL	€ 2.904
Heemkundekring De Kommanderij Gemert	GEMERT	€ 3.788
Stichting Laurentius Torrentinus	GEMERT	€ 1.283
Heemkundekring Bakel en Milheeze	GEMERT	€ 209
Stichting Kledingbank Gemert-Bakel	GEMERT	€ 2.250
Houvast	GEMERT	€ 1.735
Stichting GeJeJong	DEURNE	€ 1.193
Kansplus	LIESHOUT	€ 1.363
	Saldo	€ 251.877

↑Gemeenschapshuizen

Naam	Plaats	Subsidie 2020
De Bron	HANDEL	€ 61.467
D'n Eik	DE RIPS	€ 27.917
St. Parochiehuis	BAKEL	€ 43.672
MFA De Sprank	DE MORTEL	€ 36.090
De Dompelaar ('t Buurthuis)	ELSENDORP	€ 19.423
De Schans	MILHEEZE	€ 22.035
	Saldo	€ 210.604

↑ Gesubsidieerde instellingen

Naam	Subsidie 2020
Kunstlokaal	€ 385.066
Bibliotheek De Lage Beemden	€ 443.815
De Eendracht	€ 234.136
LEVgroep	€ 1.131.837
De Zorgboog	€ 490.802
MEE Zuidoost Brabant	€ 170.840
Stichting Leergeld	€ 78.500
KluppluZ	€ 353.385
Stichting GOO - VVE/ Peuterwerk	€ 402.162
Stichting GOO - Onderwijsbegeleiding	€ 59.700
PlatOO - Onderwijsbegeleiding	€ 11.298
PlatOO - VVE/Peuterwerk	€ 47.425
De Pandelaar - Onderwijsbegeleiding	€ 6.923
De Pandelaar - VVE/Peuterwerk	€ 60.075
Saldo	€ 3.875.963

↑ Lokale omroep

Naam	Subsidie 2020
Omroep Centraal	€ 16.962
Saldo	€ 16.962

Bijlage 15: Specificatie kengetallen

↑ De zes kengetallen zijn verplicht en maken het voor de gemeenteraad en provinciale toezichthouder eenvoudiger om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente.

Aan de kengetallen zijn (nog) geen normen verbonden. De wetgever heeft de manier waarop gemeenten de kengetallen laten meewegen nadrukkelijk bij de gemeente zelf gelaten. Wel zijn in het "⇒ gemeentelijk financieel toezichtkader 2020" signaleringswaarden opgenomen.

In de onderstaande tabel zijn de signaleringswaarden te zien en in welke categorie deze vallen.

Kengetal	Minder risicovol	Neutraal	Meer risicovol
Netto schuldquote	Lager dan 90%	90% -130%	Hoger dan 130%
Netto schuldquote zonder doorleningen	Lager dan 90%	90% -130%	Hoger dan 130%
Solvabiliteitsratio	Lager dan 50%	20%-50%	Lager dan 20%
Structurele exploitatieruimte	Hoger dan 0%	0%	Lager dan 0%
Grondexploitatie	Lager dan 20%	20%-35%	Hoger dan 35%
Belastingcapaciteit	Lager dan 95%	95%-105%	Hoger dan 105%

Eén afzonderlijke kengetal zegt niet alles, de kengetallen moeten in relatie tot elkaar worden bekeken om een goed beeld te krijgen van de financiële positie. Dat is op de laatste pagina van deze bijlage gedaan.

Toelichting per kengetal

Hierna is per kengetal een toelichting gegeven. Daarbij is ook inzicht gegeven in het verloop van dit kengetal de afgelopen twaalf jaren op basis van de jaarrekeningen met daarbij een vergelijking met het gemiddelde van Nederland.

Via ⇒ www.waarstaatjegemeente.nl kunnen de kengetallen van Gemert-Bakel worden vergeleken met andere gemeenten, gemeenten van dezelfde omvang, regio's enzovoort.

↑Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente in relatie tot de inkomsten. Hoe hoger de schuldenlast, hoe hoger de netto schuldquote. Het geeft daarmee ook een indicatie in welke mate rentelasten op de exploitatie drukken.

Signaleringwaarde

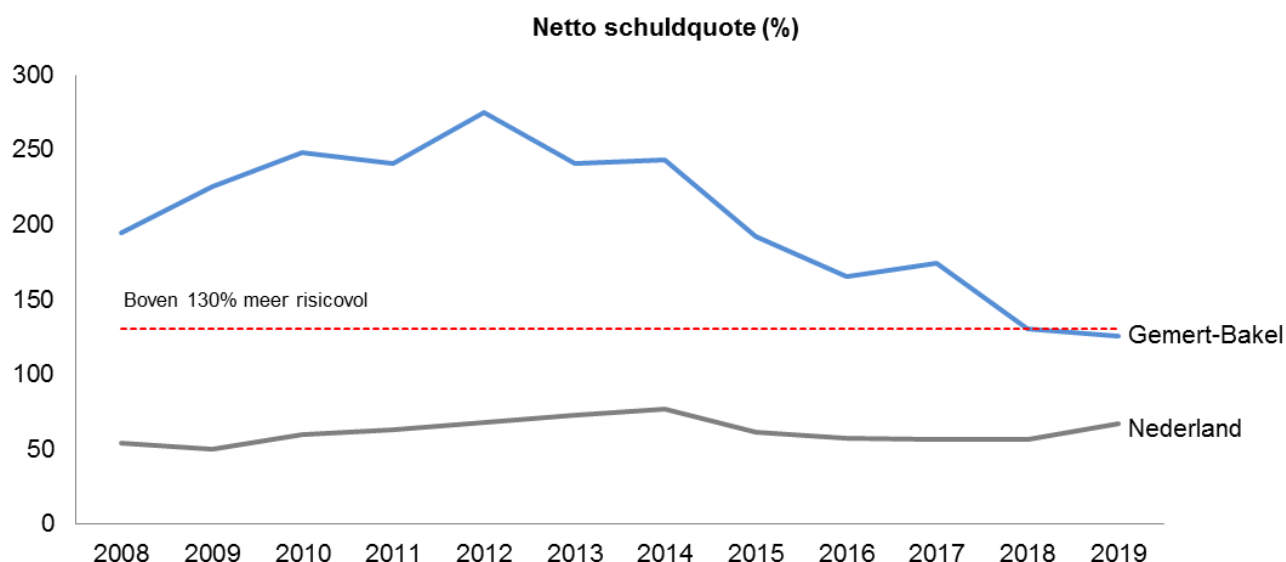
Hoe lager het kengetal hoe beter. Hoger dan 130% wordt gezien als meer risicovol.

Toelichting kengetal Gemeert-Bakel

Er is een duidelijke daling te zien in de netto schuldquote van de gemeente Gemeert-Bakel. De trend in Nederland laat een lichte stijging zien. Door de jaarlijkse stortingen in de Algemene reserve, positieve jaarrekeningen en de verkopen in de bouwgrondexploitatie en overige gronden en panden is de gemeente afgelopen jaren in staat gebleken schulden af te lossen. Daarbij zijn nauwelijks nieuwe leningen aangegaan.

Verder is de 'Visie herstelplan eigen vermogen 2012-2025' vastgelegd dat de gemeente geen doorleningen meer doet. Dat is ook terug te zien in de ontwikkeling van de quote.

Het verloop door de jaren heen zag er als volgt uit.

Verwachtingen op basis van Begroting 2021

Het is de verwachting dat deze schuldquote weer gaat stijgen van 125% in 2019 naar 153% in 2021 oplopend naar 178% in 2024.

Oorzaak voor deze stijging zijn voornamelijk de (her-) investeringen die gedaan worden. Omdat het eigen vermogen van de gemeente nauwelijks groeit, dient de gemeente leningen aan te trekken om deze investeringen te kunnen financieren. In de periode 2021-2024 staan voor afgerond € 47,5 miljoen aan (her-) investeringen gepland.

In de Begroting 2021 houden wij net zoals afgelopen jaren met de extra rentelasten voor deze investeringen. Daarvoor wordt een (in vergelijking met de huidige marktarieven) een conservatieve rente van 2,5% gehanteerd.

↑Netto schuldquote zonder doorleningen

Een deel van onze leningen zijn aangetrokken enkel met het doel deze weer door te lenen. Denk aan leningen voor woningbouw. Bij de gecorrigeerde netto schuldquote worden deze leningen niet mee genomen in de berekening

In de 'netto schuldquote zonder doorleningen' wordt duidelijk welke leningen de gemeente gebruikt enkel voor eigen financiering en hoe zich dit verhoudt tot de inkomsten van de gemeente.

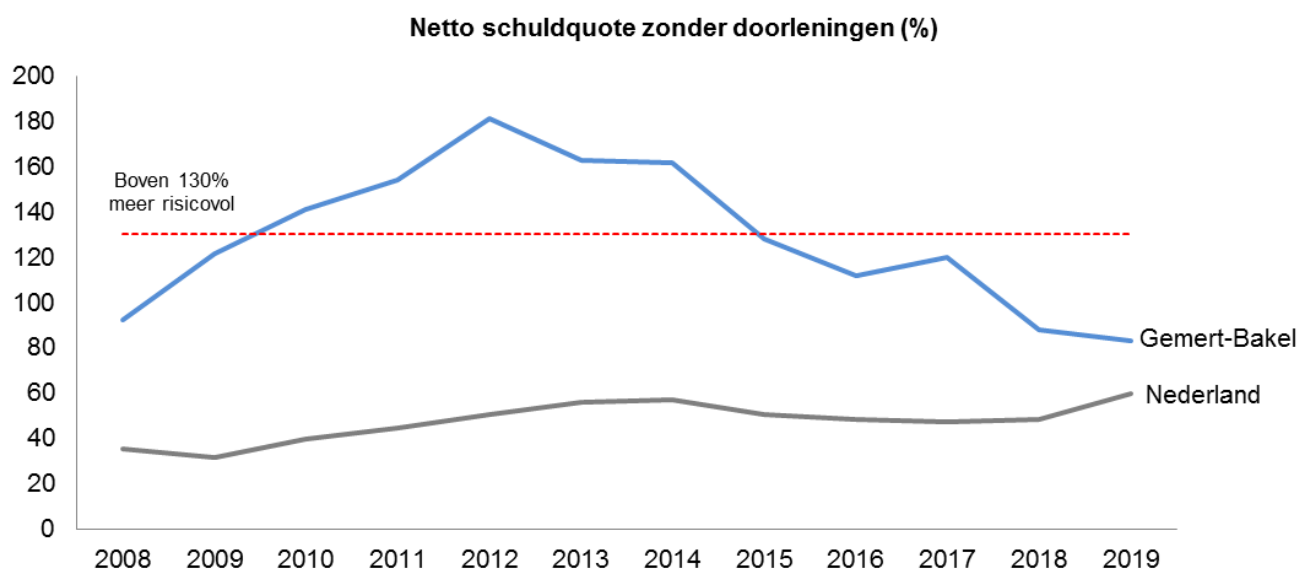
Signaleringswaarde

Hoe lager het kengetal hoe beter. Hoger dan 130% wordt gezien als meer risicovol.

Toelichting kengetal Gemeert-Bakel

Er is een duidelijke daling te zien in de netto schuldquote gecorrigeerd van de gemeente Gemeert-Bakel. De trend in Nederland laat een lichte stijging zien. Door de jaarlijkse stortingen in de Algemene reserve, positieve jaarrekeningen en de verkopen in de bouwgrondexploitatie en overige gronden en panden is de gemeente afgelopen jaren in staat gebleken schulden af te lossen. Daarbij zijn nauwelijks nieuwe leningen aangegaan.

Het verloop door de jaren heen zag er als volgt uit.

Verwachtingen op basis van Begroting 2021

Het is de verwachting dat deze schuldquote weer gaat stijgen van 83% in 2019 naar 113% in 2021 oplopend naar 142% in 2024. Er zijn geen actuele kengetallen beschikbaar hoe dit zich in Nederland ontwikkeld.

Oorzaak voor deze stijging zijn voornamelijk de (her-) investeringen die de komende jaren gedaan worden. Onder meer omdat het eigen vermogen van de gemeente nauwelijks groeit, dient de gemeente voor een deel leningen aan te trekken om deze (her-) investeringen te kunnen financieren. In de periode 2021-2024 staan voor afgerond € 47,5 miljoen aan (her-) investeringen gepland.

↑ Solvabiliteitsratio

Dit is het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van het totale vermogen. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en een eventueel begrotingsoverschot. Hoe hoger het solvabiliteitsratio, hoe financieel weerbaarder de gemeente.

Signaleringwaarde

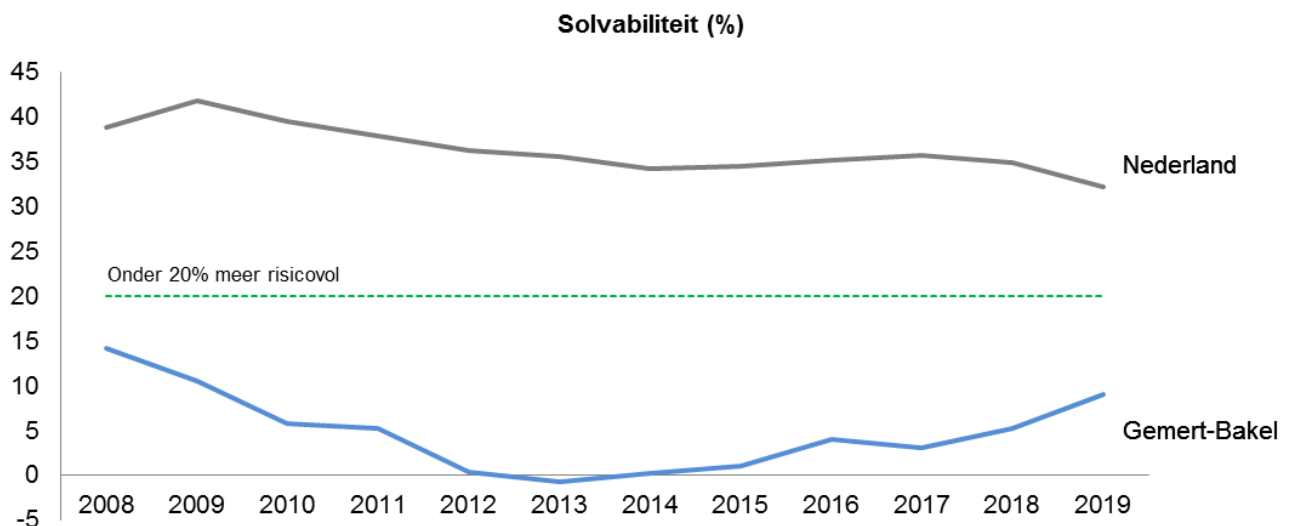
Hoe hoger het kengetal hoe beter. Lager dan 20% wordt gezien als meer risicovol.

Toelichting kengetal Gemeert-Bakel

Het eigen vermogen van de gemeente Gemeert-Bakel is laag en de schuldenpositie van de gemeente is hoog. Dit komt tot uiting in de lage solvabiliteitsratio. Door het financieel herstel van de afgelopen jaren is deze ratio wel gestegen. Deze blijft echter nog steeds ruim onder het streefcijfer. De trend in Nederland laat juist een verslechterende solvabiliteit zien maar het verschil is nog steeds groot.

Het kengetal zegt niets over het weerstandsvermogen. Dat is inmiddels afdoende aanwezig in Gemeert-Bakel.

Het verloop door de jaren heen zag er als volgt uit.

Verwachtingen op basis van Begroting 2021

De solvabiliteit zal dalen van 9% naar 8%. Daarmee wordt de stijgende trendlijn van de afgelopen jaren onderbroken. De oorzaken hiervoor zijn dat het eigen vermogen van de gemeente nog nauwelijks groeit op begrotingsbasis maar de schulden wel als gevolg van (her-) investeringen.

↑ Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal drukt het structurele en reële evenwicht van de begroting en jaarrekening uit. Als de gemeente meer inkomsten dan uitgaven heeft in een bepaald jaar is het kengetal positief. Bij een hogere waarde van het kengetal is de begroting voor de toekomst wendbaarder

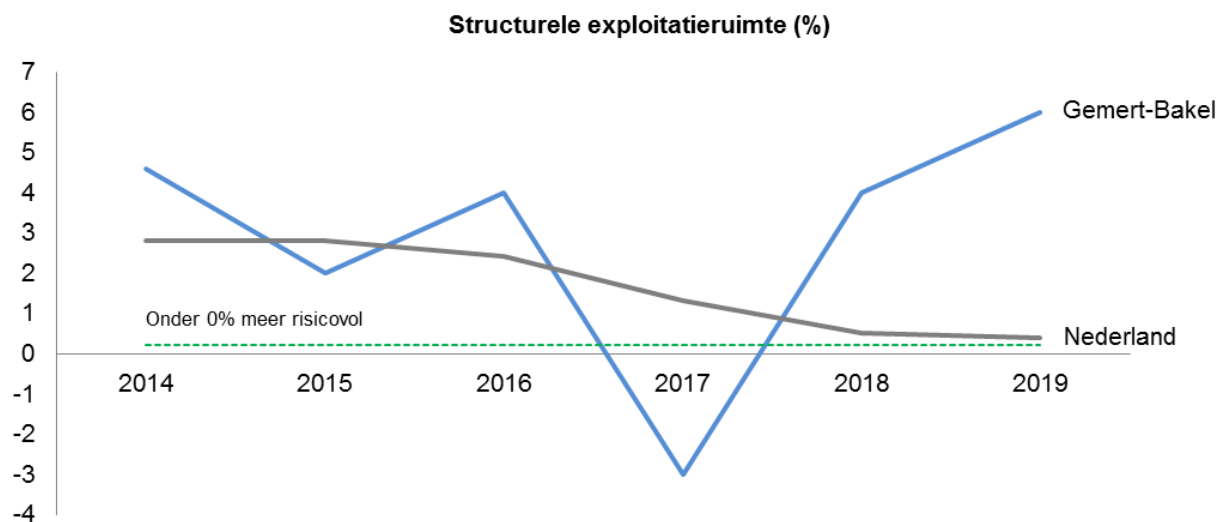
Signaleringwaarde

Hoe hoger het kengetal hoe beter. Lager dan 0% wordt gezien als meer risicovol.

Toelichting kengetal Gemeert-Bakel

De afgelopen jaren heeft de gemeente positieve resultaten behaald. Dat is terug te zien in deze grafiek. Daarbij was er (met uitzondering van 2017) sprake van een meer dan structureel evenwicht. Dat betekent dat de gemeente voor die jaren ook zonder incidentele voordelen een sluitende begroting/jaarrekening had.

Het verloop door de jaren heen zag er als volgt uit. Dit kengetal wordt vanaf 2014 door het Rijk bijgehouden.

Verwachtingen op basis van Begroting 2021

Er ligt nu een structureel sluitende begroting voor. Dat betekent dat de begroting enige ruimte biedt voor structurele aanpassingen, echter wel in geringe mate.

↑ Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de boekwaarde van de grondexploitaties zich verhoudt tot de nog te realiseren verkopen. Met de toekomstige verkopen kunnen namelijk de aangegane schulden van de bouwgrondexploitatie worden afgelost. Hoe lager de ratio des te minder investeringen in grondexploitaties we hoeven terug te verdienen.

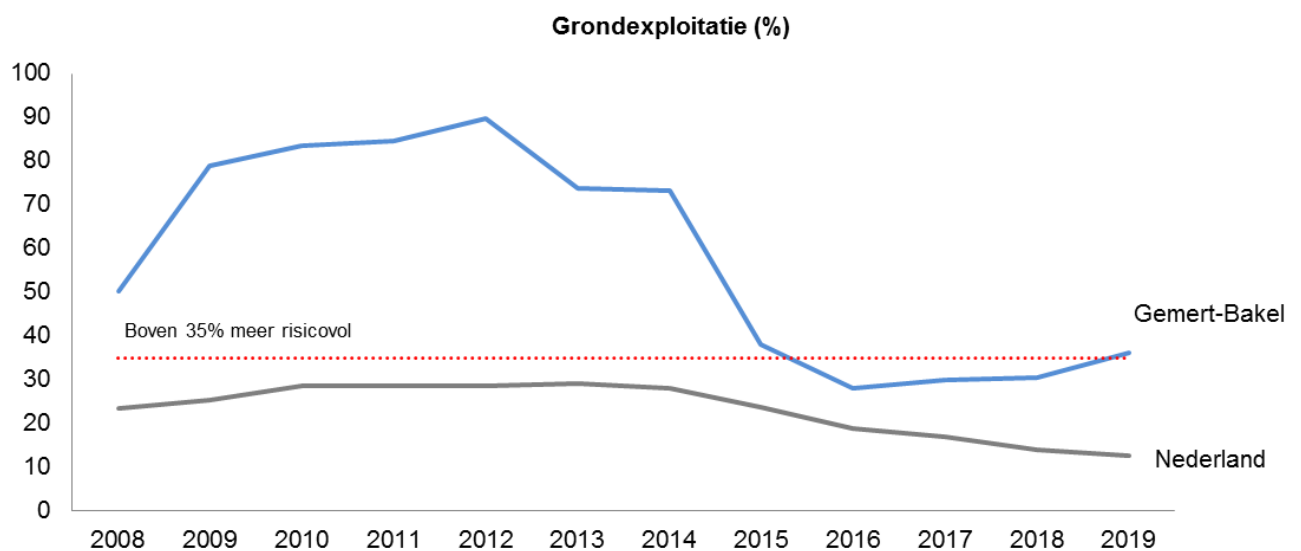
Signaleringwaarde

Hoe lager het kengetal hoe beter. Hoger dan 35% wordt gezien als meer risicovol

Toelichting kengetal Gemeert-Bakel

De afgelopen jaren zijn een aantal grote projecten op de grondexploitaties afgesloten. Dat heeft een sterke daling gegeven door de jaren heen.

Het verloop door de jaren heen zag er als volgt uit

Verwachtingen op basis van Begroting 2021

De quote daalt van 36% in 2019 naar 17% in 2021. Dit is het gevolg van het afsluiten van een aantal verliesgevendende projecten waarmee het geïnvesteerde vermogen daalt. De quote blijft na 2021 op redelijk constant niveau. Tot en met 2028 staan nog voor ongeveer € 32 miljoen aan inkomsten uit de bouwgrondexploitaties gepland. Met deze inkomsten worden bestaande leningen afgelost.

↑Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft aan hoe de gemeentelijke belastingen (OZB, riool en afval) van de gemeente zich verhouden ten opzichte de rest van Nederland.

Daarmee wordt inzicht gegeven in welke mate een gemeente in een volgende begroting bijvoorbeeld een tegenvaller kan opvangen via belastingverhoging. Bij een lagere waarde van het kengetal is de begroting voor de toekomst wendbaarder.

De belastingcapaciteit is geen maximale norm vanuit het Rijk. De mate waarin gemeenten hun belastingen en heffingen verhogen blijft altijd een eigen afweging van de gemeente.

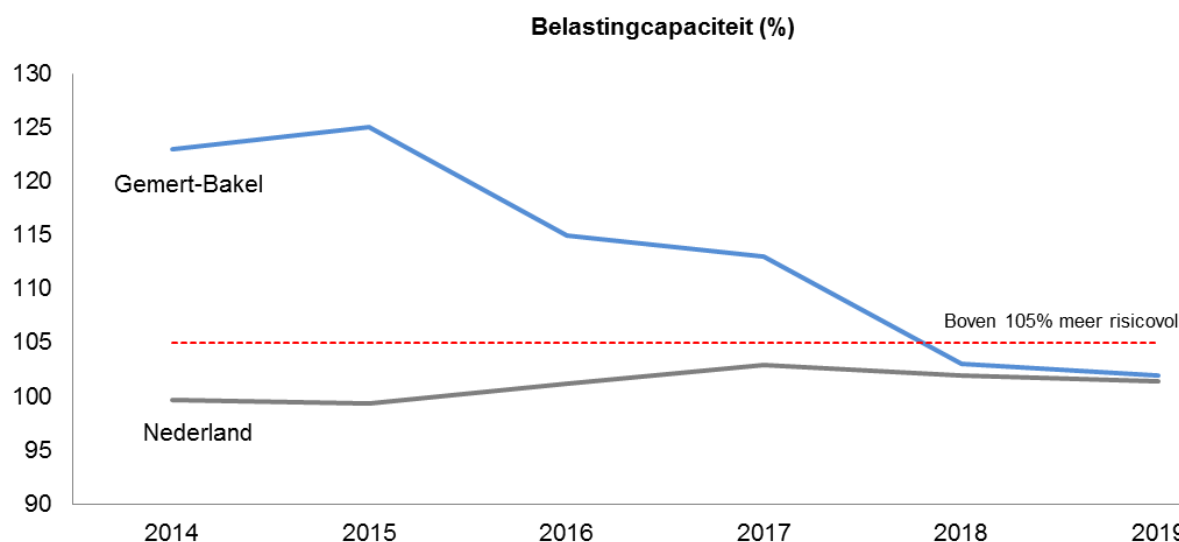
Signaleringwaarde

Hoe lager het kengetal hoe beter. Hoger dan 105% wordt gezien als meer risicovol

Toelichting kengetal Gemeert-Bakel

Voorheen sprong de gemeente Gemeert-Bakel wat betreft de hoogte van de lokale lasten er negatief uit ten opzichte van het gemiddelde van Nederland. Dat verschil is duidelijk kleiner geworden. De lokale lasten zijn afgelopen jaren in Nederland harder gestegen dan in Gemeert-Bakel.

Het verloop door de jaren heen zag er als volgt uit. Dit kengetal wordt vanaf 2014 door het Rijk bijgehouden.

Verwachtingen op basis van Begroting 2021

De belastingcapaciteit stijgt van 102% in 2019 naar 114% in 2021.

Het getal van 2021 geeft echter een vertekend beeld. De tarieven van de gemeente in 2021 worden namelijk vergeleken met de tarieven van alle Nederlandse gemeenten in 2020. Er wordt dan maar eenzijdig rekening gehouden met stijging tarieven.

Het geeft meer inzicht om uit te gaan van het percentage in 2020. Dat is een vergelijking van de tarieven in Gemeert-Bakel in 2020 met de landelijke tarieven in 2020. Voor 2020 bedraagt de belastingcapaciteit 109%.

Hoe de belastingcapaciteit zich gaat ontwikkelen in 2021 is niet bekend. In deze begroting is er een doorkijk gegeven voor de tarieven in de eigen gemeente. In dit stadium is de ontwikkeling van de tarieven in de andere gemeenten nog niet bekend.

↑De zes kengetallen bezien in hun samenhang

De zes kengetallen maken onderdeel uit van de risicoparagraaf van de begroting. Dat is een bewuste keuze geweest van de BBV en ze dienen als aanvulling gezien te worden op de beoordeling van het weerstandsvermogen.

De kengetallen in samenhang geven daarbij een beter inzicht in de financiële positie van de gemeente dan een beoordeling van de kengetallen los. Twee begrippen zijn hierbij belangrijk. Dat zijn weerbaarheid en wendbaarheid.

De zes kengetallen kennen ook hun beperkingen. Ze doen bijvoorbeeld geen uitspraken over de wijze waarop risicomangement geborgd is.

Weerbaarheid

Met weerbaarheid wordt bedoeld of de gemeente tegen een stootje kan. De schuldquote 's, solvabiliteit en het kengetal over de grondexploitaties zegt iets over de weerbaarheid.

Naast de toen al bestaande grotere risico's als bouwgrondexploitatie en algemene uitkering heeft de overdracht van de drie decentralisaties in 2015 om een grotere weerbaarheid van de gemeente gevraagd. Omdat de decentralisaties open-einde regelingen betreft met een grote omvang kan de impact van overschrijdingen groot zijn. Dit vraagt nog meer dan voorheen om voldoende weerstandsvermogen.

Wendbaarheid

Met wendbaarheid wordt bedoeld welke mogelijkheden de gemeente heeft om toekomstige uitgaven in hun begroting op te nemen. Kan de gemeente zich financieel gezien wel of niet relatief snel aanpassen aan veranderende omstandigheden. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit zeggen daar iets over.

De drie decentralisaties leggen een grote claim op de wendbaarheid van de gemeentefinanciën. Gemeenten dienen vanuit financieel gezond beleid een reële raming van de kosten van de drie decentralisaties op te nemen in hun begroting. Dit kunnen vergeleken met andere posten in de begroting omvangrijke aanpassingen zijn. Dat zien we nu ook weer in de Begroting 2021. Een meer wendbare begroting biedt meer ruimte om dergelijke stijgingen op te vangen.

Een wendbare begroting is verder van belang voor het opvangen van andere risico's zoals stijging van rentes en ontwikkelingen in de algemene uitkering. Tenslotte zegt het iets over de mogelijkheden om extra te investeren in beleid en/of voorzieningen de komende jaren.

Toelichting samenhang

De gemeente Gemert-Bakel is bij alle kengetallen de afgelopen jaren meer naar het gemiddelde van Nederland gegaan. Deze trend komt tot stilstand is nu de verwachting.

Door de groei van het eigen vermogen en de verkopen in de bouwgrondexploitatie zijn zowel de solvabiliteit als de schuldenquotes verbeterd. De gemeente heeft daarbij weer afdoende weerstandsvermogen en kan tegenvallers in de jaarrekening ruimschoots opvangen. De gemeente is voldoende weerbaar.

De wendbaarheid van de begroting staat meer onder druk. De onzekerheden in de drie decentralisaties en de ontwikkelingen in het gemeentefonds (herverdeling, opschalingskorting, 3d's) zijn daar belangrijke oorzaken van.

De belastingdruk is meer dan gemiddeld. Er is daar geen inhaalslag te maken om zo de opbrengsten te vergroten zonder uit de pas te lopen met het gemiddelde. Verder gaat de leningenportefeuille weer groeien de komende jaren. In de begroting hanteren we daar gezien de huidige markt wel een conservatief rentepercentage van 2,5% voor. Hogere schulden maakt de gemeente kwetsbaarder op het moment rentes gaan stijgen in de toekomst.